

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΥΓΕΙΑ

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

Από το Πρακτικό της υπ' αριθμ. **09/31.03.2021** Τακτικής Συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Γρεβενών

Αριθμός Απόφασης: 44/2021

Θέμα: Ψήφιση σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού - Α' φάσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Γρεβενών 2020-2024

Στα Γρεβενά στις 31 Μαρτίου 2021 ημέρα Τετάρτη και ώρα 18:00 το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Γρεβενών, συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση μέσω τηλεδιάσκεψης ύστερα από την αριθμ. πρωτ. 3.846/26-03-2021 έγγραφη πρόσκληση της Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, που επιδόθηκε νόμιμα χωριστά σε καθένα από τα μέλη αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 67 του Ν. 3852/2010 όπως ισχύει, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 10 της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου "Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του" που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 55/Α' /11-03-2020, η οποία κυρώθηκε νομοθετικά με το άρθρο 2 του Ν. 4682/2020 και με την υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.69/133/οικ.20764/07-11-2020 και την εγκύκλιο 426/77233/13-11-2020 του Υπουργείου Εσωτερικών.

Παρόντες: 1)Αδάμος Ματθαίος, 2)Γκοτζαμπασόπουλος Γεώργιος, 3)Δάσκαλος Νικόλαος, 4)Δοκοπούλου Βασιλική, 5)Ισαακίδης Ισαάκ, 6)Κατσάλης Αλέξανδρος, 7)Κιάκας Ζήσης, 8)Κλεισιάρης Ιωάννης, 9)Λέτσιος Ιωάννης, 10)Λύτρα Βασιλική, 11)Μπόλης Δημήτριος, 12)Μπουρέλλας Κωνσταντίνος, 13)Ντάγκα Παναγιώτα, 14)Παλάσκας Κωνσταντίνος, 15)Παπαδόπουλος Ιωάννης, 16)Πέτρου Χρήστος, 17)Πούλιος Νικόλαος, 18)Σιούλας Κωνσταντίνος, 19)Στεργιούλα Ιφιγένεια, 20)Τζουβάρα Φωτεινή, 21)Τριγώνης Χρήστος, 22)Τσικούρας Νικόλαος, 23)Τσιρίκας Αναστάσιος και 24)Χατζηγεωργίου Ελευθέριος.

Απόντες: 1)Ανθιμίδης Παρασκευάς, 2)Βάιος Χρήστος, 3)Βασιλόπουλος Παναγιώτης, 4)Δόλγηρας Ιωσήφ, 5)Καλόγηρος Στέργιος, 6)Κουππίδης Δημοσθένης, 7)Μπαρλαγιάννη Χριστίνα, 8)Ουζουνίδης Νικόλαος και 9)Πασχαγιαννίδης Αχιλλέας, οι οποίοι δεν συμμετείχαν στην τηλεδιάσκεψη, αν και κλήθηκαν νόμιμα.

Στη συνεδρίαση συμμετείχε και ο Δήμαρχος Γρεβενών κ. Γεώργιος Δασταμάνης, ο οποίος κλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 67 παρ. 6 του Ν. 3852/2010 όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου Γρεβενών κ. Γρηγόριος Φαρμάκης.

Τα πρακτικά τηρήθηκαν από την υπάλληλο του Δήμου Γρεβενών Σιέλλυ Μπουμπούκα.

Μετά τη διαπίστωση απαρτίας, καθ' ότι σε σύνολο 33 μελών βρέθηκαν παρόντα 24, η Πρόεδρος κ. Φωτεινή Τζουβάρα κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Προσελεύσεις:

1. Κατά τη συζήτηση των προ ημερήσιας διάταξης θεμάτων συνδέθηκαν και συμμετείχαν οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Αχιλλέας Πασχαγιαννίδης και Παρασκευάς Ανθιμίδης.

2. Κατά τη συζήτηση του 1^{ου} θέματος της ημερήσιας διάταξης συνδέθηκαν και συμμετείχαν οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Δημοσθένης Κουππίδης και Ιωσήφ Δόλγηρας.

Αποχωρήσεις: Μετά τη συζήτηση του 1^{ου} θέματος της ημερήσιας διάταξης αποσυνδέθηκε - αποχώρησε από την τηλεδιάσκεψη ο Δημοτικός Σύμβουλος Δημοσθένης Κουππίδης.

Η Πρόεδρος για το 1^ο θέμα της ημερήσιας διάταξης έδωσε το λόγο στον Δήμαρχο Γρεβενών Γεώργιο Δασταμάνη, ο οποίος εισηγήθηκε το θέμα ως εξής:

Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 266 του Ν.3852/2010 όπως αναδιατυπώθηκε με την παρ.10κα του άρθρου 18 του Ν. 3870/2010 (ΦΕΚ 138/09.08.2010 τεύχος Α' και αντικαταστάθηκε από την παρ.1 του άρθρου 175 του Ν.4555/18):

"Για το μεσοπρόθεσμο Προγραμματισμό των Δήμων εκπονείται Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης.

Το Τεχνικό Πρόγραμμα καταρτίζεται μαζί με το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης, το οποίο αποτελεί μέρος του και επισυνάπτεται, σε αυτό, ως παράρτημα".

Για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού εκάστου έτους, απαιτείται η κατάρτιση τεχνικού προγράμματος για το έτος αυτό. Ο ετήσιος προϋπολογισμός εκάστου έτους, καθώς και το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα, πρέπει να εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις και τις παραδοχές του αντίστοιχου Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, καθώς και με το Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Ειδικά για την ψήφιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού και του τεχνικού προγράμματος του πρώτου έτους κάθε δημοτικής περιόδου, δεν απαιτείται να έχει προηγηθεί η κατάρτιση και έγκριση Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος και Ετήσιου Προγράμματος Δράσης. Για το πρώτο έτος κάθε δημοτικής περιόδου, ο αντίστοιχος ετήσιος προϋπολογισμός και το αντίστοιχο τεχνικό πρόγραμμα λογίζονται ως προσχέδιο του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης, μέχρι την κατάρτιση και έγκριση αυτού. Το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του πρώτου έτους της δημοτικής περιόδου οριστικοποιείται με την κατάρτιση και έγκριση του Τετραετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 266Α, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα που αφορούν το περιεχόμενο, τη δομή, τις προδιαγραφές ανά κατηγορία δήμων, σύμφωνα με το άρθρο 2Α, τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης, αξιολόγησης και παρακολούθησης εφαρμογής των Τετραετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των δήμων, τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα, για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής."

Στο άρθρο 1 της απόφασης 41179/23.10.2014 (ΦΕΚ 2970/04.11.2014 τεύχος Β') ΥΠ.ΕΣ., ορίζονται τα εξής:

"Τα Πενταετή Επιχειρησιακά Προγράμματα περιλαμβάνουν:

1. Στρατηγικό Σχέδιο.
2. Επιχειρησιακό Σχέδιο.
3. Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης.

1. Στρατηγικό Σχέδιο

Στο Στρατηγικό Σχέδιο:

- α. αποτυπώνονται τα χαρακτηριστικά της γεωγραφικής ενότητας του Ο.Τ.Α., τα χαρακτηριστικά του ίδιου του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, ως οργανισμών και αξιολογείται η υφιστάμενη κατάσταση,
- β. διατυπώνεται το αναπτυξιακό όραμα για την περιοχή του Ο.Τ.Α. και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων,
- γ. προσδιορίζεται η στρατηγική του Ο.Τ.Α. προκειμένου να επιτευχθεί το όραμά του.

2. Επιχειρησιακό Σχέδιο

Στο Επιχειρησιακό Σχέδιο:

α. προσδιορίζονται οι αναπτυξιακές προτεραιότητες, σύμφωνα με τις οποίες διαρθρώνεται το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες και τα θεσμοθετημένα εργαλεία χωρικού σχεδιασμού καθώς και την προώθηση της μακροπεριφερειακής στρατηγικής. Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Ο.Τ.Α. διατυπώνονται με τη μορφή αξόνων οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε μέτρα,

β. κάθε μέτρο εξειδικεύεται σε στόχους. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του κάθε μέτρου, κάθε υπηρεσία καταρτίζει αρμοδίως σχέδια δράσης. Οι δράσεις είναι δυνατό να είναι κατηγορίες έργων ή μεγάλα έργα ή επαναλαμβανόμενες λειτουργίες των υπηρεσιών και των οργάνων διοίκησης,

γ. προσδιορίζονται δράσεις υπερτοπικής σημασίας και προώθησης διαδημοτικών συνεργασιών διασφαλίζοντας τις αρχές της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης.

Υπεύθυνοι υλοποίησης των δράσεων μπορεί να είναι υπηρεσίες του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του. Μπορεί επίσης να είναι και σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. στους οποίους συμμετέχει ο Ο.Τ.Α. ή οι δομές που ορίζονται ως φορείς υλοποίησης στις συμβάσεις συνεργασίας του Ο.Τ.Α. με άλλους φορείς.

δ. ομαδοποιούνται και ελέγχονται οι δράσεις για την επίτευξη των στόχων του κάθε μέτρου,

ε. ιεραρχούνται και προγραμματίζονται οι δράσεις καθορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους,

στ. συσχετίζονται οι δράσεις με οικονομικές πηγές και συμπληρώνεται σχετικό έντυπο-πίνακας προγραμματισμού,

ζ. καταγράφονται οι συνολικά διαθέσιμοι πόροι ανά πηγή χρηματοδότησης και οι προϋποθέσεις άντλησης όπως υπολογίζονται κατά τη χρονική περίοδο κατάρτισης του επιχειρησιακού σχεδίου,

- η. εκτιμώνται τα έσοδα του Ο.Τ.Α. και των Νομικών Προσώπων του, ανά πηγή χρηματοδότησης για κάθε έτος της δημοτικής περιόδου,
- θ. υπολογίζονται συνοπτικά οι λειτουργικές και οι επενδυτικές δαπάνες των δράσεων του προγράμματος για κάθε έτος της δημοτικής περιόδου,
- ι. καταρτίζονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες του προγράμματος ανά έτος και πηγή χρηματοδότησης.

3. Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του προγράμματος

Για την παρακολούθηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος καταρτίζονται Δείκτες Παρακολούθησης και Αξιολόγησης οι οποίοι διακρίνονται σε Δείκτες Εισροών, Εκροών και Αποτελέσματος.

Οι Δείκτες αξιοποιούνται για την ποσοτικοποίηση των στόχων, προκειμένου αυτοί να καταστούν μετρήσιμοι.

Σε κάθε Δείκτη αντιστοιχίζεται μια τιμή - στόχος για κάθε δράση."

Στο άρθρο 7 της απόφασης 41179/23.10.2014 (ΦΕΚ 2970/04.11.2014 τεύχος Β') ΥΠ.ΕΣ., ορίζονται τα εξής:

"Για την κατάρτιση, παρακολούθηση, αξιολόγηση, επικαιροποίηση και αναθεώρηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετήσιων Προγραμμάτων Δράσης δύναται να γίνει χρήση των οδηγιών κατάρτισης επιχειρησιακού προγράμματος ΟΤΑ α' βαθμού και παρακολούθησης, αξιολόγησης επικαιροποίησης και αναθεώρησης του επιχειρησιακού προγράμματος ΟΤΑ α' βαθμού της δημοτικής περιόδου 2020-2024.

Σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι οι ανωτέρω οδηγοί δεν εναρμονίζονται με νεώτερες κανονιστικές διατάξεις η εναρμόνιση γίνεται μετά από σχετική ενημέρωση και έγγραφη οδηγία του Υπουργού Εσωτερικών."

Σύμφωνα με τις παρ.1 έως 4 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/2007 (ΦΕΚ 221/12.09.2007 τεύχος Α') όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 2 του Π.Δ.89/2011 (ΦΕΚ 213/29.09.2011 τεύχος Α') ορίζονται τα εξής:

"1. Η αρμόδια, κατά τις οργανικές διατάξεις κάθε δήμου, υπηρεσία επί θεμάτων προγραμματισμού συγκεντρώνει τα απαιτούμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του δήμου, των νομικών προσώπων του, καθώς και τις εισηγήσεις των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων του δήμου προς την εκτελεστική επιτροπή σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και τις προτάσεις τους για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου και συντάσσει σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του δήμου, το οποίο υποβάλλει στην εκτελεστική επιτροπή.

2. Η εκτελεστική επιτροπή, πριν εισηγηθεί το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο δημοτικό συμβούλιο, συνεργάζεται με τους όμορους δήμους για τη διασφάλιση του συντονισμού των δράσεων υπερτοπικής ανάπτυξης και την προώθηση τυχόν διαδημοτικών συνεργασιών.

3. (2). Η εκτελεστική επιτροπή εισηγείται το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο δημοτικό συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.

4. (3). Το εγκεκριμένο από το δημοτικό συμβούλιο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, τίθεται προς συζήτηση στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης (άρθρο 76 Ν.3852/2010), και παράλληλα δημοσιοποιείται για διαβούλευση τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του δήμου, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Κατά τη διάρκεια της δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά."

Στις παρ.4 και 5 του άρθρου 86 του Ν.3852/2010 ορίζονται τα εξής:

"4. Το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας με απόφαση που λαμβάνεται ένα μήνα τουλάχιστον πριν την κατάρτιση του επιχειρησιακού και τεχνικού προγράμματος του δήμου, εισηγείται στην εκτελεστική επιτροπή με σειρά προτεραιότητας, ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα των αναγκών των κατοίκων της περιφέρειάς του και τις προτεραιότητες για την τοπική ανάπτυξη, τις δράσεις που πρέπει να περιλαμβάνει το επιχειρησιακό πρόγραμμα του δήμου και τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν.

5. Στη συνεδρίαση του συμβουλίου της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας για τη λήψη των αποφάσεων της προηγούμενης παραγράφου, καλούνται οι κοινωνικοί φορείς της περιφέρειας της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας, προκειμένου να υποβάλλουν τις προτάσεις τους. Εάν το συμβούλιο της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας δεν υποβάλλει εισήγηση εμπρόθεσμα στην εκτελεστική επιτροπή, το σχέδιο του επιχειρησιακού και τεχνικού προγράμματος του δήμου καταρτίζεται χωρίς αυτήν."

Στη συνέχεια η υπηρεσία προγραμματισμού του Δήμου Γρεβενών αφού συγκέντρωσε τα απαιτούμενα στοιχεία από τις υπηρεσίες του δήμου, των νομικών προσώπων του, καθώς και τα συμβούλια δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων του δήμου προς την εκτελεστική επιτροπή σχετικά με

την υφιστάμενη κατάσταση και τις προτάσεις τους για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου, συνέταξε σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του δήμου, το οποίο υπέβαλε στην εκτελεστική επιτροπή με το από 28-1-2021 έγγραφό της.

Η Εκτελεστική Επιτροπή εισηγήθηκε με την υπ' αριθμ. 2/2021 απόφασή της το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού του Δήμου Γρεβενών προς το Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.

Το Δ.Σ. αφού λάβει υπόψη την εισήγηση του προέδρου και

- την παρ.1 του άρθρου 266, την περίπτ. β' άρθρο 63, τις παρ. 4 και 5 του άρθρου 86 του Ν.3852/2010 όπως αναδιατυπώθηκε με την παρ. 10κα του άρθρου 18 του Ν. 3870/2010 (ΦΕΚ 138/09.08.2010 τεύχος Α' και αντικαταστάθηκε από την παρ.1 του άρθρου 175 του Ν.4555/18),
- τις διατάξεις του Π.Δ. 185/07 (ΦΕΚ 221/12.09.2007 τεύχος Α') όπως τροποποιήθηκαν με το Π.Δ. 89/2011 (ΦΕΚ 213/29.09.2011 τεύχος Α'),
- την υπ' αριθμ. 2/2021 απόφαση-εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής για το σχέδιο του στρατηγικού σχεδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη και το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού το οποίο συνέταξε η υπηρεσία προγραμματισμού συγκεντρώνοντας τα στοιχεία από τις υπηρεσίες του δήμου, των νομικών προσώπων του, σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και τις προτάσεις τους για τις αναπτυξιακές προτεραιότητες του δήμου,
- την υπ' αριθμ. 41179/23.10.2014 (ΦΕΚ 2970/04.11.2014 τεύχος Β') απόφαση του ΥΠ.ΕΣ.

Καλείται να αποφασίσει

Περί της ψήφισης του σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού - Α' φάσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Γρεβενών, όπως αυτό εμφανίζεται στο συνημμένο κείμενο και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης.

-Το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού, δημοσιοποιείται για διαβούλευση, τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, με καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο.

-Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης - δημοσιοποίησης υποβάλλονται προτάσεις, εγγράφως ή ηλεκτρονικά.

Στην συνεδρίαση συνδέθηκαν και συμμετείχαν ο Προϊστάμενος του Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής Πούλιος Ζαμανάκος και ο Εξωτερικός Συνεργάτης της Εταιρείας Συμβούλων του Ομίλου ΣΑΜΑΡΑ κ. Κίμωνας Κυραλέος, ο οποίος έκανε παρουσίαση της Φάσης Α': Στρατηγικού Σχεδιασμού του Επιχειρησιακού Σχεδίου του Δήμου Γρεβενών για την περίοδο 2020 – 2024. Την παρουσίαση ξεκίνησε με την Περιγραφή και Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης του Δήμου Γρεβενών, το Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου Γρεβενών, συνέχισε με την Αξιολόγηση – Ανάλυση SWOT και τον Στρατηγικό Σχεδιασμό με βάση τα Υπερκείμενα Επίπεδα Σχεδιασμού και κατέληξε με τον Καθορισμό της Στρατηγικής και των Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων του Δήμου Γρεβενών.

Στη συνέχεια τέθηκαν ερωτήσεις από τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου προς τον εκπρόσωπο της εταιρείας και τέλος οι επικεφαλής των παρατάξεων προχώρησαν στις τοποθετήσεις.

Το λόγο πήρε ο επικεφαλής της παράταξης “Μαζί Συνεχίζουμε” Δημοσθένης Κουππίδης, ο οποίος είπε: Ευχαριστώ δεν πρόλαβα να ακούσω όλη την παρουσίαση να τη δω, λίγο που κοίταξα, εντάξει είναι μια έκθεση ιδεών. Θεωρώ επί της ουσίας θα πρέπει να γίνει ένας διάλογος μεταξύ των παρατάξεων με τους φορείς σε ένα επίπεδο προετοιμασίας έτσι ώστε να βοηθήσουμε, εντάξει αυτά είναι τα τυπικά τα οποία γίνονται, έτσι ώστε να βοηθήσουμε, να αξιοποιήσουμε τα όποια χρηματοδοτικά εργαλεία υπάρχουνε, για να μπορούμε να είμαστε αποτελεσματικοί. Δεν έχουμε λόγο να μην ψηφίσουμε, ούτως ή άλλως είναι μια διαδικασία που πρέπει να γίνει και είναι απαραίτητη. Θεωρώ όμως ότι θα πρέπει να μπορούμε στη ουσία έχοντας διάθεση και σκοπό να βοηθήσουμε και τίποτε άλλο. Τίποτε παραπάνω και τίποτε παρακάτω, ευχαριστώ.

Το λόγο πήρε ο επικεφαλής της παράταξης “Ανατροπή Αναγέννηση για τα Γρεβενά μας” Κωνσταντίνος Παλάσκας, ο οποίος είπε: Καταρχήν να ευχαριστήσουμε τον κύριο Κυραλέο έκανε μια λεπτομερέστατη ενημέρωση. Εντάξει είναι πράγματα τα οποία τα έχουμε ξαναπεί, τα έχουμε ξανακούσει όσοι είμαστε χρόνια στη Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αυτό το οποίο πιστεύω, εντάξει μετά από συζήτηση, συμφωνώ και εγώ να γίνει μια συζήτηση παρατάξεων, αν στη συγκεκριμένη συζήτηση να ήταν και κάποιος από τη Περιφέρεια θα ήταν ακόμη καλύτερα, γιατί είναι δεδομένη η συνεργασία που πρέπει να υπάρχει μεταξύ Περιφέρειας και Δήμου. Ένα πράγμα που πρέπει να συμπεριλάβουμε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι η υλοποίηση του Ε65 ο οποίος νομίζω είναι

ένας δρόμος ο οποίος μπορεί να δώσει μια δυναμική στον τόπο μας και η δυναμική μπορεί αν προκύψει μέσω του τουρισμού, εναλλακτικές μορφές τουρισμού που αναφέρθηκε και ο κύριος Κυραλέος, στην αγροτική πολιτική και μεταποίηση, εντάξει πράγματα τα οποία τα έχουμε πει και τα έχουμε ξαναπεί. Συμφωνούμε και εμείς και ψηφίζουμε το τεχνικό πρόγραμμα και μένει στο να συζητήσουμε και να βάλουμε προτεραιότητες. Σίγουρα χρηματοδοτικά εργαλεία υπάρχουν αρκετά και εκεί πρέπει να στοχεύσουμε, στη παρούσα φάση είναι το πρόγραμμα ανάκαμψης, προγράμματα μέσα από τη περιφέρεια, το πρόγραμμα “Αντώνης Τρίτσης” νομίζω είναι χρηματοδοτικά προγράμματα τα οποία μπορούν να μας βοηθήσουν στη παρούσα φάση και να γίνουν κάποια σημαντικά έργα τα οποία να συμφωνήσουμε όλοι ότι μπορούν να δώσουν μια σημαντική ώθηση στον τόπο μας, ευχαριστώ.

Το λόγο πήρε ο επικεφαλής της παράταξης “Δήμος για Όλους” Ιωάννης Παπαδόπουλος, ο οποίος είπε: Καταρχήν να επισημάνω ότι πάρα πολλά στοιχεία που αναφέρονται στη έκθεση του κυρίου Κυραλέο, σε εισαγωγικά έκθεση, είναι της δεκαετίας 2010 -2020. Εν πάση περιπτώσει, είναι ένα κείμενο, θεωρητικό μεν αλλά τώρα στη διαβούλευση πρέπει όλοι οι συνδυασμοί, οι παρατάξεις να καταθέσουν κάποιες προτάσεις επί του πρακτέου, στη ουσία τι μπορούμε να κάνουμε. Εγώ 45 χρόνια ακούω στα Γρεβενά περίπου αυτά. Τώρα θα κάνω μια παρατήρηση για τις σχολικές μονάδες, το είπα και στο παρελθόν. Αναφέρθηκε ο κύριος Κυραλέος για την επάρκεια κ.λ.π. Νομίζω από το 1995 μ. δεν έχει γίνει σεισμικός έλεγχος των σχολικών μονάδων και κυρίως το πρώτο δημοτικό που ξέρουμε ότι κτίστηκε το 1909 με 1911 και στο σεισμό του 1995 έπαθε μια μεγάλη ζημία. Αυτές επουλώθηκαν με τον τρόπο που εμείς γνωρίζουμε και είδαμε τότε δια ζώσης. Ως εκ τούτου, ένα παράδειγμα ανέφερα, ως εκ τούτου νομίζω ότι πέρα από τη θεωρία, γιατί βλέπω συγκρίνω τα κείμενα του κυρίου Κυραλέου με άλλους Δήμους είναι σχεδόν τα ίδια, σχεδόν τα ίδια. Αλλά εν πάση περιπτώσει και εμείς θα ψηφίσουμε αυτό το πρόγραμμα, δεν έχουμε λόγο να αρνηθούμε. Αλλά νομίζω ότι για την επόμενη τριετία πενταετία πρέπει να δούμε πιο πρακτικά τα πράγματα για τον Δήμο Γρεβενών. Οι θεωρίες πράγματι εντάξει, τα τελευταία 50 χρόνια όλα αυτά, τα ίδια και τα ίδια και τα ίδια. Εν πάση περιπτώσει εμείς θα ψηφίσουμε το πρόγραμμα και για λόγους αρχής.

Το λόγο πήρε η επικεφαλής της παράταξης “Λαϊκή Συσπείρωση Γρεβενών” Παναγιώτα Ντάγκα, η οποία είπε: Πρέπει να υπάρχει προγραμματισμός σε ένα Δήμο, εννοείται ότι πρέπει να υπάρχει. Το θέμα είναι με ποια κριτήρια γίνεται αυτός ο προγραμματισμός, ποιον θα υπηρετεί η ανάπτυξη που προβλέπεται για τον Δήμο και που στοχεύει και που θα βρεθεί η χρηματοδότηση. Έχει πάρα πολύ ωραίο λεξιλόγιο, πολύ ωραίες αναφορές που δεν θα μπορούσε κανείς να μην του αρέσουν. Το ζήτημα είναι ότι ακριβώς υλοποιεί τους πυλώνες της επόμενης προγραμματικής περιόδου από την Ευρωπαϊκή Ένωση όπως μας αναλύθηκαν και από το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Περιφέρειας, το Φθινόπωρο στο Δημοτικό Συμβούλιο. Αυτό που μιλάμε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, Κοινωνικός Αποκλεισμός, Έξυπνες Πόλεις, Δίκτυα δηλαδή κ.λ.π., χωρίς να λαμβάνονται πραγματικά υπόψιν αυτό που λέμε λαϊκές ανάγκες. Να πάρουμε έτσι κάποια παραδείγματα για να το κάνουμε έτσι πιο συγκεκριμένο, μιας και ζούμε στην εποχή της Πράσινης Απολιγνιτοποίησης. Η εγκατεστημένη ισχύς με βάση την παραγωγή ενέργειας στο λεκανοπέδιο Πτολεμαΐδας, εκεί Κοζάνης είναι γύρω στα 2.800 megawatt. Αυτό για να αντικατασταθεί, γιατί μιλάμε όλοι για την πράσινη ανάπτυξη και την απολιγνιτοποίηση και πρέπει να αντικατασταθεί στη εξαπλάσια μορφή γιατί δεν είναι σταθερή όπως είναι ο λιγνίτης, πρέπει να γεμίσει παντού υδροηλεκτρικά, φωτοβολτακικά και ανεμογεννήτριες. Αυτό θέλουμε για την αειφόρο ανάπτυξη και τι θα σημαίνει για τις τσέπες του καθένα. Γιατί ξέρουμε τις πράσινες Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας πως τις πληρώνουμε. Υπάρχει μεγάλη έλλειψη προσωπικού άρα πως θα υλοποιηθούν όλοι αυτοί οι σχεδιασμοί όταν δεν έχεις Τεχνικές Υπηρεσίες, δεν έχει το κατάλληλο προσωπικό ώστε να βοηθήσει σε αυτό τον σχεδιασμό. Και όταν επίσης στη καθαριότητα υπάρχουν 23 προσωποπαγείς θέσεις που σημαίνει ότι όποιος βγαίνει στη σύνταξη δεν αντικαθίσταται, γιατί αυτό σημαίνει είναι προσωπική η θέση και το ξέρουμε καλά που πάει η καθαριότητα και όλες αυτές, έτσι. Ή ας πάρουμε αυτό που λέμε ότι έχουμε ένα γερασμένο προσωπικό, γίνεται η παρατήρηση χαμηλού μορφωτικού και ευάλωτες και η φτώχεια είναι ο πληθυσμός των Γρεβενών. Πως δηλαδή με τα επιδόματα, με το κοινωνικό παντοπωλείο, με αυτά δηλαδή θα μπορέσουμε να άρουμε τον κοινωνικό αποκλεισμό; Με τα ψίχουλα που θα δίνει κάθε φορά η Ευρωπαϊκή Ένωση τα ΤΕΒΑ, μέσα από τα διάφορα προγράμματα, όταν υπάρχει υποστελέχωση και δεν υπάρχει έτσι η βοήθεια προς αυτούς τους ανθρώπους που μένουν στα χωριά μόνοι τους είτε στη πόλη; Ή επισημαίνεται αυτό που λέγεται για τις σχολικές μονάδες και θέλουμε να το βάλουμε και εμείς. Είπαμε για τον σεισμό της Σαμαρίνας, τότε θα γίνει προσεισμικός έλεγχος στα Γρεβενά, δεν ξέρουμε τότε θα γίνει. Και τα κτίρια, τα περισσότερα σχολεία δεν έχουν κανένα εργαστήριο, δεν έχουν γυμναστήρια το 2021. Μιλήσαμε και την άλλη φορά για τις αυλές των σχολείων που θέλουν, ειδικά για την αυλή ενός νηπιαγωγείου. Άρα λοιπόν στη ουσία και για τον αγροτικό χώρο αυτό το οποίο υλοποιείται η κοινή αγροτική πολιτική που βάζει στη άκρη, μεγαλώνει τη διατροφική εξάρτηση της χώρας και

κάθε φορά φέρνει ανάλογα με τις ανάγκες της κερδοφορίας. Παράδειγμα μιλάμε για τα βιολογικά αλλά βιολογικά στον Νομό μας παράγονται μόνο όταν πρόκειται για την κτηνοτροφία, δεν παράγονται βιολογικά προϊόντα για να καταναλωθούν από τους κατοίκους. Έτσι λοιπόν εμείς μέσα από αυτό βλέπουμε ακριβώς την υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής των κατευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γι' αυτό και θα καταψηφίσουμε το επιχειρησιακό σχέδιο. Προτάσεις υπάρχουν για να καταθέσουμε, αλλά από εκεί και πέρα ο γενικός σχεδιασμός υλοποιεί ακριβώς αυτό όπως και σε όλους τους Δήμους για αυτό και όπως είπε ο κύριος Παπαδόπουλος είναι πανομοιότυπος. Γιατί ακριβώς αυτός ο σχεδιασμός σε όλους τους Δήμους υλοποιείται με βάση τις στρατηγικές επιλογές που υπάρχουν.

Τέλος το λόγο πήρε ο Δήμαρχος Γρεβενών Γεώργιος Δασταμάνης ο οποίος είπε: Να ευχαριστήσω τον κύριο Κυραλέο για την παρουσίασή του να πω στον κύριο Παπαδόπουλο και στον κύριο Κουτσοπίδη, ότι είναι η Α' Φάση, θα υπάρξει η Β' Φάση του επιχειρησιακού όπου εκεί σίγουρα θα ενσωματωθούν όλες οι προτάσεις, θα γίνει διαβούλευση, θα γίνει διάλογος και θα έχουμε τη δυνατότητα εκεί πέρα στην κατάρτιση του επιχειρησιακού σχεδίου στον προγραμματισμό των δράσεων, στον οικονομικό προγραμματισμό να εντάξουμε όλες τις προτάσεις, να συζητήσουμε και να εντάξουμε τις καλύτερες προτάσεις και να βγει ένα καλό αποτέλεσμα. Το δεύτερο που ήθελα να πω όσον αφορά τον αντισησμικό έλεγχο γενικότερα των δημοσίων κτιρίων και δη των σχολείων, εντός των ημερών, έχει εκπονηθεί μια μελέτη η οποία είναι επιλέξιμη δαπάνη και θα κατατεθεί προς το "Αντώνης Τρίτσης" και πιστεύω θα έχει αίσιο τέλος, εντός των ημερών ολοκληρώνεται η μελέτη και υποβάλλεται η πρόταση προς το "Αντώνης Τρίτσης", ευχαριστώ.

Στη συνέχεια η Πρόεδρος κάλεσε τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου για τη λήψη σχετικής απόφασης.

Το Δημοτικό Συμβούλιο, αφού έλαβε υπόψη τα ανωτέρω και τις σχετικές διατάξεις, μετά από διαλογική συζήτηση

Αποφασίζει κατά πλειοψηφία

Ψηφίζει το σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού - Α' φάσης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Γρεβενών, όπως αυτό εμφανίζεται στο συνημμένο κείμενο και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας απόφασης.

Το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού να δημοσιευθεί για διαβούλευση, τουλάχιστον επί δύο (2) εβδομάδες, στην ιστοσελίδα του Δήμου, καθώς και με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο, με ευθύνη του Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής του Δήμου Γρεβενών.

Οι προτάσεις, κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης – δημοσιοποίησης θα υποβάλλονται εγγράφως ή ηλεκτρονικά.

Μειοψηφούντων των Δημοτικών Συμβούλων της παράταξης "Λαϊκή Συσπείρωση Γρεβενών" Ιωάννη Κλεισιάρη και Παναγιώτας Ντάγκα, για τους λόγους που αναφέρονται στην τοποθέτηση της επικεφαλής της παράταξης Παναγιώτα Ντάγκα.

Η απόφαση αυτή πήρε αύξοντα αριθμό **44/2021**.

.....
Για το παραπάνω θέμα συντάχθηκε το παρόν πρακτικό και υπογράφεται ως εξής:

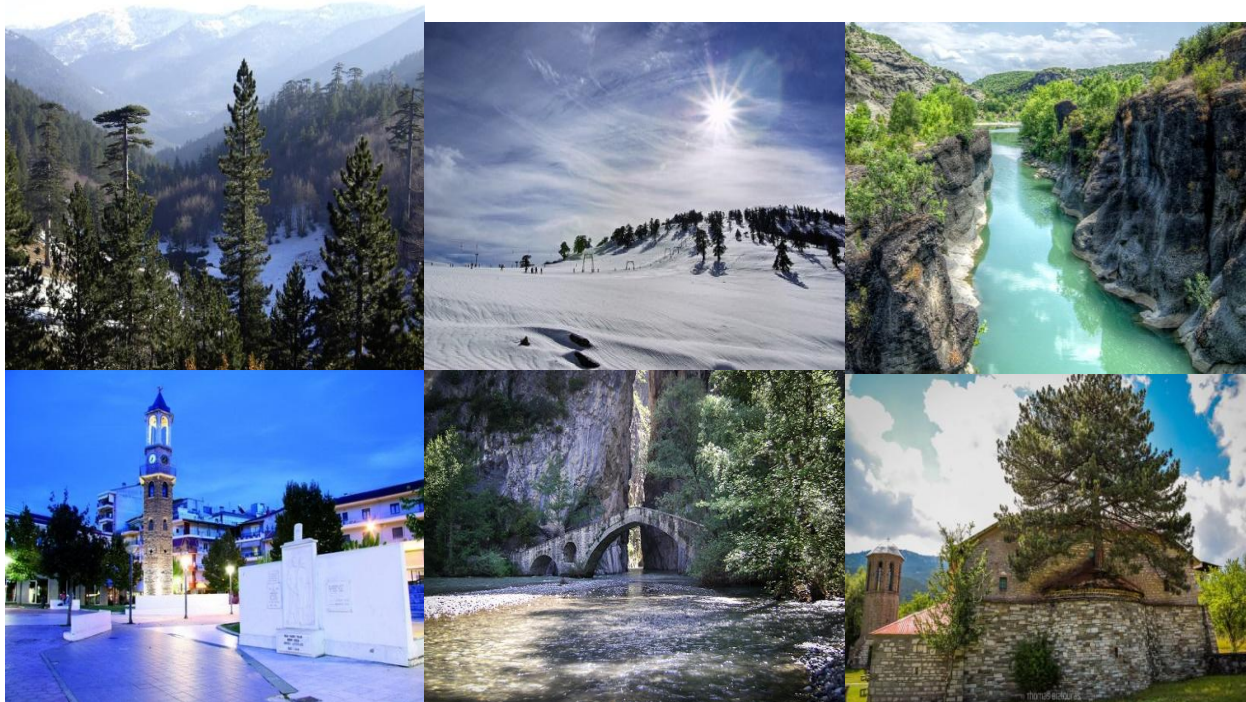
**Η Πρόεδρος
Υπογραφή**

**Τα Μέλη
Υπογραφές**

**Ακριβές απόσπασμα
Γρεβενά 09-04-2021
Η Πρόεδρος του Δ.Σ.**

Φωτεινή Τζουβάρα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός
Γρεβενά, Δεκέμβριος 2020

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Περιεχόμενα

Κατάλογος Πινάκων	4
Κατάλογος Εικόνων	6
Κατάλογος Γραφημάτων	7
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων	8
Σκοπός του Επιχειρησιακού Προγράμματος	9
A.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	17
A.1.1. ΒΑΣΙΚΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	17
A.1.1.1 Χωροταξική Ένταξη – Διοικητική Οργάνωση.....	17
A.1.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά	19
A.1.1.4 Συνοπτική παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών των Δημοτικών Ενοτήτων	23
A.1.1.4 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά.....	37
A.1.2.1 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός	39
A.1.2.2 Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας.....	41
A.1.3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	52
A.1.3.1. Κλίμα.....	52
A.1.3.2. Γεωλογία –Τεκτονική – Υδατικοί Πόροι.....	52
A.1.3.3. Προστατευόμενες περιοχές.....	56
A.1.3.4 Λοιποί φυσικοί πόροι – Υεπρτοπικοί πόλοι έλξης του Δήμου	57
A.1.3.5 Αστικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά	59
A.1.3.6 Αποστάσεις της περιοχής από σημαντικά οικιστικά κέντρα – αγορές	65
A.1.3.7 Βασικά Δίκτυα υποδομής	67
A.1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	97
A.1.4.1 Παιδεία – Σχολική Στέγη.....	97
A.1.4.2 Πολιτισμός.....	103
A.1.4.3 Αθλητισμός	115
A.1.4.4 Κοινωνική Πολιτική.....	118

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.4.5 Υγεία	123
A.1.4.6 Πολιτική Προστασία	126
A.1.4.7. Διαχείριση αδέσποτων ζώων.....	128
A.1.4.8 Ψηφιακή Σύγκλιση – Νέες Τεχνολογίες.....	130
A.2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	132
A.2.1. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ.....	132
A.2.2. ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ.....	142
A.2.3. ΔΙΑΡΘΩΣΗ - ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ.....	145
A.2.4. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΔΗΜΟΥ	148
A.2.4.1. Οχήματα.....	148
A.2.4.2. Ακίνητη Περιουσία	150
A.2.4.3. Μηχανοργάνωση και πληροφοριακά συστήματα.....	151
A.2.4.4. Ιστοσελίδα	154
A.2.4.5. Οικονομικά στοιχεία	155
A.2.4.6. Νομικά πρόσωπα Δήμου	161
A.2.4.7. Συμμετοχές - Συνεργασίες – Δικτυώσεις	165
- A.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	167
A.3.1. ΆΞΟΝΑΣ 1 –ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ.....	168
A.3.2 ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	170
A.3.3 ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	173
A.3.4 ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	175
A.4 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΥΠΕΡΚΕΙΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ.....	178
A.4.1. Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης	180
A.4.2. Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.....	181

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.4.3. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας 2014 – 2020	182
A.4.4. Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	184
A.4.5. Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας - Έξυπνης Εξειδίκευσης	186
A.4.6. 1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού	188
A.4.7. Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»	190
A.4.8. Τοπικό Πρόγραμμα CLLD LEADER Κοζάνης - Γρεβενών	192
A.5 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	193
A.5.1 ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ	193
A.5.2. Καθορισμός της Στρατηγικής του Δήμου Γρεβενών	195
A.5.3 Εξειδίκευση μέτρων και σύνδεση με στόχους.....	199

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Κατάλογος Πινάκων

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΟΙΚΙΣΜΩΝ / Δ.Ε. ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	18
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΝΑ Δ.Ε. ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2001-201119	
ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	20
ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ, ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	22
ΠΙΝΑΚΑΣ 5: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	37
ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	39
ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΆΝΕΡΓΟΙ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	40
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΤΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ.....	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΙΔΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ/ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟ ΖΩΩΝ	45
ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	55
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ/ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	57
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΚΟΜΒΟΙ ΕΙΣΟΔΟΥ/ΕΞΟΔΟΥ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	65
ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΗΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΑΠΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΟΙΚΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΑΓΟΡΕΣ.....	66
ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	69
ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	71
ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΣΑ ΚΑΙ ΑΥ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ (2011-2015)	73
ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	74
ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΕΣ ΚΕΡΑΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	81
ΠΙΝΑΚΑΣ 23: ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΜΕΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΕ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	84
ΠΙΝΑΚΑΣ 24: ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	86
ΠΙΝΑΚΑΣ 25: ΜΗΚΟΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.....	89
ΠΙΝΑΚΑΣ 26: ΑΣΤΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΚΤΕΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	91
ΠΙΝΑΚΑΣ 27: ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΚΤΕΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	91
ΠΙΝΑΚΑΣ 28: ΕΝΔΟΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΚΤΕΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ (ΚΑΘΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ)	92
ΠΙΝΑΚΑΣ 29: ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΚΤΕΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ (ΚΑΘΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ)	92
ΠΙΝΑΚΑΣ 30: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΔΟΜΕΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	97
ΠΙΝΑΚΑΣ 31: ΧΩΡΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	98
ΠΙΝΑΚΑΣ 32: ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	99

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΠΙΝΑΚΑΣ 33: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	110
ΠΙΝΑΚΑΣ 34: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ / Δ.Ε. ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	115
ΠΙΝΑΚΑΣ 35: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ / Δ.Ε. ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	116
ΠΙΝΑΚΑΣ 36: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	118
ΠΙΝΑΚΑΣ 37: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	123
ΠΙΝΑΚΑΣ 38: ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ Γ.Ν. ΓΡΕΒΕΝΩΝ	124
ΠΙΝΑΚΑΣ 39: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	145
ΠΙΝΑΚΑΣ 40: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	147
ΠΙΝΑΚΑΣ 41: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ & ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	148
ΠΙΝΑΚΑΣ 42: ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	151
ΠΙΝΑΚΑΣ 43: ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΤΠΕ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	152
ΠΙΝΑΚΑΣ 44: ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΤΠΕ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	154
ΠΙΝΑΚΑΣ 45: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2017 - 2019.....	156
ΠΙΝΑΚΑΣ 46: ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ 2017 – 2019	157
ΠΙΝΑΚΑΣ 47: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2017 - 2019.....	158
ΠΙΝΑΚΑΣ 48: ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ / ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ 2017 - 2019	159

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

Κατάλογος Εικόνων

ΕΙΚΟΝΑ 1: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	17
ΕΙΚΟΝΑ 2: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	23
ΕΙΚΟΝΑ 3: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΒΕΝΤΖΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	24
ΕΙΚΟΝΑ 4: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΓΟΡΓΙΑΝΗΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	25
ΕΙΚΟΝΑ 5: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΗΡΑΚΛΕΩΤΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	26
ΕΙΚΟΝΑ 6: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	28
ΕΙΚΟΝΑ 7: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	29
ΕΙΚΟΝΑ 8: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΑΒΔΕΛΛΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	30
ΕΙΚΟΝΑ 9: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΔΟΤΣΙΚΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	31
ΕΙΚΟΝΑ 10: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΜΕΣΟΛΟΥΡΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	32
ΕΙΚΟΝΑ 11: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	33
ΕΙΚΟΝΑ 12: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	34
ΕΙΚΟΝΑ 13: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΣΜΙΕΗΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	35
ΕΙΚΟΝΑ 14: ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ Δ.Ε. ΦΙΛΙΠΠΑΙΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	36
ΕΙΚΟΝΑ 15: ΣΕΙΣΜΟΙ ΙΣΧΥΟΣ > 4ΜW ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	53
ΕΙΚΟΝΑ 16: ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΥΔ09	54
ΕΙΚΟΝΑ 17: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	64
ΕΙΚΟΝΑ 18: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	72
ΕΙΚΟΝΑ 19: ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ	87
ΕΙΚΟΝΑ 20: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ	88
ΕΙΚΟΝΑ 21: ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΖΟΔΡΟΜΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	94
ΕΙΚΟΝΑ 22: ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΗΛΙΑΣ	105
ΕΙΚΟΝΑ 23: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΣΤΡΙΟΥ	106
ΕΙΚΟΝΑ 24: ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΙΝΤΑΡΙΩΝ.....	107
ΕΙΚΟΝΑ 25: ΓΕΦΥΡΙ ΑΖΙΖ ΑΓΑ.....	108
ΕΙΚΟΝΑ 26: ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟ	109
ΕΙΚΟΝΑ 27: ΜΝΗΜΕΙΟ ΑΝΝΙΤΣΑΣ.....	110
ΕΙΚΟΝΑ 28: ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ.....	133

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Κατάλογος Γραφημάτων

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ / Δ.Ε. ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	20
ΓΡΑΦΗΜΑ 2: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ / ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	21
ΓΡΑΦΗΜΑ 3: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΜΕΛΩΝ.....	38
ΓΡΑΦΗΜΑ 4: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	40
ΓΡΑΦΗΜΑ 5: ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	41
ΓΡΑΦΗΜΑ 6: ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΡΑΣ,.....	42
ΓΡΑΦΗΜΑ 7: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2017 - 2019	157
ΓΡΑΦΗΜΑ 8: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2017 - 2019	159
ΓΡΑΦΗΜΑ 9: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΆΞΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	196
ΓΡΑΦΗΜΑ 10: ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΣΕ ΆΞΟΝΕΣ & ΜΕΤΡΑ.....	197

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Δήμων

Η διαμόρφωση του στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού σε επίπεδο ΟΤΑ αποτελεί μία απαραίτητη και βαρύνουσας σημασίας διαδικασία. Με την υλοποίησή της παρέχεται αφενός η δυνατότητα για τη διαμόρφωση ορθολογικών, υλοποιήσιμων και αποτελεσματικών ετήσιων προγραμμάτων και αφετέρου καθίσταται εφικτή η παρακολούθηση των επιδόσεων του Δήμου, σε ότι αφορά την υλοποίηση σχεδιαζόμενων δράσεων και κατ' επέκταση διευκολύνεται η διαδικασία διορθώσεων και αναπροσαρμογών.

Η ανάγκη σύνταξης του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα ως ενιαίου κειμένου, αλλά κυρίως για τον εκσυγχρονισμό του πλέγματος των αρμοδιοτήτων των Δήμων και των Κοινοτήτων, οδήγησε στον Ν.3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) με το οποίο εκτός των άλλων επιχειρήθηκε μια θεματική κατανομή των αρμοδιοτήτων στους εξής άξονες:

- Περιβάλλον και Ποιότητα Ζώης
- Κοινωνική Πολιτική, Πολιτική Προστασία, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός
- Τοπική Οικονομία και Απασχόληση

Σύμφωνα με τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006) και τον Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», στο πλαίσιο του μεσοπρόθεσμου Σχεδιασμού των Δήμων, προβλέπονταν η εκπόνηση πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Σήμερα, σύμφωνα και με την παρ. 1 του άρθρου 175, του Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ Α΄ 133/19.07.2018), για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό των Δήμων, εκπονείται τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (εφεξής ΕΠ) συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής και οργανωτικής – λειτουργικής ανάπτυξης, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Αναφέρεται δηλαδή τόσο στις αναγκαίες υποδομές και τις τοπικές επενδύσεις, αλλά και στη βελτίωση της υφιστάμενης οργάνωσης και λειτουργίας των ΟΤΑ Α΄ βαθμού, στο πλαίσιο του γενικότερου περιβάλλοντος στο οποίο δρουν, με άξονα τη βελτίωση της διαβίωσης των πολιτών και την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών.

Σκοπός του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Σκοπός του ΕΠ είναι η προώθηση της τοπικής και της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Ειδικότερα, οι επιμέρους στόχοι του περιλαμβάνουν:

1. Προώθηση της τοπικής ανάπτυξης

Το ΕΠ κυρίως προσδιορίζει νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελεστούν από το Δήμο στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του, με απώτερους σκοπούς:

α) την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής, με παρεμβάσεις στους τομείς:

- ✓ της προστασίας και της αιφόρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος
- ✓ της βελτίωσης και διαχείρισης του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- ✓ των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης

β) τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής του, με παρεμβάσεις στους τομείς:

- ✓ της Κοινωνικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης
- ✓ της Υγείας
- ✓ της Παιδείας / Δια βίου μάθησης/ Πολιτισμού / Αθλητισμού
- ✓ της Ισότητας των Φύλων και των Ευκαιριών

γ) τη βελτίωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, με παρεμβάσεις στους τομείς:

- ✓ των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων
- ✓ της απασχόλησης

2. Εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα περιλαμβάνει δράσεις για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου ως δημόσιου οργανισμού με επιμέρους σκοπούς τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας της. Ειδικότερα, οι σχετικές δράσεις αποσκοπούν:

- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη
- στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των υπηρεσιών του Δήμου, της περαιτέρω ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της μηχανοργάνωσης, της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης γης και των απαιτούμενων κτιριακών εγκαταστάσεων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του ΟΤΑ, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης.

3. Ανάπτυξη των συνεργασιών του Δήμου

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου, στο πλαίσιο της αναβάθμισης της συνεργασίας του με λοιπούς φορείς, θα πρέπει να αξιολογεί και να ενισχύει τη συμβολή που διαδραματίζουν στην ανάπτυξη του Δήμου:

- ↳ Τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (ιδιωτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι, μη κυβερνητικές οργανώσεις, κλπ.)
- ↳ Όμοιοι ΟΤΑ
- ↳ Λοιποί φορείς της κεντρικής κυβέρνησης (Κεντρικοί φορείς, Περιφέρεια, κ.λπ.)

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Γρεβενών, θα λειτουργήσει ως ένα χρήσιμο εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- ↳ Αποτελεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του ΟΤΑ: πρόκειται για πρόγραμμα τόσο αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του ΟΤΑ. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.
- ↳ Αποτελεί το τετραετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του: Στις προτεραιότητες του Προγράμματος αποτυπώνεται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε τετραετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του δήμου και των Νομικών Προσώπων του.
- ↳ Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου: η σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος αποτελεί την αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και του Αυτοτελούς τμήματος προγραμματισμού, οργάνωσης και πληροφορικής.
- ↳ Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του: Η σύνταξη του ετήσιου προγράμματος δράσης έχει σκοπό την εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του πενταετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος.
  - ↳ Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων: κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο: Αιρετά όργανα (Δημοτικό Συμβούλιο, Επιτροπές, Αντιδήμαρχοι, ΔΣ Νομικών Προσώπων, Συμβούλια Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων), Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές Νομικών Προσώπων, κλπ.), Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ, Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας .
  - ↳ Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης: σε αυτό διατυπώνονται μετρήσιμοι στόχοι, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων / δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Δήμου.

Ο πολυτομεακός χαρακτήρας του απαιτεί τη συμμετοχή τόσο των αιρετών και υπηρεσιακών στελεχών, όσο και της τοπικής κοινωνίας, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους μεμονωμένους δημότες, αλλά και τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς. Με αυτόν τον τρόπο το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής μπορεί να γίνει ρεαλιστικό και η τοπική και εσωτερική ανάπτυξη του ΟΤΑ Α΄ βαθμού να εναρμονιστεί με τις κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού

Θεσμικό πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εκπονήθηκε σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και απαιτήσεις των παρακάτω κανονιστικών διατάξεων:

1. Την παράγραφο 1 του άρθρου 266 του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α'87/7.6.2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως αναδιατυπώθηκε με την παράγραφο 10 κα' του άρθρου 18 του ν.3870/2010 (ΦΕΚ Α'138/9.8.2010) και τροποποιήθηκε με την παρ.1 του άρθρου 79 του ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α'167/23.7.2013).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 205 και της παρ.5 του άρθρου 206 του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α' 114/8.6.2006) «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων».
3. Τις διατάξεις του ν. 3882/2010 (ΦΕΚ Α' 166/22.9.2010) «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν.1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις (ΦΕΚ 141 Α)»
4. Τις διατάξεις του ν. 4269/2014 (ΦΕΚ Α'142/28.6.2014) «Χωροταξική και Πολεοδομική μεταρρύθμιση – Βιώσιμη Ανάπτυξη».
5. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ/τος 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98/22.4.2005).
6. Το Π.Δ. 65/2011 (ΦΕΚ Α' 147/27.6.2011), «Διάσπαση του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης στα Υπουργεία α) Εσωτερικών και β) Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης»
7. Το Π.Δ. 89/2014 (ΦΕΚ Α' 134/10.6.2014) «Διορισμός, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»
8. Το Π.Δ. 185/2007 (ΦΕΚ Α' 221/12.9.2007) «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α' βαθμού» όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 89/2011 (ΦΕΚ Α' 213/ 29.9.2011).
9. Τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. γ. της αριθμ.32797/2013 (ΦΕΚ Β' 2139/30.8.2013) Κ.Υ.Α. των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης «Αναδιάρθρωση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εσωτερικών».

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

10. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 18183/2.4.2007 (ΦΕΚ Β' 534/13.4.2007) Υπουργικής Απόφασης «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ.5694/11.3.2011 όμοια.
11. Την υπ' αρ. 41179/4.11.2014 Υπουργική Απόφαση «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Πενταετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού για τη δημοτική περίοδο 2014-2019» (ΦΕΚ Β' 2970).
12. Την με Αρ. ΚΗΜΔΗΣ 20ΣΥΜΝ006986070 2020-07-08 Σύμβαση μεταξύ του Δήμου Γρεβενών και της εταιρείας Lever «ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε.»

Δομή του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Γρεβενών περιλαμβάνει τρία στάδια:

- **Στάδιο Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Κατά τη Φάση του Στρατηγικού Σχεδιασμού αναλύεται το εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου (χαρακτηριστικά Δήμου, δημογραφικά στοιχεία, παραγωγικά χαρακτηριστικά, πολεοδομικά δεδομένα, οικιστική δομή κλπ.), εντοπίζονται τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες, οι προοπτικές ανάπτυξης. Επίσης, αναλύεται το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου (λειτουργία υπηρεσιών, λειτουργία Νομικών Προσώπων) και εντοπίζονται τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες και οι δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξής τους. Πραγματοποιείται αξιολόγηση εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος και εξάγεται ο καθορισμός των Αξόνων, των Μέτρων και των Στόχων καθώς και το όραμα, η Στρατηγική και οι προοπτικές Ανάπτυξης του Δήμου

- **Στάδιο Β': Επιχειρησιακός Σχεδιασμός**

Συνοπτικά, στη φάση αυτή εξειδικεύονται οι Άξονες, τα Μέτρα και οι Στόχοι της ΦΑΣΗΣ Α' σε ομαδοποιημένα έργα και παρεμβάσεις, σε συνάρτηση με τη διαφανιζόμενη οικονομική κατάσταση του Δήμου τα επόμενα χρόνια και στην προοπτική Ανάπτυξης του Δήμου. Παράλληλα, στη ΦΑΣΗ Β' προβλέπεται και ετήσιος καταμερισμός των έργων, ώστε από εκεί να προκύπτουν τα τεχνικά προγράμματα κατ' έτος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός****• Στάδιο Γ': Ετήσιος Προγραμματισμός**

Στο συγκεκριμένο στάδιο εξειδικεύονται και προγραμματίζονται οι δράσεις που προβλέπεται να υλοποιηθούν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και καταρτίζεται το ετήσιο πρόγραμμα δράσης του Δήμου για το 2021.

Τα παραπάνω στάδια εξειδικεύονται σε επιμέρους βήματα με σκοπό την ανάλυση όλων των παραμέτρων και των συντελεστών που καθορίζουν και επηρεάζουν το πλαίσιο λειτουργίας του Δήμου:

Βήμα 1: Οργάνωση και Προγραμματισμός

Το βήμα αυτό αφορά την οργάνωση και τον προγραμματισμό της διαδικασίας κατάρτισης του Ε.Π. και συμπεριλαμβάνει την οργάνωση του έργου από το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης & Πληροφορικής, τη διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της Δημοτικής Αρχής, τον χρονικό προγραμματισμό και την ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ του Δήμου για τη διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και συναντήσεις με τους αρμόδιους της κάθε Διεύθυνσης και Υπηρεσίας του Δήμου

Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης

Το βήμα αυτό περιλαμβάνει στην αποτύπωση και αξιολόγηση:

- Της γενικής εικόνας της περιοχής του Δήμου
- Της περιοχής του Δήμου και των κάθετων υπηρεσιών στους θεματικούς τομείς Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

Στο πλαίσιο αυτό γίνεται συνοπτική περιγραφή της γενικής, μακροσκοπικής εικόνας της περιοχής του Δήμου και αναφέρονται τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του Δήμου καθώς και των σχέσεων και των αλληλεξαρτήσεων του με την ευρύτερη περιοχή. Έπειτα, αξιολογείται η κατάσταση της περιοχής και γίνεται εντοπισμός των κρίσιμων θεμάτων ανάπτυξης σε κάθε τομέα («Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»). Επίσης, γίνεται χρήση και ανάλυση στατιστικών στοιχείων και βιβλιογραφικών πηγών καθώς και πρωτογενών στοιχείων από την αξιολόγηση μέσω ερωτηματολογίων στελεχών του Δήμου που αφορούν σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία σχετικά με την ειδικότητα και τις αρμοδιότητές τους. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία γίνεται η ανάλυση και η αξιολόγηση της

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου και του εσωτερικού του περιβάλλοντος και αποτυπώνονται τα κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος, αξιοποιώντας τις δυνατότητές του και τις ευκαιρίες προκειμένου, να βελτιώσει τη λειτουργία των υπηρεσιών του και να πετύχει τους στόχους τοπικής ανάπτυξης που θέτει.

Βήμα 3: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων του Δήμου

Αυτό το βήμα έχει σκοπό την αποτύπωση και αξιολόγηση:

- του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των οριζόντιων υπηρεσιών
- των Νομικών Προσώπων του Δήμου

Για το σκοπό αυτό γίνεται περιγραφή και αξιολόγηση των κύριων λειτουργικών οργανωτικών και οικονομικών χαρακτηριστικών των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων από τους προϊσταμένους μέσω ειδικά διαμορφωμένων ερωτηματολογίων. Οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια αξιοποιούνται ώστε να γίνει καταγραφή των δυνατών και αδύνατων σημείων κάθε υπηρεσίας και να γίνει εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης σε κάθε πεδίο αναφοράς: δραστηριότητες και διαδικασίες λειτουργίας, οργάνωση, συνεργασίες, ανθρώπινο δυναμικό, υλικοτεχνική υποδομή ή/και οικονομικά.

Βήμα 4: Καθορισμός της Στρατηγικής και των Αναπτυξιακών Προτεραιοτήτων του Δήμου

Στο συγκεκριμένο βήμα περιλαμβάνονται:

- η διατύπωση του οράματος
- η διατύπωση των κατευθυντηρίων πολιτικών επιλογών της Δημοτικής Αρχής για την επόμενη περίοδο
- η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος
- ο προσδιορισμός των Μέτρων (Αναπτυξιακές Προτεραιότητες) και των Στόχων, σύμφωνα με τις οποίες θα διαρθρωθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές (τομεακές και περιφερειακές) αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Βήμα 5: Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και υλοποίηση διαδικασιών διαβούλευσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Αποτελεί το τελικό βήμα για την ολοκλήρωση του Στρατηγικού Σχεδιασμού και περιλαμβάνει τις παρακάτω ενέργειες:

1. Αρχικά υποβάλλεται από το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής στην Εκτελεστική Επιτροπή η οποία το εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο για συζήτηση και ψήφιση.
2. Στη συνέχεια ακολουθεί η έγκριση του σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο
3. Το εγκεκριμένο σχέδιο Στρατηγικού Σχεδιασμού τίθεται προς συζήτηση στη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης (άρθρο 76 του Ν.3852/2010)
4. Δημοσιοποίηση του σχεδίου Στρατηγικού Σχεδιασμού για διαβούλευση για χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων και καταχώρηση στην ιστοσελίδα του Δήμου.

Στη συνέχεια ακολουθεί η κατάρτιση του Β' Σταδίου, η οποία αφορά στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό του Δήμου και περιλαμβάνει τα ακόλουθα Βήματα:

- Βήμα 6: Κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου
- Βήμα 7: Τετραετής προγραμματισμός των Δράσεων / Οικονομικός Προγραμματισμός
- Βήμα 8: Έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος
- Βήμα 9: Προσδιορισμός δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης

Α.1. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Α.1.1. ΒΑΣΙΚΑ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Α.1.1.1 Χωροταξική Ένταξη – Διοικητική Οργάνωση

Ο Δήμος Γρεβενών, εντάσσεται διοικητικά στην Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και ειδικότερα στο νοτιοδυτικό τμήμα της αυτής. Βρίσκεται γεωγραφικά στο σημείο όπου η Βόρεια Ελλάδα ενώνεται με την Ήπειρο και τη Θεσσαλία και συνορεύει με τους παρακάτω Δήμους:

- ↙ Το Δήμο Δεσκάτης από τον Νομό Γρεβενών
- ↙ Τους Δήμους Κοζάνης, Βοΐου από τον Νομό Κοζάνης
- ↙ Τον Δήμο Νεστορίου από τον Νομό Καστοριάς
- ↙ Τον Δήμο Κόνιτσας, Μετσόβου, Ζαγορίου από τον Νομό Ιωαννίνων
- ↙ Τον Δήμο Μετεώρων από τον Νομό Τρικάλων

Εικόνα 1: Γεωγραφική Θέση του Δήμου Γρεβενών

Πηγή: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f6/2011_Dimos_Grevenon.png

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Ο Δήμος συστάθηκε το 2011¹ και προήλθε από την συνένωση των προϋπαρχόντων Καποδιστριακών Δήμων: Βεντζίου, Γρεβενών, Γόργιανης, Ηρακλεωτών, Θ. Ζιάκα, Κοσμά Αιτωλού και των επτά ανεξάρτητων καποδιστριακών κοινοτήτων Αβδέλλας, Δοτσικού, Μεσολουρίου, Περιβολίου, Σαμαρίνας, Σμίξης, Φιλιππαιών. Έδρα του δήμου είναι τα Γρεβενά, τα οποία χωροθετούνται στο κεντρικό τμήμα του.

Αποτελείται από **97 οικισμούς**, ενώ ο **μόνιμος πληθυσμός**² του ανέρχεται σε **25.905 κατοίκους**. Έχει συνολική έκταση 1859,23 τ.χλμ αποτελώντας τον μεγαλύτερο σε έκταση Δήμο της χώρας, ενώ η πληθυσμιακή του πυκνότητα ανέρχεται σε 13,93 κατοίκους / τ.χλμ.

Ο Δήμος συγκροτείται από 13 Δημοτικές Ενότητες, οι οποίες αντιστοιχούν στους καταργηθέντες δήμους και Κοινότητες. Αναλυτικά η κατανομή του Δήμου σε Δημοτικές Ενότητες και Οικισμούς αποτυπώνεται παρακάτω:

Πίνακας 1: Κατανομή οικισμών / Δ.Ε. στο Δήμο Γρεβενών

A/A	Δημοτική Ενότητα	Οικισμοί
1	Γρεβενών	Γρεβενά, Δοξαράς, Καλαμίτσι Άγιοι Θεόδωροι, Αιμιλιανός, Ανθρακιά, Δεσπότης, Αγία Τριάς, Αμυγδαλιές, Λόχημη, Βατόλακκος, Έλατος, Κάστρο, Ελεύθερο, Ελεύθερο Προσφύγων, Αγάπη, Καλόχι, Μεσόλακκος, Κυρακαλή, Μεγάλο Σειρήνι, Μικρό Σειρήνι, Ασπρόκαμπος, Μυρσίνα, Ροδιά, Σύδενδρο, Ελευθεροχώρι, Φελλί
2	Βεντζίου	Βάρη, Έξαρχος, Αγαλαίοι, Κέντρο, Νησί, Ιτέα, Κνίδη, Μικροκελισούρα, Πιστικό, Πόρος, Παλαιοχώρι, Ποντινή, Πυλωροί, Δίπορο, Νεοχώρι, Σαρακήνα (16)
3	Γόργιανης	Καλλιθέα, Πριόνια, Κηπουρειό, Κρανιά, Μικρολίβαδο, Πηγαδίτσα, Σιταράς
4	Ηρακλεωτών	Άγιος Γεώργιος, Αηδόνια, Δασάκι, Κιβωτός, Κληματάκι, Κοκκινιά, Νέα Τραπεζούντα, Μηλιά, Πολύδενδρο, Ταξιάρχης
5	Θεοδώρου Ζιάκα	Αλατόπετρα, Αναβρυτά, Ζιάκας, Περιβολάκι, Κοσμάτι, Λάβδα, Μαυραναίοι, Μαυρονόρος, Σταυρός, Μοναχίτι, Πανόραμα, Πολυνέρι, Πρόσβορο, Σπήλαιο, Παρόρειο, Τρίκωμο,
6	Αγίου Κοσμά	Άγιος Κοσμάς, Άνω Εκκλησία, Εκκλησία, Δασσούλιο, Καληράχη, Καλλονή, Κυθωνιές, Λείψι, Κυπαρίσσι, Μέγαρο, Οροπέδιο, Τρίκορφο
7	Αβδέλλας	Αβδέλλα
8	Δοτσικού	Δοτσικό
9	Μεσολουρίου	Μεσολούρι
10	Περιβολίου	Περιβόλι
11	Σαμαρίνας	Σαμαρίνα
12	Σμίξης	Σμίξη
13	Φιλιππαιών	Αετιά, Κουρούνα, Φιλιππαιοί (3)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

¹ Βάσει του Ν.3852/2011: Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης

²Στοιχεία Απογραφής ΕΛΣΤΑΤ (2011)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Ο Δήμος Γρεβενών αποτελεί το βασικό παραγωγικό πυλώνα του Νομού Γρεβενών. Η πόλη των Γρεβενών είναι η μοναδική αστική περιοχή του Δήμου και χαρακτηρίζεται από υπερσυγκέντρωση του πληθυσμού και των διοικητικών υπηρεσιών σε αντίθεση με το υπόλοιπο του Δήμου. Η ολοκλήρωση του εθνικού οδικού δικτύου (Εγνατία οδός) έχει συμβάλει στην άρση της απομόνωσης της περιοχής και στην εξωστρέφεια της τοπικής οικονομίας

A.1.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με την τελευταία επίσημη απογραφή της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ, 2011), ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Γρεβενών ανέρχεται σε 25.905 κατοίκους, με τους άρρενες να αντιπροσωπεύουν το 52,20% και τις θήλεις το 47,80%.

Η πόλη των Γρεβενών συγκεντρώνει σχεδόν τον μισό πληθυσμό του Δήμου (51%) και αποτελεί το μοναδικό αστικό του κέντρο. Την περίοδο 2001 – 2011 ο μόνιμος πληθυσμός του Δήμου Γρεβενών σημείωσε αύξηση κατά 383 κατοίκους. Αναλυτικά η εξέλιξη του πραγματικού πληθυσμού ανά Δημοτική Ενότητα, για την περίοδο 2001-2011 αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 2: Πληθυσμιακή εξέλιξη ανά Δ.Ε. στο Δήμο Γρεβενών, για την περίοδο 2001-2011

	1991	2001	2011	91-01	01-11	91-11
Δήμος Γρεβενών	29.003	30.564	26.399	5%	-14%	-9%
Δ.Ε. Γρεβενών	14.956	15.481	17.488	4%	13%	17%
Δ.Ε. Βεντζίων	3.024	2.957	1.996	-2%	-32%	-34%
Δ.Ε. Γόργιανης	1.475	1.707	891	16%	-48%	-40%
Δ.Ε. Ηρακλεωτών	2.936	3.080	1.925	5%	-38%	-34%
Δ.Ε. Θεοδώρου Ζιάκα	2.945	2.855	1.385	-3%	-51%	-53%
Δ.Ε. Αγίου Κοσμά	1.950	1.792	888	-8%	-50%	-54%
Αβδέλλα	130	448	384	245%	-14%	195%
Δοτσικό	70	187	43	167%	-77%	-39%
Μεσολούρι	135	139	35	3%	-75%	-74%
Περιβόλι	312	454	251	46%	-45%	-20%
Σαμαρίνα	285	701	486	146%	-31%	71%
Σμίξη	491	509	468	4%	-8%	-5%
Φιλιππαιοί	294	254	159	-14%	-37%	-46%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια Επεξεργασία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.1.2.1 Υπηκοότητα

Όσον αφορά στην υπηκοότητα των κατοίκων του Δήμου Γρεβενών, το 5,8% είναι υπήκοοι άλλης χώρας με το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας να ανέρχεται σε 4% και για τη χώρα 8,52%. Τα δεδομένα αφορούν την απογραφή του 2011 και εμφανίζονται στον Πίνακα 8 που ακολουθεί:

Πίνακας 3: Υπηκοότητα Μόνιμου Πληθυσμού στο Δήμο Γρεβενών

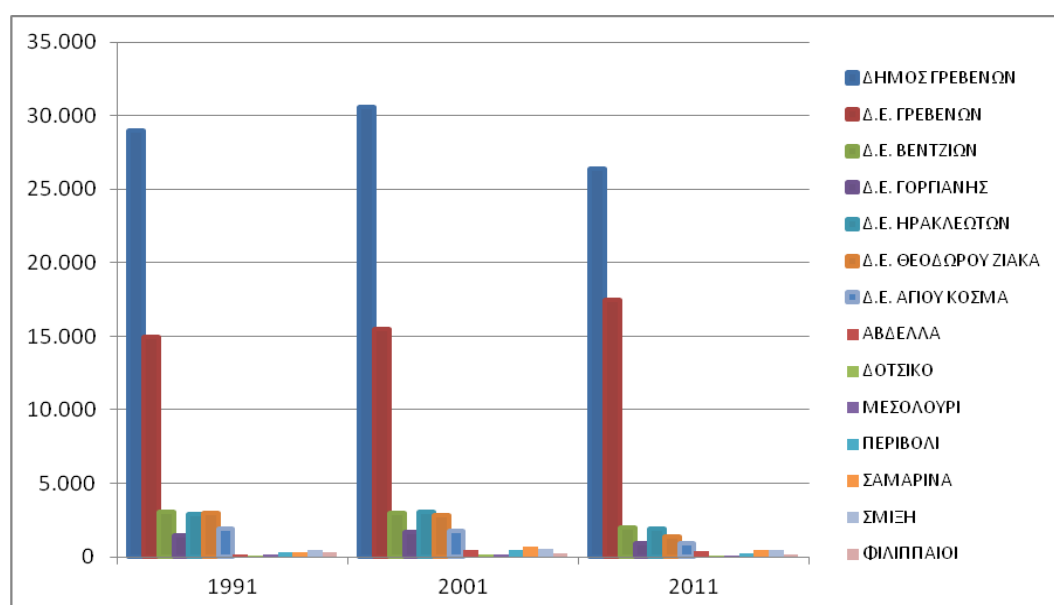
Υπηκοότητα	Άτομα	(%) του Μόνιμου Πληθυσμού
Έλληνες υπήκοοι	24.406	94%
Υπήκοοι χωρών Ε.Ε.	123	0,5%
Υπήκοοι άλλων χωρών	1.376	5,3%
ΣΥΝΟΛΟ	25.905	100

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Σε επίπεδο χώρας σύμφωνα με νεότερα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ, τα ποσοστά κυμαίνονται σε αντίστοιχα επίπεδα και συγκεκριμένα σε 91,57% για τους Έλληνες υπηκόους και 8,43% για τους υπηκόους άλλων χωρών.

A.1.1.2.2 Πληθυσμιακή Εξέλιξη

Εξετάζοντας την πληθυσμιακή εξέλιξη του πραγματικού πληθυσμού στο Δήμο για την περίοδο 1991 έως 2011, γίνεται φανερό ότι έχει γνωρίσει σημαντική μείωση του πληθυσμού του η οποία ανέρχεται σε ποσοστό 9%. Ανάλογη είναι και η εξέλιξη του πληθυσμού ανά Δημοτική Ενότητα με πολύ μεγαλύτερα ποσοστά. Οι μόνες δημοτικές ενότητες που εμφανίζουν αύξηση για τη συγκεκριμένη περίοδο είναι αυτή των Γρεβενών, της Αβδέλλας και της Σαμαρίνας.

Γράφημα 1: Πληθυσμιακή εξέλιξη / Δ.Ε. Δήμου Γρεβενών

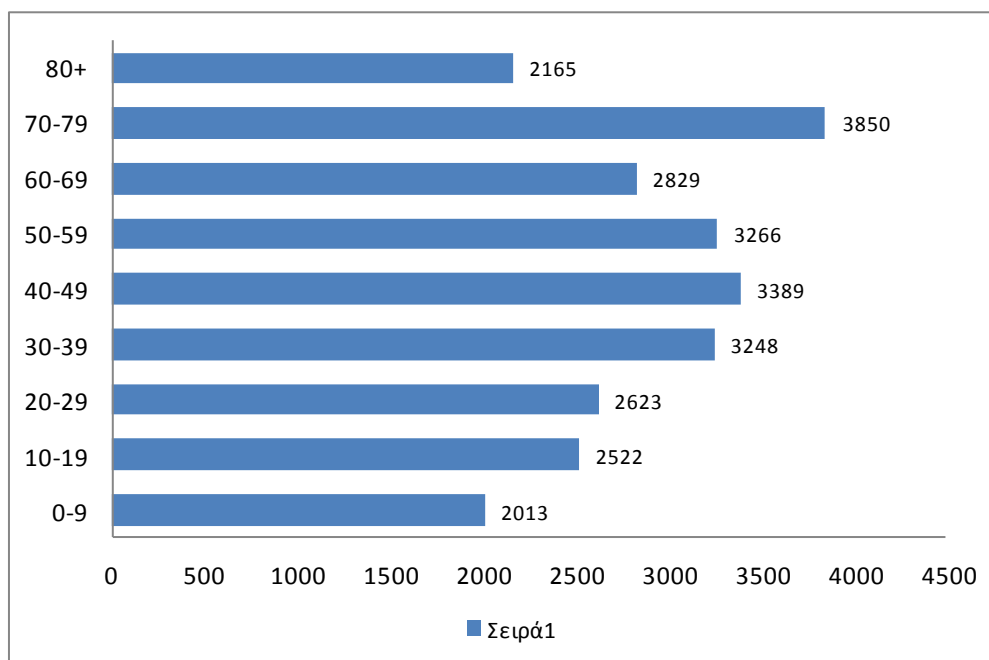
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Παράλληλα, παρατηρείται σημαντική ανισοκατανομή του πληθυσμού μεταξύ των Δημοτικών Ενοτήτων και των διαφορετικών οικισμών του Δήμου. Πιο συγκεκριμένα, στη Δ.Ε. Γρεβενών συγκεντρώνεται το 66% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου και μόλις το 34% στις υπόλοιπες Δ.Ε. Σε σχέση με τους οικισμούς στην πόλη των Γρεβενών διαμένει το 38% του πληθυσμού του Δήμου, κάτι που δικαιολογείται από το γεγονός ότι αποτελεί το μοναδικό αστικό κέντρο του ομώνυμου Δήμου.

A.1.1.2.3 Ηλικία και Φύλο

Εξετάζοντας τον πληθυσμό του Δήμου Γρεβενών, ανά ηλικιακή ομάδα, γίνεται αντιληπτό ότι τα ποσοστά του νεανικού πληθυσμού είναι χαμηλά και πως υπάρχει αυξημένος βαθμός γήρανσης, γεγονός που επαληθεύεται και από την ανάλυση των «ηλικιακών δεικτών» που παρατίθενται στη συνέχεια.

Γράφημα 2: Κατανομή πληθυσμού / ηλικιακές ομάδες στο Δήμο Γρεβενών

Μια συγκριτική άποψη της παραπάνω κατανομής μεταξύ Δήμου Γρεβενών, Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και Χώρας παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 4: Ηλικιακή Κατανομή πληθυσμού στο Δήμο Γρεβενών, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Σύνολο Χώρας

Ηλικιακές Ομάδες	Ποσοστό (%) επί του Συνόλου		
	Δήμος Γρεβενών	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	Χώρα
0-9 ετών	8%	9%	10%
10-19 ετών	10%	11%	10%
20-29 ετών	10%	11%	12%
30-39 ετών	13%	13%	15%
40-49 ετών	13%	15%	15%
50-59 ετών	13%	13%	13%
60-69 ετών	11%	10%	10%
70+ ετών	23%	17%	15%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Αναλύοντας και εξειδικεύοντας τα παραπάνω δημογραφικά δεδομένα προκύπτουν οι παρακάτω δείκτες:

- ⇒ **Ο δείκτης γήρανσης**³ για το Δήμο Γρεβενών ανήλθε σε 223,70% με βάση την απογραφή του 2011 και εμφανιζόταν κατά πολύ υψηλότερος τόσο του αντίστοιχου εθνικού δείκτη (135,4%) όσο και της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (140%). Νεώτερα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ επιβεβαιώνουν τη συνεχή ανοδική τάση του δείκτη γήρανσης σε εθνικό επίπεδο την τελευταία δεκαετία. Από 129% το 2009, σε 152,5% το 2018 και σε 153,8% το 2019. Αντίστοιχη ανοδική μεταβολή, αναμένεται και στα δεδομένα σε επίπεδο Περιφερειών και Δήμων που θα καταγραφούν στην επόμενη Απογραφή Πληθυσμού (2021). Η τάση αυτή - μεταξύ άλλων- δύναται να θεωρηθεί αποτέλεσμα και της σημαντικής μείωσης του εθνικού **δείκτη ολικής γονιμότητας**⁴ από 1,5 το 2009 σε 1,3 το 2018. Για την αναπαραγωγή του ανθρώπινου είδους, ο δείκτης γονιμότητας του παγκόσμιου πληθυσμού πρέπει να είναι κοντά στο 2,1 (όριο αντικατάστασης).
- ⇒ Ομοίως, ο **δείκτης εξάρτησης**⁵ για το Δήμο ανήλθε σε 69,42% με βάση την απογραφή του 2011 & εμφανιζόταν υψηλότερος του αντίστοιχου εθνικού δείκτη (51,2%). Νεώτερα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. επιβεβαιώνουν ομοίως τη συνεχή ανοδική τάση του δείκτη εξάρτησης σε εθνικό επίπεδο την τελευταία δεκαετία (από 50,4% το 2009 σε 56,9% το 2018). Στην ίδια λογική, εκτιμάται ότι ο δείκτης και για το Δήμο θα έχει αυξημένη τιμή, γεγονός άμεσα συνδεδεμένο κυρίως με τα υψηλά ακόμη επίπεδα ανεργίας, αλλά και με τον υψηλό δείκτη

³ **Δείκτης γήρανσης:** Αναλογία των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω προς τον ηλικιακά νεότερο (0 - 14 ετών).

⁴ **Δείκτης ολικής γονιμότητας:** ο μέσος αριθμός ζωντανών παιδιών που θα γεννήσει μια γυναίκα κατά τη διάρκεια της ζωής της. Ο ολικός δείκτης γονιμότητας χρησιμοποιείται προκειμένου να προσδιοριστεί το επίπεδο αντικατάστασης των γενεών

⁵ **Δείκτης εξάρτησης:** Η αναλογία του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (ηλικίας 0 - 14 και 65 ετών και άνω) προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό (15 - 64 ετών).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

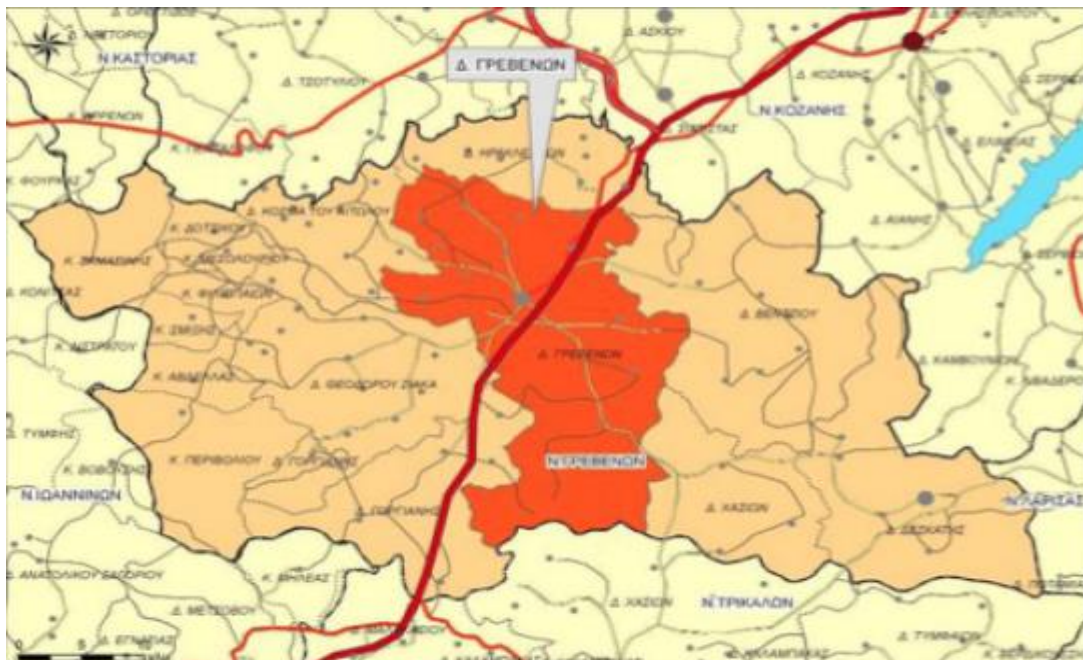
γήρανσης και την αύξηση του προσδόκιμου ζωής (78 έτη το 2011 και 84,4 έτη το 2018).

- ⇒ Τέλος, ο δείκτης αντικατάστασης⁶ εκφράζει την εναλλαγή των ατόμων που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία και εκείνων που αναμένονται να εξέλθουν από αυτή. Για το Δήμο Γρεβενών ο συγκεκριμένος δείκτης ανέρχεται σε 86,10 άτομα και είναι πολύ χαμηλότερος από τον αντίστοιχο το σύνολο της χώρας (129,85). Όσο μικρότερος είναι ο δείκτης τόσο υστερούν τα άτομα που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία σε σχέση με τα άτομα που ετοιμάζονται να εξέλθουν από αυτή.

A.1.1.4 Συνοπτική παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών των Δημοτικών Ενοτήτων

A.1.14.1. Δημοτική Ενότητα Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα Γρεβενών βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τη Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα, βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Κοσμά του Αιτωλού, βόρεια με τη Δ.Ε Ηρακλειωτών, ανατολικά με τη Δ.Ε Βεντζίου, νοτιοανατολικά με τη Δ.Ε Χασίων, νότια με το Νομό Τρικάλων και νοτιοδυτικά με τη Δ.Ε Γόργιανης.

Εικόνα 2: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Γρεβενών στο Νομό Γρεβενών

⁶ Δείκτης αντικατάστασης: Ο λόγος των ατόμων ηλικίας 15-24 προς τα άτομα ηλικίας 55-64

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

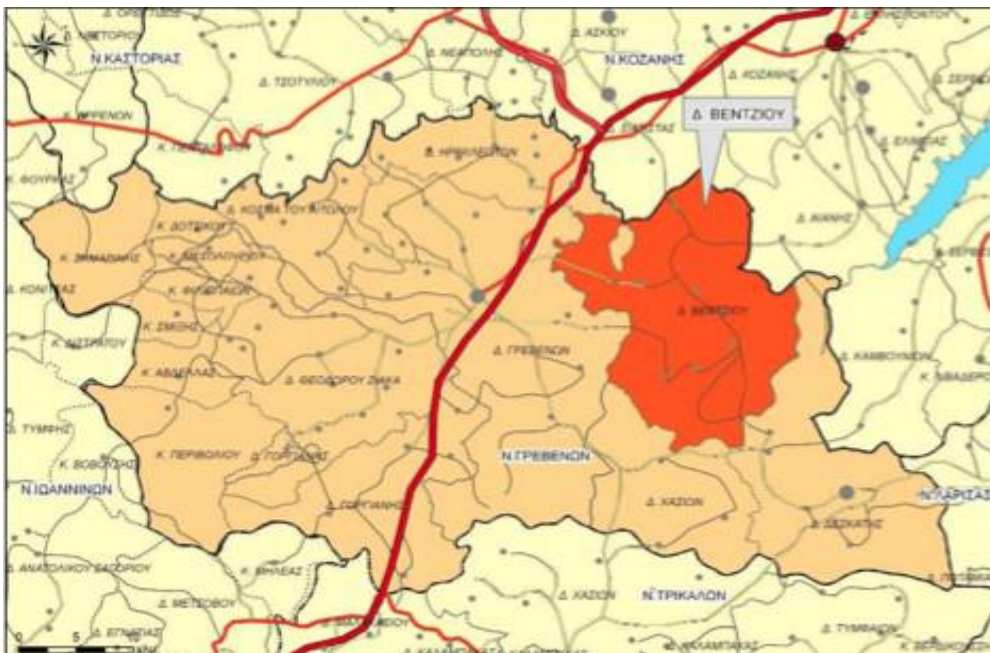
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 461,38 τ.χλμ. και έδρα της είναι τα Γρεβενά, που αποτελούν το παραγωγικό, οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο τόσο του Δήμου, όσο και του Νομού Γρεβενών, και συγκεντρώνουν το 41,36% του συνολικού πληθυσμού, γεγονός που υποδηλώνει υπερσυγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων, σε αντίθεση με το υπόλοιπο του Νομού που χαρακτηρίζεται από διασπορά πληθυσμού και δραστηριοτήτων. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η περιοχή είναι από γεωμορφολογικής άποψης πεδινή και ημιορεινή.

Από οικονομικής άποψης είναι καθαρά γεωργοκτηνοτροφική, παρόλο που η φυσική της ομορφιά, οι εναλλαγές τοπιών, η μοναδική αξία του Εθνικού Δρυμού Β. Πίνδου, οι περιοχές απείρου φυσικού κάλλους προσφέρουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις ανάπτυξης χειμερινού τουρισμού.

A.1.14.2. Δημοτική Ενότητα Βεντζίου

Η Δ.Ε Βεντζίου βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τη Δ.Ε Γρεβενών, βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Ηρακλειωτών, βόρεια και βορειοανατολικά με το Νομό Κοζάνης, ανατολικά με το Δήμο Δεσκάτης και νότια με το Δ.Ε Χασίων.

Εικόνα 3: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Βεντζίου στο Νομό Γρεβενών

Η Δ.Ε Βεντζίου είναι κατεχοχίν αγροτική και κτηνοτροφική περιοχή, αλλά ο ποταμός Αλιάκμονας που τη διασχίζει σε μεγάλη έκταση είναι μια πρόκληση για τουριστική

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

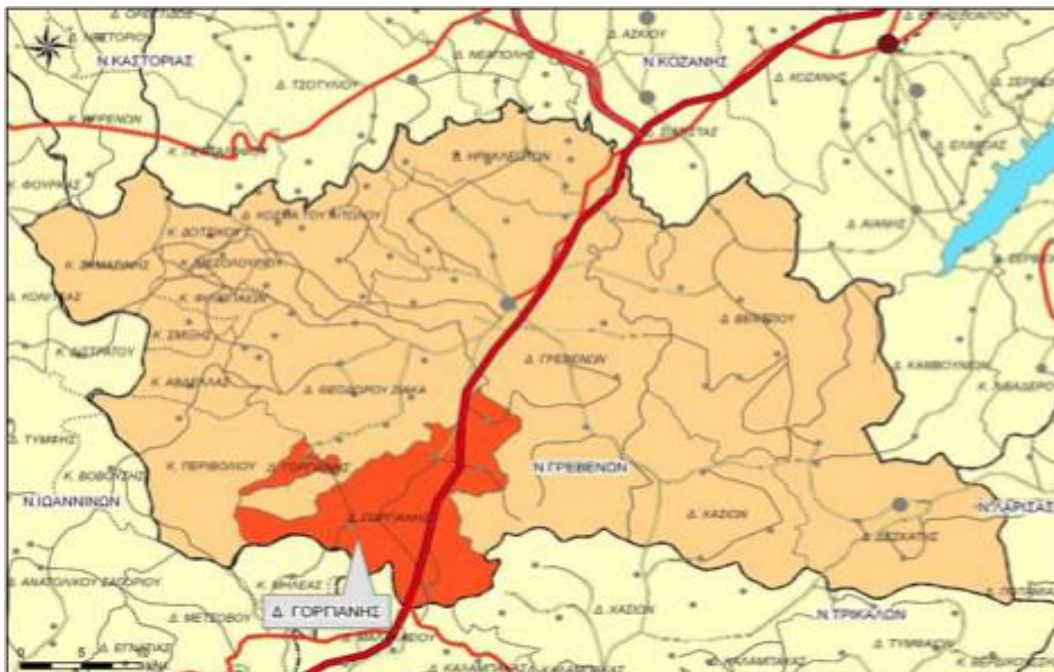
ανάπτυξη, όπως επίσης και η φυσική ομορφιά του τόπου. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 323.277 στρ. και έδρα της Δ.Ε είναι η Κνίδη

Η περιοχή είναι πλούσια σε θηράματα και θεωρείται πόλος έλξης για κυνηγούς που έρχονται από όλη την Ελλάδα, όπως επίσης πλούσια σε ορυκτά, όπως εκλεκτό αργιλόχωμα, λιγνίτης, διάφορα σιδηροκράματα, καθώς και σκληρά αδρανή όπως χουντίτης και ολιβινίτης.

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Βεντζίου, χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ιδιαίτερα μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα.

A.1.14.3. Δημοτική Ενότητα Γόργιανης

Η Δ.Ε. Γόργιανης βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τη Δ.Ε Περιβολιού, βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα, ανατολικά με τη Δ.Ε Γρεβενών, νοτιοανατολικά με το Νομό Τρικάλων και νοτιοδυτικά με το Νομό Ιωαννίνων.

Εικόνα 4: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Γόργιανης στο Νομό Γρεβενών

Η έκταση της Δ.Ε. ανέρχεται σε 210 χιλιάδες στρέμματα περίπου και έδρα του είναι το Κηπουρείο που συγκεντρώνει το 25,60% του συνολικού πληθυσμού. Γεωμορφολογικά, η περιοχή της Δ.Ε είναι ορεινή με εξαίρεση την περιοχή της Πηγαδίτσας.

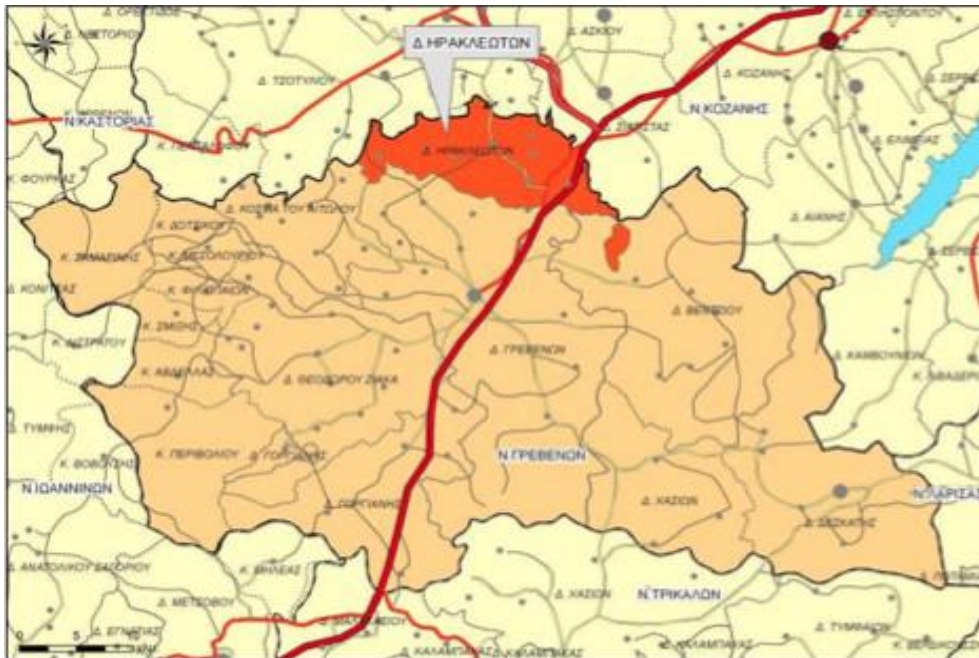
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δημοτικής Ενότητας Γόργιανης, χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ιδιαίτερα μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής είναι το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα που διαθέτει, καθώς επίσης και οι αρκετές αγροτικές εκτάσεις όπου θα μπορούσαν να καλλιεργηθούν βιολογικές καλλιέργειες.

A.1.14.4. Δημοτική Ενότητα Ηρακλειωτών

Η Δ.Ε. Ηρακλειωτών βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά, βόρεια και ανατολικά με το Νομό Κοζάνης, νοτιοδυτικά με τη Δ.Ε Κοσμά του Αιτωλού, νότια με τη Δ.Ε Γρεβενών και νοτιοανατολικά με τη Δ.Ε Βεντζίου.

Εικόνα 5: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Ηρακλειωτών στο Νομό Γρεβενών

Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 136.631 στρ. και έδρα της είναι ο Άγιος Γεώργιος που συγκεντρώνει το 24% περίπου του συνολικού πληθυσμού. Συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής είναι το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα που διαθέτει καθώς και ο παραδοσιακός αγροτικός χώρος.

Ως συγκριτικά πλεονεκτήματά της θεωρούνται:

- ☞ Η χωροθέτησή της, μεταξύ της πρωτεύουσας του Νομού, των Γρεβενών και της έδρας της περιφέρειας, της Κοζάνης, καθώς και ο ρόλος της ως κύριας οδού σύνδεσης του Νομού με το Βόιο και τη Καστοριά.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ✎ Η γεωμορφολογία των εδαφών της, που βοηθούμενη σημαντικά και από την κατασκευή δύο αξιόλογων αρδευτικών, ευνόησε συγκριτικά την ανάπτυξη της γεωργίας που αποτελεί τον κύριο μοχλό οικονομικής δραστηριότητας.
- ✎ Το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα που διαθέτει καθώς και ο παραδοσιακός αγροτικός χώρος, που στη σύγχρονη εποχή, σηματοδοτούν ένα νέο πλαίσιο αντιλήψεων για την ποιότητα ζωής.

Σημαντικά μεταβυζαντινά θρησκευτικά μνημεία, παραδοσιακά πέτρινα γεφύρια, ακόμα και μοναδικά παλαιοντολογικά ευρήματα αποτελούν πόλο έλξης επισκεπτών. Εξέχουσα θέση ανάμεσά τους κατέχουν η Ι. Μ. Παμμεγίστων Ταξιαρχών (1768) και η εκκλησία του Αγ. Δημητρίου (1610) στον Ταξιάρχη, η εκκλησία των Αγίων Αποστόλων (1836) στον Άγιο Γεώργιο, το περίφημο πέτρινο τοξωτό γεφύρι της Πραμόριτσας στο Κληματάκι. Στην Τοπική Κοινότητα της Μηλιάς, οι ανασκαφές αποκάλυψαν απολιθωμένα οστά ελέφαντα του είδους του στεγόδοντα (Stegodon), που συμβαίνει για πρώτη φορά (για το είδος αυτό) στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο.

Ο αγροτικός τομέας αποτελεί τον βασικό μοχλό ανάπτυξης με τις καλλιεργούμενες εκτάσεις να ανέρχονται σε 72.000 στρέμματα, από τις οποίες αρδεύονται 16.500 (22,9%). Το σχετικά υψηλό ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων, κατάφερε να κρατήσει τους νέους στην περιοχή, παρ' ότι στο παρελθόν, όπως βέβαια και ολόκληρος ο Νομός, γνώρισε έντονη εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση.

Παρατηρείται μια συγκέντρωση των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων σε τρεις κυρίως τοπικές κοινότητες , γεγονός που φανερώνει την ύπαρξη σημαντικών εσωτερικών ανισοτήτων, στα πλαίσια της νέας χωρικής ενότητας.

A.1.14.5. Δημοτική Ενότητα Θεοδώρου Ζιάκα

Η Δ.Ε Θεοδώρου Ζιάκα βρίσκεται στο κεντροδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τις Δ.Ε Αβδέλλας και Περιβολίου, βορειοδυτικά με τις Δ.Ε Φιλιππαίων και Μεσολουρίου, βόρεια με τη Δ.Ε Κοσμά του Αιτωλού, βορειοανατολικά και ανατολικά με τη Δ.Ε Γρεβενών και νότια με τη Δ.Ε Γόργιανης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 6: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Θεοδώρου Ζιάκα στο Νομό Γρεβενών

Η έκταση της Δημοτικής Ενότητας είναι περίπου 242.676 στρ. και έδρα της Δ.Ε είναι οι Μαυραναίοι.

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δημοτικής Ενότητας Θεοδώρου Ζιάκα, χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ιδιαίτερα μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον τριτογενή τομέα.

A.1.14.6. Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά

Η Δ.Ε. Αγίου Κοσμά βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τις Δ.Ε Δοτσικού και Μεσολουρίου, νοτιοδυτικά με τη Δ.Ε Θεοδώρου Ζιάκα, ανατολικά με τη Δ.Ε Γρεβενών, βορειοανατολικά με τη Δ.Ε Ηρακλεωτών και βόρεια με το Νομό Κοζάνης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 7: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Αγίου Κοσμά στο Νομό Γρεβενών

Η έκταση της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Κοσμά είναι περίπου 115.093 στρ. και έδρα του είναι ο οικισμός του Μεγάρου που συγκεντρώνει το 42,52% του συνολικού πληθυσμού της. Γεωμορφολογικά, στην περιοχή κυριαρχούν οι ορεινές εκτάσεις που σε συνδυασμό με τα λιγοστές καλλιεργήσιμες εκτάσεις οδήγησαν στην ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.

Η οικονομική ζωή των οικισμών της περιοχής έχει τα χαρακτηριστικά κλειστής οικονομίας με μικρούς γεωργικούς κλήρους, κοπάδια, αμπέλια, μικρό αριθμό μεγάλων γαλακτοπαραγωγικών ζώων και ζώων για γεωργικές εργασίες

A.1.14.7. Δημοτική Ενότητα Αβδέλλας

Η Δ.Ε. Αβδέλλας βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με το Νομό Ιωαννίνων, νότια με την Δ.Ε Περιβολίου, δυτικά με τη Δ.Ε Θεοδώρου Ζιάκα, και βόρεια με τις Δ.Ε Σμίξης και Φιλιππαίων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 8: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Αβδέλλας στο Νομό Γρεβενών

Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 40.000 στρ. και έδρα της είναι η Αβδέλλα (ο μοναδικός οικισμός της Δ.Ε.) που αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά βλαχοχώρια της περιοχής. Βρίσκεται σε υψόμετρο 1.300 - 1.400 μ. στις πλαγιές της ανατολικής Πίνδου, στους πρόποδες του Όρους Βασιλίτσα, ενώ περιβάλλεται επίσης από τα Όρη Αώο (Αυγό), Σμόλικα και Όρλιακα.

Η Αβδέλλα είναι η γενέτειρα των αδελφών Μανάκια οι οποίοι είναι ο πρώτοι Έλληνες Κινηματογραφιστές, του ξυλογλύπτη Δημήτρη Αγοράστη αλλά και σημαντικών Μακεδονομάχων οπλαρχηγών όπως ο Βέρρος Ζήσης.

Στην Αβδέλλα το χειμώνα κατοικούν λίγοι κάτοικοι και επαγγελματίες, ενώ τους καλοκαιρινούς μήνες ο πληθυσμός αυξάνεται σημαντικά. Η οικονομία στηρίζεται στην κτηνοτροφία (μετακινούμενοι κτηνοτρόφοι) και στον τομέα των υπηρεσιών (κυρίως του τουρισμού).

A.1.14.8. Δημοτική Ενότητα Δοτσικού

Η Δ.Ε. Δοτσικού βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τη Δ.Ε Σαμαρίνας, νότια με τη Δ.Ε Φιλιππαίων, νοτιοανατολικά με την Δ.Ε Μεσολουρίου, ανατολικά με τη Δ.Ε Αγίου Κοσμά και βόρεια με το Νομό Κοζάνης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 9: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Δοτσικού στο Νομό Γρεβενών

Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 24.930 στρ. και έδρα της είναι το Δοτσικό (ο μοναδικός οικισμός της Δ.Ε.) που βρίσκεται σε υψόμετρο 1.060 μέτρων στις ανατολικές πλαγιές του Σμόλικα.

Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στους τομείς του τουρισμού και της κτηνοτροφίας.

Κυρίαρχο είναι το φαινόμενο της δημογραφικής συρρίκνωσης της περιοχής

A.1.14.9. Δημοτική Ενότητα Μεσολουρίου

Η Δ.Ε. Μεσολουρίου βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Δοτσικού, νοτιοδυτικά με τη Δ.Ε Φιλιππαιών, νοτιοανατολικά με τη Δ.Ε Θεοδώρου Ζιάκα και βορειοανατολικά με τη Δ.Ε Αγίου Κοσμά. Η έκταση της Δ.Ε. Μεσολουρίου είναι περίπου 17.821 στρ. και η έδρα της είναι το Μεσολούρι (ο μοναδικός οικισμός της Δ.Ε.)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 10: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Μεσολουριού στο Νομό Γρεβενών

Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στην παροχή υπηρεσιών και της κτηνοτροφίας.

Κυρίαρχο είναι το φαινόμενο της δημογραφικής συρρίκνωσης της περιοχής.

A.1.14.10. Δημοτική Ενότητα Περιβολίου

Η Δ.Ε. Περιβολίου βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά και νότια με το Νομό Ιωαννίνων, ανατολικά με τις Δ.Ε Γόργιανης και Θεοδώρου Ζιάκα και βόρεια με τη Δ.Ε Αβδέλλας.

Βρίσκεται σε απόσταση 5 χλμ. δυτικά της πόλης των Γρεβενών και σε υψόμετρο 1.280 μέτρων. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 137.000 στρ. και έδρα της είναι το Περιβόλι που συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού. Η Δ.Ε είναι γνωστή από τη σημαντική έκταση δασοκάλυψης (80%) και από την ύπαρξη της Βάλια Κάλντα (Εθνικός Δρυμός). Το Περιβόλι βρίσκεται ανάμεσα στη Βασιλίτσα (ενταγμένη περιοχή στο Δίκτυο NATURA 2000) και το Λύγκο.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 11: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Περιβολίου στο Νομό Γρεβενών

Στο Περιβόλι το χειμώνα ζούνε λίγοι κάτοικοι και φύλακες, ενώ τους καλοκαιρινούς μήνες ο πληθυσμός αυξάνεται σημαντικά. Παρόλα αυτά, τους χειμερινούς μήνες υπάρχουν στο χωριό ελεύθεροι επαγγελματίες και υλοτόμοι. Από οικονομικής άποψης η περιοχή βασίζεται κυρίως στην κτηνοτροφία και την υλοτομία. Εξαιρετικής ποιότητας είναι η ξυλεία της περιοχής, ενώ τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται ο οικοτουρισμός. Η Δημοτική Ενότητα είναι γνωστή από τη σημαντική έκταση δασοκάλυψης (80%) και από την ύπαρξη της Βάλια Κάλντα (Εθνικός Δρυμός). Το Περιβόλι βρίσκεται ανάμεσα στη Βασιλίτσα (ενταγμένη περιοχή στο Δίκτυο NATURA 2000) και το Λύγκο.

A.1.14.11. Δημοτική Ενότητα Σαμαρίνας

Η Δ.Ε. Σαμαρίνας βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει νότια και δυτικά με το Νομό Ιωαννίνων, βόρεια με το Νομό Καστοριάς, βορειοανατολικά με το Νομό Κοζάνης, ανατολικά με τις Δ.Ε Δοτσικού και Φιλιππαιών και νοτιοανατολικά με τη Δ.Ε Σμίξης. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 91.039 στρ. και έδρα της είναι η Σαμαρίνα που συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού. Είναι κτισμένη σε υψόμετρο 1.600 μ. στις βορειοανατολικές πλαγιές του Όρους Σμόλικα (2.637 μ.) και θεωρείται το ψηλότερο χωριό, της Ελλάδας και των Βαλκανίων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 12: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Σαμαρίνας στο Νομό Γρεβενών

Από τα μεγαλύτερα και πιο φημισμένα βλαχοχώρια του Νομού Γρεβενών και ολόκληρης της Ελλάδος, βρίσκεται κοντά στα σύνορα Δυτικής Μακεδονίας και Ηπείρου. Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της κτηνοτροφίας. Το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής, αποτέλεσμα της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας, διατηρεί μία εξαιρετική μοναδικότητα με πολλά και συχνά σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας.

A.1.14.12. Δημοτική Ενότητα Σμίξης

Η Δ.Ε. Σμίξης βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με το Νομό Ιωαννίνων, νότια και ανατολικά με τη Δ.Ε Αβδέλλας, βόρεια με τη Δ.Ε Φιλιππαιών και βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Σαμαρίνας. Γεωγραφικά βρίσκεται στα όρια του Νομού Γρεβενών με το Νομό Ιωαννίνων και συνιστά μια κατεχοχήν ορεινή περιοχή.

Η έκταση της είναι περίπου 24.951 στρ. και έδρα της είναι η Σμίξη που συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού. Δυτικά της Σμίξης υψώνεται η Βασιλίτσα (2.249 μ.) στην κορυφή της οποίας έχει διαμορφωθεί πίστα για σκι. Απέναντι από την κορυφή της Βασιλίτσας βρίσκεται η κορυφή «Γομάρα» (2.126 μ.), με διάσπαρτα ρόμπωλα και μαύρη πέυκη. Στα όρια Σμίξης - Φιλιππαιών - Σαμαρίνας βρίσκεται η κορυφή Σταυρός (1.560 μ.), ενώ στα όρια Σμίξης-Φιλιππαιών η κορυφή Προφήτης Ηλίας (1.138 μ.).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 13: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Σμίξης στο Νομό Γρεβενών

Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της κτηνοτροφίας αφού και στους δύο τομείς εμφανίζονται συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η ανάπτυξη αυτών των τομέων οφείλεται κυρίως στο κλίμα αλλά και στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει η περιοχή. Κυρίαρχο είναι το φαινόμενο της δημογραφικής συρρίκνωσης της περιοχής (μείωση πληθυσμού, γήρανση).

A.1.14.13. Δημοτική Ενότητα Φιλιππαιών

Η Δημοτική Ενότητα Φιλιππαιών βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά και νότια με τη Δ.Ε Σμίξης, βόρεια και ανατολικά με την Δ.Ε. Σαμαρίνας, νότια και ανατολικά με τον Δήμο Θεοδώρου Ζιάκα. Η έκταση της είναι περίπου 25.520 στρ. και έδρα της είναι οι Φιλιππαιοί όπου συγκεντρώνεται το σύνολο του πληθυσμού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 14: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Φιλιππαιών στο Νομό Γρεβενών

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. κατά την απογραφή του 2011, ο μόνιμος πληθυσμός της Δ.Ε. Φιλιππαιών, ήταν 159 κάτοικοι και παρουσιάζει μείωση κατά 37,40% σε σχέση με τον πληθυσμό της πρώην κοινότητας Φιλιππαιών που σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, ήταν 254 κάτοικοι.

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε. Φιλιππαιών χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι μεγάλο μέρος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, απασχολείται στον τριτογενή τομέα.

Βασικά Συμπεράσματα

Συμπερασματικά σε ότι αφορά την εξέλιξη του πληθυσμού και την μείωσή του συνολικά (και παρά την αύξηση που παρατηρείται στη Δ.Ε. Γρεβενών) με βάση τα παραπάνω στοιχεία της τελευταίας απογραφής, αυτή θα πρέπει να εκτιμηθεί σε σχέση με ένα πλήθος παραγόντων, αλλά και αξιολόγησης παράλληλων δεδομένων:

- ↪ Η πληθυσμιακή αποδυνάμωση του Δήμου Γρεβενών πλήττει ιδιαίτερα τις ορεινές περιοχές και την ύπαιθρο και λιγότερο την Δ.Ε. Γρεβενών όπου χωροθετείται και το μοναδικό αστικό του κέντρο, η πόλη των Γρεβενών.
- ↪ Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, αξίζει να υπογραμμιστεί ότι η μεγαλύτερη σε πλήθος ηλικιακή ομάδα στο Δήμο είναι αυτή των 70+ ετών (3.850 άτομα), οριακά υψηλότερη της ομάδας των 40-49 ετών (3.389 άτομα). Το ποσοστό της ηλικιακής ομάδας των 70+ ανέρχεται στο 15% του πληθυσμού (όπως το αντίστοιχο για τη χώρα)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ↪ Η χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα του Δήμου αιτιολογείται από τη γεωμορφολογία και τον δασικό, αγροτικό χαρακτήρα της ευρύτερης περιοχής.
- ↪ Παρότι ο πληθυσμός της χώρας δε μεταβλήθηκε ιδιαίτερα από το 2001 έως το 2011 (ελάχιστη μείωση -0,2%), στην περίπτωση του Δήμου Γρεβενών μειώθηκε αισθητά (κατά 14%), όπως και σχεδόν σε όλες τις Δημοτικές του Ενότητες

A.1.1.4 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά

Στην παρούσα ενότητα αναλύονται τα κοινωνικά χαρακτηριστικά στην περιοχή του Δήμου, κυρίως σε ότι αφορά την οικογενειακή κατάσταση των κατοίκων, το μέγεθος των νοικοκυριών, το επίπεδο εκπαίδευσης των πολιτών και τις ευπαθείς ομάδες.

A.1.1.4.1 Οικογενειακή Κατάσταση και Νοικοκυριά

Σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση σημειώνεται ότι η μεγάλη πλειοψηφία των κατοίκων είναι έγγαμοι, ήτοι 14.272 άτομα (55%), 2.292 άτομα είναι χήροι/ες (9%) και 471 δηλώνουν διαζευγμένοι (2%). Οι άγαμοι είναι λιγότεροι από τους έγγαμους και ανέρχονται σε 8.770 άτομα που αντιστοιχούν στο 34% περίπου του συνολικού πληθυσμού (στοιχεία 2011).

Πίνακας 5: Κατανομή πληθυσμού με βάση την οικογενειακή κατάσταση στο Δήμο Γρεβενών

Οικογενειακή Κατάσταση	Άτομα	Ποσοστό (%)
Άγαμοι	8.770	34%
Έγγαμοι, με σύμφωνο συμβίωσης και σε διάσταση	14.272	55%
Χήροι και χήροι από σύμφωνο συμβίωσης	2.292	9%
Διαζευγμένοι και διαζευγμένοι από σύμφωνο συμβίωσης	471	2%
Σύνολο	25.905	100%

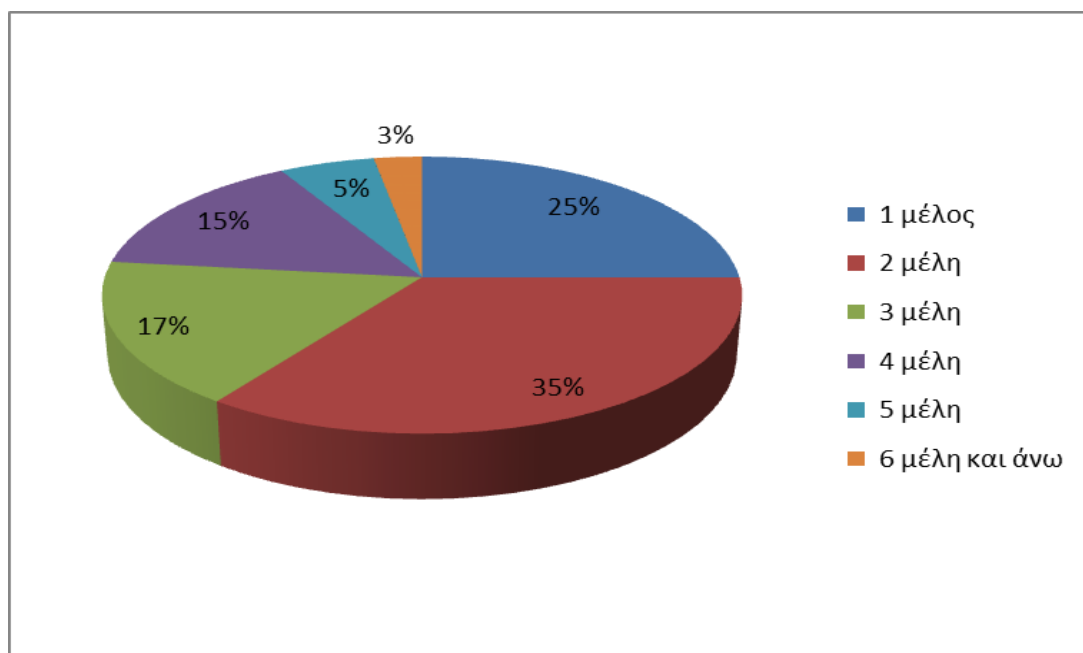
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Ο αριθμός των νοικοκυριών στο Δήμο Γρεβενών ανέρχεται 9.736 με 24.425 μέλη. Αναλυτικά η κατανομή των νοικοκυριών ανάλογα με τον αριθμό των μελών τους αποτυπώνεται στο παρακάτω γράφημα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Γράφημα 3: Ποσοστιαία κατανομή νοικοκυριών ανάλογα με τον αριθμό μελών στο Δήμο Γρεβενών

A.1.1.4.2 Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Αναφορικά με το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού του Δήμου, όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω Πίνακα (Πίνακας 6), το 14% έχει ολοκληρώσει «μεταδευτεροβάθμια» & «Τριτοβάθμια» εκπαίδευση, το 30% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και το 31% πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το υπόλοιπο 25% ανήκει στις λοιπές κατηγορίες.

Τα ποσοστά αυτά εμφανίζονται σχεδόν σε αναντιστοιχία με τα σχετικά ποσοστά της περιφέρειας (17% «μεταδευτεροβάθμια» & «Τριτοβάθμια», 34% για δευτεροβάθμια εκπαίδευση και 29% πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης), ενώ σε σχέση με τα εθνικά ποσοστά εμφανίζουν αθροιστικά μικρή διαφορά (22% και 36% για τις δύο πρώτες κατηγορίες και 23% για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση). Χρήσιμο θα ήταν να επισημανθεί το αισθητά υψηλότερο ποσοστό ατόμων στην κατηγορία «Λοιπά» (στην οποία περιλαμβάνονται άτομα που δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, άτομα που εγκατέλειψαν το Δημοτικό, αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση και άτομα με προσχολική αγωγή).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 6: Στοιχεία Επιπέδου Εκπαίδευσης

	Σύνολο	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κλπ.)	Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	Απόφοιτοι τριτάξιου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	Απόφοιτοι Δημοτικού	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό, / προσχολική αγωγή / Δε γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Μη κατατασσόμενοι (άτομα γεννηθέντα μετά την 1/1/2005)
Δήμος Γρεβενών	31.757	3.414	975	5.647	3.690	9.924	6.595	1.512
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	283.689	35.549	9.978	56.660	40.870	82.189	41.778	16.665
Χώρα	10.816.286	1.809.087	502.079	2.532.396	1.428.490	2.524.345	1.343.534	676.355
Δήμος Γρεβενών	100%	11%	3%	18%	12%	31%	21%	5%
Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	100%	13%	4%	20%	14%	29%	15%	6%
Χώρα	100%	17%	5%	23%	13%	23%	12%	6%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Ίδια επεξεργασία

A.1.1.4.3 Ευπαθείς Ομάδες πληθυσμού

Όπως έχει διαπιστωθεί, ο Δήμος Γρεβενών χαρακτηρίζεται από γηρασμένο πληθυσμό. Ένα σημαντικό τμήμα του γενικού πληθυσμού διαβιεί στα όρια του κοινωνικού αποκλεισμού, και της φτώχειας.

Ο Δήμος σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Γρεβενών υλοποιεί σημαντικές δράσεις ενίσχυσης των ευπαθών ομάδων πληθυσμού οι οποίες περιλαμβάνουν:

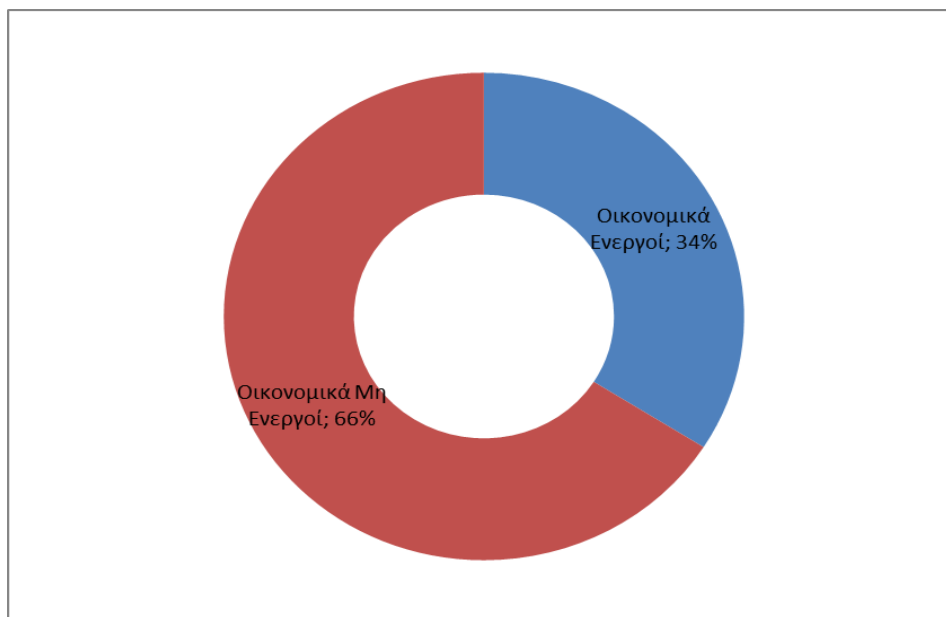
- ☞ Διανομή συσσιτίου τόσο πριν την επιδημιολογική κρίση όσο και κατά την διάρκεια της έκτακτης ανάγκης λόγω Covid-19
- ☞ Ενίσχυση στους δικαιούχους Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
- ☞ Υλοποίηση προγράμματος επισιτιστικής συνδρομής ΤΕΒΑ

A.1.2.1 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου ανέρχεται σε 8.860 άτομα (34% επί του συνολικού πληθυσμού), ενώ ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός σε 17.045 άτομα (66% επί του συνολικού πληθυσμού).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Γράφημα 4: Κατανομή οικονομικά ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Ο συνολικός αριθμός των ανέργων κατά την απογραφή του 2011 ανήλθε σε 1.720 άτομα, αριθμός που αντιστοιχεί στο 19,41% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου.

Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης όπως φαίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί, το μεγαλύτερο ποσοστό των ανέργων (44%) είναι πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 17,5% είναι απόφοιτοι τουλάχιστο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το 17,5% απόφοιτοι γυμνασίου και πτυχιούχοι επαγγελματικών σχολών ενώ το 21% αφορούν άλλη περίπτωση.

Πίνακας 7: Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης

Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης		Αριθμός	%
Σύνολο		1.720	100%
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισοτίμων σχολών	298	17,5%
	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	759	44%
	Απόφοιτοι τριταξίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	300	17,5%
	Άλλη περίπτωση	363	21%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.1.2.2 Τομείς Οικονομικής Δραστηριότητας

Α.1.2.2.1. Απασχολούμενοι ανά Τομέα Παραγωγής

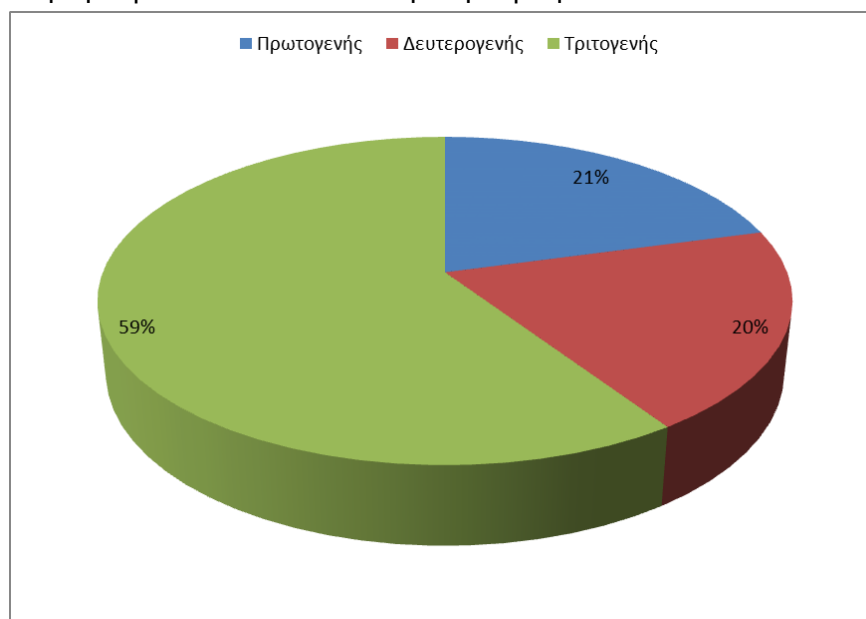
Το Σύνολο απασχολούμενων στο Δήμο Γρεβενών ανέρχονται σε 7.140 άτομα αντιστοιχώντας στο 28% του συνολικού πληθυσμού και στο 81% επί του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ενώ οι άνεργοι σε 1.720 άτομα (ποσοστό 7% επί του συνολικού πληθυσμού). Το σύνολο των οικονομικά μη ενεργών ατόμων ανέρχεται σε 17.045 (66% του συνολικού πληθυσμού)

Πίνακας 8: Απασχολούμενοι ανά τομέα παραγωγής

Περιγραφή	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί						
		Σύνολο	Απασχολούμενοι			Άνεργοι	Οικονομικά μη ενεργοί	
			Σύνολο	Α'γενής	Β'γενής			Γ'γενής
Χώρα	10.816.286	4.586.636	3.727.633	372.209	654.377	2.701.047	859.003	6.229.650
Περιφέρεια Δ. Μακεδονίας	283.689	108.094	83.530	11.792	21.697	50.041	24.564	175.595
Δήμος Γρεβενών	25.905	56.353	7.140	1.298	1.239	4.603	1.720	17.045

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με τα στοιχεία για το 2011 από την επίσημη Απογραφή Πληθυσμού της ΕΛΣΤΑΤ, η απασχόληση στην περιοχή του Δήμου Γρεβενών συγκεντρώνεται πρωτίστως στον τριτογενή και δευτερευόντως στον δευτερογενή και τον πρωτογενή τομέα. Τα αντίστοιχα ποσοστά κατανέμονται κατά 21% στον πρωτογενή, κατά 20% στον δευτερογενή και κατά 59% στον τριτογενή τομέα.

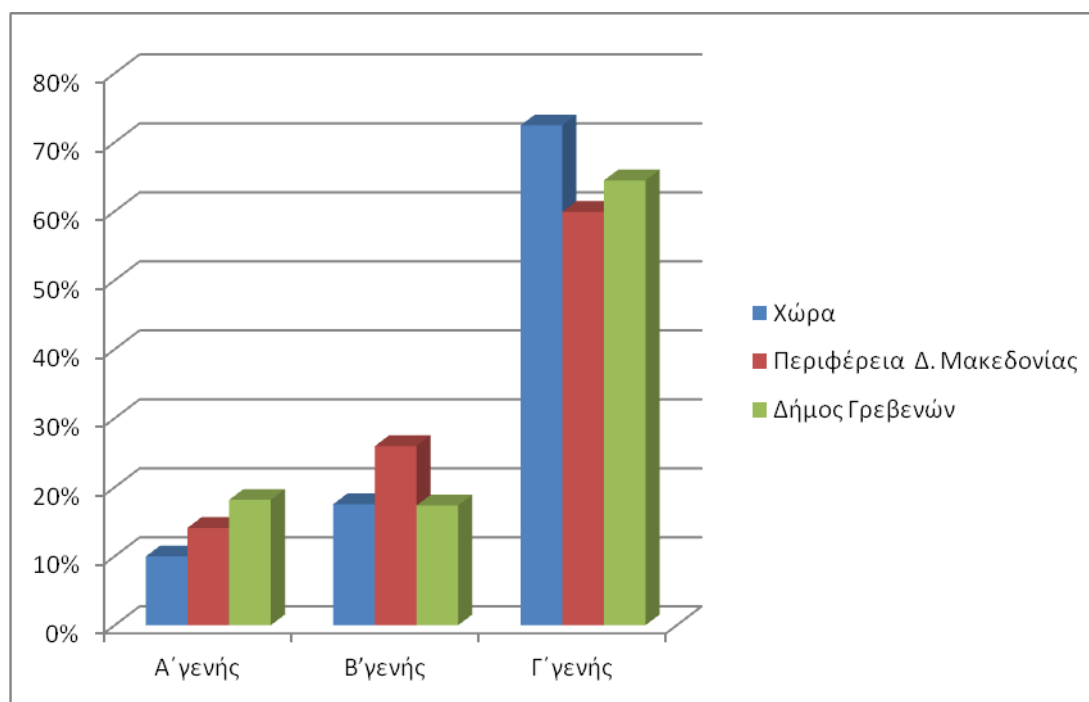
Γράφημα 5: Απασχολούμενοι ανά τομέα Παραγωγής

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Από τον παραπάνω συγκριτικό πίνακα επιβεβαιώνεται ότι ο τριτογενής τομέας είναι ο κυρίαρχος τομέας απασχόλησης στο Δήμο. Υπηρεσίες (ιδιαίτερα τουρισμός) και εμπόριο αποτελούν τις βασικές οικονομικές δραστηριότητες. Ο πρωτογενής και δευτερογενής τομέας εμφανίζονται σχεδόν με τα ίδια ποσοστά κατανομής των απασχολούμενων.

Στο παρακάτω διάγραμμα αποτυπώνονται τα ποσοστά ανά τομέα απασχόλησης σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και Δήμου Γρεβενών.

Γράφημα 6: Ποσοστά ανά τομέα απασχόλησης σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και Δήμου Γρεβενών

Εστιάζοντας στα στοιχεία ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένα ποσοστό 18% απασχολείται στη γεωργία, δασοκομία και αλιεία ενώ σημαντικό ποσοστό (13%) απασχολείται στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο και την επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών. Στον κλάδο της δημόσιας διοίκησης & άμυνας και υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης απασχολείται το 14%, Σημαντικό είναι και το ποσοστό των απασχολούμενων στην εκπαίδευση 9%, ενώ ένα 7% απασχολείται στον κλάδο των καταλυμάτων και της εστίασης με το ίδιο ποσοστό να απασχολείται σε δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 9: Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο Δήμο Γρεβενών

Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο Δήμο Γρεβενών		2011	%
Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	7.140	100%
	A. Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	1.298	18%
	B. Κατασκευές	534	7%
	Γ. Χονδρικό και λιανικό εμπόριο - επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	937	13%
	Δ. Μεταφορά και αποθήκευση	208	3%
	Ε. Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	519	7%
	ΣΤ. Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	112	2%
	Z. Δημόσια διοίκηση και άμυνα - υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	1.019	14%
	Η. Εκπαίδευση	617	9%
	Θ. Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	474	7%
	Λοιποί Κλάδοι	1.422	20%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης, το μεγαλύτερο ποσοστό του Οικονομικά Ενεργού πληθυσμού είναι πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (38%) ενώ οι κάτοχοι τριτοβάθμιας τουλάχιστο εκπαίδευσης ανέρχονται σε ποσοστό 27%. Οι απόφοιτοι γυμνασίου αντίστοιχα ανέρχονται σε 13% ενώ το 22% περιλαμβάνει όσους δεν συγκαταλέγονται σε κάποιες από τις παραπάνω περιπτώσεις

Πίνακας 10: Απασχολούμενοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης

Οικονομικά Ενεργός πληθυσμός κατά επίπεδο εκπαίδευσης		Απασχολούμενοι	%
Σύνολο		7.140	100%
Επίπεδο Εκπαίδευσης	Κάτοχοι διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου / Πτυχιούχοι Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισοτίμων σχολών	1.952	27%
	Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) / Απόφοιτοι Λυκείου (Γενικού, Εκκλησιαστικού, Επαγγελματικού κλπ.)	2.730	38%
	Απόφοιτοι τριταξίου Γυμνασίου και πτυχιούχοι Επαγγελματικών Σχολών	934	13%
	Άλλη περίπτωση	1.524	22%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.2.1.2. Πρωτογενής Τομέας

Ο γεωργικός τομέας χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα σημαντικός δεδομένου ότι στο Νομό Γρεβενών συνολικά, παράγεται το 0,47% του συνολικού γεωργικού προϊόντος της χώρας, με συμμετοχή 7,50% στη σύνθεση του ΑΕΠ του Νομού (στοιχεία 2011). Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις εμφανίζουν χωροταξική συγκέντρωση κυρίως στα χαμηλά τμήματα της λεκάνης των Γρεβενών και στην κοιλάδα του Αλιάκμονα. Λόγω του ορεινού χαρακτήρα, εντοπίζονται κυρίως ξερικές καλλιέργειες που αφορούν στο σιτάρι μαλακό, κριθάρι, καλαμπόκι, τομάτες, μηδική, σιτάρι σκληρό, καπνός, σταφύλια, πατάτες, ρεβίθια, φασόλια, κεράσια.

Οι κερασιές αποτελούν τη σημαντικότερη δενδρώδη καλλιέργεια της περιοχής. Τα κεράσια εκτός του ότι συγκαταλέγονται στα εν δυνάμει προϊόντα ΠΟΠ, αποτελούν και το κύριο θέμα μεγάλων εκδηλώσεων (Γιορτή Κερασιού) που πραγματοποιούνται το τελευταίο δεκαήμερο Ιουνίου στις Αμυγδαλιές Γρεβενών. Ακολουθούν κατά σειρά παραγωγικότητας οι καρυδιές, οι μηλιές, οι αμυγδαλιές, και διάφορα άλλα καρποφόρα δέντρα

Αναλυτικά στοιχεία των παραπάνω καλλιεργειών παρουσιάζονται παρακάτω:

Πίνακας 11: Κυριότερα είδη καλλιεργειών στο Δήμο Γρεβενών

Είδος καλλιέργειας	δυναμικότητα
Σιτηρά	250.000 στρέμματα
Κτηνοτροφικά φυτά	50.000 στρέμματα
Αμπέλια	2.300 στρέμματα
Κηπευτικά	1.000 στρέμματα
Κερασιές	26.500 δέντρα
Αμυγδαλιές	12.000 δέντρα
Καρυδιές	50.000 δέντρα
Μηλιές	13.000 δέντρα
Διάφορα καρποφόρα	8.000 δέντρα

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Γρεβενών 2015 - 2019

Ο Νομός Γρεβενών έχει σημαντική βιολογική γεωργία και παρουσιάζει συνεχή αυξητική τάση. Η βιολογική καλλιέργεια κερδίζει συνεχώς έδαφος σε σχέση με τη συμβατική γεωργία.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Σταδιακά έχει δημιουργηθεί αλυσίδα βιολογικής γεωργίας, κτηνοτροφίας και παράγωγων βιολογικών προϊόντων. Αυτό έχει ως συνέπεια την ενδυνάμωση των εξαρτήσεων της αγροδιατροφικής αλυσίδας και τη διάχυση θετικών αποτελεσμάτων στους τρεις παραγωγικούς κλάδους αλλά και στο πλούσιο περιβάλλον.

Η εμφανής στροφή στη βιολογική γεωργία δεν έχει προβληθεί και δεν είναι γνωστή στο ευρύ κοινό. Η βελτίωση της αναγνωρισιμότητας και η διείσδυση σε νέες αγορές των βιολογικών προϊόντων αποτελεί σημαντική ευκαιρία ανάπτυξης. Η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση βιολογικών προϊόντων στη Χώρα που αποδεικνύεται από τη θεαματική αύξηση των καταστημάτων λιανικής πώλησης βιολογικών προϊόντων αλλά και από τη συνεχώς διευρυνόμενη ποικιλία βιολογικών προϊόντων στις αλυσίδες super market, αποτελεί ευκαιρία ανάπτυξης.

Έως σήμερα δεν υπάρχουν πιστοποιημένα γεωργικά προϊόντα στις κατηγορίες ΠΟΠ, ΠΓΕ, Παραδοσιακά, κ.λπ.,

Στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές έχει αναπτυχθεί η κτηνοτροφία η οποία όμως χαρακτηρίζεται από χαμηλή παραγωγικότητα. Τα δεδομένα αυτά απομακρύνουν σταδιακά τη νέα γενιά από την παραδοσιακή κτηνοτροφία, οποία βρίσκεται στην ανάγκη να αλλάξει μορφή, να εκσυγχρονιστεί και να εισάγει νέες τεχνολογικά προηγμένες μεθόδους

Το βασικότερο είδος ζωικού κεφαλαίου αποτελούν τα αιγοπρόβατα και στη συνέχεια τα βοοειδή και τα χοιρινά. Αναλυτικά η κατανομή των εκμεταλλεύσεων ανά είδος και αριθμό ζώων αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 12: Κατανομή Εκμεταλλεύσεων/είδος και αριθμό ζώων

Είδος Εκμεταλλεύσεως	Αριθμός Εκμεταλλεύσεων	Αριθμός Ζώων
Αιγοπρόβατα	790 (εκ των οποίων 280 μετακινούμενοι)	164.100 (εκ των οποίων τα 100.000 περίπου ανήκουν σε μετακινούμενους κτηνοτρόφους)
Βοοειδή	106 (εκ των οποίων 36 μετακινούμενοι)	7.350 (εκ των οποίων 3.300 περίπου ανήκουν σε μετακινούμενους κτηνοτρόφους)
Χοιρινά	20	1.100

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Γρεβενών 2015 - 2019

Σημειώνεται ότι από το ως άνω καταγεγραμμένο ζωικού κεφαλαίου, στη δυτική περιοχή του Νομού και ειδικότερα στις ορεινές Κοινότητες της Πίνδου, που εγκαταλείπονται από τους κατοίκους τους κατά την χειμερινή περίοδο, υπάρχει ένας αξιόλογος αριθμός νομαδικών αιγοπροβάτων που διατρέφονται επί πεντάμηνο περίπου κατά την θερινή περίοδο στις εκεί βοσκές.

Η μελισσοκομία συναντάται σε όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα του Νομού. Συνολικά υπάρχουν 225 ενεργοί παράγωγοι που διαθέτουν 11.730 κυψέλες. Κατά

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

τους θερινούς μήνες στο Νομό Γρεβενών φιλοξενούνται μελίσσια από άλλες περιοχές της Ελλάδας. Η μελισσοκομία αποτελεί περιορισμένη δραστηριότητα σε σύγκριση με το δυναμικό της περιοχής και είναι σχεδόν πάντα δευτερεύουσα εργασία. Η τυποποίηση και η μεταποίηση είναι υποτυπώδεις. Το μέλι συσκευάζεται σε μεγάλα δοχεία και πωλείται στο οικείο περιβάλλον του μελισσοκόμου. Δεν χρησιμοποιούνται εμπορικά κανάλια και ούτε έχει πραγματοποιηθεί ποτέ έρευνα αγοράς. Ως εκ τούτου, ποτέ δεν έχει γίνει επένδυση στον τομέα της μελισσοκομίας με επιστημονική συμβολή που να προσβλέπει στην παραγωγή μελιού και άλλων προϊόντων (π.χ. βασιλικού πολτού) για θεραπευτική και φαρμακευτική χρήση.

Οι σημαντικότερες δράσεις του Δήμου στον πρωτογενή τομέα αφορούν τη βελτίωση της αγροτικής οδοποιίας καθώς και της πρόσβασης στη γεωργική γή και τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Στις βασικές προτεραιότητες του Δήμου για τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα περιλαμβάνονται:

- ☞ Η στήριξη των νέων αγροτών και των υφιστάμενων αγροτικών εκμεταλλεύσεων με κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία
- ☞ Οι ενέργειες προς τους αρμόδιους φορείς για την ένταξη των περιοχών του Δήμου Γρεβενών στο Υπομέτρο 6.1 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020.
- ☞ Η αποκατάσταση – δημιουργία αρδευτικών δικτύων όπου κριθεί απαραίτητο για την υποστήριξη νέων καλλιεργειών.
- ☞ Η εφαρμογή νέων τεχνολογιών «έξυπνης γεωργίας – κτηνοτροφίας»
- ☞ Η ολοκληρωμένη διαχείριση των δασών

A.1.2.1.3. Δευτερογενής Τομέας

Η οικονομική δραστηριότητα του δευτερογενούς τομέα αναλύεται στους κλάδους ορυχείων– μεταλλείων και βιομηχανίας – βιοτεχνίας.

Οι υπάρχουσες βιοτεχνικές-βιομηχανικές μονάδες στο Δήμο ανήκουν κύρια στον κλάδο της αγροτικής βιομηχανίας (τυροκομεία), στον κλάδο προϊόντων και επεξεργασίας ξύλου, και στον κλάδο της βιοτεχνίας ενδυμάτων. Βασικό χαρακτηριστικό τους είναι ότι πρόκειται για μικρού μεγέθους μονάδες (το 93% απασχολούν από 1 έως 5 άτομα)

Ο κλάδος της επεξεργασίας ξύλου είναι ο σημαντικότερος στο Νομό και σε αυτόν δραστηριοποιούνται περίπου 129 επιχειρήσεις. Η μεταποίηση και εμπορία δασοκομικών προϊόντων στο Νομό εστιάζει μόνο στην επεξεργασία και εμπορία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

ξυλείας. Η μεταποίηση της ξυλείας δίνει προϊόντα πριστής ξυλείας, εμποτισμένης αλλά και τελικά προϊόντα όπως έπιπλα κήπου, παρκέ κ.α.

Ο τομέας της μεταποίησης αγροτικών/γεωργικών προϊόντων εξειδικεύεται στις κατηγορίες: επεξεργασία σιτηρών & παραγωγή αλεύρων, ξηραντήρια δημητριακών, λατομεία-αμμουρυχεία, μονάδες επεξεργασίας/συσσκευασίας ξηρών καρπών, οσπρίων, πατάτας, τομάτας και άλλων αγροτικών προϊόντων, και τέλος την παραγωγή και εμπορία οίνου.

Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργούσε η μοναδική στην Ελλάδα Εταιρεία Αναπτύξεως και Αξιοποίησης Δασικού Πλούτου περιοχής Δυτικής Μακεδονίας «ΠΙΝΔΟΣ Α.Ε.» με βασικό μέτοχο κατά 52% την Α.Τ.Ε. και μέσο απασχολούμενο προσωπικό 100 ατόμων, η οποία αγοράστηκε από την «Alfa Wood» και σήμερα λειτουργεί με το μισό περίπου προσωπικό.

Επίσης ο κλάδος της τυροκομίας έχει σημαντικό μερίδιο στη μεταποιητική δραστηριότητα. Σημαντική θέση σ' αυτό τον κλάδο κατέχει η εταιρεία ΚΟΥΡΕΛΛΑΣ ΑΕ που διακινεί στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, με το εμπορικό σήμα "ΒΙΟΡΑΝ", και με τις γερμανικές προδιαγραφές της "Naturland", ζωικά βιολογικά προϊόντα.

Επιπλέον στο Δήμο Γρεβενών δραστηριοποιούνται εννέα (9) μεταποιητικές μονάδες γάλακτος (τυροκομεία) και πέντε (5) αλευρόμυλοι.

Ο κλάδος των τροφίμων και ζαχαροπλαστικής εμφανίζει σημάδια ανάκαμψης κυρίως λόγω της κατανόησης της σημασίας προώθησης των παραδοσιακών προϊόντων και της ζαχαροπλαστικής. Σημειώνεται ότι στο Νομό λειτουργεί εργοστάσιο ζαχαροπλαστικής το οποίο προμηθεύει μέσω franchising σε όλη την Ελλάδα.

Συμπερασματικά οι Δευτερογενής τομέας στο Νομό υστερεί δραματικά συγκρινόμενος τόσο με το μέσο όρο στην Περιφέρεια όσο και στη Χώρα. Το γεγονός έχει δημιουργήσει έλλειμμα ισοβαρούς τομεακής ανάπτυξης καθώς και έντονα φαινόμενα μετανάστευσης (έλλειψη θέσεων εργασίας). Η ενδυνάμωση του ρόλου και της υποδομής υφιστάμενων επιχειρήσεων αλλά και η ίδρυση νέων αποτελεί βασική και κρίσιμη ανάγκη για την ανάπτυξη και συγκράτηση του πληθυσμού στο Νομό και το Δήμο Γρεβενών ειδικότερα. Οι υπάρχουσες μονάδες απευθύνονται στην τοπική αγορά και δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του τριτογενούς τομέα (τουρισμός). Οι περισσότερες εξ αυτών εφαρμόζουν μεθόδους παραγωγής με χαμηλή αποδοτικότητα, χρησιμοποιώντας εξοπλισμό χαμηλού τεχνολογικού επιπέδου που χρήζει εκσυγχρονισμού.

Η ανάγκη στήριξης του τομέα είναι προφανής και πέραν της ανάγκης για ίδρυση, εκσυγχρονισμό και επέκταση των επιχειρήσεων, υπάρχει ανάγκη διεύρυνσης των αγορών εσωτερικού και εξαγωγικού εμπορίου. Στην κατεύθυνση αυτή λειτούργησαν

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

τα προηγούμενα χρόνια αναπτυξιακά προγράμματα, τα οποία όμως δεν ήταν επαρκή, αφού πολλές από τις επιχειρήσεις δεν είχαν τον απαιτούμενο όγκο να τα αξιοποιήσουν.

Οι βασικές προτεραιότητες του Δήμου Γρεβενών για την στήριξη του δευτερογενούς τομέα, περιλαμβάνουν:

- ↳ Τη δημιουργία δομής στήριξης του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης (αγροτικά προϊόντα – άγριο μανιτάρι) στο κτίριο του πρώην ΚΕΓΕ Γρεβενών, η οποία θα λειτουργεί ως πρότυπο κέντρο αγροτικής επιχειρηματικότητας της Δυτικής Μακεδονίας, σε συνδυασμό με δυνατότητα ανοιχτού στεγασμένου εκθεσιακού χώρου στον δίπλα χώρο της ετήσιας εμποροπανηγυρης. Η επιχειρηματική δομή θα μπορούσε να υποστηριχθεί και από τα λειτουργούντα τμήματα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας ενώ οι υποδομές τις έχουν προβλεφθεί να υλοποιηθούν μέσω του Επιχειρησιακού Στρατηγικού Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΒΑΑ) Γρεβενών.
- ↳ Η επανεξέταση αναγκαιότητας δημιουργίας ΒΙΟ.ΠΑ. στα όρια του Δήμου η οποία θα διασυνδέεται με σιδηροδρομική και οδική σύνδεση.
- ↳ Η διερεύνηση αξιοποίησης – επανενεργοποίησης του μεταλλευτικού αποθέματος των Γρεβενών ιδίως της περιοχής των Βεντζίων

A.1.2.1.4. Τριτογενής Τομέας - Τουρισμός

Στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του τριτογενή τομέα εξετάζονται οι τρεις βασικοί κλάδοι του (τουρισμός, εμπόριο και υπηρεσίες) χωρίς να συγκαταλέγονται οι υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα και η τόσο σημαντική συμμετοχή του στο Α.Ε.Π. έχει να κάνει με την ανάπτυξη του τουρισμού τα τελευταία χρόνια αλλά και με το γεγονός ότι αναπτύσσονται επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών καθιστώντας τον πιο σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης για το Δήμο Γρεβενών.

Ο τομέας του εμπορίου αποτελείται από μικρές τοπικές επιχειρήσεις και δεν παρατηρείται είσοδος στην αγορά μεγάλων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών και αλυσίδων εμπορίου. Είναι φανερό ότι η περιοχή δεν βρίσκεται στην αγορά στόχο των ελληνικών μεγάλων επιχειρήσεων και αλυσίδων αφού δεν έχουν εισέλθει σχεδόν καθόλου σε αντίθεση με άλλες περιοχές.

Οι επιχειρήσεις χονδρικού και λιανικού εμπορίου ανέρχονται στις 500, ενώ στον τομέα των υπηρεσιών υπάρχουν 1.101 επιχειρήσεις (στοιχεία του Επιμελητηρίου Γρεβενών)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Οι λοιπές συμπληρωματικές υπηρεσίες ως προς το τουριστικό προϊόν είναι σε καλό επίπεδο. Οι υποδομές αυτές δίνουν προστιθέμενη αξία στο τουριστικό προϊόν της περιοχής και όπως διαπιστώνεται κυρίως στα καταστήματα του λιανικού εμπορίου είναι προσανατολισμένες έτσι ώστε να συμπληρώνουν τις λοιπές δραστηριότητες και να καλύπτουν τις ανάγκες που μπορεί να γεννηθούν από το τουριστικό προϊόν της περιοχής και γενικότερα του Νομού.

Τα τουριστικά καταλύματα είναι συγκεντρωμένα κυρίως στον ορεινό όγκο της Δήμου λόγω της γεινίασης με το Εθνικό Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας. χωρίς να υπάρχει «οργανωμένη τουριστική περιοχή»

Τα περισσότερα καταλύματα αφορούν μικρά ξενοδοχεία και ξενώνες (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Το 97% των τουριστικών καταλυμάτων είναι οικογενειακές επιχειρήσεις στις οποίες εργάζονται τα μέλη της οικογένειας και απασχολούν ελάχιστο προσωπικό. Εποχικοί υπάλληλοι προσλαμβάνονται μόνο το χειμώνα, ανάλογα και με τις επίκαιρες ανάγκες προσλαμβάνονται επίσης για συγκεκριμένες μέρες (σαββατοκύριακα, περιόδους πανηγυριών και άλλων εκδηλώσεων).

Ιδιαίτερως στον τομέα του τουρισμού ο Δήμος διαθέτει σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, καθώς λόγω της γεωγραφικής του θέσης δίνει τη δυνατότητα για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Αναλυτικότερα, τα είδη του τουρισμού που αναπτύσσονται στην περιοχή είναι:

☞ **Rafting:** Σχετική δραστηριότητα αναπτύσσεται στον Αλιάκμονα και Βενέτικο την περίοδο από τον Οκτώβριο έως το Μάιο. Για την ουσιαστική ανάπτυξη της δραστηριότητας είναι απαραίτητη η κατασκευή σταθμών επιβίβασης και αποβίβασης στις διαδρομές, εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης (αποδυτήρια, εγκαταστάσεις υγιεινής), χώρων ανάπαυσης και πικνίκ, καθώς και χώρων αναμονής. Ο Βενέτικος προσφέρει εντυπωσιακή κατάβαση με τρεις προτεινόμενες διαδρομές:

- ✓ Κατάβαση δύο ωρών με χαμηλό βαθμό δυσκολίας (βαθμός δυσκολίας 1).
- ✓ Κατάβαση μίας ώρας και 45 λεπτών, με δύο δύσκολα περάσματα (βαθμός δυσκολίας 2).
- ✓ Κατάβαση μίας ώρας και 45 λεπτών, για εκπαιδευμένους, με εντυπωσιακά περάσματα στην αρχή και το τέλος της και δυνατά κύματα (βαθμός δυσκολίας 3).

☞ **Ορεινή Πεζοπορία:** Η περιοχή της Βουνάσας προσφέρει ποικιλία μικρών μονοπατιών, κοντά σε κατοικημένες περιοχές, χωρίς τεχνικές δυσκολίες. Η

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

σήμανση δεν είναι επαρκής αφού εντοπίζεται μόνο σε μικρά τμήματα χωρίς να προσφέρεται ενημέρωση σχετικά με τους πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους.

- ☞ **Μοτοσικλετιστικός Τουρισμός:** Στα Γρεβενά δραστηριοποιείται ο Μοτοσικλετιστικός Όμιλος Γρεβενών, ο οποίος κάθε χρόνο διοργανώνει αγώνες μοτοσικλέτας. Η περιοχή προσφέρει το κατάλληλο γεωγραφικό περιβάλλον για εκπαίδευση αλλά και για αγώνες με κάθε τύπο μοτοσικλέτας. Αυτοί οι αγώνες προωθούνται και από τη Νομαρχία Γρεβενών, η οποία βρίσκεται στη διαδικασία δημιουργίας πίστας αγώνων.
- ☞ **Ορεινή Ποδηλασία:** Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να αναπτυχθεί σε πολλές περιοχές του Δήμου, καθώς το οδικό δίκτυο είναι ιδανικό, ιδίως στα χωριά και τις ορεινές περιοχές. Ο βαθμός δυσκολίας ποικίλλει, το ανάγλυφο είναι αισθητικά και λειτουργικά πολύ ενδιαφέρον για τους ποδηλάτες και υπάρχει δυνατότητα συνδυασμού δραστηριοτήτων (π.χ. ψάρεμα ή κολύμπι).
- ☞ **Πτώση με αλεξίπτωτο:** Η δραστηριότητα αυτή δεν είναι τόσο γνωστή στην περιοχή, αν και υπάρχει το κατάλληλο περιβάλλον για την ανάπτυξή της, καθώς δεν απαιτείται ιδιαίτερη υποδομή. Είναι ένα επικίνδυνο άθλημα και λίγοι το αποτολμούν.
- ☞ **Κυνήγι-ψάρεμα:** Όλος ο νομός Γρεβενών αποτελεί δημοφιλή κυνηγότοπο με θηράματα πτερωτά (μπεκάτσες, ορτύκια, τρυγόνια, φάσες) και θηλαστικά (λαγός, αγριογούρουνο). Η κυνηγετική περίοδος ποικίλλει ανάλογα με τα είδη και τις περιοχές κυνηγιού. Οι πιο ευνοϊκές εποχές για το κυνήγι είναι το φθινόπωρο και ο χειμώνας. Το ψάρεμα γίνεται στα δύο ποτάμια καθώς και στα αρδευτικά γεωφράγματα. Τα είδη που ενδημούν είναι ο γουλιανός, η μπριάνα, ο κέφαλος καθώς και το γριβάδι στα γεωφράγματα.
- ☞ **Ιππασία:** Η περιοχή των Γρεβενών διαθέτει μια λέσχη ιππασίας που διοργανώνει εκδηλώσεις για τους τουρίστες και τα μέλη της, δίνοντας τη δυνατότητα για διάφορους περιπάτους/διαδρομές με άλογα στα κοντινά βουνά. Ορισμένες από τα τουριστικά αγροκτήματα/ καταφύγια προσφέρουν στους επισκέπτες τέτοιου είδους δραστηριότητες. Κάποιες από τις δραστηριότητες τείνουν να καθιερωθούν (π.χ. ιστορική διαδρομή Μ. Αλεξάνδρου από Αιανή μέχρι Πρέσπες).
- ☞ **Οικολογικός τουρισμός:** Η ευρύτερη περιοχή συγκεντρώνει κάθε χρόνο πολλούς επισκέπτες που ενδιαφέρονται για την πανίδα και τη χλωρίδα της περιοχής και τα σπάνια είδη της. Οι επισκέψεις περιλαμβάνουν παρατήρηση της φύσης, των ζώων (αρκούδα, αγριοκάτσικο) και των πτηνών, συλλογή μανιταριών και αρωματικών φυτών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

-
- ↪ **Χειμερινός τουρισμός:** Ολόκληρος ο Νομός Γρεβενών και ειδικότερα ο ορεινός όγκος με το Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας αποτελούν ιδανικό προορισμό για χειμερινό τουρισμό.
  - ↪ **Ιστορικός – θρησκευτικός τουρισμός:** Στο Δήμο Γρεβενών συναντώνται μερικά από τα μεγαλύτερα και αξιολογότερα πέτρινα γεφύρια καθώς και πλήθος μεταβυζαντινών ναών και μοναστηριών. Επιπλέον ο επισκέπτης έχει τη δυνατότητα να περιηγηθεί σε πολλές άλλες περιοχές ιστορικού ενδιαφέροντος.
  - ↪ **Γαστρονομικός τουρισμός:** Η γαστρονομία στην ευρύτερη περιοχή των Γρεβενών είναι ένας σημαντικός λόγος για να επισκεφθεί κανείς την περιοχή. Τα περισσότερα προϊόντα είναι παραδοσιακά και προέρχονται από τοπικούς παραγωγούς.

Η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα στο Δήμο Γρεβενών συνδέεται απολύτως με την ήπια τουριστική ανάπτυξη, στα πλαίσια εναλλακτικών προτύπων σύμφωνα με τις παραδόσεις και το χαρακτήρα της περιοχής. Τα τελευταία χρόνια το δυτικό τμήμα του Νομού έχει επιδείξει αξιοσημείωτη τουριστική ανάπτυξη στα πλαίσια αυτά και οι επενδύσεις γίνονται με σεβασμό στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, προάγοντας τα χαρακτηριστικά της περιοχής και δημιουργώντας προστιθέμενη αξία. Η περιοχή έχει πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία πρέπει να αξιοποιηθούν

A.1.3. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

A.1.3.1. Κλίμα

Ο Δήμος Γρεβενών χαρακτηρίζεται ως ορεινός – ημιορεινός με το υψόμετρο στην ευρύτερη περιοχή του να κυμαίνεται από 376μ έως και 1.775μ. Το κλίμα της ευρύτερης περιοχής χαρακτηρίζεται ως υγρό – ύφυγρο. Το δυτικό τμήμα (Πίνδος) έχει ημιαλπικό κλίμα και σχεδόν ομοιόμορφη κατανομή βροχοπτώσεων (άνω των 950 mm). Το ΒΑ τμήμα μεσευρωπαϊκό, με ανομοιόμορφη κατανομή βροχοπτώσεων και ξηρή περίοδο (Απρίλιος - Οκτώβριος). Το ανατολικό και νότιο τμήμα (ΠΠ-ΛΓρ) ηπειρωτικό, με χαμηλές θερμοκρασίες το χειμώνα (μέχρι -15° C), δροσερό καλοκαίρι και βροχοπτώσεις ανομοιόμορφης κατανομής (μέχρι 650 mm). Πηγή των στοιχείων είναι ο Μετεωρολογικός Σταθμός Κοζάνης που καταγράφει τα δεδομένα του Νομού

A.1.3.2. Γεωλογία –Τεκτονική – Υδατικοί Πόροι

Γεωλογία

Από **γεωλογική** άποψη, η έκταση του Δήμου εντάσσεται στις ακόλουθες ζώνες:

- ✓ Πλειστοκαινικά Ιζήματα: Μάργες, άργιλος, άμμος, κροκαλοπαγή (μεταξύ Δ. Γρεβενών και βορείων ορίων του Νομού).
- ✓ Ιζήματα Μεσοελληνικής Αύλακας: Ζώνη που διασχίζει το Δήμο από ΒΔ προς ΝΑ.
- ✓ Πετρώματα Αλπικών Σειρών: Περιλαμβάνουν, κυρίως, ασβεστόλιθους (ΒΔ, στα όρια επαφής του φλύσχη της Πίνδου).
- ✓ Πετρώματα Σειράς Πίνδου: Παρουσία φλύσχη (ανατολική προέκταση του όγκου φλύσχη της Πίνδου - Δυτικά όρια Δήμου)
- ✓ Πυριγενή Πετρώματα: βασικά και υπερβασικά πετρώματα, κυρίως οφειόλιθοι (δυτικά και ανατολικά όρια του Δήμου).

Από **εδαφολογική** άποψη, συναντώνται οι παρακάτω βασικές κατηγορίες εδαφών :

- ✓ Μετατεκτονικά/Βραδυτεκτονικά Ιζήματα - αξιόλογα για γεωργία/δασοπονία.
- ✓ Ασβεστολιθικά - αξιόλογα δασικά και λιβαδικά εδάφη.
- ✓ Μεταμορφωσιγενή - Μαρμαρυγών Σχιστόλιθων, Γνευσίων - καλά δασικά εδάφη.
- ✓ Βασικών Πυριγενών: αργιλώδη/αργιλοπηλώδη, όξινα, περίσσεια Mg - καλά δασικά εδάφη.

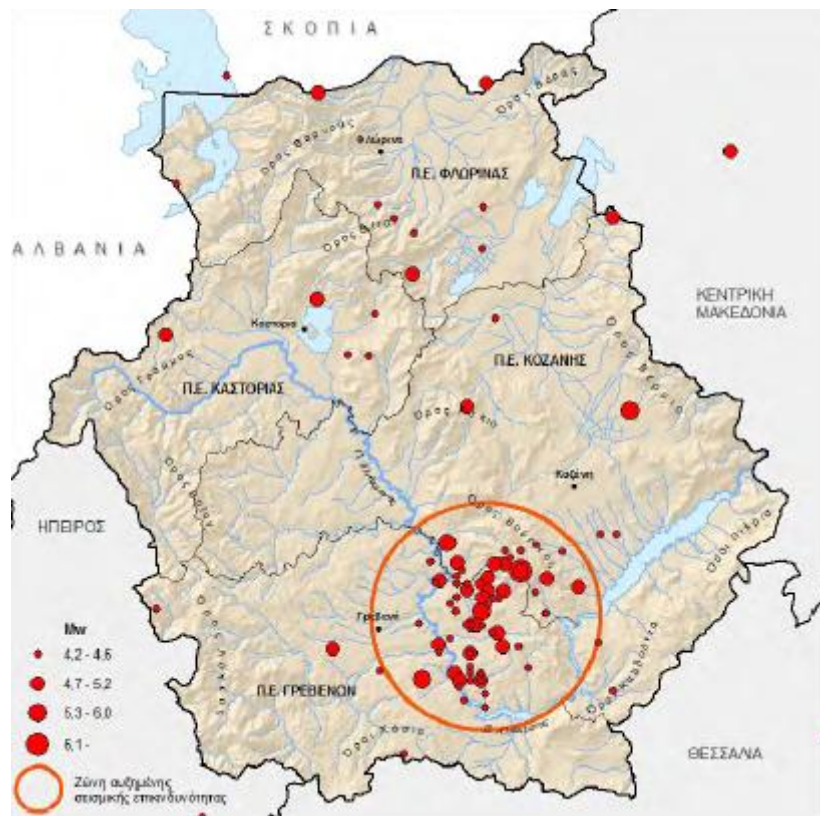
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Τεκτονική

Από άποψη **σεισμικότητας**, με εξαίρεση το σεισμό του 1995 (ρήγμα Σαρακίνας-κλάδος ρήγματος Σερβίων) σημειώνεται μακρά περίοδος ηρεμίας τουλάχιστο 100 ετών, ενώ δεν προβλέπονται σεισμοί μεγαλύτεροι των 6,6 R. Το ρήγμα των Σερβίων αποτελεί αντίθετο κανονικό ρήγμα του ρήγματος Χρωμίου/Βάρης και αντισταθμίζει τη μετακίνηση του καταβυθιζόμενου τμήματος. Αναφορικά με τη σεισμική επικινδυνότητα εκφρασμένη ως σεισμική επιτάχυνση g και με βάση το σεισμό του 1995 τα Γρεβενά έχουν τιμή 0,24g

Στην παρακάτω εικόνα παρουσιάζονται οι κύριοι σεισμοί στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας από το 1900 μέχρι το 2009.

Εικόνα 15: Σεισμοί ισχύος > 4Mw στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Πηγή: Εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας

Με βάση την εκτίμηση χωρικής συσσώρευσης των σεισμικών επεισοδίων, φαίνεται ότι υπάρχει ένας βασικός πόλος μεταξύ Γρεβενών και Κοζάνης όπου έχει σημειωθεί η πλειονότητα των σεισμών. Ωστόσο, μεγάλα τμήματα όπως οι ορεινοί όγκοι στα δυτικά και στα βόρεια δεν εμφανίζουν σημαντική σεισμική δραστηριότητα

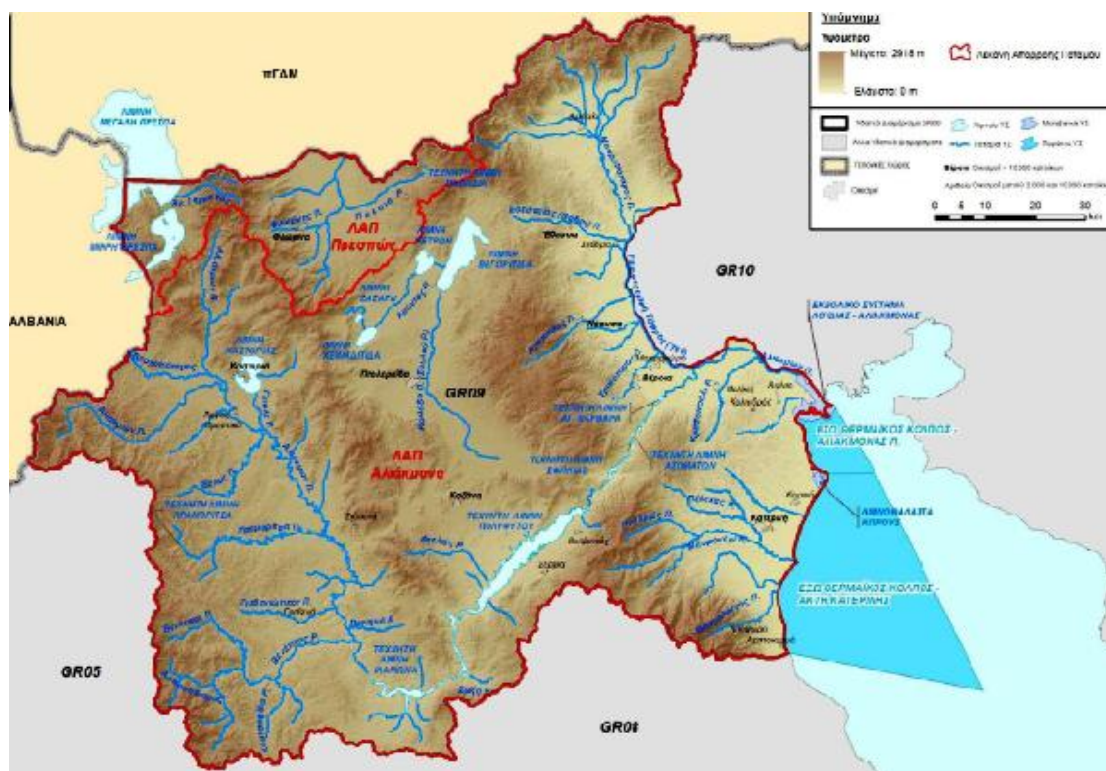

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Υδατικοί πόροι

Σύμφωνα με το Εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας (ΦΕΚ181/Β/31.01.2014) ολόκληρος ο Δήμος Γρεβενών περιλαμβάνεται εντός των ορίων της Λεκάνης Απορροής του Αλιάκμονα" (GR02), συνολικής έκτασης 12.410km².

Εικόνα 16: Γεωμορφολογικός Χάρτης Υδατικού Διαμερίσματος ΥΔ09

Πηγή: Εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας

Στον ποταμό Αλιάκμονα καταλήγουν τα ύδατα από τις πηγές των Όρεων Βέρνος και Βόιο του ορεινού συγκροτήματος της Πίνδου. Ο Δήμος Γρεβενών διασχίζεται από τον Βενέτικο Ποταμό ενώ μέσα από την πόλη των Γρεβενών διέρχεται ο Γρεβενίτης ποταμός.

Στην περιοχή εντοπίζεται το Υπόγειο κοκκώδες σύστημα της λεκάνης των Γρεβενών (GR09000030).

Ο Γρεβενίτης ποταμός συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο της ΚΥΑ 19661/1982/1999 με τους ευαίσθητους αποδέκτες, λόγω της διάθεσης σε αυτούς ανεπεξέργαστων ή ανεπαρκώς επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και των παραπροϊόντων τους (ιλύες). Τα επιφανειακά υδατικά συστήματα που σχετίζονται με τις περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών στο Δήμο Γρεβενών αποτυπώνονται στον παρακάτω Πίνακα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 13: Επιφανειακά υδατικά συστήματα εντός περιοχών προστασίας

Προστατευόμενη περιοχή			Υδατικό Σύστημα	
Κωδικός	Ονομασία	Επιφάνεια (Ha)	Κωδικός	Ονομασία
GR 1310001	Βασιλίτσα	8012	GR0902R0002282033N	Ασπροπόταμος
GR 1310003	Εθνικός Δρυμός Πίνδου	6838	GR0902R0002282033N	Ασπροπόταμος
GR 1310002	Βάλια Κάλντα & Τεχνητή Λίμνη Αώου	14660	GR0902R0002282033N	Ασπροπόταμος
GR 1310004	Ορη Όρλιακας και Τσούργιακας	10230	GR0902R0002280029N GR0902R0002280030N GR0902R0002280031N GR0902R0002280032N GR0902R0002280034N	Βενέτικος
			GR0902R0002282033N	Ασπροπόταμος

Πηγή: Εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας

Αναφορικά με τις ανθρωπογενείς πιέσεις που δέχονται τα υδάτινα οικοσυστήματα του Δήμου Γρεβενών, καθώς και τον κίνδυνο ρύπανσης τους, χαρακτηρίζονται ως μικρής έντασης σχεδόν σε όλη την έκταση του Δήμου εκτός από την περιοχή επιρροής της πόλης των Γρεβενών όπου χαρακτηρίζονται ως μέτριας έντασης

Δασικοί πόροι

Ο Νομός Γρεβενών στο μεγαλύτερο ποσοστό του (63,7%) καλύπτεται από δασικές εκτάσεις και εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Γρεβενών βρίσκεται ο Εθνικός Δρυμός Βάλια Κάλντα που αποτελεί το σημαντικότερο δασικό οικοσύστημά του. Τα βασικότερα δημόσια δασικά συμπλέγματα που καταγράφονται στο Δήμο Γρεβενών παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 14: Δημόσια δασικά συμπλέγματα Δήμου Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Όνομασία	Έκταση (Ha)	Κύρια Δασοπονικά είδη
Αλατόπετρας	24.352,0	Μαύρη πεύκη, δρυς
Αγίων Θεοδώρων – Φελλίου - Σιπαρά	11.192,6	Δρύς,
Κρασιάς	14.948,6	Μαύρη πεύκη, δρυς, ελάτη
Περιβολίου	16,095,7	Μαύρη πεύκη, λευκή πεύκη, δρυς, ελάτη
Σαμαρίνας	11.201,2	Μαύρη πεύκη, λευκή πεύκη, δρυς, ελάτη, οξιά
Φιλιππαίων	17.275,3	Μαύρη πεύκη, δρυς, ελάτη, οξιά
Σύνολο	114.713,4	

Πηγή: Τοπικό Πρόγραμμα Leader Γρεβενών

Συμπερασματικά, τα δασικά οικοσυστήματα του Δήμου αποτελούν σαφώς έναν σημαντικό πλουτοπαραγωγικό πόρο, καθώς δημιουργούν θέσεις εργασίας και προστιθέμενη αξία κυρίως στην ορεινή περιοχή.

A.1.3.3. Προστατευόμενες περιοχές

Στην περιοχή χωροθετούνται σημαντικές προστατευόμενες περιοχές (Natura 2000) οι οποίες περιλαμβάνονται εξ' ολοκλήρου ή τμηματικά στα διοικητικά όρια του Δήμου Γρεβενών. Αναλυτικότερα οι περιοχές αυτές είναι:

- ↳ Εθνικός Δρυμός «Βάλια Κάλντα» και τεχνητή λίμνη Αώου με κωδικό προστασίας GR1310002 συνολικής έκτασης 146.604,80 στρεμμάτων
- ↳ Ευρύτερη περιοχή Εθνικού Δρυμού Πίνδου με κωδικό προστασίας GR1310003 και έκταση 68.382,50 στρέμματα
- ↳ Όρη Όρλιακας και Τσούργιακα με κωδικό προστασίας GR1310004 και έκταση 102.305, στρέμματα
- ↳ Όρος Βασιλίτσα με κωδικό προστασίας GR1310001 συνολικής έκτασης 80.127,8 στρεμμάτων

Επιπλέον στο Δήμο Γρεβενών συναντώνται αξιόλογα οικοσυστήματα, σημαντικοί οικότοποι και περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Αναλυτικά η κατανομή των προστατευόμενων περιοχών στο Δήμο Γρεβενών ανά Κατηγορία και καθεστώς προστασίας αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 15: Προστατευόμενες περιοχές/ Κατηγορία και Καθεστώς Προστασίας

Κατηγορία	Όνομασία Περιοχής	Καθεστώς Προστασίας	Κωδικός	
Περιοχές με Καθεστώς Προστασίας	Εθνικός Δρυμός Πίνδου	Ν.Δ. 996/71, Οδ. 79/409/ΕΟΚ, 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000)	GR1310002	
	Εθν. Δρυμός (Βάλια Κάλντα) ευρύτερη περιοχή	Ν.Δ. 996/71, Οδ. 79/409/ΕΟΚ, 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000)	GR1310003	
	Βασιλίτσα	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000)	GR1310001	
	Κορυφές Σμόλικα (τμήμα Σαμαρίνας Γρεβενών)	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000)	GR2130002	
	Φιλιππαιοί - Σπήλαιο	Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου (ΦΕΚ 639Δ/14-6-2005)	Ζώνη Π3	
	Όρος Βούρινος (Μεσιανό Νερό) - Έξαρχου	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (NATURA 2000)	GR1330001	
Σημαντικές για τα Πουλιά	Όρη Όρλιακας και Τσούργιακας	Ζώνες Ειδικής προστασίας(Οδηγία 79/409/ΕΟΚ)	GR050	
	Όρη Τύμφη και Σμόλικας	Ζώνες Ειδικής προστασίας(Οδηγία 79/409/ΕΟΚ)	GR066	
	Βάλια Κάλντα (Εθνικός Δρυμός Πίνδου)	Ζώνες Ειδικής προστασίας(Οδηγία 79/409/ΕΟΚ)	GR068	
	Όρος Βούρινος	Ζώνες Ειδικής προστασίας(Οδηγία 79/409/ΕΟΚ)	GR051	
Περιοχές Ιδιαίτερης οικολογικής αξίας -Δεν εμπίπτουν σε καθεστώς προστασίας	Βάλια Κίρνα		AG0060105	
	Εθνικός δρυμός Πίνδου (Βάλια Κάλντα)	CORINE (Βάση δεδομένων Φιλότης)	AG0010208	
	Όρος Όρλιακας		AG0060107	
	Σπήλαιο Γρεβενών και όρος Όρλιακας	Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (Βάση δεδομένων Φιλότης)	AT4010052	
	Κοιλιάδα Βάλια Κίρνα		AT4011014	
	Αλατόπετρα Γρεβενών		AB4080070	
	Νότια της Σαμαρίνας	Άλλοι βιότοποι (Βάση δεδομένων Φιλότης)	AB3080176	
	Σαμαρίνα Γρεβενών		AB4080069	
Όρος Βούρινος	CORINE (Βάση δεδομένων Φιλότης)	AG0010206		
Κατηγορία	Ποταμός	Πηγή-Εκβολές	Μήκος(km)	
Ποτάμια Οικίσματα	Αλιάκμονας	Γράμμος - Θερμαϊκός Κόλπος	320	
	Βενέτικος	Μικρολίβαδο - Συμβολή με Αλιάκμονα	46	
	Γρεβενίτης	Καλιράχη και Μέγαρο - Συμβολή με Αλιάκμονα	32	
Κατηγορία	Όνομα Καταφυγίου	Περιοχή	Έκτ (στρ)	
Καταφύγια Θηραμάτων	Βάλια Κίρνα	ΦΕΚ 522/Β/86	Σαμαρίνα	21.000
	Κυρά Καλή - Τρυπημένη	ΦΕΚ 522/Β/86	Μοναστήρι, Κρανιά	26.000
	Παλιομονάστηρο Μπατεφούρλο	ΦΕΚ 522/Β/86	Περιβόλι	14.000
	Τσούκα Καραλή - Βελόνι	ΦΕΚ 321/Β/81	Κρανιά	18.000
	Βουνάσια	ΦΕΚ 407/Β/81	Παλιουριά - Δήμος Βεντζίου	10.000
	Κίσαβος	ΦΕΚ 492/Β/76	Έξαρχος, Κνίδη, Ποντινή και Πυλωρός	40.000
	Προφήτης Ηλίας - Σταυρός	ΦΕΚ 447/Β/83	Δήμος Γρεβενών	5.200
	Σμιξιώματα - Αχερώνες	ΦΕΚ 492/Β/76	Καρπερό και Φελλί – Δήμος Δεσκάτης και Γρεβενών	17.000

Πηγή: Τοπικό Πρόγραμμα Leader Γρεβενών

A.1.3.4 Λοιποί φυσικοί πόροι – Υεπρτοπικοί πόλοι έλξης του Δήμου

Ο Δήμος Γρεβενών προσελκύει πλήθος επισκεπτών καθόλη τη διάρκεια του έτους, καθώς προσφέρεται τόσο για θερινό, όσο και χειμερινό τουρισμό, ενώ παράλληλα δίνει τη δυνατότητα για ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Οι κυριότεροι πόλοι τουριστικού ενδιαφέροντος του Δήμου, είναι οι ακόλουθοι:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ↪ **Εθνικό Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας:** Το Εθνικό Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του νομού, και απέχει 42 χιλιόμετρα από την πόλη των Γρεβενών. Ο ορεινός όγκος της Βασιλίτσας εκτείνεται ανάμεσα στο νομό Γρεβενών και το νομό Ιωαννίνων και ανήκει στην οροσειρά της Πίνδου. Οι πλαγιές του βουνού αποτελούν καταπληκτικές πίστες για χιονοδρομία, ενώ οι γυμνές κορυφές και τα πλούσια δάση που τις περιβάλλουν δημιουργούν ένα μαγευτικό τοπίο. Η βλάστηση περιλαμβάνει πεύκα, οξιές και ψηλά ρόμπολα. Το χιονοδρομικό κέντρο λειτούργησε για πρώτη φορά το 1975 με ένα συρόμενο αναβατήρα και σήμερα λειτουργούν επτά αναβατήρες, εκ των οποίων ο ένας είναι τριθέσιος εναέριος, ο ένας διθέσιος εναέριος, οι τρεις συρόμενοι και οι δύο είναι αναβατήρες για μικρά παιδιά. Επιπλέον, το χιονοδρομικό κέντρο περιλαμβάνει δεκαέξι πίστες συνολικού μήκους περίπου 16 χιλιομέτρων.
- ↪ **Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου:** Το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου θεσμοθετήθηκε το 2005 με την ΚΥΑ 23069/14-6-05. Περικλείει στα όριά του τους δύο Εθνικούς Δρυμούς, του Βίκου – Αώου και της Πίνδου (Βάλια Κάλντα) έντεκα περιοχές που ανήκουν στο Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών «Natura 2000», όπως το όρος Βασιλίτσα, η Βάλια Κάλντα και η τεχνητή λίμνη Αώου, τα όρη Όρλιακας και Τζούργιακας, κορυφές του όρους Σμόλικα, όρη Τύμφη και Μιτσικέλι, ολόκληρη σχεδόν την περιοχή του Ζαγορίου, ένα τμήμα της περιοχής της Κόνιτσας και του Μετσόβου και το δυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών. Αποτελεί το μεγαλύτερο χερσαίο Εθνικό Πάρκο της χώρας μας, με έκταση που προσεγγίζει τα 2 εκατομμύρια στρέμματα. Πρόκειται για μια από τις περιοχές με σπουδαία οικολογική και περιβαλλοντική αξία σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, καθώς συνδυάζει μοναδικά το φυσικό με το ανθρωπογενές περιβάλλον. Η ύπαρξη πλήθους ενδημικών ειδών χλωρίδας, όλων σχεδόν των μεγάλων άγριων θηλαστικών που διαβιούν στη χώρα μας, καθώς και σπάνιων ειδών ορνιθοπανίδας, προσδίδουν στο Εθνικό Πάρκο ιδιαίτερη οικολογική αξία.
- ↪ **Εθνικός Δρυμός Βάλια Κάλντα:** Ο Εθνικός Δρυμός Πίνδου “Βάλια Κάλντα” είναι ένας από τους σπουδαιότερους και πιο παρθένους Δρυμούς της Ελλάδας. Ιδρύθηκε με το Β.Δ. 487/1966 (ΦΕΚ 120/Α’/66) με σκοπό την προστασία της πλούσιας χλωρίδας και πανίδας. Έχει έκταση περίπου 69.000 στρέμματα που χωρίζονται στον πυρήνα και την περιφερειακή ζώνη του δρυμού. Βρίσκεται στην οροσειρά της Πίνδου στα όρια των νομών Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

και Ιωαννίνων. Περιλαμβάνει την κοιλάδα της Βάλια Κάλντα, η οποία βρίσκεται σε υψόμετρο 1400 περίπου μέτρα και περιτριγυρίζεται από τα βουνά Λύγκος και Μαυροβούνι (Φλέγκα 2.159 μέτρα) μέχρι και τις κορυφές του βουνού Αυγό (2177 μέτρα). Την κοιλάδα διασχίζουν αρκετά ρέματα με σημαντικότερο το Αρκουδόρεμα, το οποίο αποτελεί παραπόταμο του Αώου. Ο Εθνικός Δρυμός Βάλια Κάλντα αποτελεί έναν από τους τελευταίους βιότοπους της καφετιάς αρκούδας και τόπος που βρίσκουν χειμερινό καταφύγιο διάφορα είδη της ελληνικής πανίδας. Συνολικά έχουν καταμετρηθεί 72 είδη πουλιών, 6 είδη αμφιβίων και 7 είδη ερπετών, τα οποία είναι αρκετά σπάνια και προστατεύονται σε όλο τον κόσμο. Εκτός από την πλούσια πανίδα του δρυμού, ιδιαίτερα χαρακτηριστική είναι και η χλωρίδα του. Τεράστια και πυκνά δάση μαύρης και λευκόδερμης πεύκης και οξιάς καλύπτουν μεγάλο μέρος του δρυμού. Επίσης, υπάρχουν διάσπαρτα δέντρα άλλων ειδών όπως ελάτη, δρυς, σφένδαμος και άλλα φυλλοβόλα πλατύφυλλα δέντρα. Εξαιρετικά πλούσια είναι και η μυκοχλωρίδα του δρυμού. Τα μανιτάρια είναι από τις πιο ενδιαφέρουσες και εντυπωσιακές μορφές ζωής που φιλοξενούνται στο δρυμό.

- ↪ **Φαράγγι Όρλιακα και Σπήλαιο Τσουργιακά:** Ο Όρλιακας και ο Τσουργιακας είναι δύο ασυνήθιστοι ασβεστολιθικοί ορεινοί όγκοι που αποτελούν καταφύγιο για πολλά πουλιά. Στον Τσουργιακά υπάρχει μικρός καταρράκτης ύψους 1,50m, ενώ ο σχηματισμός του Όρλιακα καταλήγει σε μικρό φαράγγι. Το σπήλαιο στο ομώνυμο χωριό Σπήλαιο είναι ένας ακόμη από τους λόγους που οι φίλοι του canoeing προτιμούν τη συγκεκριμένη περιοχή. Το νερό είναι άφθονο και υπάρχουν πολλοί καταρράκτες.
- ↪ **Βλαχοχώρια:** Χωροθετούνται κατά μήκος της οροσειράς της Πίνδου, σε ένα πραγματικά θαυμάσιο τοπίο. Πρόκειται για τους οικισμούς Σαμαρίνα, Περιβόλι, Σμίξη, Αβδέλλα και Κρανιά, οι οποίοι ανήκουν στο Δήμο Γρεβενών και οι κάτοικοι των οποίων μιλούν την βλάχικη διάλεκτο και μεταφέρουν αναλλοίωτα στο χρόνο τα ήθη και τα έθιμα. Ο επισκέπτης μπορεί να περιηγηθεί στο πλούσιο φυσικό τοπίο, τα γραφικά εκκλησάκια και τα πέτρινα γεφύρια, δείγματα του πολιτισμού των Βλάχων της περιοχής

A.1.3.5 Αστικά και πολεοδομικά χαρακτηριστικά

A.1.3.5.1 Οικιστική Οργάνωση

Έδρα του Δήμου είναι τα Γρεβενά, τα οποία που αποτελούν τη μοναδική αστική περιοχή. Τα Γρεβενά χαρακτηρίζονται ως οικισμός 2ου επιπέδου σύμφωνα με την

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

επίσημη ιεράρχηση του ΥΕΠΧΩΔΕ (1984). Από τους υπόλοιπους οικισμούς του Δήμου Γρεβενών η Κνίδη και ο Άγιος Γεώργιος χαρακτηρίζονται ως οικισμοί 4ου επιπέδου και οι όλοι οι άλλοι 5ου επιπέδου

Ο Δήμος Γρεβενών περιλαμβάνει 97 οικισμούς με συνολικό πληθυσμό 25.905 κατοίκους. Επομένως η μέση τιμή ανά οικισμό ανέρχεται στους 267 κατοίκους. Η οικιστική γεωγραφία της περιοχής απέχει αρκετά από μια ομοιόμορφη κατανομή, καθώς δημιουργεί πληθυσμιακές πυκνώσεις σε ορισμένα σημεία, ενώ σε άλλα επικρατούν αραιές τιμές οικιστικών πυκνοτήτων.

A.1.3.5.2 Υπερκείμενος Χωροταξικός Σχεδιασμός

Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α., επιδιώκεται η πολυκεντρική οργάνωση του εθνικού χώρου, με τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλέγματος αστικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης.

Επίσης δίνονται γενικές κατευθύνσεις που αφορούν τη χωρική διάρθρωση και ανάπτυξη των παραγωγικών τομέων. Οι κατευθύνσεις του Γ.Π.Χ.Σ.Α.Α. που σχετίζονται με τον Δήμο Γρεβενών έχουν ως εξής:

- ↳ χωρική οργάνωση και ανάπτυξη του ορεινού, παράκτιου, νησιωτικού και αγροτικού χώρου, καθώς και των παραμεθόριων περιοχών
- ↳ διατήρηση, προστασία και ανάδειξη τού εθνικού φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, διατήρηση και ανάδειξη της ποικιλομορφίας της υπαίθρου, βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, καθώς και αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών και των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών,
- ↳ γεωγραφική ανασυγκρότηση της χώρας με σκοπό τη δημιουργία βιώσιμων διοικητικών και αναπτυξιακών ενοτήτων,
- ↳ βελτίωση της ποιότητας των υφιστάμενων υποδομών μεταφορών και των σχετικών υπηρεσιών σε όλη την επικράτεια, με σκοπό την αύξηση του βαθμού προσβασιμότητας και της προσπελασιμότητας, της μείωσης του χρόνου και του κόστους των μεταφορικών υπηρεσιών, της ασφάλειας των μεταφορικών / συγκοινωνιακών υπηρεσιών (επιβατών, εμπορευμάτων και πεζών) και της μείωσης της κατανάλωσης καυσίμων την αύξηση της συνολικής κυκλοφοριακής ικανότητας του αστικού οδικού δικτύου, την προώθηση έργων παράκαμψης των κύριων αστικών κέντρων, την προώθηση μέτρων και έργων που ενισχύουν την ελκυστικότητα και την ποιότητα των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (Μ.Μ.Μ.),

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

με έμφαση στη μείωση των σχετικών χρονοαποστάσεων, τη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων και τη μείωση των αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ρύπανση, θόρυβος).

- ↳ θέσπιση κινήτρων για οχήματα που διαθέτουν κινητήρες φιλικούς προς το περιβάλλον και ενσωματώνουν νέες αντιρρυπαντικές τεχνολογίες πλήρης εξασφάλιση κάλυψης των ενεργειακών αναγκών σε όλα τα σημεία του εθνικού χώρου (σε συνδυασμό με τη συνεχή προσπάθεια εξοικονόμησης ενέργειας σε όλους τους τομείς),
- ↳ Προώθηση προγράμματος υπηρεσιών δωρεάν ασυρμάτου διαδικτύου στην περιφέρεια.
- ↳ Βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη του αγροτικού τομέα και διασφάλιση της οικολογικής και πολιτιστικής σημασίας των περιοχών της υπαίθρου, με το συνδυασμό παραδοσιακών και σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και προτύπων, την προώθηση συμβατών προς το περιβάλλον και το τοπικό ορίων ανάπτυξης και την αξιοποίηση των ενδογενών συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε μία σειρά προϊόντων και μεθόδων παραγωγής
- ↳ Ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού στο πλαίσιο της αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας (γεωγραφική θέση, κλίμα, πολυνησιακός χαρακτήρας, μήκος και ποιότητα ακτών, ποικιλία και έντονη εναλλαγή της μορφής και του είδους των πόρων, πυκνότητα και ποικιλία περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και πλούσιο πολιτιστικό κεφάλαιο

Ειδικές κατευθύνσεις Αγροτικού Χώρου

Επιδιώκεται η αύξηση της ελκυστικότητας του αγροτικού χώρου ως περιοχής διοίκησης, αναψυχής και ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα δε του πρωτογενή τομέα, με την ανάπτυξη ποιοτικών πρωτογενών δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με τον τουρισμό. Ειδικότερα για τη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού προτείνεται η δημιουργία παραγωγικών και κοινωνικών υποδομών και η παροχή κινήτρων για τη δραστηριοποίηση των νέων και ασφαλή παραμονή των ηλικιωμένων. Επιδιώκεται, επίσης, η συνετή διαχείρισή του, με στόχο τη διαφύλαξη των χαρακτηριστικών του ως φυσικού αποθέματος και ως τοπίου, και η ανάδειξη της σημασίας του για τη διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων και των αγρο-οικοσυστημάτων. Ο χώρος αυτός, που καταλαμβάνει το σύνολο σχεδόν του ορεινού και ημιορεινού χώρου καθώς και σημαντικά τμήματα του παράκτιου, δεν είναι ομοιόμορφος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Ειδικές κατευθύνσεις Ορεινού Χώρου

Στον ορεινό χώρο, επιδιώκεται η ανασυγκρότηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων, η συγκράτηση του πληθυσμού και η ισόρροπη σχέση μεταξύ πόλης και υπαίθρου με τη στήριξη, μεταξύ άλλων, των δυναμικότερων μικρών οικισμών.

Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Σε επίπεδο χωροταξικού σχεδιασμού υφίστανται:

- ↳ Το Εγκεκριμένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δ. Μακεδονίας (ΥΑ 26295/01.07.03)
- ↳ Το Χωροταξικό Σχέδιο του Νομού Γρεβενών από το 1998

Σύμφωνα με το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. Δυτικής Μακεδονίας τα Γρεβενά μαζί με την Καστοριά, τη Φλώρινα και την Πτολεμαΐδα, αποτελούν αστικά κέντρα 5^{ου} επιπέδου. Ειδικότερα ως προς την αξιολόγηση του αστικού κέντρου των Γρεβενών:

«διαπιστώνεται η αναπτυξιακή προοπτική τους ως τμήμα ενός αναπτυξιακού άξονα στην ανατολική πλευρά του κύριου ορεινού όγκου της Χώρας από Γρεβενά προς Κοζάνη – Πτολεμαΐδα, και προς βορρά προς Αμύνταιο και Φλώρινα, με τάσεις επέκτασης και προς βορρά αλλά και προς την δύση πέραν των συνόρων. Ο άξονας αυτός θα ενισχυθεί και την κατασκευή του Ε-65 (Λαμία – Γρεβενά).»

Σχετικά με την ανάπτυξη των ορεινών περιοχών αναφέρεται ότι:

«Η ανάπτυξη του ορεινού χώρου θα επιδιωχθεί κατά τρόπο συνετό ώστε να μη διακυβεύεται η ευρύτερη οικολογική και πολιτιστική του σημασία, αλλά να διασφαλίζεται η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, συνδυάζοντας παραδοσιακές με σύγχρονες επιχειρηματικές δραστηριότητες σε συμβατά με το περιβάλλον και το τοπικό όρια, αλλά και με τους κανόνες της αγοράς. Στο ανωτέρω πλαίσιο, η ανάπτυξη του τουρισμού και ιδιαίτερα του τουρισμού μικρής κλίμακας, η διατήρηση της άσκησης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, η ανάδειξη της οικολογικής και κοινωνικής σημασίας των δασών και η δημιουργία/διατήρηση της μικρής βιοτεχνίας αποτελούν διακριτές ενότητες παρεμβάσεων»

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.3.5.3. Θεσμοθετημένες Χρήσεις Γης**Πολεοδομικός Σχεδιασμός**

Σε επίπεδο πολεοδομικού σχεδιασμού υφίστανται:

- ↳ το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο πόλεως Γρεβενών του 12-4-1949 Β.Δ. (ΦΕΚ 295 Α/79)
- ↳ Το Εγκεκριμένο Σχέδιο Πόλης των Γρεβενών(ΦΕΚ 295 Α/79)
- ↳ Η πολεοδομική μελέτη και η Πράξη Εφαρμογής περιοχής επέκτασης Δήμου Γρεβενών: Π.Δ. (ΦΕΚ 857/8-12-2012)
- ↳ ΣΧΟΟΑΠ Σμίξης:
- ↳ ΣΧΟΟΑΠ Δοτσικού

Υφιστάμενο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο

Ο Δήμος λειτουργικά οργανώνεται σε τέσσερις (4) πολεοδομικές ενότητες, Κούρβουλο, Κέντρο, Μεράς και Βαρόσι. (ΓΠΣ Δήμου -ΦΕΚ 1007 Δ/02-10-1992), Οι κεντρικές λειτουργίες χωροθετούνται στην ΠΕ Κέντρο και προς τα ανατολικά ενώ δημιουργούνται και 3 τοπικά κέντρα στις υπόλοιπες ΠΕ.

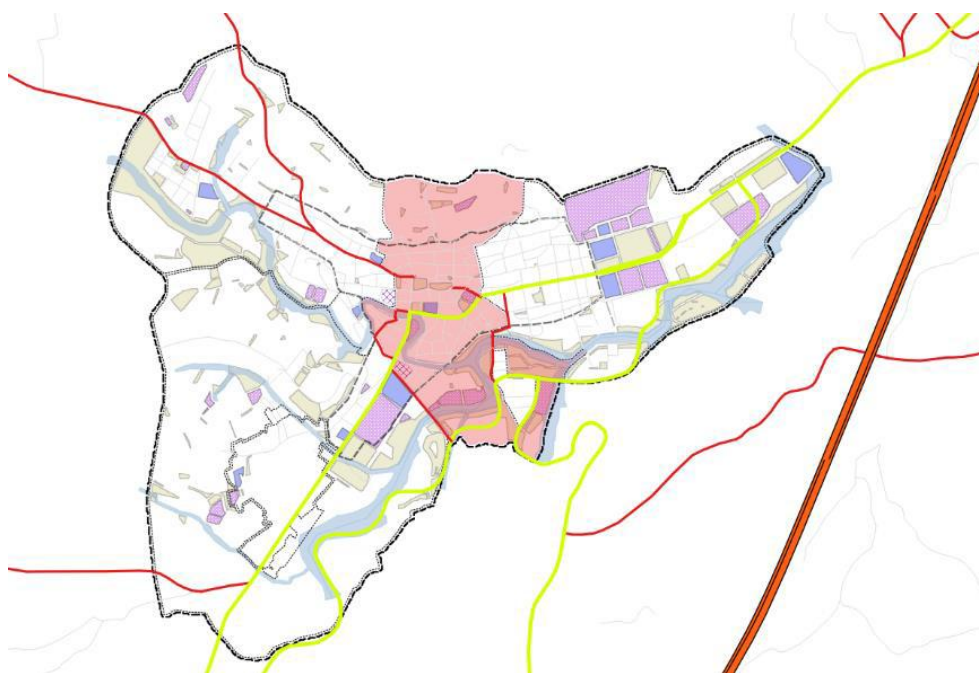
Οι χρήσεις γης (εκτός της κατοικίας) που συναντώνται στον οικισμό είναι οι εξής:

- ↳ Εκπαίδευση: νηπιαγωγεία, δημοτικά σχολεία, γυμνάσια, λύκεια, ΙΕΚ
- ↳ Διοίκηση: Δημαρχείο, Αστυνομικό τμήμα, ΚΕΠ, Δ.Ο.Υ, Ι.Κ.Α., Δασονομείο, Δημοτική επιχείρηση ύδρευσης
- ↳ Πυροσβεστική
- ↳ Υπηρεσίες: Πολλαπλών εξυπηρετήσεων, κυρίως τριτογενούς τομέα παραγωγικότητας
- ↳ Κοινωφελή: ΕΛΤΑ., ΟΤΕ, ΔΕΗ
- ↳ Πολιτισμός: Δημοτικό Θέατρο-Κινηματογράφος, Ωδείο, Πολιτιστικό Κέντρο
- ↳ Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γρεβενών
- ↳ Γενικό Νοσοκομείο
- ↳ Πρόνοια: Κ.Α.Π.Η., βρεφονηπιακοί - παιδικοί σταθμοί, Κ.Δ.Α.Π. Α.Μ.Ε.Α, μαθητική εστία
- ↳ Αθλητισμός: δημοτικό στάδιο, κλειστά γυμναστήρια, δημοτικό γυμναστήριο, 2 γήπεδα ποδοσφαίρου, κλειστό κολυμβητήριο, γήπεδα ποδοσφαίρου 5Χ5.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ☞ Γραφεία: τράπεζες, διάφορα γραφεία παροχής υπηρεσιών, ιδιωτικά ιατρεία, τεχνικά γραφεία, κτηματολογικό γραφείο, φροντιστήρια κ.λπ.
- ☞ Καταστήματα παροχής προσωπικών υπηρεσιών: φαρμακεία, κομμωτήρια, κουρεία
- ☞ Εμπόριο: εμπορικοί χώροι όπως σουπερ μάρκετ, κρεοπωλεία, περίπτερα, μίνι μάρκετ, παντοπωλεία, γεωργικά φάρμακα, ζαχαροπλαστεία, είδη ένδυσης και υπόδησης, βιβλιοπωλεία, κ.λπ.
- ☞ Αναψυχή: ποικίλοι χώροι αναψυχής όπως restaurant, καφετερίες, μπαρ
- ☞ Εστίαση: χώροι εστίασης (ταβέρνες, ταχυφαγεία, εστιατόρια, κ.λπ.)
- ☞ Θρησκευτικοί χώροι: πολλοί Ιεροί Ναοί και εκκλησίες στον οικιστικό ιστό
- ☞ Βιοτεχνία -εργαστήρια: αρτοποιεία, αναψυκτικών, τζαμιών, ποτοποιεία, συσκευαστήρια, στρωμάτων, ψυγεία
- ☞ Ελεύθεροι χώροι: πλατείες, κοινόχρηστοι χώροι, παιδικές χαρές, πάρκο, διάφοροι χώροι πρασίνου, χώροι στάθμευσης
- ☞ Συνεργεία: βουλκανιζατέρ, επισκευών αυτοκινήτων, ηλεκτρολογία αυτοκινήτων
- ☞ Μεταφορές: ΚΤΕΛ, ταξί
- ☞ Πρατήρια βενζίνης: αρκετά πρατήρια διάσπαρτα στην πόλη
- ☞ Ιδιαίτερες Χρήσεις: λαϊκή αγορά, κοιμητήριο

Εικόνα 17: Πολεοδομική οργάνωση Γρεβενών

Πηγή: ΣΒΑΚ Δήμου Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Τα Γρεβενά είναι μια επιμήκης πόλη, η οποία αναπτύσσεται βόρεια από τον ποταμό Γρεβενίτη ενώ ένα τμήμα αναπτύσσεται κατά μήκος της επαρχιακής οδού Γρεβενών – Βοβούσας. Στα Γρεβενά υπάρχουν δύο κεντρικές πλατείες, η πλατεία Αιμιλιανού με τα κανόνια και η πλατεία του Ρολογιού, ενωμένες με έναν πεζόδρομο. Οι κεντρικές και εμπορικές χρήσεις βρίσκονται κατά μήκος των βασικών οδών της πόλης ενώ τα περισσότερα σχολικά συγκροτήματα, το νοσοκομείο, οι αθλητικοί χώροι, τα γραφεία της Περιφερειακής Ενότητας, η Πυροσβεστική, η Σχολή Αστυφυλάκων βρίσκονται στις παρυφές της πόλης.

Στο Δήμο Γρεβενών οι οικισμοί των επιμέρους Δημοτικών Ενοτήτων δεν διαθέτουν στο σύνολο τους ρυμοτομικό σχέδιο (εκτός από εκείνους που προέκυψαν από διανομή) έχουν όμως καθοριστεί επεκτάσεις των ορίων των οικισμών για την κάλυψη των οικιστικών αναγκών. Στον οικισμό των Γρεβενών οι εκτάσεις εντός σχεδίου και εντός οικισμού ανέρχονται στα 12.570 στρ..

Για τα Γρεβενά προβλέπεται επέκταση του σχεδίου πόλης τάξης των 2.955 στρεμμάτων. Από αυτήν την επιφάνεια τα 1.424 στρέμματα (48,2%) προβλέπονται για οικιστική χρήση και τα υπόλοιπα 1.531 (51,8%) αποτελούν κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους (Επιχειρησιακό Σχέδιο Δήμου Γρεβενών 2015-2019).

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας η πόλη των Γρεβενών δεν αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα οικιστικής ανάπτυξης, παρά τις κάποιες οικιστικές πιέσεις που παρατηρήθηκαν μετά τους σεισμούς, λόγω μετεγκατάστασης αρκετών οικογενειών από τα γύρω χωριά, και η χωρητικότητα της αστικής γης δεν πρόκειται να εξαντληθεί ακόμα και στην περίπτωση που η πόλη σημειώσει σημαντική πληθυσμιακή αύξηση.

A.1.3.6 Αποστάσεις της περιοχής από σημαντικά οικιστικά κέντρα – αγορές

Όλοι οι οικισμοί του Δήμου συνδέονται συγκοινωνιακά με την έδρα του Δήμου, τις πρωτεύουσες των νομών της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας καθώς και με άλλες μεγάλες πόλεις εντός και εκτός Περιφέρειας. Ο Δήμος Γρεβενών καλύπτει Κεντρικό και Βόρειο και Δυτικό τμήμα του Νομού αποτελώντας βασική πύλη προς τη νότια Ελλάδα αλλά και μεταξύ των περιφερειών Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας. Η πρόσβαση στην Εγνατία Οδό γίνεται από μέσω των παρακάτω κόμβων:

Πίνακας 16: Κόμβοι εισόδου/εξόδου Εγνατίας Οδού εντός του Δήμου Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Κόμβος	Απόσταση από Γρεβενά km
8Α: Βενέτικου	3,01
8Β: Δυτικός Γρεβενών	
9: Ανατολικός Γρεβενών	5,38
9Α: Ταξίαρχη	

Πηγή: Εγνατία Οδός

Η περιοχή βρίσκεται κοντά σε μεγάλα αστικά κέντρα όπως η Θεσσαλονίκη, η Λάρισα και σε μικρότερα όπως τα Ιωάννινα, τα Τρίκαλα, η Κοζάνη.

Τόσο οι δρόμοι των οικισμών, όσο και επαρχιακοί δρόμοι που συνδέουν τα δημοτικά διαμερίσματα μεταξύ τους είναι ασφαλισμένοι. Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνονται οι χιλιομετρικές αποστάσεις της πόλης των Γρεβενών από τα πλησιέστερα αστικά κέντρα.

Πίνακας 17: Αποστάσεις Πόλης Γρεβενών από σημαντικά οικιστικά κέντρα και αγορές

Πόλεις	Θεσ/νίκη	Βέροια	Κοζάνη	Λάρισα	Τρίκαλα	Γρεβενά	Καστοριά	Ιωάννινα	Ηγουμενίτσα
Θεσ/νίκη		73	124	155	215	165	196	276	363
Βέροια	73		59	160	186	99	130	211	298
Κοζάνη	124	59		122	133	46	77	157	245
Λάρισα	155	160	122		60	147	199	275	287
Τρίκαλα	215	186	133	60		87	165	140	227
Γρεβενά	165	99	46	147	87	-	78	112	199
Καστοριά	196	130	77	199	165	78		190	277
Ιωάννινα	276	211	157	275	140	112	190		87
Ηγουμενίτσα	363	298	245	287	227	199	277	87	

Πηγή: CLLD Leader Γρεβενών – Κοζάνης

Ο Δήμος Γρεβενών μαζί με άλλους 207 δήμους της χώρας, συμμετέχει ενεργά στο πρόγραμμα εκπόνησης Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων που τρέχει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ) για όλες τις Δημοτικές Ενότητες (ΔΕ) της χώρας. Ειδικότερα, το πρόγραμμα αναλαμβάνει την εκπόνηση μελετών που θα στηρίζονται στην έννοια του γενικευμένου πολεοδομικού σχεδιασμού καθώς καθορίζονται ζητήματα πρώτου επιπέδου που έχουν να κάνουν με τη χρήση γης και τους όρους δόμησης ενώ θα συνυπολογίζονται αναπτυξιακά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια. Το κόστος για τον Δήμο Γρεβενών θα είναι μηδενικό καθώς η αποπληρωμή των διαδικασιών θα γίνει από το ΥΠΕΝ μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Η 1^η φάση των μελετών προγραμματίζεται για τον Σεπτέμβριο του 2020 και οι επόμενες φάσεις θα ενεργοποιούνται κλιμακωτά σε διάστημα τεσσάρων με έξι μηνών, περίπου, από την προηγούμενη, με στόχο την ολοκλήρωση του σχεδιασμού σε όλη την επικράτεια μέσα σε μια θετία.

A.1.3.7 Βασικά Δίκτυα υποδομής

A.1.3.7.1 Δίκτυο ύδρευσης

Στα διοικητικά όρια του Δήμου καταγράφονται σημαντικοί υδάτινοι πόροι καθώς και σημαντικές υποδομές διαχείρισης τους. Η διαχείριση του δικτύου ύδρευσης γίνεται από την Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Γρεβενών (Δ.Ε.Υ.Α.Γ.)

Ο Δήμος Γρεβενών υδροδοτείται κυρίως από φυσικές πηγές. Από ποιοτική άποψη τα νερά των φυσικών πηγών της Πίνδου είναι πολύ καλής ποιότητας, τόσο ως προς τα φυσικοχημικά όσο και ως προς τα μικροβιολογικά τους χαρακτηριστικά. Από υδρογεωτρήσεις υδροδοτούνται οι οικισμοί που βρίσκονται μεταξύ Φελλίου – Βατόλακκου – Αγίου Γεωργίου, όπου εντοπίζεται ο σημαντικότερος υπόγειος ιζηματογενής υδροφορέας του Δήμου.

Υδροδότηση Πόλης Γρεβενών

Η υδροδότηση της πόλης των Γρεβενών βασίζεται κυρίως στην εκμετάλλευση επιφανειακών υδάτων στην ευρύτερη περιοχή της Βασιλίτσας (Σμίξη και Αετιά). Κατά τη θερινή περίοδο οι αυξημένες ανάγκες καλύπτονται με τη λειτουργία γεωτρήσεων. Από τη θέση αυτή εκκινεί ο κύριος αγωγός μεταφοράς νερού (κλάδος Γ ή Αετιάς) για την εξυπηρέτηση της πόλης των Γρεβενών.

Ειδικότερα ο κλάδος Γ (ή Αετιάς), συνολικού μήκους περίπου 17,36 Km, καλύπτει τις υδροδοτικές ανάγκες των Δημοτικών διαμερισμάτων Ελάτου, Κυρακαλής, Δοξαρά, Γρεβενών και Καλαμισίου. Ενισχυτικά, και για τους λόγους που αναφέρονται, για την κάλυψη των υδροδοτικών αναγκών λειτουργούν και γεωτρήσεις με δυναμικότητα 400 m³/h. Η εκμετάλλευση των γεωτρήσεων γίνεται κυρίως κατά τη θερινή περίοδο.

Υδροδότηση Οικισμών

Οι οικισμοί της του Δήμου Γρεβενών καλύπτουν τις ανάγκες τους σε πόσιμο νερό με τους παρακάτω τρόπους:

1η περίπτωση: καλλιέργεια φυσικών πηγών και μεταφορά σε μεγάλη απόσταση με εξωτερικά υδραγωγεία:

Αρκετοί οικισμοί υδρεύονται από φυσικές πηγές, οι οποίες βρίσκονται στο ορεινό συγκρότημα Βασιλίτσα της Βόρειας Πίνδου και των οποίων το νερό μεταφέρεται στους οικισμούς αυτούς μέσω δύο ανεξάρτητων μεταξύ τους εξωτερικών υδραγωγείων (εξωτερικών δικτύων ύδρευσης) και οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως Α' κλάδος και Β' κλάδος υδροδότησης, αντίστοιχα. Πιο συγκεκριμένα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- ↳ Περίπτωση 1^Α: Με την εκμετάλλευση των φυσικών πηγών «Βασιλίτσα» του ορεινού συγκροτήματος Βασιλίτσα της Βόρειας Πίνδου, οι οποίες βρίσκονται ανάντη του οικισμού της Σμίξης, πλησίον του δρόμου που οδηγεί από τον οικισμό στο χιονοδρομικό κέντρο Βασιλίτσας, υδρεύονται οικισμοί μέσω του Α' κλάδου υδροδότησης.
- ↳ Περίπτωση 1^Β: Με την εκμετάλλευση των φυσικών πηγών «Γομάρας» και «Γκούρας» του ορεινού συγκροτήματος Βασιλίτσα της Βόρειας Πίνδου, οι οποίες βρίσκονται δυτικά της Σμίξης, προς Σαμαρίνα, υδρεύονται οικισμοί μέσω του Β' κλάδου υδροδότησης

2η περίπτωση: υδροληψία από ποταμό και μεταφορά σε μεγάλη απόσταση με εξωτερικά υδραγωγεία

Η πόλη των Γρεβενών, καθώς και οι οικισμοί, Έλατος, Δοξαράς, Κυρακαλή & Καλαμίτσι υδρεύονται από υδροληψία επί του Σμιξιώτικου ποταμού, η οποία έχει κατασκευασθεί κατάντη του οικισμού της Σμίξης, στο ύψος του οικισμού Αετιάς, και της οποίας το νερό μεταφέρεται μέσω εξωτερικού υδραγωγείου (εξωτερικού δικτύου ύδρευσης), το οποίο χαρακτηρίζεται ως Γ' κλάδος υδροδότησης. Ο Γ' κλάδος υδροδότησης τροφοδοτεί οικισμούς, συμπεριλαμβανόμενης και της πόλης των Γρεβενών, με πληθυσμό 18000 κατοίκων, περίπου

3η περίπτωση: καλλιέργεια τοπικών φυσικών πηγών

Οι ορεινές κοινότητες του Δήμου Γρεβενών, η Δ.Ε. Γόργιανης, η Δ.Ε. Θ. Ζιάκα όπως και κάποια από τα Δημοτικά Διαμερίσματα της Δ.Ε. Βεντζίων καλύπτουν τις υδρευτικές τους ανάγκες, πλήρως ή μέρος αυτών, με την αξιοποίηση τοπικών φυσικών πηγών

4η περίπτωση: γεωτρήσεις

Οι οικισμοί των Δ.Ε. Βεντζίων και Ηρακλειωτών καλύπτουν τις υδρευτικές τους ανάγκες μέσω γεωτρήσεων, από υπόγειους υδροφορείς

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 18: Υφιστάμενη κατάσταση ύδρευσης στο Δήμο Γρεβενών

Τρόπος ύδρευσης	Ποιότητα	Οικισμοί	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός
1Α: Φυσικές Πηγές Βασιλίτσας	Πολύ Καλή	Καληράχη, Κάστρο, Ροδιά, Σύδενδρο, Αμυγδαλιές, Λόχη, Ελεύθερο (Α&Β)μ Μικρό & Μεγάλο Σειρήνι	2.000 κάτοικοι
1Β: Φυσικές Πηγές Γομάρας, Γκούρας	Πολύ Καλή	Άγιος Γεώργιος, Αγ. Κοσμάς, Εκκλησίες, Αηδόνια, Δασάκι, Αμυγδαλιές, Λόχη, Δασσύλιο, Καλλονή, Κιβωτός, Κληματάκι, Κριθαράκια, Κοκκινιά, Κυδωνιές, Λείψι, Κυπαρίσσι, Μέγαρο, Μηλιά, Οροπέδιο, Πολύδενδρο, Ροδιά, Ταξιάρχης, Τρίκορφο, Φιλιππαίοι	5.500 κάτοικοι
2: υδροληψία επί του Σμιξιώτικου ποταμού και μεταφορά μέσω εξωτερικού υδραγωγείου	Πολύ Καλή	Γρεβενά, καθώς και οι οικισμοί, Έλατος, Δοξαράς, Κυρακαλή & Καλαμίτσι	18.000 κάτοικοι
3: Καλλιέργεια τοπικών φυσικών πηγών	Πολύ Καλή	Ορεινές κοινότητες του Δήμου Γρεβενών, η Δ.Ε. Γόργιανης, η Δ.Ε. Θ. Ζιάκα και κάποια από τα Δημοτικά Διαμερίσματα της Δ.Ε. Βεντζίων	3.500 κάτοικοι
4: Γεωτρήσεις	Καλή	οικισμοί των Δ.Ε. Βεντζίων & Ηρακλεωτών	1.000 κάτοικοι

Πηγή: ΔΕΥΑΓ, Ίδια επεξεργασία

Το δίκτυο ύδρευσης στον Δήμο Γρεβενών στο μεγαλύτερο τμήμα του είναι κατασκευασμένο από χαλυβδοσωλήνες και πολυαιθυλένιο (PVC). Τα δίκτυα που κατασκευάστηκαν τα τελευταία χρόνια (περίπου 100χλμ) είναι κατασκευασμένα από Πολυαιθυλένιο. Για τον έλεγχο της ποιότητας του νερού η ΔΕΥΑΓ συνάπτει σύμβαση με ιδιωτική εταιρία που διενεργεί μικροβιολογικούς και φυσικοχημικούς ελέγχους ανά έτος.

Η χρέωση των καταναλωτών για την χρήση ύδατος γίνεται κυρίως με υδρόμετρα είτε και σε κάποια Δ.Δ. (κυρίως ορεινές κοινότητες) πληρώνοντας πάγιο στον δήμο. Στην Δημοτική Ενότητα Γρεβενών υπάρχουν 9.550 υδρόμετρα και το μήκος του δικτύου ανέρχεται στα 250 χλμ (ΔΕΥΑΓ). Στο σύνολο του Δήμου υπάρχουν 18.650 υδρόμετρα με μέση ετήσια παροχή 120 m³ ανά υδρόμετρο και το μήκος του δικτύου είναι 530 χλμ. Επίσης υπάρχουν και 40 γεωτρήσεις με παροχή 1.400 m³/h.

Τα τελευταία χρόνια έχει υλοποιηθεί ένα πολύ σημαντικό έργο που αφορούσε την αντικατάσταση του δικτύου ύδρευσης της πόλης των Γρεβενών και τη δημιουργία νέων δεξαμενών ύδρευσης. Το έργο μπορεί να εξυπηρετήσει τις ανάγκες υδροδότησης της πόλης των Γρεβενών της επόμενης 40ετίας με έτος στόχο το 2043. Με το ανωτέρω έργο πραγματοποιήθηκε η αντικατάσταση του υπάρχοντος δικτύου ύδρευσης, έγινε διαχωρισμός της πόλης σε 4 υδροδοτικές ζώνες, έγινε επέκταση και αναμόρφωση των υφιστάμενων δεξαμενών και τέλος πραγματοποιήθηκε

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

αναβάθμιση και ανακαίνιση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης συστήματος τηλεελέγχου – τηλεχειρισμού.

Η αντικατάσταση του δικτύου περιελάμβανε το εσωτερικό δίκτυο διανομής της πόλης των Γρεβενών και τους τροφοδοτικούς αγωγούς των τριών υπάρχοντων δεξαμενών (από το φρεάτιο διανομής Γρεβενών που βρίσκεται κοντά στην Δεξαμενή Βαροσίου στη θέση Άγιος Γεώργιος και μέχρι τον χώρο της κάθε δεξαμενής). Συνολικά αντικαταστάθηκαν 73 Km δικτύου αγωγών (εκ των οποίων τα 68 Km από σωλήνες πολυαιθυλενίου τρίτης γενιάς και τα 3 Km από σωλήνες ελατού χυτοσιδήρου). Επίσης πραγματοποιήθηκε ανασχεδιασμός των ζωνών υδροδότησης σύμφωνα με τα νέα χωρικά και πληθυσμιακά δεδομένα της πόλης των Γρεβενών. Τοποθετήθηκαν φρεάτια ελέγχου του δικτύου και διασύνδεσης των ζωνών μεταξύ τους. Η επέκταση των δεξαμενών ύδρευσης με την προσθήκη δύο υγρών θαλάμων και ενός κτιρίου δικλείδων σε κάθε μία από τις υπάρχουσες δεξαμενές ύδρευσης. Έτσι ο συνολικός όγκος αποθήκευσης νερού της πόλης των Γρεβενών αυξήθηκε από 1.500 m³ στα 5.500 m³, που σημαίνει επάρκεια για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και καλύτερη εξοικονόμηση και διαχείριση του νερού.

Επίσης έχουν ξεκινήσει οι εργασίες του έργου: «Εξωτερικό δίκτυο ύδρευσης των Κοινοτήτων Κηπουρείου και Πριονιών. Το έργο αφορά την υδροδότηση των δύο οικισμών από τις ορεινές πηγές «Μπάλτσες» μέσω κατασκευής εξωτερικού αγωγού. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 3 εκατομμύρια ευρώ περίπου και χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Φιλόδημος Ι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σε γενικές γραμμές, ως προς το δίκτυο ύδρευσης του Δήμου, έμφαση θα πρέπει να δοθεί:

- ↳ στην ορθολογική αξιοποίηση και εκμετάλλευση του υδατικού δυναμικού της περιοχής, και
- ↳ στον αυτοματισμό της παρακολούθησης εισροών και εκροών στο σύστημα ύδρευσης και άρδευσης, με στόχο την ελαχιστοποίηση των απωλειών και την προστασία του δικτύου από παράνομες συνδέσεις .

A.1.3.7.2. Δίκτυο άρδευσης

Στα πλαίσια του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Αττικής υπολογίστηκε η ετήσια τροφοδοσία και οι μέσες ετήσιες απολήψεις από τα υπόγεια υδατικά συστήματα για τις ανάγκες της άρδευσης, της ύδρευσης και της βιομηχανίας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Στο Δήμο Γρεβενών έχουν κατασκευαστεί γεωφράγματα με σκοπό κυρίως την άρδευση των καλλιεργειών αλλά και την υδροδότηση του πληθυσμού. Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται τα κυριότερα από αυτά:

Πίνακας 19: Κυριότερα φράγματα στο Δήμο Γρεβενών

Όνομασία	Χωρητικότητα Ταμιευτήρα (Χ10 ⁶ κ.μ.)	Επιφάνεια Ταμιευτήρα km ²	Χρήση
Αγίου Γεωργίου	0,65	0,08	Άρδευση
Αιμιλιανού	0,75	0,08	Άρδευση
Έξαρχου	0,12	0,02	Άρδευση
Ιτέας	0,12	0,03	Άρδευση
Κέντρου	0,40	0,05	Άρδευση
Μαυραναίων	0,35	0,05	Άρδευση
Ταξιάρχη	0,45	0,02	Άρδευση
Φελλίου	0,40	0,05	Άρδευση

Πηγή: Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Δυτικής Μακεδονίας

Παρόλα αυτά ο Δήμος Γρεβενών θεωρείται προβληματικός σε ότι αφορά τα υπόγεια νερά. Η κατάσταση από άποψη διοίκησης, διαχείρισης, υποδομής έργων και συστημάτων άρδευσης δεν είναι καλή με αποτέλεσμα ενώ υπάρχουν επαρκείς ποσότητες νερού, οι αρδευόμενες εκτάσεις να είναι περιορισμένες συγκριτικά με αυτές που μπορούν να αρδευτούν

Όσον αφορά τις πιέσεις που θα προκύψουν από μελλοντική αύξηση των αναγκών σε υδάτινους πόρους για άρδευση, αυτές μπορούν να περιοριστούν με ορθολογική χρήση, επαναχρησιμοποίηση νερού για άρδευση μετά από την επεξεργασία κλπ.

A.1.3.7.3. Αποχετευτικό δίκτυο

Σύμφωνα με την Δ.Ε.Υ.Α.Γ το δίκτυο αποχέτευσης του Δήμου είναι περίπου 245 χλμ ενώ παράλληλα λειτουργούν ή προβλέπεται να λειτουργήσουν δώδεκα εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού. Η τελική εκροή απαλλαγμένη πλέον από οργανικό και μικροβιακό φορτίο, εμπλουτισμένη σε διαλυμένο οξυγόνο, απορρίπτεται μέσω αγωγού σε παρακείμενα ρέματα και ποτάμια.

Ειδικότερα για την πόλη των Γρεβενών η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων είναι σχεδιασμένη για να καλύπτει ισοδύναμο πληθυσμό 30.000 κατοίκων με ημερήσια κατανάλωση 200 L ανά κάτοικο. Το αποχετευτικό δίκτυο της Δημοτικής Ενότητας είναι χωριστικό, δηλαδή δέχεται μόνο τα αστικά λύματα και όχι τα όμβρια. Στόχος της συνολικής διεργασίας είναι ο διαχωρισμός των υγρών από τα στερεά απόβλητα καθώς και η απολύμανση και η σταθεροποίησή τους.

Εικόνα 18: Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων Γρεβενών

Πηγή:

<http://astikalimata.ypeka.gr/FileSystem/Uploads/XUWWTP/GR131001011/Images/BIO1.JPG>

A.1.3.7.4. Στερεά απόβλητα

Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων του Δήμου γίνεται από τον Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.) Ο φορέας έχει την μορφή Αναπτυξιακής Ανώνυμης Εταιρείας και λειτουργεί ως Περιφερειακός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.) των Ο.Τ.Α. της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

Στον παραπάνω φορέα ο Δήμος Γρεβενών συμμετέχει με ποσοστό 9,35%. Ως εκ τούτου, η άσκηση των αρμοδιοτήτων σχεδιασμού και διαχείρισης των Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ), καθώς και η διαχείριση των εγκαταστάσεων προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας και διάθεσης στερεών αποβλήτων περιέρχεται στην ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.

Ο Δήμος Γρεβενών έχει εγκεκριμένο Κανονισμό Καθαριότητας σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΒΙΙ6Ω9Γ – 6ΨΓ/28-052014 Κανονιστική Πράξη.

Επιπλέον έχει εκπονήσει από το 2016, Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων, κατ' εφαρμογή του αναθεωρημένου Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΑΔΑ:6ΧΛΤΩΛ3-0ΥΩ). Το Τ.Σ.Δ. ακολουθεί τις αρχές και τις κατευθύνσεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τα απόβλητα 2008/98/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκαν στο εθνικό

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

δίκαιο με το Νόμο Πλαίσιο 4042/2012 (Α'24) και τις στρατηγικές κατευθύνσεις που καθορίστηκαν με τον νέο Ε.Σ.Δ.Α.

Η παραγωγή αποβλήτων στο δήμο Γρεβενών συνδέεται με τις δραστηριότητες των νοικοκυριών και όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας (εμπορική κυρίως δραστηριότητα, γεωργία, κατασκευές και λοιπούς οικονομικούς κλάδους του τριτογενούς τομέα)

Εκτός των ΑΣΑ που παράγονται από τα νοικοκυριά έχουν εντοπιστεί οι βασικές εστίες (σημεία ειδικού ενδιαφέροντος) στις οποίες παράγεται ο μεγαλύτερος όγκος των απορριμμάτων. Τέτοια σημεία είναι:

- ↳ Οι δημόσιες υπηρεσίες και Τράπεζες: Δημαρχείο, Αστυνομικό Τμήμα, Πυροσβεστική Υπηρεσία, Τράπεζες, κ.λπ. (16 σημεία)
- ↳ Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, Παιδικοί – Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια, ΤΕΕ, ΙΕΚ (90 σημεία)
- ↳ Δομές Υγείας: Νοσοκομείο, Φυλακές κ.λπ. (2 σημεία)
- ↳ Λοιπές κοινωνικές δομές, δομές σίτισης απόρων, ΚΑΠΗ, ΚΗΦΗ, κ.λπ. (10 σημεία)
- ↳ Στρατόπεδα (1 σημείο)
- ↳ Ξενοδοχεία, χώροι εστίασης, Supermarkets (200 σημεία)
- ↳ Λαϊκές αγορές (1 σημείο)
- ↳ Άλλα σημεία (π.χ. πάρκα, πλατείες)

Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα ζυγίσεων του φορέα (ΔΙΑΔΥΜΑ) σχετικά με το σύνολο των αστικών απορριμμάτων (ΑΣΑ) στον Δήμο για τα έτη 2011 έως 2015. Για τα ΒΕΑΣ λαμβάνονται στοιχεία από την ΕΕΑΑ Α.Ε.

Πίνακας 20: Ποσότητες ΑΣΑ και ΑΥ στο Δήμο Γρεβενών (2011-2015)

Κατηγορία ΑΣΑ	2011	2012	2013	2014	2015
Σύμμεικτα	10.348	9.882	9.327	9.112	8.844
Χαρτιά	320	321	328	353	362
Πλαστικά	13	49	68	67	74
Γυαλιά	0	13	18	25	35
Μέταλλα	0	1	5	6	8
Σύνολο	10.681	10.266	9.747	9.562	9.325

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Αξίζει επίσης να σημειωθεί πως οι συνολικές ποσότητες αποβλήτων διαφοροποιούνται σημαντικά κατά την διάρκεια του έτους (χειμερινή / θερινή περίοδος), λόγω της αντίστοιχης διακύμανσης του πληθυσμού, σαν συνέπεια της εποχικότητας του.

Η ποιοτική σύσταση των παραγόμενων ΑΣΑ, σύμφωνα με το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 21: Ποιοτική σύσταση αποβλήτων Δήμου Γρεβενών

Ροή Αποβλήτων	Σύσταση (WM)	Περιεκτικότητα σε Υγρασία	Βιοδιασπώμενα (WM)
	% w/w	% w/w	% w/w
Βιοδιασπώμενα	45,88%	75,00%	100,00%
Χαρτί	20,03%	36,50%	65,00%
Πλαστικό	14,79%	10,00%	0,00%
Μέταλλο	2,24%	5,00%	0,00%
Γυαλί	2,14%	2,65%	0,00%
Δέρμα, Ξύλο, Ύφασμα, Ελαστικό	4,93%	40,00%	35,00%
Άλλο	100,00%	40,00%	0,00%

Πηγή: Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων

Συλλογή και μεταφορά απορριμμάτων

Ο σχεδιασμός του συστήματος συλλογής των ΑΣΑ είναι ευθύνη της υπηρεσίας Διαχείρισης Απορριμμάτων του Δήμου και γίνεται σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε περιοχής, βάσει προγράμματος και σύμφωνα με τον κανονισμό καθαριότητας. Σε όλη την επικράτεια του Δήμου έχουν τοποθετηθεί κυλιόμενοι πλαστικοί ή μεταλλικοί κάδοι για την αποκομιδή των απορριμμάτων και η χωροθέτησή τους καθώς και η πυκνότητά τους καθορίζεται με βάση την ποσότητα απορριμμάτων που παράγεται.

A.1.3.7.5. Ανακύκλωση – Εναλλακτική διαχείριση

Ο Δήμος σε συνεργασία με την ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε. εφαρμόζει σύστημα Διαλογής στην Πηγή για τα Ανακυκλώσιμα ΑΣΑ. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει διαλογή 4 υλικών (χαρτί, πλαστικό, γυαλί, μέταλλο) σε διακριτούς χώρους/κάδους προσωρινής αποθήκευσης και προκαθορισμένα σημεία παραγωγής.

Η προσωρινή αποθήκευση του έντυπου χαρτιού και των τριών υλικών συσκευασίας (πλαστικό, γυαλί, μέταλλο) γίνεται σε διακριτούς χρωματιστούς κάδους (360 lt ή 660 lt) (μπλε για το χαρτί, γαλάζιο για το πλαστικό, κόκκινο για το μέταλλο & κίτρινο για το γυαλί), σε επιλεγμένα σημεία των οικισμών του Δήμου.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Όσον αφορά το χαρτοκιβώτιο συλλέγεται απευθείας από τις θέσεις παραγωγής του (εμπορικό κέντρο, βιοτεχνίες, λαϊκές αγορές, κλπ.). Η συλλογή των υλικών από τους τέσσερις διακριτούς κάδους ανακύκλωσης, καθώς και του χαρτοκιβωτίου πραγματοποιείται με απορριμματοφόρα ή ημιφορητά οχήματα.

Από το 2009 η ΔΙΑΔΥΜΑ ΑΕ έχει παραδώσει στον Δήμο περίπου 736 κάδους. Ενώ οι τοποθετημένοι κάδοι ανακύκλωσης, μέχρι 31/12/2015 είναι περίπου: 147 για Χαρτί (360lt), 132 και 20 για Πλαστικό (360lt και 660lt) , 111 για Γυαλί (360lt) και 107 για Μέταλλα (360lt). Οι θέσεις ανακύκλωσης είναι περίπου 149 (στην πλειοψηφία των θέσεων υπάρχουν 4πλέτες κάδων, ενώ σε κάποιες θέσεις υπάρχουν είτε 2πλέτες: χαρτί-πλαστικό, ή 3πλέτες κ.ο.κ.). Επίσης ο Δήμος διαθέτει 1 οχήματα συλλογής. Στην ΤΜΔΑ το 2015 πραγματοποιήθηκαν 312 δρομολόγια Χαρτιού, 162 Πλαστικού, 11 Μετάλλων και 29 Γυαλιού.

Από τα μέσα του 2014 ξεκίνησε το πρόγραμμα αποκομιδής γυαλιού από ειδικές πηγές με τους ειδικούς κάδους τύπου "καμπάνας". Έχουν τοποθετηθεί μέχρι τα μέσα του 2015, 11 σε ολόκληρο τον Δήμο Γρεβενών

A.1.3.7.6. Διαχείριση ογκωδών ΑΣΑ

Η αποκομιδή, μεταφορά και διάθεση των ογκωδών δημοτικών (αστικών) απορριμμάτων όπως αναφέρεται και στον Κανονισμό καθαριότητας του Δήμου πραγματοποιείται μετά από αίτηση του παραγωγού στην Υπηρεσία Καθαριότητας του Δήμου.

Έτσι τα ογκώδη ΑΣΑ (π.χ. είδη επίπλωσης, στρώματα, κουφώματα κλπ.) οδηγούνται, με ευθύνη του Δήμου, στην ΤΜΔΑ όπου αποθηκεύονται προσωρινά σε containers 40 m³.

A.1.3.7.6. Διαχείριση Αποβλήτων Πρασίνου/Κήπων/Πάρκων

Από τα τέλη του 2014 ξεκίνησε η συγκέντρωση πράσινων αποβλήτων – αποβλήτων κήπων/πάρκων στην ΤΜΔΑ. Με τον τρόπο αυτό το σύνολο των αποβλήτων αυτών που συγκεντρώνει η υπηρεσία πρασίνου του Δήμου παραδίδονται στην ΤΜΔΑ.

A.1.3.7.6. Χωριστή Συλλογή Ειδικών κατηγοριών ΑΣΑ**Συλλογή Μπαταριών Οικιακού Τύπου**

Για την συλλογή των μπαταριών η εταιρεία ΑΦΗΣ (Ανακύκλωση Φορητών Ηλεκτρικών Στηλών) έχει τοποθετήσει ειδικούς κάδους συλλογής ηλεκτρικών στηλών σε δημόσια κτίρια, σχολεία και εμπορικά καταστήματα.

Συλλογή Ηλεκτρικών Συσκευών και Λαμπτήρων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Η συλλογή αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) πραγματοποιείται από την εταιρεία Ανακύκλωση Συσκευών ΑΕ (εγκεκριμένο ΣΣΕΔ) σε συνεργασία με τη ΔΙΑΔΥΜΑ. Κάδοι για την ανακύκλωση μικροσυσκευών έχουν τοποθετηθεί σε καταστήματα λιανικής ηλεκτρικών συσκευών ενώ στην ΤΜΔΑ Γρεβενών υπάρχει container για την συγκέντρωση ΑΗΗΕ.

Επίσης έχουν τοποθετηθεί σε καταστήματα, σχολεία και δημοτικά κτίρια λαμπτήρων.

Ληγμένα (Οικιακά) Φάρμακα

Η συλλογή των ληγμένων πραγματοποιείται από τον ΙΦΕΤ, ο οποίος δημιούργησε σύστημα συλλογής, μεταφοράς, προσωρινής φύλαξης, διαχείρισης και καταστροφής οικιακών φαρμακευτικών σκευασμάτων και υπολειμμάτων φαρμάκων οικιακής χρήσεως.

Η συλλογή και προσωρινή αποθήκευση των οικιακών φαρμακευτικών σκευασμάτων και υπολειμμάτων φαρμάκων οικιακής χρήσεως, γίνεται σε περιέκτες ειδικών προδιαγραφών, τοποθετημένων σε ορθολογικά επιλεγμένο (εμφανές εύκολα προσβάσιμο στους πολίτες), σε όλα τα φαρμακεία του Δήμου. Η άμεση περισυλλογή του περιεχομένου των πληρωμένων περιεκτών από τα φαρμακεία, πραγματοποιείται μέσω του υπάρχοντος δικτύου διανομής της Ομοσπονδίας Συνεταιρισμών Φαρμακοποιών Ελλάδος (η ΣΥΦΑΔΥΜ για την περιοχή μας) και λοιπών δικτύων ιδιωτικής φαρμακεμπορίας και μεταφέρονται στην ειδικά διαμορφωμένη μονάδα της ΙΦΕΤ Α.Ε. στη Μαγούλα Αττικής προς επεξεργασία και καταστροφή.

Συλλογή ΕΑΥΜ οικιακής προέλευσης

Δεν έχει αναπτυχθεί στην παρούσα φάση προγράμματα συλλογής και ορθολογικής διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων Υγειονομικής περίθαλψης (ΕΑΥΜ) οικιακής προελεύσεως.

Συλλογή ΖΥΠ καταστημάτων λιανικής εμπορίας

Δεν έχει αναπτυχθεί στην παρούσα φάση πρόγραμμα συλλογής και ορθολογικής διαχείρισης ΖΥΠ καταστημάτων λιανικής εμπορίας όπως κρεοπωλεία, σουπερ μάρκετ κτλ

Διαχείριση Αποβλήτων πλην ΑΣΑ**Διαχείριση/αξιοποίηση λυματολάσπης ΕΕΛ**

Στον Δήμο λειτουργεί Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) η οποία εξυπηρετεί την πόλη των Γρεβενών. Η διάθεση της λυματολάσπης γίνεται εντός της ΕΕΛ με αποθήκευση.

Διαχείριση ΑΕΚΚ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Στο Δήμο Γρεβενών δεν λειτουργεί οργανωμένος χώρος διάθεσης αδρανών αποβλήτων και Αποβλήτων από Εκσκαφές Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ). Επίσης ο Δήμος δεν εξυπηρετείται από Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) και μονάδες επεξεργασίας και αξιοποίησης ΑΕΚΚ.

Μεταφόρτωση – Μεταφορά των ΑΣΑ

Στο Δήμο Γρεβενών το σύνολο των σύμμεικτων ΑΣΑ, ΑΥ και λοιπών χωριστών συλλεγέντων ΑΣΑ, διατίθενται στην πλησιέστερη ΤΜΔΑ, η οποία είναι η ΤΜΔΑ Γρεβενών και βρίσκεται στην θέση Σκαμνά.

Ειδικότερα η ΤΜΔΑ λειτουργεί ήδη για περίπου 7 χρόνια και διαθέτει:

- ↳ 3 θέσεις εκφόρτωσης σύμμεικτων αστικών και προσομοιούμενων σε αυτά απορριμμάτων, μέσω χοανών φόρτωσης από τα απορριμματοφόρα στα ειδικά ημιρυμουλκούμενα οχήματα μεταφόρτωσης με ενσωματωμένο σύστημα συμπίεσης (κινητό σύστημα μεταφόρτωσης απορριμμάτων, χωρητικότητας μέχρι 65m³)
- ↳ 3 θέσεις εκφόρτωσης ανακυκλώσιμων υλικών(χαρτιά, πλαστικά, γυαλιά, μέταλλα), μέσω χοανών φόρτωσης, για τη μεταφόρτωση και προσωρινή αποθήκευσή τους από τα οχήματα συλλογής στα ειδικά containers με ή χωρίς σύστημα συμπίεσης (ανοικτά ή κλειστά, χωρητικότητας από 20 έως 40 κ.μ.).

Η αποθηκευτική ικανότητα της ΤΜΔΑ Γρεβενών ανέρχεται περίπου σε 50 tn και περίπου σε 10tn μεταχειρισμένων ελαστικών οχημάτων και περιλαμβάνει:

- ↳ 3 container των 40m³ στα οποία αποθηκεύονται προσωρινά μετ. ελαστικά, ΑΗΗΕ και λοιπά ογκώδη. Η αποθηκευτική ικανότητα των υλικών αυτών ανά container υπολογίζεται κατά μ.ο. σε 2 tn, 7 tn & 5 tn αντίστοιχα.
- ↳ 1 press container των 22m³ στο οποίο αποθηκεύεται προσωρινά περίπου 2 tn πλαστικό.
- ↳ 2 container των 40m³ στα οποία αποθηκεύεται προσωρινά περίπου 7 tn μέταλλα και 3 tn γυαλί.
- ↳ 1 container των 56 m³ στο οποίο αποθηκεύεται προσωρινά περίπου 12 tn χαρτί
- ↳ 1 container των 40m³ στα οποία αποθηκεύονται τα προς τεμαχισμό τα ογκώδη αστικά στερεά απόβλητα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

↪ 1 container των 40m³ στο οποίο αποθηκεύονται προσωρινά τα προς τεμαχισμό πρασίνων/ κήπου

Από την ΤΜΔΑ το σύνολο των ΑΣΑ, ΑΥ μεταφέρονται στις ΚΕΟΔ Δυτικής Μακεδονίας.

Τέλος όσον αφορά τις ειδικές κατηγορίες Διαχείρισης ΑΣΑ (φάρμακα, Οικιακές μπαταρίες, λαμπτήρες κτλ) αυτές στην πλειοψηφία τους διαχειρίζονται εκτός δικτύου ΟΣΔΑ και μεταφέρονται απευθείας από αδειοδοτημένες εταιρείες σε εγκαταστάσεις των συστημάτων διαχείρισης αυτών.

Επεξεργασία - Αξιοποίηση - Τελική Διάθεση ΑΣΑ

Η τελική διάθεση των ΑΣΑ, ΑΥ και λοιπών Υλικών πραγματοποιείται στις ΚΕΟΔ. Οι ΚΕΟΔ χωροθετούνται εντός έκτασης 827 στρεμμάτων που βρίσκεται στην περιοχή Λιγνιτικό Κέντρο Δυτικής Μακεδονίας (ΛΚΔΜ) στη θέση Νότιο Πεδίο, στα όρια της παλαιάς ΤΚ Χαραυγής του Δ. Κοζάνης που παραχωρήθηκαν στη ΔΙΑΔΥΜΑ από τη ΔΕΗ . Οι ΚΕΟΔ αναλυτικότερα περιλαμβάνουν τις εξής επί μέρους εγκαταστάσεις:

Ο Δήμος στα πλαίσια της ορθολογικής διαχείρισης των απορριμμάτων έχει συνάψει Προγραμματική Σύμβαση με την ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε. για την «Ενίσχυση του μηχανισμού καθαριότητας» προϋπολογισμού 191.700,00€ χωρίς ΦΠΑ η οποία περιλαμβάνει:

α) τη μηχανική αποκομιδή των ανακυκλώσιμων υλικών και βιοαποβλήτων (οργανικά υπολείμματα κουζίνας) από το πρόγραμμα διαλογής στην πηγή, σε οικισμούς του Δήμου που έχουν τοποθετηθεί κάδοι συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών (μπλε για χαρτί, γαλάζιο για πλαστικό, κίτρινο & κώδωνες για γυαλί, κόκκινο για μέταλλα) και κάδοι συλλογής βιοαποβλήτων (καφέ για οργανικά υπολείμματα κουζίνας)

β) τη μηχανική αποκομιδή των σύμμεικτων οικιακού τύπου απορριμμάτων, στους ορεινούς οικισμούς που καταγράφονται και ομαδοποιούνται ανά δρομολόγιο εξυπηρέτησης ως εξής:

↪ Διαδρομή 1 (Δ1): Σαμαρίνα, Φιλιππαιοί, Αετιά, Πρόσβορο, Αλατόπετρα, Δοτσικό, Μεσολούρι,

↪ Διαδρομή 2 (Δ2): Περιβόλι, Αβδέλα, Σπήλαιο, Ζιάκας, Περιβολάκι,

↪ Διαδρομή 3 (Δ3): Σμίξη, Λάβδα, Πανόραμα, Πολυνέρι, Ξενοδοχεία περιοχής,

γ) τον οδοκαθαρισμό και άλλων συναφών εργασιών καθαριότητας κοινόχρηστων χώρων (π.χ. σκούπισμα δρόμων, καθαρισμών επιστήλιων καλαθιών, συλλογή ογκωδών/πράσινων, μετακινήσεις και επιδιορθώσεις κάδων και λοιπές εργασίες καθαριότητας), σε οικισμούς του Δήμου ανάλογα με τις ανάγκες της υπηρεσίας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Επιπλέον ο Δήμος έχει προχωρήσει σε μια σειρά πρωτοβουλιών για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών καθώς και στην υιοθέτηση καλών πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων, και οι οποίες περιλαμβάνουν:

- ✎ Συμμετοχή στο Σύμφωνο των Δημάρχων υπέρ της Τοπικής Βιώσιμης Ενέργειας. Στα πλαίσια της συμμετοχής του έχει εκπονηθεί Σχέδιο Δράσης Διαχείρισης Αειφόρου Ενέργειας που περιλαμβάνει πλήθος δράσεων, οι οποίες θα υλοποιηθούν από τον Δήμο προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές CO₂ του, τουλάχιστον κατά 40%, ως το 2030.
- ✎ Συμμετοχή στον Εθνικό Σχεδιασμό για τα απορρίμματα με σκοπό την επίτευξη των στόχων του νέου ΕΣΔΑ με κυριότερο εξ' αυτών την επίτευξη υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων κάτω από 10%, έναντι του 30% που επιτυγχάνεται σήμερα
- ✎ Υπογειοποίηση κάδων απορριμμάτων σε κεντρικά σημεία της πόλης των Γρεβενών. Πρόκειται για εγκεκριμένο έργο από το Πράσινο Ταμείο συνολικού προϋπολογισμού 178.560€ και αφορά τις οδούς Κ.Ταλιαδούρη και Γεωργίου Μπουσίου καθώς και την Πλατεία της 25ης Μαρτίου και θα συμβάλλει καθοριστικά στον εκσυγχρονισμό και την αυτοματοποίηση της αποκομιδής των απορριμμάτων.
- ✎ Προμήθεια νέου εξοπλισμού διαχείρισης απορριμμάτων. Αφορά ενταγμένο έργο στο ΕΣΠΑ συνολικού προϋπολογισμού 347.000€ και περιλαμβάνει 2 απορριμματοφόρα οχήματα νέας γενιάς και 590 καινούργιους κάδους εκ των οποίων οι 504 είναι τροχήλατοι μηχανικής αποκομιδής βιοαπορριμμάτων και οι υπόλοιποι 86 αφορούν την οικιακή κομποστοποίηση.
- ✎ Πιλοτική συμμετοχή στο πρόγραμμα διαχείρισης των βιοαποβλήτων, βάζοντας ως άμεσο στόχο την καθολική εφαρμογή του μέσα στους επόμενους μήνες. Για την ακρίβεια, ως βιοαπορρίμματα ορίζονται τα οργανικά απόβλητα κουζίνας τα οποία θα πρέπει να αποτίθενται στους καφέ κάδους που συνεχώς και σταδιακά αναπτύσσονται σε γειτονιές της πόλης των Γρεβενών. Στα πλαίσια του προγράμματος η Υπηρεσία Καθαριότητας του Δήμου μαζί με τη ΔΙΑΔΥΜΑ, πραγματοποίησαν στην Κεντρική Πλατεία των Γρεβενών ενημερωτική εκδήλωση για την κομποστοποίηση των οικιακών υπολειμμάτων τροφής, μοιράζοντας δωρεάν στον κόσμο μικρούς καφέ κάδους που προωθούν την ιδέα της "Διαλογής στην Πηγή". Πρόκειται για μια οικολογική δράση ανακύκλωσης η οποία σε πλήρη έκταση και με την έμπρακτη συμμετοχή των δημοτών, θα μειώσει σημαντικά τα δημοτικά τέλη

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

καθαριότητας συνεισφέροντας ταυτόχρονα στην περαιτέρω προστασία του φυσικού μας περιβάλλοντος.

- ✉ Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης καθώς και εθελοντικών καθαρισμών στους οποίους συμμετέχουν σύλλογοι, φορείς, σχολεία και δημότες.

Η διαχείριση των απορριμμάτων από την «ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.» είναι μεν σημαντικό πλεονέκτημα αλλά εντοπίζονται προβλήματα και περιορισμοί από την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης των Στερεών Αποβλήτων του Δήμου. Τα προβλήματα αφορούν σε δυσκολίες αποκομιδής τόσο συγκεκριμένων ρευμάτων αποβλήτων (ογκώδη, πράσινα, ΑΗΗΕ) όσο και στην παλαιότητα των οχημάτων συλλογής των αποβλήτων, την έλλειψη προσωπικού, την ανεπάρκεια κατάρτισης του προσωπικού καθώς και τον μη εξειδικευμένο σχεδιασμό.

Στον προγραμματισμό του Δήμου συμπεριλαμβάνονται οι παρακάτω ενέργειες:

- ✉ Ανάπτυξη δράσεων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων
- ✉ Εφαρμογή δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης δημοτών
- ✉ Επέκταση των προγραμμάτων ΔσΠ για τα Ανακυκλώσιμα Υλικά (χαρτιά, πλαστικά, γυαλιά, μέταλλα).
- ✉ Οργάνωση και ανάπτυξη προγραμμάτων ΔσΠ Βιοαποβλήτων (οργανικά απόβλητα οικιακής προέλευσης, εμπορικά/βιοτεχνικά οργανικά απόβλητα, χώρων/καταστημάτων εστίασης κλπ) και Πράσινων Αποβλήτων (αποβλήτων κήπων/πάρκων, συμπεριλαμβανομένης στάχτης από καυστήρες βιομάζας (ξύλων, πέλλετ κλπ).
- ✉ Οργάνωση και ανάπτυξη προγραμμάτων Οικιακής Κομποστοποίησης.
- ✉ Οργάνωση και αναβάθμιση των προγραμμάτων χωριστής συλλογής Ογκωδών Αποβλήτων και ΑΗΗΕ.
- ✉ Δημιουργία «Πράσινου Σημείου» για την συγκέντρωση υλικών προς επαναχρησιμοποίηση και αποβλήτων προς ανακύκλωση και ειδική διαχείριση.
- ✉ Επέκταση προγραμμάτων χωριστής συλλογής ειδικών κατηγοριών αστικών αποβλήτων, είτε τις εναλλακτικής διαχείρισης του Ν. 2939/2001 όπως οι λαμπτήρες φωτισμού, τα ΑΗΗΕ, οι οικιακές μπαταρίες, είτε ειδικής διαχείρισης όπως οι συσκευασίες με επικίνδυνα συστατικά ή τα ΕΑΥΜ οικιακής προέλευσης ή τα ληγμένα φάρμακα ή τα βρώσιμα έλαια, κλπ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ↪ Αναδιοργάνωση των προγραμμάτων συλλογής-μεταφοράς των ΑΣΑ (για την ανάπτυξη της ΔσΠ για τα ανακυκλώσιμα, τα βιοαπόβλητα και τα λοιπά χωριστά συλλεγέντα και τη μείωση των δρομολογίων εξυπηρέτησης σύμμεικτων ΑΣΑ)
- ↪ Αναβάθμιση υποδομών και εγκαταστάσεων Τοπικής Μονάδας Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΤΜΔΑ), προκειμένου την συγκέντρωση, ταξινόμηση, μεταφόρτωση, προσωρινή αποθήκευση και μεταφορά όλων κατηγοριών χωριστά συλλεγόμενων Αστικών -και προσομοιούμενων σε αυτά- Στερεών Αποβλήτων.
- ↪ Ορθολογική διαχείριση ΑΕΕΚ αστικής προέλευσης και δημοτικών έργων.
- ↪ Η υποστήριξη των αρμοδίων στην οργάνωση και ορθολογική διαχείριση λοιπών αποβλήτων όπως οι κενές συσκευασίες αγροχημικών/φυτοφαρμάκων/λιπασμάτων, η λυματολάσπη των ΕΕΛ, κλπ.

A.1.3.7.6. Τηλεπικοινωνίες

Στο Δήμο υπάρχει εγκατεστημένο συμβατικό δίκτυο του ΟΤΕ καθώς και ασύρματα δίκτυα των υφιστάμενων παρόχων κινητής τηλεφωνίας⁷. Συνολικά στην περιοχή είναι εγκατεστημένες 95 κεραιές των παραπάνω εταιριών από τις οποίες οι 45 είναι εγκεκριμένες και αδειοδοτημένες από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων και για τις υπόλοιπες υπάρχει Δήλωση Εγκατάστασης Κατασκευής Κεραίας Χαμηλής Ηλεκτρομαγνητικής Περιβαλλοντικής Όχλησης.

Σχεδόν το σύνολο της περιοχής, καλύπτεται από δίκτυο κινητής τηλεφωνίας, ενώ παράλληλα έχουν γίνει σημαντικές αναβαθμίσεις σχετικά με την 4G κάλυψη.

Πίνακας 22: Εγκατεστημένες κεραιές τηλεπικοινωνιών στο Δήμο Γρεβενών

---

⁷ Cosmote, Wind, Vodafone

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

#	Κωδ. θέσης	Κατηγορία	Εταιρία	Σημείο χωροθέτησης
1	1002874	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	"Κάτω Ψηλόκαστρο", Καληράχη
2	1001465	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	"Ψηλή Ράχη", Ποντινή
3	1005900	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	"ΤΡΙΜΗΝΙΑ" Καλαμίτσι
4	1403296	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Οδός Μπουσίου
5	1403435	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Ύψωμα Ψηλή Ράχη
6	0180033	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Επαρχιακή Οδός Μακροβούνι
7	1101449	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	"Τσούκα Καραηλή", Μοναχίτι
8	1403769	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Ύψωμα "ΚΟΥΤΣΟΥΡΑ", Βάλια Κάλντα
9	0180035	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Μικροκλεισούρα
10	0180011	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	ΕΧΚ Βασιλίτσας
11	1002877	Νόμιμη Λειτουργία	VODAFONE	Ύψωμα Αννίτσα, Σαμαρίνα
12	0180049	Νόμιμη Λειτουργία	ΟΤΕ	Αβδέλλα
13	1200186	Νόμιμη Λειτουργία	WIND	Αμπέλια, Γρεβενά
14	0180012	Νόμιμη Λειτουργία	ΟΤΕ	Δασάκι
15	1200753	Νόμιμη Λειτουργία	WIND	ΕΧΚ Βασιλίτσας
16	1403212	Νόμιμη Λειτουργία	COSMOTE	Ύψωμα Αννίτσα, Σαμαρίνα
17	1201785	Αδειοδοτημένη	WIND	Κρανιά
18	1200753	Αδειοδοτημένη	WIND	ΕΧΚ Βασιλίτσας
19	1001460	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Θέση "Καραηλή" Κρανιά
20	0180029	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Κνίδη
21	0180060	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Άνω Εκκλησίες
22	1403210	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Ύψωμα Καλόγηρος, Κιβωτός
23	0180067	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Δοτσικό
24	1105955	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Κ. Ταλιαδούρη & Π.Μελά (Ο.Τ. 19)
25	1106082	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Θέση «ΒΛΑΧΟΣ», Μεσολούρι
26	1002871	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Άγιοι Θεόδωροι
27	1204810	Αδειοδοτημένη	WIND	Αμυδαλιές
28	0180069	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Αγία Παρασκευή, Πολυμερίου
29	1201751	Αδειοδοτημένη	WIND	Ταξιάρχης
30	1204938	Αδειοδοτημένη	WIND	Θέση "ΤΡΙΜΗΝΙΑ" Καλαμίτσι
31	1201784	Αδειοδοτημένη	WIND	Κηπουριό
32	1200186	Αδειοδοτημένη	WIND	Αμπέλια, Γρεβενά
33	1002873	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	"ΡΑΧΗ ΚΑΤΣΑΡΗ", Κηπουριό
34	1403473	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	"ΚΟΥΤΣΟΡΑΧΟΣ", Αμυδαλιές
35	1403711	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Μοναχίτι
36	0180023	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Θέση Υδραγωγείο
37	1204829	Αδειοδοτημένη	WIND	Θέση Καστανιά, Καληράχη
38	1201786	Αδειοδοτημένη	WIND	Σαμαρίνα
39	1403212	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Ύψωμα Αννίτσα, Σαμαρίνα
40	1200185	Αδειοδοτημένη	WIND	Θέση Καλόγηρος (Τσούμα)
41	1000140	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Θέση "Υδραγωγείο - Αμπελία"
42	0180034	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Μεσόλακκος
43	0180008	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Ασπρόκαμπος
44	0180028	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Κέντρο
45	0180083	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Παρόρειο
46	0180003	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Αγάπη
47	1403832	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	COSMOTE	Κ.Ταλιαδούρη 21 & Π. Μελά 40
48	0180020	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Έξαρχος
49	0180075	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Κυπαρίσσι
50		Δήλωση Ρ/Σ	ANTENNA ΓΡΕΒΕΝΑ	Υδατόπυργος πλησίον Πυροβολείων της οδού προς Καλαμίτσι
51	0180087	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Πριόνια
52	0180081	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Οροπέδιο
53	0180092	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Τρίκορφο
54	1267148	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	WIND	7ο χλμ Μαυραναίων - Γρεβενών
55	1403819	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	Θέση "ΤΡΙΜΗΝΙΑ" Καλαμίτσι
56	0180099	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Αναβρυτά
57	0180068	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Ύψωμα Κάρπενος Οικισμού Κρανιάς
58	0180125	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Οικισμός Βάρης
59	1000669	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Ύψωμα Καγκέλια

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

60	0180124	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Καλόχι
61	1149235	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	VODAFONE	10ο χλμ ΠΕΟ Γρεβενών - Κοζάνης
62	0180112	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Πυλωροί
63		Δήλωση Ρ/Σ	STAR FM 93,3	Υδατόπυργος, Γρεβενά
64	0180055	Αδειοδοτημένη	ΟΤΕ	Κηπουρειό
65	0180122	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Τρίκορφο,
66	8000380	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	STAR FM 93,3	Υδατόπυργος Γρεβενών
67	0180010	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Αβδέλλα
68	1002872	Αδειοδοτημένη	VODAFONE	Βατόλακκος
69	0180091	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Τρίκωμο
70	0180126	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Ταξιάρχης
71	0180063	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Επί Ανώνυμης Οδού
72	0180071	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Επί Ανώνυμης Οδού
73	0180078	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Μεσολούρι
74	0180062	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Δασσύλιο
75	0180161	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Λείφι
76	0180084	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Περιβολάκι
77	1214810	Αδειοδοτημένη	WIND	Αμυγδαλιές
78	0180057	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Αηδόνια
79	0180072	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Καλλονή
80	0180082	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Πανόραμα
81	0180056	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Άγιος Κοσμάς
82	0180066	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Αιμιλιανός
83	0180076	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Λάβδα
84	0180064	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Δοτσικό
85	1403361	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	COSMOTE	περιοχή " Σκούμτζα "
86	1403044	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	"Ζαρογιάννη μαντρί", θέση ΟΤΕ
87	1403211	Αδειοδοτημένη	COSMOTE	θέση ΟΤΕ ΣΑΡ Κηπουρείου
88	3206368	Δήλωση Δομικών ΕΡΤ	EPT AE	Ανθρακιά
89		Δήλωση Ρ/Σ	EPT AE	Μακροβούνι Γρεβενών
90	3206025	Δήλωση Δομικών ΕΡΤ	EPT AE	Πλησίον Δήμου Γρεβενών,
91	0180061	Δήλωση ΕΚΚΧΟ	ΟΤΕ	Ανθρακιά
92	3206379	Δήλωση Δομικών ΕΡΤ	EPT AE	Δήμος Γρεβενών,
93	3206380	Δήλωση Δομικών ΕΡΤ	EPT AE	Δήμος Γρεβενών,
94	3206382	Δήλωση Δομικών ΕΡΤ	EPT AE	Δήμος Γρεβενών,
95	3206383	Δήλωση Δομικών ΕΡΤ	EPT AE	Δήμος Γρεβενών,

Πηγή: <https://keraies.eett.gr/>

Το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο του Δήμου, χαρακτηρίζεται πλήρες και σύγχρονο. Η ζεύξη των βασικών οικισμών με την πόλη των Γρεβενών πραγματοποιείται με υπόγεια καλώδια οπτικών ινών.

Ο Δήμος έχει ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Δράση WiFi4EU για την ανάπτυξη υποδομών δωρεάν ασύρματης ευρυζωνικής σύνδεσης σε κεντρικά σημεία του. Μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος προχωρά ήδη στην σταδιακή αντικατάσταση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού. Στις άμεσες επιδιώξεις του δήμου είναι η επέκταση Wi-Fi και σε άλλες Δ.Ε.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.3.7.7. Ενέργεια

Ο Δήμος Γρεβενών τροφοδοτείται με ηλεκτρισμό από το ενεργειακό κέντρο Πτολεμαΐδας. Σε περίπτωση αδυναμίας υπάρχει δυνατότητα διασύνδεσης και τροφοδοσίας από το κέντρο διανομής της Αθήνας. Στην πόλη των Γρεβενών υπάρχουν δύο υποσταθμοί της ΔΕΗ, ισχύος 25MW έκαστος

Συμπληρωματικά με τις υποδομές συμβατικής ενέργειας, στο Δήμο Γρεβενών υπάρχουν εγκατεστημένες και υποδομές ΑΠΕ. Με βάση τα στοιχεία της ΡΑΕ έως τον Νοέμβριο του 2020, υπήρχαν 24 ισχύουσες άδειες ΑΠΕ στο Δήμο Γρεβενών συνολικής δυναμικότητας 86,50 MW. Στο σύνολο τους σχεδόν οι άδειες αφορούν την τεχνολογία Υδροηλεκτρικών Σταθμών και μόνο 2 από αυτές αφορούν Σταθμούς Βιομάζας. Το γεγονός αυτό ωφελείται κυρίως στο πλούσιο υδάτινο δυναμικό που διαθέτει ο Δήμος και συγκεκριμένα στους ποταμούς του.

Αναλυτικά η χωροθέτηση, η δυναμικότητα και η τεχνολογία τους αποτυπώνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 23: Αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις ΑΠΕ στο Δήμο Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΥΗΣ				
A/A	Εταιρία	Περιοχή	Είδος Άδειας	Ισχύς MW
1	ΥΔΡΟΤΡΟΧΟΣ Ο.Ε.	Σπήλαιο	Άδεια Εγκατάστασης	1,16
2	ΥΔΑΤΙΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ Ε.Ε.	Περιβόλι	Άδεια Εγκατάστασης	0,836
3	ΥΔΑΤΙΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ Ε.Ε.	Ρέμα Αγιουάρα Περιβολίου	Άδεια Εγκατάστασης	0,836
4	HYDROKINETIC ENERGY M.I.K.E.	Δίστρατο - Σαμρίνα	Άδεια Εγκατάστασης	4,2
5	ΜΥΗΣ ΣΜΙΞΙΩΤΙΚΟ ΑΕ	Ποταμός Σμιξιώτικος	Άδεια Λειτουργίας	4,95
6	Λ. Χ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ ΑΤΕΕ	Ρέμα Πέρασμα	Άδεια Λειτουργίας	1,96
7	ΠΙΝΔΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Περιβόλι	Άδεια Λειτουργίας	3,14
8	ΥΔΡΟΤΡΟΧΟΣ ΟΕ	Βενέτικος Ποταμός	Άδεια Λειτουργίας	0,99
9	ΑΡΙΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Μ. ΕΠΕ	Σαμαρίνα	Άδεια Λειτουργίας	1,3
10	ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΠΙΝΔΟΣ ΟΕ	Ρέμα Λουμνίτσης	Άδεια Παραγωγής	1,64
11	ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΠΙΝΔΟΣ ΟΕ	Ρέμα Παλαιοχωρίου	Άδεια Παραγωγής	2,6
12	ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΠΙΝΔΟΣ Ο.Ε.	Περιβόλι	Άδεια Παραγωγής	8,84
13	ΤΡΙΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	Περιβόλι	Άδεια Παραγωγής	1
14	ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΠΙΝΔΟΣ ΟΕ	Ρέμα Παλαιοχωρίου	Άδεια Παραγωγής	2,6
15	ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΠΙΝΔΟΣ ΟΕ	Ρέμα Τρυπημένης	Άδεια Παραγωγής	1,64
16	ΡΟΚΑΣ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ	Ασπρόκαμπος	Άδεια Παραγωγής	9,4
17	ΕΔΡΑΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΤΕΒΕ	Φελλί	Άδεια Παραγωγής	10,39
18	ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΠΙΝΔΟΣ Ο.Ε.	Στόμιο	Άδεια Παραγωγής	2,745
19	ΝΗΡΕΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Μ.Ε.Π.Ε.	Γεφύρια Αλιάκμονα	Άδεια Παραγωγής	4,53
20	HYDROELECTRICITY M.I.K.E.	Λουμάκια	Άδεια Παραγωγής	9,8
21	Η2Ε ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΔΡΟΕΝΕΡΓΕΙΑ Μ.Ι.Κ.Ε.	Αγία Παρασκευή	Άδεια Παραγωγής	3,2
22	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ ΜΕ.Π.Ε. ΙΤΕΑΣ	Ρέμα Παλαιοχωρίου	Άδεια Παραγωγής	0,97
ΣΤΑΘΜΟΙ ΒΙΟΜΑΖΑΣ				
A/A	Εταιρία	Περιοχή	Είδος Άδειας	Ισχύς MW
1	ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε.	Μουρόκαμπος	Άδεια Παραγωγής	2,7
2	ΑΡΟΛΛΟ CAPITAL PROPERTIES Α.Ε.	Κουριά	Άδεια Παραγωγής	5

Πηγή: <http://www.rae.gr/geo/>, Ίδια επεξεργασία

Επιπλέον είναι σε διαδικασία έγκρισης αιτήσεις για άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανεμογεννήτριες. Η πυκνότητα των αιολικών εγκαταστάσεων για το Δήμο Γρεβενών παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 24: Πυκνότητα αιολικών εγκαταστάσεων στο Δήμο Γρεβενών

Δ.Ε.	Έκταση (στρεμ.)	Μέγιστη Επιτρεπόμενη κάλυψη (ΑΓ/1000 ΣΤΡ.)	ΜΕΓΙΣΤΟΣ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕ ΝΟΣ ΑΡ. Α/Γ	ΑΡ. ΙΣΟΔΥΝΑΜΩ Ν Α/Γ ΜΕ ΑΔ. ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΑΡ. ΙΣΟΔΥΝΑΜΩ Ν Α/Γ ΜΕ ΕΠΟ ΣΕ ΠΑΠ ΠΕΡΙΟΧΗ	% ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΗΣ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ
Αβδέλλας	43.311,27	0,66	28,59	23,91	0,00	83,63
Αγ. Κοσμά	0	0	0	0	0	0,00
Βεντζίου	324.312,41	0,66	214,05	12,06	0,00	5,63
Γόργιανης	0	0	0	0	0	0,00
Γρεβενών	0	0	0	0	0	0,00
Λοταϊκού	30.036,80	0,66	19,82	1,93	0,00	9,73
Ηρακλεωτών	0	0	0	0	0	0,00
Θ. Ζιάκα	240.331,92	0,66	158,62	1,06	0,00	0,67
Μεσολουρίου	0	0	0	0	0	0,00
Περιβολίου	138.047,27	0,66	91,11	1,60	0,00	1,76
Σαμαρίνας	97.886,20	0,66	64,60	23,88	0,00	36,97
Σμίξης	0	0	0	0	0	0,00
Φιλιππείων	0	0	0	0	0	0,00

Πηγή: <http://www.rae.gr/geo/>, Ίδια επεξεργασία

Ο Δήμος:

- ☞ Προχώρησε στην Ενεργειακή Αναβάθμιση του Κλειστού Κολυμβητηρίου με τη χρήση γεωθερμίας
- ☞ Προχωρά στην ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων και υποφομών
- ☞ Εκπονεί μελέτη εξοικονόμησης ενέργειας με εφαρμογή τεχνολογίας LED στο δίκτυο ηλεκτροφωτισμού των βασικών οδών εντός της πόλης των Γρεβενών

Στις βασικές επιδιώξεις του Δήμου είναι:

- ☞ Η άμεση ολοκλήρωση του δικτύου φυσικού αερίου της πόλης των Γρεβενών και η επέκταση του σε περιστατικούς οικισμούς
- ☞ Η κατασκευή μονάδας βιομάζας στο Κατάστημα Κράτησης Γρεβενών για παροχή θέρμανσης – ηλεκτρικού ρεύματος από το απόθεμα ξυλείας των δασών της περιοχής επιτυγχάνοντας τον στόχο της κυκλικής οικονομίας
- ☞ Η εγκατάσταση νέου υποσταθμού της ΔΕΔΔΗΕ που θα μπορεί να καλύψει τις ανάγκες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ μικρών παραγωγών στα όρια του Δήμου
- ☞ Η επέκταση της ενεργειακής αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας και σε άλλα δημοτικά κτίρια και υποδομές
- ☞ Η ενεργειακή αναβάθμιση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού, η μείωση των δαπανών λειτουργίας και η βελτίωση της ποιότητας φωτισμού.

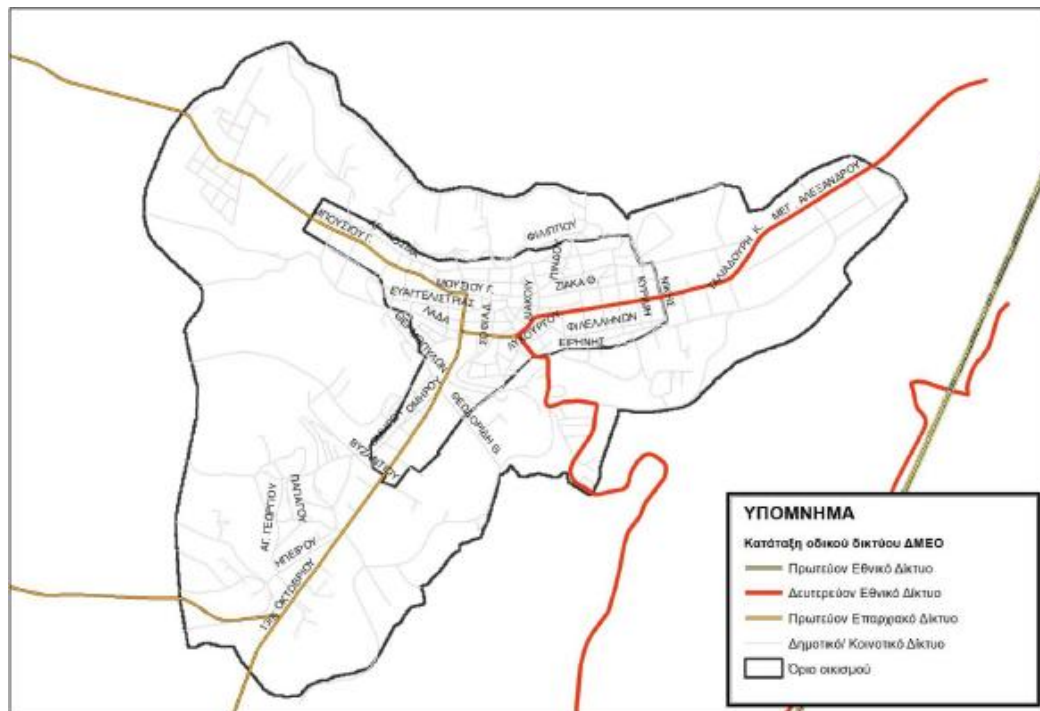
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.3.7.8. Μεταφορές – Βιώσιμη Κινητικότητα**A.1.3.7.8.1 Οδικό δίκτυο**

Η Εγνατία Οδός διέρχεται σε τμήμα μήκους 68 χλμ. από την Περιφερειακή Ενότητα Γρεβενών. Η σύνδεση της Οδού με το επαρχιακό οδικό δίκτυο του Δήμου Γρεβενών και η πρόσβαση αντίστοιχα στην πόλη των Γρεβενών γίνεται μέσω δύο ανισόπεδων κόμβων.

Για την πόλη των Γρεβενών κάποια οδικά τμήματα είναι χαρακτηρισμένα ως εθνικό και επαρχιακό δίκτυο και ως εκ τούτου η αρμοδιότητα συντήρησης βαρύνει την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Στον παρακάτω χάρτη παρουσιάζεται η κατάταξη του οδικού δικτύου κατά ΔΜΕΟ για την πόλη .

Εικόνα 19: Ιεράρχηση οδικού δικτύου

Πηγή: Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Γρεβενών,
http://www.dimosgrevenon.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=2566:2020-09-04-07-41-36&catid=22:2014-09-02-08-20-59&Itemid=65

Στο οδικό δίκτυο του Δήμου απαντώνται οι παρακάτω κατηγορίες

- **Εθνικό Οδικό Δίκτυο**

Εκτός από την Εγνατία Οδό που προαναφέρθηκε, ο Δήμος Γρεβενών διασχίζεται από την Εθνική Γρεβενών – Καλαμπάκας σε μήκος 30km περίπου η οποία είναι η κύρια διέξοδος του Νομού προς τη Θεσσαλία και την Αθήνα και η μόνη δίοδος προς το Δήμο Δεσκάτης. Πρόκειται για στενό δρόμο με κακή χάραξη που δεν ικανοποιεί τις

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ανάγκες οδικής σύνδεσης. Λόγω της διέλευσης βαρέων οχημάτων το οδόστρωμα έχει υποστεί καθιζήσεις και αλλοιώσεις των τεχνικών χαρακτηριστούν του σε μεγάλη έκταση.

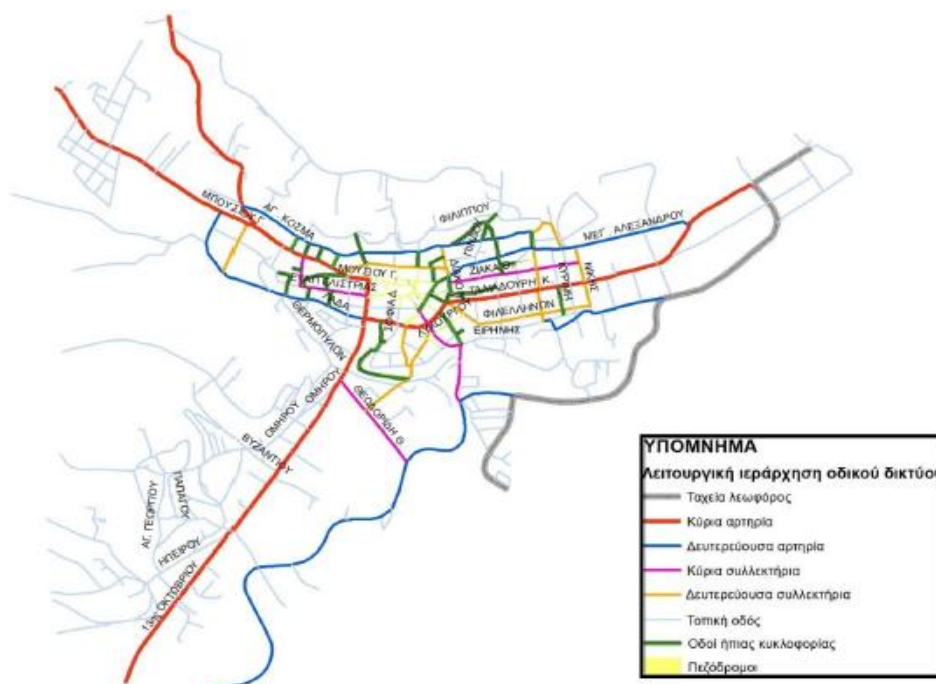
- **Επαρχιακό Δίκτυο**

Το επαρχιακό οδικό δίκτυο ανέρχεται σε σημαντικό ποσοστό έχει προβλήματα βατότητας κατά τη χειμερινή περίοδο λόγω χιονοπτώσεων ή παγετών, με έμφαση στην ορεινή ζώνη. Τα προβλήματα αντιμετωπίζονται με μηχανοκίνητα μέσα της ΝΑ, καθώς και, όταν απαιτείται, με μίσθωση ιδιωτικών μηχανημάτων ώστε η κυκλοφορία να μη διακόπτεται σχεδόν ποτέ

- **Δημοτικό Δίκτυο**

Το δημοτικό δίκτυο εμφανίζεται με κυκλοφοριακά προβλήματα ανάλογης υφής με το επαρχιακό δίκτυο. Γενικά, επισημαίνεται ότι αρκετές μέρες την περίοδο Δεκέμβριος – Μάρτιος η κυκλοφορία διεξάγεται με αντιολισθητικές αλυσίδες

Σε σχέση με το **αστικό οδικό δίκτυο** στο Δήμο αυτό αφορά την πόλη των Γρεβενών και η λειτουργική του ιεράρχηση αποτυπώνεται στον παρακάτω Χάρτη:

Εικόνα 20: Λειτουργική ιεράρχηση αστικού οδικού δικτύου

Πηγή: Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Γρεβενών

Η πόλη των Γρεβενών διατρέχεται από ανατολικά προς δυτικά και από το νότο έως την κεντρική περιοχή από δύο βασικές κύριες αρτηρίες (οδοί Ταλιαδούρη και 13ης Οκτωβρίου), οι οποίες ενώνονται με το λοιπό επαρχιακό δίκτυο. Οι κύριες αυτές αρτηρίες ενώνονται με τις δευτερεύουσες αρτηρίες, οδοί Μεγ. Αλεξάνδρου, Αγίου Κοσμά, Λαδά, Αγ. Αχιλλείου, ενώ, το αστικό δίκτυο συμπληρώνεται από τις

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

συλλεκτήριες οδούς και ένα πυκνό δίκτυο τοπικών οδών πρόσβασης στις διάφορες χρήσεις γης.

Στον επόμενο Πίνακα αποτυπώνεται το συνολικό μήκος κάθε κατηγορίας ιεράρχησης καθώς και το αντίστοιχο ποσοστό σε σχέση με το συνολικό μήκος του οδικού δικτύου:

Πίνακας 25: Μήκος οδικού δικτύου ανά κατηγορία

Κατηγορία Οδού	Μήκος (χλμ)	Ποσοστό% του συνολικού μήκους
Ταχεία λεωφόρος	2,1	4,02
Κύρια Αρτηρία	5,7	10,52
Δευτερεύουσα Αρτηρία	5,4	9,99
Κύρια Συλλεκτήρια	1,8	3,40
Δευτερεύουσα Συλλεκτήρια	2,7	3,4
Τοπική Οδός	36,1	66,86
Σύνολο	37,87	100

Πηγή: Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Γρεβενών

Εξαιτίας των χιονοπτώσεων και του παγετού που παρατηρούνται κατά την χειμερινή περίοδο ένα σημαντικό τμήμα του οδικού δικτύου αντιμετωπίζει προβλήματα βατότητας. Το πρόβλημα οριοθετείται κυρίως στη ζώνη του ορεινού όγκου. Τα προβλήματα αυτά αντιμετωπίζονται με μηχανοκίνητα μέσα του Δήμου και της περιφερειακής ενότητας Γρεβενών, καθώς και με μίσθωση ιδιωτικών μηχανημάτων για τη συμπλήρωση του δυναμικού αυτού, όταν οι καιρικές συνθήκες και η ιδιαίτερα μεγάλη κακοκαιρία το επιβάλλουν. Ο μέσος όρος ημερήσιας χρήσης μηχανημάτων για την περιφερειακή ενότητα Γρεβενών είναι της τάξεως των 15 με 25 μηχανημάτων την περίοδο της κακοκαιρίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο η κυκλοφορία, μπορεί να θεωρηθεί πως, δεν διακόπτεται παρά ορισμένες ώρες την ημέρα και στην χειρότερη περίπτωση για μία (1) έως δύο (2) ημέρες στο επαρχιακό οδικό δίκτυο.

Συμπερασματικά, η κυρίαρχη κατηγορία στο επαρχιακό οδικό δίκτυο είναι το τοπικό επαρχιακό οδικό δίκτυο, καθώς παρουσιάζει ποσοστό 67,39%, τιμή η οποία υπερβαίνει το άθροισμα όλων των υπολοίπων κατηγοριών του υπεραστικού δικτύου. Αναφορικά με το αστικό οδικό δίκτυο επικρατούσα κατηγορία είναι οι τοπικές οδοί με ένα συντριπτικά μεγάλο ποσοστό (66,486%), ενώ ακολουθούν οι κύριες και οι δευτερεύουσες αρτηρίες.

Αξίζει να αναφερθεί πως αρκετοί οικισμοί του Δήμου, διασχίζονται από το οδικό δίκτυο, γεγονός που δημιουργεί ασυνέχειες και διακριτά όρια ανάμεσα στην κυκλοφοριακή και πολεοδομική οργάνωση του χώρου «τεμαχίζοντας» μάλιστα σε αρκετές περιπτώσεις τους οικισμούς.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Επιπρόσθετα θα πρέπει να επισημανθεί ότι το οδικό δίκτυο της περιοχής μελέτης χαρακτηρίζεται στην συντριπτική πλειοψηφία του από αμφίδρομες οδούς. Πρόκειται όχι για μεμονωμένο φαινόμενο, αλλά για τον κανόνα της πλειοψηφίας των οδικών δικτύων σε αστικές ή εξωαστικές περιοχές επαρχιακών δήμων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.3.7.8.2 Συγκοινωνιακό δίκτυο

Όλες οι μεταφορές του Δήμου διενεργούνται οδικώς δεδομένου ότι δεν υπάρχουν σιδηροδρομικό δίκτυο και αεροδρόμια.

Η δημόσια συγκοινωνία που εξυπηρετεί την περιοχή περιλαμβάνει τα δρομολόγια των ΚΤΕΛ, τα οποία είναι τόσο τοπικής όσο και υπερτοπικής σημασίας.

ΚΤΕΛ

Η περιοχή του Δήμου Γρεβενών εξυπηρετείται οδικώς καθημερινά από τα λεωφορεία του ΚΤΕΛ, τα οποία εκτελούν διάφορα δρομολόγια τοπικού ή υπερτοπικού χαρακτήρα. Ο κεντρικός σταθμός του ΚΤΕΛ χωροθετείται στο κέντρο της πόλης.

Οι γραμμές του ΚΤΕΛ Γρεβενών που εξυπηρετούν αστικές μετακινήσεις του οικισμού των Γρεβενών είναι οι εξής

Πίνακας 26: Αστικές Γραμμές ΚΤΕΛ Γρεβενών

Γραμμή	Δρομολόγια
ΚΤΕΛ – Κυρακαλή - ΚΤΕΛ	08:00, 9:15
ΚΤΕΛ -Νοσοκομείο – ΤΕΙ – Μυρσίνη – ΤΕΙ – Νοσοκομείο- ΚΤΕΛ	09:45 12:00 14:00 16:45 17:15 ΚΤΕΛ – ΤΕΙ ανά ώρα / πρώτο 08:45 - τελευταίο 20:45 ΚΤΕΛ – ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ 06:45 08:30 10:30

Πηγή: ΚΤΕΛ Γρεβενών

Τα δρομολόγια ενδοδημοτικών μετακινήσεων εκτελούνται καθημερινά αλλά μόνο κατά τη διάρκεια της σχολικής περιόδου, μετά το πέρας της οποίας το πρόγραμμα μεταβάλλεται. Τα δρομολόγια αυτά παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 27: Ενδοδημοτικά Δρομολόγια ΚΤΕΛ Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Ωρα Αναχώρησης	Δρομολόγια
06:15	Γρεβενά-Κρασιά-Πηγαδίτσα-Δοξαράς-Γρεβενά
06:20	Γρεβενά-Παλιοχώρι-Βάρη-Γρεβενά
06:30	Γρεβενά-Σπήλαιο-Μαυρονόρος-Γρεβενά
06:30	Γρεβενά-Μελίσσι(07:15 αναχ.)-Φελλί-ΤΕΕ
06:45	Γρεβενά-Κληματάκι-Γρεβενά
06:45	Γρεβενά-Μέγαρο(07:30 αναχ.)-Γρεβενά
06:45	Γρεβενά-Πολύδενδρο-Ταξιάρχης-Γρεβενά
06:45	Γρεβενά-Ροδιά(07:20 αναχ.)-Σύδενδρο-Κυρακαλή-Γρεβενά
07:00	Γρεβενά-Αμυγδαλιές(07:30 αναχ.)-Μικρό Σειρήνι-Μεγ.Σειρήνι-Γρεβενά
07:15	Γρεβενά-Ελεύθερο-Ελεύθερο Β'-Ασπρόκαμπος-Γρεβενά
07:15	Γρεβενά-Αμυγδαλιές
07:30	Γρεβενά-Βατόλακος-Κιβωτός(14:00 αναχ.)-Βατόλακος-Γρεβενά
14:10	Γρεβενά-Κληματάκι-Γρεβενά
14:10	Γρεβενά-Πολύδενδρο-Ταξιάρχης-Γρεβενά
14:10	Γρεβενά-Παλιοχώρι-Βάρη-Γρεβενά
14:10	Γρεβενά-Ελεύθερο Β'-Ασπρόκαμπος-Γρεβενά
14:15	Γρεβενά-Εργατικές Κατοικίες-Κυρακαλή-Ροδιά
14:15	Γρεβενά-Αμυγδαλιές(Μέσω ΤΕΛ-Μεγ.Σειρήνι-Μικρό Σειρήνι-Γρεβενά)
14:15	Γρεβενά-Δοξαράς-Πηγαδίτσα-Κρασιά
14:15	Γρεβενά-Μέγαρο-Γρεβενά
14:15	Γρεβενά-Σπήλαιο-Μαυρονόρος-Γρεβενά
14:20	Γρεβενά-Φελλί-Μελίσσι-Γρεβενά

Πηγή: ΚΤΕΛ Γρεβενών

Επίσης κάθε Παρασκευή εκτελούνται επιπλέον τα παρακάτω δρομολόγια:

Πίνακας 28: Ενδοδημοτικά Δρομολόγια ΚΤΕΛ Γρεβενών (κάθε Παρασκευή)

Ωρα Αναχώρησης	Δρομολόγια
06:00	Γρεβενά-Αιμιλιανός-Ανθρακιά-Μελίσσι-Φελλί-Γρεβενά(κάθε 15 ημέρες)
06:15	Γρεβενά-Νεοχώρι-Δίπορο-Σαρακήνα-Νησί-Κέντρο-Ιτέα-Καλόχι-Γρεβενά
06:30	Γρεβενά-Τρίκορφο-Κυδωνιές-Λείψι-Γρεβενά
06:30	Γρεβενά-Μοναχίτι-Τρίκωμο-Σταυρός-Κοσμάτι-Γρεβενά (κάθε 15ημέρες)
14:20	Γρεβενά-Φελλί-Αιμιλιανός-Ανθρακιά
14:30	Γρεβενά-Καλόχι-Ιτέα-Νησί-Σαρακήνα-Δίπορο-Νεοχώρι-Γρεβενά
14:30	Γρεβενά-Τρίκορφο-Κυδωνιές-Λείψι-Γρεβενά
14:30	Γρεβενά-Μοναχίτι-Τρίκωμο-Σταυρός-Κοσμάτι-Γρεβενά(κάθε 15ημέρες)

Πηγή: ΚΤΕΛ Γρεβενών

Τα δρομολόγια των διαδημοτικών μετακινήσεων αντίστοιχα αποτυπώνονται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 29: Διαδημοτικά Δρομολόγια ΚΤΕΛ Γρεβενών (κάθε Παρασκευή)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Γραμμή	Δρομολόγια
Γρεβενά – Θεσσαλονίκη - Γρεβενά	Καθημερινά (4 δρομολόγια)
Γρεβενά – Αθήνα - Γρεβενά	Καθημερινά (1 δρομολόγιο)
Γρεβενά – Λάρισα - Γρεβενά	Καθημερινά (1 δρομολόγιο)
Γρεβενά – Κοζάνη - Γρεβενά	Καθημερινά (4 δρομολόγια)
Γρεβενά – Τρίκαλα – Γρεβενά	Καθημερινά (1 δρομολόγιο)
Γρεβενά – Ιωάννινα - Γρεβενά	Καθημερινά (1 δρομολόγιο)

Πηγή: ΚΤΕΛ Γρεβενών

A.1.3.7.8.3 Λοιπές μεταφορικές δυνατότητες - προώθηση βιώσιμης κινητικότητας

Πεζή μετακίνηση - ποδήλατο

Σημαντική δυνατότητα για το Δήμο αποτελεί η ενίσχυση των υποδομών που σχετίζονται με την πεζή μετακίνηση και το ποδήλατο στην κατεύθυνση ενίσχυσης της βιωσιμότητας των μετακινήσεων.

Τα αποτελέσματα σχετικής έρευνας ερωτηματολογίου που έλαβε χώρα στα πλαίσια του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) για τον Δήμο, δείχνουν ότι οι κάτοικοι έχουν το περπάτημα στην κουλτούρα των καθημερινών μετακινήσεων τους όταν οι αποστάσεις είναι μικρές. Ο βασικός σκοπός των μετακινήσεων είναι η εργασία, η συνοδεία των παιδιών στο σχολείο, τα ψώνια/ψυχαγωγία και η άθληση. (Πηγή: Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας Δήμου Γρεβενών).

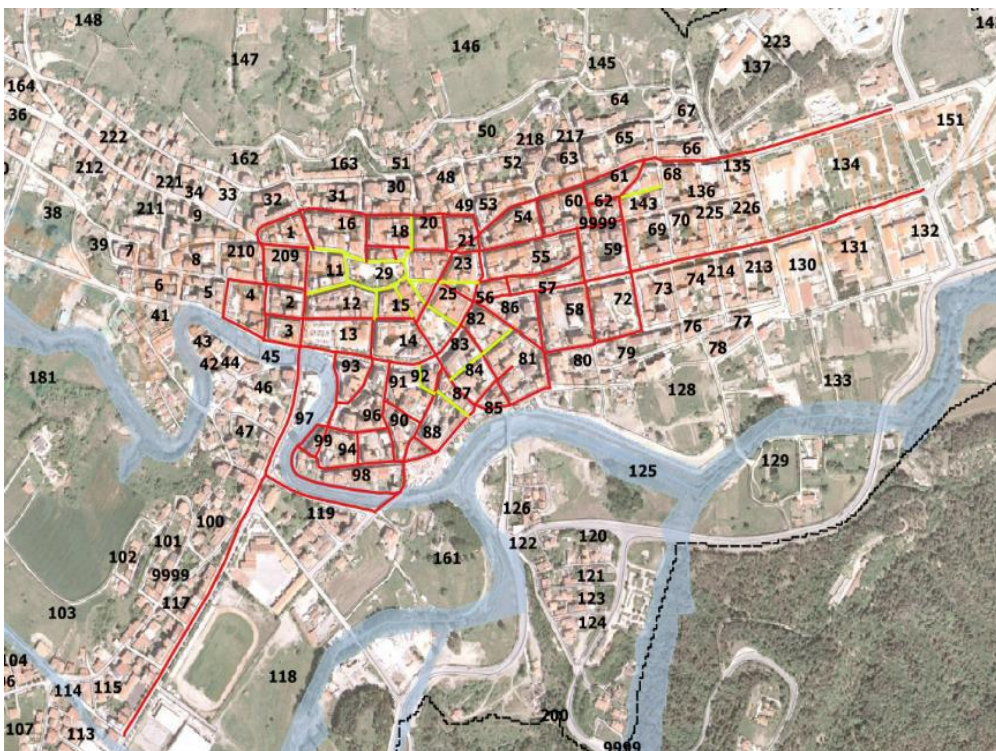
Καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση του περπατήματος παίζουν και τα πλάτη πεζοδρομίου. Επαρκή πλάτη πεζοδρομίου αποτελούν κίνητρο για περπάτημα καθώς ο πεζός αισθάνεται ασφαλής και άνετος. Από την άλλη πλευρά, μικρά πλάτη ή ακόμα και απουσία πεζοδρομίων δυσχεραίνουν την κίνηση και την ασφάλεια των πεζών καθώς αναγκάζονται να περπατήσουν στο οδόστρωμα. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι στους περισσότερους οικισμούς του Δήμου παρατηρείται απουσία πεζοδρομίων και έλλειψη των απαραίτητων υποδομών για τον πεζό.

Μέσω του ΣΒΑΚ Γρεβενών έγινε πρόσφατα καταγραφή των δεδομένων για την πεζή μετακίνηση για την περιοχή που περικλείεται από τις οδούς Κων. Παλαιολόγου – Αθανασίου Διάκου – Μεγ. Αλεξάνδρου – Φασούλα – Ιπποκράτους – Φιλελλήνων – Δημοσθένους – Ειρήνης – Φιλελλήνων – Ειρήνης – Θερμοπυλών – 13ης Οκτωβρίου – Θωμά Λαδά – Ευαγγελίστριας - Μητροπόλεως καθώς και, εκτός αυτής της περιοχής, τους άξονες:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ↪ 13ης Οκτωβρίου από τη διασταύρωση με την οδό Θερμοπύλων έως τη διασταύρωση με την οδό Βυζαντίου
- ↪ Μεγάλου Αλεξάνδρου από τη διασταύρωση με την οδό Φασούλα έως και το ύψος του Πάρκου των Μανιταριών
- ↪ Ταλιαρούδη από τη διασταύρωση με την οδό Ιπποκράτους έως και το ύψος του Πάρκου των Μανιταριών

Εικόνα 21: Καταγραφή πεζοδρομίων και πεζοδρόμων της πόλης των Γρεβενών

Πηγή: ΣΒΑΚ Δήμου Γρεβενών

Τα αποτελέσματα της καταγραφής αυτής έδειξαν ότι:

- ↪ το μεγαλύτερο ποσοστό των πεζοδρομίων (83%) χαρακτηρίζονται ως ασφαλή λόγω επάρκειας φωτισμού ή/και πολυσύχναστου σημείου.
- ↪ Στο 54% των τμημάτων πεζοδρομίων ο φόρτος των πεζών χαρακτηρίζεται μέτριος, στο 36% η κίνηση των πεζών είναι άνετη και σε ένα 9% ο φόρτος των πεζών είναι έντονος.
- ↪ Η αλλαγή στην κίνηση παρατηρείται όσο πιο κεντρικά βρίσκονται τα πεζοδρόμια και σε περιπτώσεις συνδυασμού μικρού πεζοδρομίου και κεντρικού σημείου.
- ↪ Ράμπες εμφανίζονται σε μεγάλο ποσοστό στην εξεταζόμενη περιοχή.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ↪ Το 75% των τμημάτων των πεζοδρομίων έχει ράμπες που δεν πληρούν όμως τις προδιαγραφές.
- ↪ Η κατάσταση των πεζοδρομίων παρουσιάζεται ως καλή στο 87% των τμημάτων έως μέτρια στο 4% και ως κακή μόνο στο 9% των τμημάτων.
- ↪ Στο σύνολό τους τα πεζοδρόμια της εξεταζόμενης περιοχής δε διαθέτουν οδηγό όδευσης τυφλών.
- ↪ Στο μεγαλύτερο τμήμα των πεζοδρομίων (93%) το ελεύθερο ύψος όδευσης των πεζών είναι μεγαλύτερο από 2,20 μ. Στο 6% των τμημάτων υπάρχουν εμπόδια όπως ταμπέλες και τέντες που μειώνουν το ελεύθερο ύψος από 2,20μ έως και 1,80μ.
- ↪ Το μεικτό πλάτος των πεζοδρομίων είναι έως 1,5 μ στο 65% των τμημάτων ενώ από 1,5μ έως 2,05 μ μήκος έχει το 29% των τμημάτων. Τέλος το 6% μόνο έχει μήκος μεγαλύτερο από 2,05μ.

Από τον Δήμο απουσιάζουν πλήρως οι υποδομές για την προώθηση της μετακίνησης με το ποδήλατο γεγονός που εντείνει την έλλειψη κουλτούρας χρήσης του ποδηλάτου στις καθημερινές μετακινήσεις των πολιτών.

Δεδομένου και του γεγονότος ότι το δίκτυο πεζοδρόμων και κοινόχρηστων χώρων είναι περιορισμένο στον οικισμό των Γρεβενών, οι μετακινήσεις με το ποδήλατο γίνονται κυρίως επί του οδικού δικτύου σε συνύπαρξη με την μηχανοκίνητη κυκλοφορία. Θέσεις στάθμευσης ποδηλάτων καταγράφονται στον κοινόχρηστο χώρο μπροστά από το Κέντρο Πολιτισμού

Πεζοπορικά μονοπάτια

Ο αξιόλογος φυσικός πλούτος του Δήμου δημιουργεί ευκαιρίες για την ανάπτυξη πεζοπορικού και ποδηλατικού τουρισμού, καθώς το ποδήλατο και το περπάτημα αποτελούν τους ιδανικούς τρόπους για τη γνωριμία με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, αλλά και με τους χώρους πολιτισμικού και ιστορικού ενδιαφέροντος. Ολόκληρος ο ορεινός όγκος αποτελεί σημαντικό πνεύμονα πρασίνου και υπερτοπικό πόλο έλξης καθώς διαθέτει σπάνια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά.

Ως προς τις πεζοπορικές υποδομές, η περιοχή διαθέτει πληθώρα επιλογών μέσα από μονοπάτια όλων των βαθμών δυσκολίας.

Στον τομέα των οδικών υποδομών και τη βιώσιμης κινητικότητας ο Δήμος Γρεβενών υλοποιεί μια σειρά σημαντικών έργων και παρεμβάσεων, τα οποία αφορούν:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ↪ Κατασκευή νέο δρόμου Ελεύθερου – Μικρού Σειρηνίου για γρηγορότερη και ασφαλέστερη πρόσβαση στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και τις μονάδες. Επιπλέον το έργο συμβάλλει καθοριστικά στην καλύτερη σύνδεση των Γρεβενών με το Βόιο ενώ βελτιώνεται σε σημαντικό βαθμό και η επικοινωνία μεταξύ των γειτονικών χωριών. Ο προσυπολογισμός ανέρχεται σε 1,5 εκατομμύρια Ευρώ περίπου και χρηματοδοτείται από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
- ↪ Ετήσιες εκδηλώσεις στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Κινητικότητας. Ειδικότερα στις εκδηλώσεις για την το 2020 οι εκδηλώσεις αφορούσαν δράσεις προώθησης της χρήσης των ποδηλάτων και της ηλεκτροκίνησης. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Δήμος Γρεβενών έχει βραβευθεί από την Προεδρία της Ελληνικής Δημοκρατίας με το 1^ο βραβείο μεταξύ των 12 καλύτερων πόλεων της Ελλάδας για τις δράσεις του
- ↪ Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας: Μέσω του ΣΒΑΚ θα προωθηθούν οι διαδρομές πεζοπορίας και ποδηλασίας κατά μήκος των ποταμών Γρεβενίτη και Δοξανίτη, οι οποίες θα αναδείξουν το μοναδικό φυσικό τοπίο που υπάρχει εντός της πόλης των Γρεβενών.

Στις άμεσες προτεραιότητες του Δήμου είναι:

- ↪ Η συντήρηση του συνόλου του δημοτικού και επαρχιακού οδικού δικτύου
- ↪ Η ανάπλαση του Γρεβενίτη και Δοξανίτη ποταμού καθώς και του υπαίθριου θεάτρου στο Άλσος Θεοδωρίδη
- ↪ Η συντήρηση – βελτίωση του αγροτικού δικτύου πρόσβασης προς αγροτικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις του Δήμου
- ↪ Η αναβάθμιση της οδικής πρόσβασης προς τους τουριστικούς προορισμούς των Γρεβενών όπως Σαμαρίνα (και από Δοτσικό), Περιβόλι – Βάλια Κάλντα, Σπήλαιο – γεφύρι Πορτίτσας (κατασκευή σήραγγας – ολοκλήρωση οδοποιίας)
- ↪ Η εκπόνηση Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ) και η προώθηση της ηλεκτροκίνησης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.1.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ**Α.1.4.1 Παιδεία – Σχολική Στέγη**

Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργούν συνολικά 33 δημόσιες εκπαιδευτικές δομές από τις οποίες οι 10 αφορούν την προσχολική αγωγή, οι 23 αφορούν την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι υπόλοιπες 10 την Δευτεροβάθμια.

Το μαθητικό δυναμικό ανέρχεται συνολικά σε 2426 άτομα από τα οποία 1037 ανήκουν στην πρωτοβάθμια και 1389 στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση:

Πίνακας 30: Υφιστάμενες δομές παιδείας στο Δήμο Γρεβενών

	Νηπιαγωγεία	Δημοτικά	Γυμνάσια	Γενικά Λύκεια	ΕΠΑΛ	Ε.Κ.	ΕΕΕΕΚ
Μονάδες	10	13	3	3	2	1	1
Μαθητές	-	1.037	538	330	512	Το μαθητικό δυναμικό προέρχεται από τα ΕΠΑΛ	9

Πηγή: Δ/ση Α'θμιας & Β'θμιας Εκπαίδευσης Γρεβενών, στοιχεία 2020

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση/ Νηπιαγωγεία

Στην πόλη των Γρεβενών λειτουργούν επτά Νηπιαγωγεία (Εδικό νηπιαγωγείο, 1^ο, 2^ο, 3^ο, 4^ο 7^ο & 9^ο) και από ένα στους οικισμούς Κιβωτού, Μαυραναίων και Κνίδης.

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση/ Δημοτικά σχολεία

Στην πόλη των Γρεβενών λειτουργούν επτά δημοτικά σχολεία (1^ο, 2^ο, 3^ο, 4^ο, 5^ο, 6^ο, 7^ο) και ένα ειδικό σχολείο (1^ο Εδικό) με το μαθητικό δυναμικό να ανέρχεται σε 958 άτομα. Τα υπόλοιπα δημοτικά σχολεία λειτουργούν στους οικισμούς: Κιβωτός, Κρανιά, Μέγαρο, Σαρακήνα και Φελλί, με 79 άτομα μαθητικό δυναμικό.

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση/ Γυμνάσια –Γενικά Λύκεια

Στην πόλη των Γρεβενών λειτουργούν του 1^ο και 2^ο το Γυμνάσιο Γρεβενών και το 1^ο και 2^ο Γενικό Λύκειο Γρεβενών. Επιπλέον λειτουργούν το Εσπερινό Γυμνάσιο Γρεβενών και το Εσπερινό Γενικό Λύκειο Γρεβενών. Στις παραπάνω σχολικές μονάδες απασχολούνται συνολικά 133 εκπαιδευτικοί και φοιτούν 868 μαθητές / μαθήτριες.

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση/ Επαγγελματικά Λύκεια

Το 1^ο Ημερήσιο ΕΠΑΛ Γρεβενών καθώς και το Εσπερινό ΕΠΑΛ Γρεβενών, λειτουργούν επίσης στην πόλη των Γρεβενών. Οι μαθητές που φοιτούν ανέρχονται

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

συνολικά στους 512 και το εκπαιδευτικό προσωπικό που απασχολείται, στα 103 άτομα

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση/ Εργαστηριακό Κέντρο Γρεβενών

Στις υποδομές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συγκαταλέγεται και το Εργαστηριακό Κέντρο Γρεβενών το οποίο έχει ως σκοπό την εργαστηριακή εκπαίδευση των μαθητών της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης σε οργανωμένα εργαστήρια στα οποία οι μαθητές εξασκούνται ώστε να μπορούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα λειτουργούν οι παρακάτω τομείς: Πληροφορικής, Υγείας Πρόνοιας & Ευεξίας, Μηχανολογίας, Ηλεκτρολογίας Ηλεκτρονικής & Αυτοματισμού, Δομικών Έργων, Διοίκησης & Οικονομίας, Γεωπονίας Τεχνολογίας Τροφίμων και Αγροδιατροφής. Οι εκπαιδευτικοί που διδάσκουν ανήκουν οργανικά στο ΕΠΑΛ Γρεβενών ενώ οι φοιτούντες μαθητές είναι του Ημερήσιου και Εσπερινού ΕΠΑΛ Γρεβενών.

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση/ Ε.Ε.Ε.Κ. Γρεβενών

Το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Π.Ε. Γρεβενών λειτουργεί στην πόλη των Γρεβενών. Αποτελεί ειδική σχολική μονάδα καθώς εγγράφονται σε αυτό δημοτικών σχολείων Γενικής ή Ειδικής Εκπαίδευσης έως και το 16ο έτος της ηλικίας τους, κατόπιν σχετικής εισήγησης των ΚΕΣΥ, οι οποίοι αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην παρακολούθηση ακαδημαϊκού προγράμματος του γυμνασίου και παρουσιάζουν αναπηρίες ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Στο ΕΕΕΕΚ Γρεβενών φοιτούν 9 μαθητές και το διδακτικό προσωπικό ανέρχεται σε 10 άτομα ενώ οι τομείς εξειδίκευσης είναι η κηπουρική, ξυλογλυπτική και χειροτεχνία.

Η κατανομή των δομών εκπαίδευσης αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 31: Χωρική Κατανομή Σχολικές Μονάδες Δήμου Γρεβενών

Οικισμός	Α' β'βάθμια		Β' β'βάθμια				Ειδικές Μονάδες
	Νηπιαγωγεία	Δημοτικά	Γυμνάσια	Λύκεια	ΕΠΑΛ	Ε.Κ.	ΕΕΕΕΚ Γρεβενών
Γρεβενά	7	8	3	3	2	1	1
Κιβωτός	1	1					
Κρανιά		1					
Μέγαρο		1					
Φελλί		1					
Μαυραναίοι	1						
Κνίδη	1						
Σύνολο	10	12	3	3	2	1	1

Πηγή: Δ/ση Α'θμιας & Β'θμιας Εκπαίδευσης Ν. Κορινθίας, στοιχεία 2020

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Αναλυτικά η κατανομή των σχολικών κτιρίων του Δήμου αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 32: Σχολικές Μονάδες Δήμου Γρεβενών

Σχολείο	Οικισμός	Επιφάνεια κτιρίου (τ.μ.)	Κατάσταση κτιρίου	Προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ
Ειδικό Νηπιαγωγείο	Γρεβενά		Καλή	Ναι
1 ^ο Νηπιαγωγείο	Γρεβενά	180,95	Καλή	Ναι
2 ^ο – 6 ^ο Νηπιαγωγείο	Γρεβενά	500,68	Καλή	Ναι
3 ^ο Νηπιαγωγείο	Γρεβενά	256,50	Καλή	Ναι
4 ^ο Νηπιαγωγείο	Γρεβενά	151,20	Καλή	Ναι
7 ^ο Νηπιαγωγείο	Γρεβενά	206,80	Καλή	Ναι
Νηπιαγωγείο Κνίδης	Κνίδη	250,00	Καλή	Ναι
Νηπιαγωγείο Μαυραναίων	Μαυραναίοι	100,00	Καλή	Ναι
Νηπιαγωγείο Κιβωτού	Κιβωτός	151,20	Καλή	Ναι
1 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γρεβενά	102,60	Καλή	Ναι
2 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γρεβενά	1.313,70	Καλή	
3 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γρεβενά	1.154,80	Καλή	
4 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γρεβενά	398,25	Καλή	
5 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γρεβενά			
6 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γρεβενά	1.554,16	Καλή	
7 ^ο Δημοτικό Σχολείο	Γρεβενά		Καλή	
Δημοτικό Σχολείο Κιβωτού	Κιβωτός	1.876,35	Καλή	
Δημοτικό Σχολείο Φελλίου	Φελλί	262,80	Καλή	
Δημοτικό Σχολείο Κρανιάς	Κρανιά	226,08	Καλή	Ναι
Δημοτικό Σχολείο Μεγάρου	Μέγαρο	370,00	Καλή	Ναι
Δημοτικό Σχολείο Σαρακήνας	Σαρακήνα	200,22	Καλή	Ναί
1 ^ο Γυμνάσιο Γρεβενών	Γρεβενά		Καλή	Ναι
1 ^ο Λύκειο Γρεβενών	Γρεβενά		Καλή	Ναι
Κλειστό Γυμναστήριο 1 ^{ου} Λυκείου	Γρεβενά		Καλή	Ναι
2 ^ο Γυμνάσιο – Λύκειο Γρεβενών	Γρεβενά	3.026,60	Καλή	Ναι
1 ^ο Ειδικό Σχολείο & Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων	Γρεβενά	366,20	Καλή	Ναι
1 ^ο Επαγγελματικό Λύκειο	Γρεβενά	6.270,52	Καλή	Όχι (εφικτή πρόσβαση μόνο στο ισόγειο)

Πηγή: Δήμος Γρεβενών & Έντυπο Ε9/2020, Ίδια επεξεργασία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός*****Άλλες εκπαιδευτικές δομές/ Ι.Ε.Κ. Γρεβενών***

Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργεί το Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) που στεγάζεται στο σχολικό συγκρότημα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ-ΙΕΚ. Για την περίοδο 2020-2021 λειτουργούν οι παρακάτω ειδικότητες:

- ✉ Βοηθός Εργοθεραπείας
- ✉ Βοηθός Φαρμακείου
- ✉ Τεχνικός Μαγειρικής Τέχνης
- ✉ Διασώστης – Πλήρωμα Ασθενοφόρου
- ✉ Κομμωτικής Τέχνης

Άλλες εκπαιδευτικές δομές/ ΑΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας

Το παράρτημα Γρεβενών του Δυτικής Μακεδονίας ιδρύθηκε το 2003 με την λειτουργία του τμήματος Εφαρμογών Πληροφορικής στην Διοίκηση και στην Οικονομία. Το 2009 λειτούργησαν και τα δύο νέα τμήματα του: Επιχειρησιακή Πληροφορική και Διοίκηση Συστημάτων Εφοδιασμού.

Από το ακαδημαϊκό έτος (2013-2014) λειτουργεί ένα τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων με δύο εισαγωγικές κατευθύνσεις:

- ✉ Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων & Επιχειρήσεων Φιλοξενίας
- ✉ Διοίκηση Επιχειρήσεων

Το τμήμα στεγάζεται στη Μυρσίνη Γρεβενών, σε υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις οι οποίες εγκαινιάστηκαν το 2010

Άλλες εκπαιδευτικές δομές/ Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γρεβενών

Το ΚΠΕ Γρεβενών ιδρύθηκε με την Υ.Α. 127104/Γ4/12-10-2010 μετά την συγχώνευση των Κ.Π.Ε. Θ. Ζιάκα και Γρεβενών. Ως έδρα του ορίστηκε η πόλη των Γρεβενών.

Το Κ.Π.Ε. Γρεβενών δέχεται μαθητές από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, σε μονοήμερες και πολυήμερες εκπαιδευτικές επισκέψεις, οι οποίοι προέρχονται από σχολεία των νομών εμβέλειας του Κέντρου και από την υπόλοιπη Ελλάδα

Αντικείμενο εργασίας της Παιδαγωγικής Ομάδας κάθε Κ.Π.Ε. είναι η εκπαίδευση μαθητών, η επιμόρφωση εκπαιδευτικών, η παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, η ανάπτυξη θεματικών δικτύων, τοπικών και διεθνών συνεργασιών καθώς και η έρευνα σε θέματα περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Συγκεκριμένα τα Κ.Π.Ε.:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- α) Σχεδιάζουν, αναπτύσσουν και υλοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητικές ομάδες σχολείων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης και σύμφωνα με τις αρχές της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη.
- β) Οργανώνουν και αναπτύσσουν τοπικά, περιφερειακά, εθνικά και διεθνή θεματικά δίκτυα ΠΕ.
- γ) Παράγουν εκπαιδευτικό / ενημερωτικό υλικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές.
- δ) Οργανώνουν και υλοποιούν επιμορφωτικές δράσεις εκπαιδευτικών Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης των διευθύνσεων Εκπαίδευσης της εμβέλειάς τους, καθώς και εκπαιδευτικών Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης μελών δικτύων τους, ώστε να στηριχθεί το έργο των εκπαιδευτικών στα σχολεία.
- ε) Οργανώνουν και υλοποιούν ενημερωτικές δράσεις, όπως ημερίδες, συμπόσια κλπ με συμμετοχή εκπαιδευτικών, επιστημόνων και εκπροσώπων φορέων που ασχολούνται με την διαχείριση και την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης
- στ) αναπτύσσουν διεθνείς συνεργασίες με εκπαιδευτικούς φορείς του εξωτερικού (εκπαιδευτικά προγράμματα, θεματικά δίκτυα, επιμορφωτικά σεμινάρια /συνέδρια, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, διοργάνωση συμποσίων, εργαστηρίων κλπ.)
- ζ) Αναπτύσσουν συνεργασίες με την τοπική κοινωνία για θέματα διαχείρισης του τοπικού περιβάλλοντος, εκπαίδευσης, ενημέρωσης, κατάρτισης
- η) Προωθούν την εκπαιδευτική έρευνα στους τομείς της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και της Εκπαίδευσης για την Αειφορία. Β/βάθμιας Εκπαίδευσης των διευθύνσεων Εκπαίδευσης της εμβέλειάς τους, καθώς και εκπαιδευτικών Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης μελών δικτύων τους, ώστε να στηριχθεί το έργο των εκπαιδευτικών στα σχολεία.
- ε) Οργανώνουν και υλοποιούν ενημερωτικές δράσεις, όπως ημερίδες, συμπόσια κλπ με συμμετοχή εκπαιδευτικών, επιστημόνων και εκπροσώπων φορέων που ασχολούνται με την διαχείριση και την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης
- στ) αναπτύσσουν διεθνείς συνεργασίες με εκπαιδευτικούς φορείς του εξωτερικού (εκπαιδευτικά προγράμματα, θεματικά δίκτυα, επιμορφωτικά σεμινάρια /συνέδρια, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, διοργάνωση συμποσίων, εργαστηρίων κλπ.)
- ζ) Αναπτύσσουν συνεργασίες με την τοπική κοινωνία για θέματα διαχείρισης του τοπικού περιβάλλοντος, εκπαίδευσης, ενημέρωσης, κατάρτισης (έκδοση ενημερωτικού υλικού, προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, ειδικά προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης, δράσεις προστασίας περιβάλλοντος κλπ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

η) Προωθούν την εκπαιδευτική έρευνα στους τομείς της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και της Εκπαίδευσης για την Αειφορία.

Συμπεράσματα

Αναφορικά με την κατάσταση στην οποία βρίσκονται τα σχολεία του δήμου, τις δυνατότητες που παρέχουν και τις προγραμματιζόμενες ενέργειες που τα αφορούν, καταγράφονται τα εξής:

- ↪ Η συντριπτική πλειοψηφία των σχολικών μονάδων χωροθετείται στην πόλη των Γρεβενών, η οποία συγκεντρώνει και όλες τις σχολικές μονάδες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- ↪ Παρατηρείται ανάγκη για βελτίωση και αναβάθμιση των σχολικών αυλών τόσο των υλικών των δαπέδων στα γήπεδα μπάσκετ και ποδοσφαίρου, όσο και των υλικών των κατασκευών, όπως τα κιόσκια, οι μπασκέτες, οι κερκίδες και τα παγκάκια.
- ↪ Στις περισσότερες σχολικές μονάδες παρατηρούνται προβλήματα μονώσεων, παλαιότητας εξοπλισμού, ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων. Επίσης καταγράφονται ελλείψεις σε αίθουσες εργαστηρίων και εργαστηριακού εξοπλισμού.

Ο Δήμος έχει ξεκινήσει την υλοποίηση της ενεργειακής αναβάθμισης στην πλειοψηφία των σχολικών κτιρίων στην πόλη των Γρεβενών με απώτερο στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση όλων των σχολικών κτιρίων. Ειδικότερα τα υλοποιούμενα έργα αναβαθμίσεων αφορούν:

- ↪ Ενεργειακή Αναβάθμιση 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου}, 4^{ου}, 6^{ου} και 9^{ου} Νηπιαγωγείων
- ↪ Ενεργειακή Αναβάθμιση 2^{ου}, 3^{ου}, 4^{ου}, 5^{ου}, 6^{ου}, 7^{ου} Δημοτικών Σχολείων
- ↪ Ενεργειακή Αναβάθμιση 1^{ου} και 2^{ου} Γυμνασίου
- ↪ Ενεργειακή Αναβάθμιση 1^{ου} Γενικού Λυκείου

Βασικό στόχο του Δήμου θα πρέπει να αποτελέσει η αναβάθμιση των κτιρίων και των σχολικών αυλών με τη διαμόρφωση πρότασης ενδεδειγμένων και αποτελεσματικών λύσεων που θα συμβάλλουν στην αναβάθμιση του χώρου και στην απόδοσή του με βέλτιστο τρόπο στους μαθητές.

A.1.4.2 Πολιτισμός

Τα Γρεβενά κατέχουν την περιοχή της αρχαίας "Ελίμιας" που τοποθετείται στη νοτιοδυτική Μακεδονία. Οι κάτοικοι της Ελίμιας εντάσσονται στη μια από τις τέσσερις φυλές της περιοχής και ήταν εγκατεστημένοι στη μεγαλύτερη σε έκταση φυλετική περιοχή και το πιο εύφορο τμήμα της (αρδευόταν από τον Αλιάκμονα). Για τα ακριβή όρια της Ελίμιας και ειδικότερα των Γρεβενών (Ελίμια, Τυμφαία ή Περαυαία) οι γνώμες διχάζονται. Η πλειοψηφία των επιστημόνων θεωρεί ότι ολόκληρος ο σημερινός Νομός βρίσκεται στην Ελίμια.

Μια από τις αρχαίες ονομασίες της περιοχής είναι και "Πίνδος" (το ιερό όρος) που, κατά τη μυθολογία, που πήρε το όνομα της από το γιο του Μακεδόνα, ο οποίος κατέφυγε και έζησε στα σημερινά Γρεβενά, κυνηγημένος από τους αδελφούς του. Η Πίνδος θεωρείται η πρώτη κοιτίδα του Ελληνισμού και το σημείο εκκίνησης των Ηρακλειδών στην κάθοδο τους προς την Ελλάδα. Τα Γρεβενά ταυτίζονται επίσης με τις αρχαίες «Αυλαίς» (βλ χειρόγραφο της Μονής Σπηλαίου - 1781) οι οποίες αναφέρονται στους Μακεδονικούς χρόνους.

Το τοπωνύμιο Γρεβενά αναφέρεται για πρώτη φορά σε γραπτά κείμενα του 10^{ου} αιώνα ως "Γρίβανα" (βλ. σύγγραμμα του βυζαντινού αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Πορφυρογέννητου 913-959) αν και είναι πολύ πιθανό να ήταν σε χρήση πολύ πριν από την περίοδο αυτή.

Κατά την τουρκοκρατία τα Γρεβενά αποτέλεσαν τουρκικό βιλαέτι, υπό τη δικαιοδοσία του πασά της Ηπείρου. Η γεωμορφολογία του εδάφους δεν επέτρεπε τον πλήρη έλεγχο από τους Τούρκους και ως εκ τούτου αποτέλεσαν έδρα καπεταναίων. Οι αρματολοί και κλέφτες της περιοχής είναι ονομαστοί και η λαϊκή παράδοση τραγούδησε τα κατορθώματά τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι το γνωστό παραδοσιακό τραγούδι "Παιδιά της Σαμαρίνας" αναφέρεται στην ομάδα των Σαμαριναίων που μετείχε στην έξοδο του Μεσολογγίου, ενισχύοντας τον απελευθερωτικό αγώνα.

Κατά τον 18^ο αιώνα ο Νομός μετείχε του μεταναστευτικού ρεύματος προς τις παρευξινίες περιοχές (βλ έμποροι) καθώς και της ανάπτυξης της αρχιτεκτονικής της Πίνδου (βλ. Μαστοροχώρια Γρεβενών - μάστορες πέτρας) η οποία άφησε στο Νομό πολλά τυπικά δείγματα (γεφύρια, εκκλησίες, νερόμυλους, κ.λπ.) Μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους (1912) και μέχρι το 1964, η περιοχή χωρίστηκε και εντάχθηκε διοικητικά στους νομούς Λάρισας και Κοζάνης. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από μεγάλες δυσλειτουργίες και έντονα φαινόμενα απομόνωσης, σε όλη την έκταση του Νομού. Η γεωμορφολογία και η πλήρης ανυπαρξία οδικού δικτύου καθιστούσε αδύνατη την πρόσβαση στα διοικητικά κέντρα (από οποιοδήποτε

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

σημείο του Νομού) και η κάθε επιμέρους περιοχή ανέπτυξε εξαρτήσεις με τους κατά περίπτωση εγγύς Νομούς (Λάρισα, Τρίκαλα, Γιάννενα και Κοζάνη).

Το 1964 συγκροτήθηκε ο σημερινός νομός Γρεβενών (ο νεότερος του Ελληνικού Κράτους), ο οποίος διατηρεί έντονες τις εξαρτήσεις του με τους προαναφερθέντες νομούς και προσπαθεί να επιλύσει τα προβλήματα απομόνωσης που τον χαρακτηρίζουν ακόμη. Η ιστορία βεβαίως συνεχίζει να γράφεται και τα Γρεβενά συνεχίζουν την πορεία τους με πίστη στην παράδοση τους.

A.1.4.2.1 Πολιτιστικοί πόροι και υποδομές

Ο Δήμος Γρεβενών διαθέτει πλούσια πολιτιστική ταυτότητα. Ειδικότερα περιλαμβάνει τις παρακάτω υποδομές:

- ☞ **Κέντρο Πολιτισμού Δήμου Γρεβενών:** Το Κέντρο Πολιτισμού συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην τόνωση της πολιτιστικής δραστηριότητας της περιοχής και την ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων της περιοχής. Στο Κέντρο προσφέρονται υπηρεσίες πολιτιστικού χαρακτήρα όπως κινηματογραφικές προβολές, μουσικές, θεατρικές, εικαστικές εκδηλώσεις. Διαθέτει αίθουσα που λειτουργεί για κινηματογραφικές προβολές – θεατρικές και μουσικές παραστάσεις χωρητικότητας 380 ατόμων, εκθεσιακό χώρο, συνεδριακό χώρο και Κέντρο Νεότητας, καθώς και αύλειο υπαίθριο χώρο εκδηλώσεων
- ☞ **Αίθουσα Θεάτρου – Κινηματογράφος:** Στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Πνευματικού Κέντρου λειτουργεί ο κινηματογράφος της πόλης, κατά τους χειμερινούς κυρίως μήνες, στον οποίο πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα κινηματογραφικές προβολές. Επιπλέον σε συνεργασία με τα σχολεία κάθε βαθμίδας της περιοχής, προβάλλονται ταινίες παιδαγωγικού περιεχομένου με σκοπό την ψυχαγωγία, την πνευματική μόρφωση και την διαπαιδαγώγηση των παιδιών
- ☞ **Ωδείο:** Σκοπός της λειτουργίας του είναι η διάδοση του μουσικού – καλλιτεχνικού πνεύματος που στοχεύει στην πνευματική αγωγή των κατοίκων της πόλης και της ευρύτερης περιοχής της. Στη λειτουργία του ωδείου προβλέπεται η διοργάνωση τμημάτων φιλαρμονικής. Επίσης προβλέπεται η λειτουργία και διοργάνωση τμημάτων μουσικής εκπαίδευσης μαθητών, σε διάφορα μουσικά όργανα με παράλληλη θεωρητική κατάρτιση. Η συγκεκριμένη εκπαίδευση παρέχεται από άρτια καταρτισμένους δασκάλους μουσικής που διαθέτουν την απαραίτητη διδακτική εμπειρία. Επίσης προβλέπονται λειτουργίες

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

που σχετίζονται με την επιμέλεια για το πρόγραμμα μαθημάτων, το εκπαιδευτικό υλικό, την καταλληλότητα των χώρων εκμάθησης και την διεκπεραίωση οποιουδήποτε διοικητικό-οικονομικού θέματος (γραμματειακή υποστήριξη, προβολή δραστηριοτήτων κ.λπ.) το οποίο διενεργείται αποκλειστικά για την επίτευξη των σκοπών της λειτουργίας του Ωδείου

- ↪ **Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Μηλιάς:** Το Μουσείο φυσικής ιστορίας στην Μηλιά Γρεβενών φιλοξενεί τους μεγαλύτερους χαυλιόδοντες του κόσμου. Οι χαυλιόδοντες ανήκουν σε μαμούθ (*Mammuthus primigenius*) που υπήρχαν στην περιοχή κατά των περίοδο των παγετώνων. Οι ανασκαφές στην περιοχή συνεχίζονται με αμείωτο ενδιαφέρον εδώ και πολλά χρόνια και τα αποτελέσματά τους μας δίνουν σημαντικές πληροφορίες για το γεωλογικό παρελθόν της περιοχής, για τα είδη που την κατοικούσαν, για την καταγωγή και εξέλιξή τους, για το περιβάλλον στο οποίο ζούσαν, για τις κλιματικές συνθήκες που προτιμούσαν και για τη γεωγραφική τους εξάπλωση. Η μελέτη των ευρημάτων εμπλουτίζουν τις γνώσεις για το παλαιοπεριβάλλον του ελλαδικού χώρου, αλλά και την εξέλιξη ειδών όπως τα προβοσκιδωτά, δίνοντας νέα διάσταση στη σύνθετη εικόνα της Φυσικής Ιστορίας τόσο της περιοχής, όσο και της ΝΑ Ευρώπης.

Εικόνα 22: Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Μηλιάς

Πηγή: https://museumfinder.gr/wp-content/uploads/milia_grevenon1.jpg

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

↪ **Αρχαιολογικός Χώρος Καστρί Πολυνερίου:** Ο αρχαιολογικός χώρος Καστρί βρίσκεται σε υψόμετρο 1.200μ. ανάμεσα στα χωριά Πολυνέρι και Αλατόπετρα. Στον ευρύ χώρο του τείχους της ακρόπολης, στη δυτική πλευρά της, αναγνωρίστηκαν τα λείψανα και τα θεμέλια ενός αξιόλογου κτηριακού συγκροτήματος που χρονολογείται στα τελευταία χρόνια του 4ου αι. π. Χ.: Στο μεγάλο πλάτωμα του υψώματος ο πετρόχτιστος ναός, η δωρική στοά και ένα μεγάλο ακόμη κτήριο συγκεντρώνονται γύρω από μία τετράπλευρη 'πλατεία' και σε άμεση επαφή με την μεγάλη δυτική πύλη του οχυρωματικού περιβόλου που προστάτευε την ακρόπολη.

Εικόνα 23: Αρχαιολογικός χώρος Καστρίου

Πηγή: https://www.archaiologia.gr/wp-content/uploads/2015/11/Kastri_grevenon_1-1200x900.jpg

Τα αρχαιολογικά ευρήματα έδειξαν ότι η ακρόπολη «ζει» έως τα χρόνια της επικράτησης των Ρωμαίων στα βασίλεια της Μακεδονίας, περίπου έως το 150 π. Χ. οπότε και καταστρέφεται

↪ **Μουσείο Μανιταριών:** Το Μουσείο Μανιταριών βρίσκεται στη Λάβδα Γρεβενών και λειτουργεί από το 2011. Στο χώρο του φιλοξενούνται άγρια φυσικά μανιτάρια, αποξηραμένα, καθώς και γλυπτά, τα οποία ενσωματώθηκαν μέσα σε προθήκες

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

που αποτελούν μικρογραφία της φύσης. Για όλα τα μανιτάρια δίνονται πληροφορίες με πλούσια βιβλιογραφία και οπτικοακουστικό υλικό. Επιπλέον, παρέχεται δυνατότητα για μικροσκοπική εξέταση.

Εικόνα 24: Μουσείο Μανιταριών

Πηγή: <http://www.visit-grevena.gr/activities/museum-sightseeing/mushroom-museum/>

Ο χώρος με τα οπτικοακουστικά μέσα που διαθέτει είναι κατάλληλος για σεμινάρια και ημερίδες και μετατρέπεται σε αίθουσα παρουσιάσεων με εκπαιδευτικό και ενημερωτικό περιεχόμενο. Δίνει έτσι τη δυνατότητα σε σχολεία και ομάδες να επισκέπτονται το χώρο και να ικανοποιούν τις μαθησιακές τους αναζητήσεις ως προς τη φύση και το περιβάλλον

✎ **Λαογραφικά Μουσεία:** Στο Δήμο Γρεβενών υπάρχουν λαογραφικά μουσεία στους οικισμούς Άγιου Κοσμά, Άγιου Γεώργιο, Κυδωνιών, Κυτταρισίου. Ο επισκέπτης μπορεί να δει αντικείμενα (αγροτικά εργαλεία, οικιακά σκεύη, εργαλεία οικοτεχνίας, ρουχισμός, παλιό αρχαιακό και φωτογραφικό υλικό κ.λπ) που αποτελούν μέρος του λαϊκού μας πολιτισμού

Επιπλέον σημαντικό στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελούν και οι πολλοί και σημαντικοί ιστορικοί και πολιτιστικοί πόροι της περιοχής, οι κυριότεροι από τους οποίους αναφέρονται παρακάτω:

✎ **Πέτρινα Γεφύρια:** Τα πέτρινα γεφύρια της περιοχής των Γρεβενών θεωρούνται από τα μεγαλύτερα και εντυπωσιακότερα της Μακεδονίας. Το 1995, μετά από

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ενέργειες της Νομαρχίας Γρεβενών, η 11η Εφορεία Βυζαντινών Μνημείων της Βέροιας κήρυξε τα γεφύρια του νομού, διατηρητέα μνημεία. Συνολικά καταγράφονται 17 πέτρινα γεφύρια στην ευρύτερη περιοχή.

Εικόνα 25: Γεφύρι Αζίζ Αγά

Πηγή: <http://www.visit-grevena.gr/wp-content/uploads/2015/09/2-aziz-aga-filios.jpg>

Σημαντικό για το μέγεθος του τόξου του (το μεγαλύτερο στη Μακεδονία) είναι το γεφύρι του Αζίζ-Αγά, το οποίο κτίσθηκε το 1727 και έχει μήκος 70μ. και ύψος 15μ. Για λόγους επικοινωνίας, σπουδαίο γεφύρι ήταν του Σπανού που συνέδεε την Ήπειρο με τη Μακεδονία. Έχει μήκος 84μ. και ύψος 10μ. και είναι το μεγαλύτερο του νομού. Εντυπωσιακό γεφύρι και επισκέψιμο από πλήθος κόσμου κάθε χρόνο, είναι αυτό της Πορτίτσας που είναι χτισμένο στα ριζά του φαραγγιού έξω από το χωριό Σπήλαιο. Το δίτοξο γεφύρι του Ζιάκα, δίπλα από τη νέα γέφυρα που οδηγεί στο ομώνυμο χωριό, χτίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα στον ποταμό Βελονιά. Το μοναδικό γεφύρι του νομού που είναι χτισμένο μέσα σε χωριό είναι του Δοτσικού. Μικρότερα και νεότερα πέτρινα γεφύρια υπάρχουν και σε άλλες περιοχές. Αναλυτικά τα πέτρινα γεφύρια των Γρεβενών είναι:

- ✓ Γεφύρι Μάτασαγκάνη στην Κρασιά
- ✓ Γεφύρι Λιάτισσα (του Κλέφτη)
- ✓ Γεφύρι του Παπατάκη
- ✓ Γεφύρι του Πασά
- ✓ Γεφύρι του Σταμπέκη
- ✓ Γεφύρι Αζίζ Αγά

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ✓ Γεφύρι Γκαβού
- ✓ Γεφύρι Κατσογιάννη
- ✓ Γεφύρι Κάστρου (Μεγάρου)
- ✓ Γεφύρι Πραμόριτσας
- ✓ Γεφύρι Παλιομάγερου
- ✓ Γεφύρι Σταυροποτάμου
- ✓ Γεφύρι Σπανού
- ✓ Γεφύρι Δοτσικού
- ✓ Γεφύρι Καγκέλια
- ✓ Γεφύρι Ζιάκα
- ✓ Γεφύρι Πορτίτσας

✎ **Βυζαντινοί Ναοί και Μοναστήρια:** Εξίσου σημαντική είναι και η αξία των βυζαντινών ναών και μοναστηριών που καταγράφονται στο Δήμο Γρεβενών. Το ιστορικό μοναστήρι της Κοίμησης της Θεοτόκου στο Σπήλαιο από το 1633, ο Μεταβυζαντινός Ναός Αγίου Νικολάου στο Περιβόλι από το 1803, η Ιερά Μονή Ταξιαρχών από το 1815 και πλήθος άλλων θρησκευτικών μνημείων.

Εικόνα 26: Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Σπήλαιο

Πηγή: <http://www.religiousgreece.gr>

Οι σημαντικότεροι Βυζαντινοί και Μοναστήρια είναι ενδεικτικά:

- ✓ Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Σπηλαίου:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ✓ Ιερά Μονή Ταξιάρχων
- ✓ Ιερά Μονή Γόργιανης
- ✓ Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου στη Σαρακήνα
- ✓ Ιερός Ναός Αγίας Παρασκευής Παλαιοχωρίου
- ✓ Μεταβυζαντινός Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου Περιβολίου

✎ **Μνημείο Αννίτσας:** Το μνημείο βρίσκεται δυτικά της πόλης των Γρεβενών, σε απόσταση ευθείας γραμμής 28 χιλιομέτρων, στο όρος Λύγκος, και έχει ανεγερθεί εις μνήμην των πεσόντων Αξιωματικών και Οπλιτών Νομού Γρεβενών 1940-1941, εναντίων των Ιταλών επιδρομέων. Κάθε έτος την 1^η Κυριακή μετά το δεκαπενταύγουστο διοργανώνεται εκδήλωση προσκυνήματος

Εικόνα 27: Μνημείο Αννίτσας

Πηγή: [http://www.visit-grevena.gr/wp-content/uploads/photogallery/annitsa/annitsa%20\(1\).JPG](http://www.visit-grevena.gr/wp-content/uploads/photogallery/annitsa/annitsa%20(1).JPG)

A.1.4.2.2 Πολιτιστικοί Σύλλογοι

Στο Δήμο Γρεβενών δραστηριοποιούνται αρκετοί πολιτιστικοί σύλλογοι που διοργανώνουν εκδηλώσεις με στόχο τη διατήρηση των ηθών, των εθίμων και των παραδόσεων του τόπου. Στον παρακάτω Πίνακα καταγράφονται οι ενεργοί Πολιτιστικοί Σύλλογοι του Δήμου:

Πίνακας 33: Υφιστάμενοι Πολιτιστικοί Σύλλογοι στο Δήμο Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ
1	Πολιτιστικός Σύλλογος Καληράχης
2	Πολιτιστικός Σύλλογος Καλλονής "Ο Άγιος Νικόλαος"
3	Σύλλογος Γυναικών Καλλονής
4	Σωματείο Κυδωνιωτών "Η Ένωση"
5	Πολιτιστικός Σύλλογος Λειψίου Αγ.Νικολαου
6	Εκπολιτιστικός- Λαογραφικός Σύλλογος Απανταχού Μεγαριωτών
7	Φιλοπροοδευτικός Σύλλογος Αγίου Κοσμά "Ο Άγιος Αθανάσιος"
8	Πολιτιστικός Σύλλογος Κυπαρισσιωτών
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΕΝΤΖΙΟΥ
1	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κνίδης
2	Πολιτιστικός Σύλλογος Παλαιοχωρίου
3	Πολιτιστικός Σύλλογος Σαρακίνα
4	Πολιτιστικός Σύλλογος Ποντινής
5	Πολιτιστικός Σύλλογος Κέντρου
6	Πολιτιστικός Σύλλογος Μικροκλεισούρας
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
1	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Γρεβενών "Πίνδος"
2	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Βαροσίου Γρεβενών "Άγιος Γεώργιος
3	Πολιτιστικός Σύλλογος Εργατικών Κατοικιών "Ο Αυγερινός"
4	Πολιτιστικός Σύλλογος Αμυγδαλέων
5	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Μεγ. Σειρηνίου "Λειψοκούκι"
6	Πολιτιστικός Σύλλογος Δοξαρά
7	Πολιτιστικός Σύλλογος Νέων
8	Πολιτιστικός Σύλλογος Ανθρακιάς
9	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Φελλίου
10	Πολιτιστικός Σύλλογος Δεσπότη
11	Εκπολιτιστικός Εξωραϊστικός Σύλλογος Καλοχιτών "Η Σκαμνιά"
12	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Λάβδας
13	Πολιτιστικός Σύλλογος Τρικώμου "Ο Άγιος Αθανάσιος"
14	Πολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Κοσματίου
15	Πολιτιστικός Σύλλογος Μοναχίτιου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

16	Σύλλογος Ποντίων και Μικρασιατών Γρεβενών
17	Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Βατολάκκου
18	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Ελευθέρου "Οι Άγιοι Ταξιάρχες"
19	Πολιτιστικός Σύλλογος Μυρσίνης
20	Πολιτιστικός Σύλλογος Κάστρου "Αγ. Χαράλαμπος"
21	Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Κυρακαλιωτών
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΓΙΑΝΗΣ
1	Πολιτιστικός Σύλλογος Κηπουρείου
2	Πολιτιστικός Σύλλογος Πριονίων "Κάλπους"
3	Πολιτιστικός Σύλλογος Μικρολιβαδιωτών "Η Πυροστιά"
4	Πολιτιστικός Σύλλογος Πηγαδίτσας
A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΡΑΚΛΕΩΤΩΝ
1	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αγίου Γεωργίου
2	Αδελφότης Απανταχού Αγιοργιτών "Ο Νεομάρτυς Άγιος Γεώργιος"
3	Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος "Η Νέα Μηλιά"
4	Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ταξιάρχη
A/A	ΛΟΙΠΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ
1	Σύλλογος Ποντίων και Μικρασιατών Γρεβενών
2	Μορφωτικός Σύλλογος Δοτσικού
3	Μορφωτικός και Λαογραφικός Σύνδεσμος Σμιξιωτών «Η Ωραία Βασιλίτσα»
4	Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Περιβολίου
5	Σύλλογος Περιβολιωτών Ν. Μαγνησίας
6	Σύλλογος Κουπατσαραίων Επαρχίας Ελασσόνας
7	Σύλλογος Γρεβενιωτών Θεσσαλονίκης
8	Σύλλογος Σπηλαιωτών Θεσσαλονίκης
9	Σύνδεσμος Σαμαριναίων Αθηνών "Ο Σμόλικας"
10	Σύλλογος Γρεβενιωτών Κοζάνης "Ο Αιμιλιανός"
11	Εκπολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος Τρικορφιωτών Θεσσαλονίκης

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Οι παραπάνω Σύλλογοι έχουν ιδιαίτερη σημασία για την περιοχή καθώς μέσα από τη διοργάνωση εκδηλώσεων και τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις άλλων τοπικών συλλόγων, συνδράμουν ενεργά στη διατήρηση της πολιτιστικής παράδοσης.

A.1.4.2.3 Πολιτιστικές δραστηριότητες

- ↳ **Τοπικά Πανηγύρια:** Ολόκληρος ο Δήμος διατηρεί ισχυρή παράδοση στα τοπικά πανηγύρια, πολλά από τα οποία είναι πανελλήνιας φήμης. Πρόκειται για επετειακές πολιτιστικές εκδηλώσεις, κυρίως συνδεδεμένες με εκκλησιαστικές γιορτές, πολλές φορές πολυήμερες, οι οποίες λειτουργούν ως σημαντικές ευκαιρίες συγκέντρωσης των απανταχού Γρεβενιωτών. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο σχεδόν κάθε μέρα υπάρχει πανηγύρι σε κάποιο ή και κάποια από τα χωριά των Γρεβενών στα οποία αναβιώνουν τα τοπικά έθιμα με παραδοσιακή μουσική και χορούς. Αποκορύφωμα αποτελεί ο δεκαπενταύγουστος όπου όπως θέλει η παράδοση
- ↳ **Αποκριάτικες Εκδηλώσεις:** Πρόκειται για αναβίωση παραδοσιακών εθίμων με κυρίαρχα στοιχεία τη μουσική δρόμου (χάλκινες μπάντες), το χορό, τη γευσίγνωσία, την παρέλαση, τα κούλουμα της Καθαράς Δευτέρας κ.λπ. παντού σε ανοικτούς χώρους, κυρίως στην πόλη των Γρεβενών αλλά και σε αρκετούς οικισμούς. Οι εκδηλώσεις συγκεντρώνουν σημαντικό πλήθος επισκεπτών.
- ↳ **Γιορτή Μανιταριού:** Τα σπάνια, αυτοφυή, εδώδιμα μανιτάρια είναι ένα από τα χαρακτηριστικά του αγνού φυσικού περιβάλλοντος και θεωρείται ευκαιρία τοπικής ανάπτυξης. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πόλη των Γρεβενών έχει ανακηρυχθεί "Πόλη των Μανιταριών" και το έμβλημα της είναι το μανιτάρι. Η συγκεκριμένη εκδήλωση (φεστιβάλ νεότητας) διοργανώνεται στο Πάρκο των μανιταριών μέσα στην πόλη των Γρεβενών και έχει πανελλήνια απήχηση. Οι νέοι κατασκηνώνουν, παρακολουθούν πολιτιστικά δρώμενα και κυρίως συμμετέχουν σε εξορμήσεις φυσιολατρίας, μανιταροφιλίας, γευσίγνωσίας. Οι τοπικές επιχειρήσεις προσφέρουν ως τουριστικό προϊόν σειρά εναλλακτικών δραστηριοτήτων σε όλο το Νομό Γρεβενών.
- ↳ **Γιαγκούλεια:** Πρωτότυπη πολιτιστική εκδήλωση με στόχο την φυγή του ανθρώπου από τα συνηθισμένα. Διοργανώνεται κάθε χρόνο από το Φυσιολατρικό Σύλλογο Γρεβενών στις όχθες του ποταμού Αλιάκμονα και συγκεκριμένα στον παραποτάμιο χώρο του οικισμού «Νησί» όπου υπό την χαμηλόφωνη μουσική διαδραματίζονται εξιστορήσεις δίπλα σε φωτιές, ψάρεμα, ξεναγήσεις στο δάσος, εναλλακτικές δραστηριότητες και παραδοσιακό φαγοπότι.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ✦ **Ρουγκατσάρια:** Έθιμο της Πρωτοχρονιάς στους οικισμούς: Άγιος Γεώργιος, Αμυγδαλιές και Μεγάλο Σειρήνι κατά το οποίο οι κάτοικοι ντύνονται με παραδοσιακές στολές, παίρνουν την ευχή των γονιών τους και ξεκινούν για το σημείο «μάζωξης» απ' όπου όλοι μαζί μετά πάνε για προσκύνημα στην εκκλησία. Μετά την ευλογία ξεκινούν το ξέφρενο γλέντι ψάλλοντας τα κάλαντα και τραγουδώντας παραδοσιακά τραγούδια, από σπίτι σε σπίτι.
- ✦ **Γιορτή Κερασιού Αμυγδαλιών:** Πολιτιστική εκδήλωση στις Αμυγδαλιές, το τελευταίο δεκαήμερο του Ιουνίου, με θέατρο, μουσική, παραστάσεις για παιδιά καθώς και διαλέξεις, συζητήσεις, εκθέσεις, κα, τη διάρκεια των οποίων προσφέρονται δωρεάν κεράσια από τις 15.000 κερασιές του χωριού. Μεγάλος αριθμός επισκεπτών παρακολουθεί τις εκδηλώσεις που συνήθως μεταδίδονται από την κρατική τηλεόραση.
- ✦ **Εκδηλώσεις εορτασμού Νεομάρτυρα Αγίου Γεωργίου:** Κάθε έτος στον Άγιο Γεώργιο Γρεβενών, γενέτειρα του Νεομάρτυρος Αγίου Γεωργίου, λαμβάνουν χώρο διήμερες πολιτιστικές και θρησκευτικές εκδηλώσεις εορτασμού της μνήμης του.
- ✦ **Εκδηλώσεις εορτασμού Εθνομάρτυρα Αιμιλιανού Λαζαρίδη:** Ετήσιες εκδηλώσεις εορτασμού της μνήμης του Εθνομάρτυρα Αιμιλιανού Λαζαρίδη στην γενέτειρα του, τον Αιμιλιανό.
- ✦ **Εκδηλώσεις εορτασμού στη μνήμη του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού:** Οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στις 23 και 24 Αυγούστου στον οικισμό Αγίου Κοσμά και περιλαμβάνουν εκκλησιασμό, λιτάνευση της Ιερής εικόνας και του σταυρού του Αγίου Κοσμά καθώς και χορευτικές εκδηλώσεις.

Βασικές προτεραιότητες του Δήμου για την επόμενη περίοδο αποτελούν:

- ✦ Η χρηματοδότηση του αρχαιολογικού και λαογραφικού μουσείου Γρεβενών
- ✦ Η αναβάθμιση του Κέντρου Παλαιοντολογίας Μηλιάς
- ✦ υλοποίηση προγραμμάτων δημιουργικής απασχόλησης και μαθήματα παραδοσιακού χορού και εικαστικών τεχνών
- ✦ Συνέχιση των ετήσιων εκδηλώσεων (Χριστουγεννιάτικες εκδηλώσεις, επέτειοι, κ.λπ.)

Μεγάλη βαρύτητα πρέπει να δοθεί στην προβολή και ανάπτυξη του **Γεωπάρκου της Τηθύος** που είναι πολύ μεγάλη πρόκληση για την οικονομική, τουριστική και πολιτιστική ανάπτυξη όλου του Δήμου Γρεβενών. Στο Γεωπάρκο περιλαμβάνονται όλα τα γεωλογικά, παλαιοντολογικά, αρχαιολογικά, ιστορικά και περιβαλλοντικά μνημεία που είναι και πολλά και αξιόλογα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.4.3 Αθλητισμός

Ο Αθλητισμός αποτελεί για τον Δήμο βασική επένδυση και αναπτυξιακή προτεραιότητα. Ο αθλητικός τουρισμός ειδικότερα πρέπει να αποτελέσει βασικό πυλώνα αύξησης του τουριστικού προϊόντος της περιοχής. Οι αθλητικές υποδομές σε συνδυασμό με το κλίμα της περιοχής, τις φυσικές ομορφιές και τις τουριστικές υποδομές, προσελκύουν σημαντικό αριθμό αθλητών και συντελούν στη διεξαγωγή σημαντικών αθλητικών διοργανώσεων.

A.1.4.3.1 Αθλητικές Υποδομές

Στο Δήμο Γρεβενών υπάρχουν σημαντικές αθλητικές υποδομές και περιλαμβάνουν ένα ευρύ δίκτυο κλειστών και ανοικτών γηπέδων μπάσκετ, βόλεϊ και ποδοσφαίρου, καθώς και πληθώρα άλλων εγκαταστάσεων.

Οι σημαντικότερες αθλητικές υποδομές καταγράφονται στην πόλη των Γρεβενών. Συνολικά οι υποδομές που καταγράφονται στο Δήμο περιλαμβάνουν:

- ↳ Το Δημοτικό Κλειστό Γυμναστήριο:
- ↳ Το Κλειστό Κολυμβητήριο Γρεβενών:
- ↳ Το ΔΑΚ Γρεβενών (Δημοτικό Στάδιο)
- ↳ Δύο γήπεδο ποδοσφαίρου ΕΠΣ Γρεβενών
- ↳ Δέκα γήπεδα ποδοσφαίρου 5Χ5
- ↳ Δύο γήπεδα αντισφαίρισης
- ↳ Δεκαεπτά γήπεδα ποδοσφαίρου στις περιφερειακές δημοτικές ενότητες που εξυπηρετούν τις ανάγκες των τοπικών συλλόγων

Οι αθλητικές υποδομές ανά Δημοτική Ενότητα παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 34: Κατανομή αθλητικών υποδομών / Δ.Ε. στο Δήμο Γρεβενών

Δημοτική Ενότητα	Γήπεδο Ποδοσφαίρου	Κλειστό Γυμναστήριο	Γήπεδο 5Χ5	Γήπεδο Τένις	Κολυμβητήριο	Πίστα 4Χ4
Γρεβενών	6	2	4	2	1	
Βεντζίου	3		1			
Ηρακλεωτών	4		2			
Αγίου Κοσμά	2		1			1
Γόργιανης	1		1			
Θεοδώρου Ζιάκα	1		1			
Λοιπές Ενότητες	3		2			
Σύνολα	20	2	8	2	1	1

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.1.4.3.2. Αθλητικοί Σύλλογοι - Σωματεία

Στο Δήμο δραστηριοποιούνται οι παρακάτω αθλητικοί σύλλογοι και σωματεία:

Πίνακας 35: Κατανομή αθλητικών συλλόγων - σωματείων / Δ.Ε. στο Δήμο Γρεβενών

Ομάδα	Αντικείμενο Δραστηριότητας	Περιοχή
Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Σύλλογος Γρεβενά Αεράτα	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Γρεβενά
Α.Ε. Ποντίων Βατολάκκου	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Βατόλακκος
Α.Ε. Κοκκινιάς-Πολυδένδρου	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Πολύδενδρο
Αθλητικός Σύλλογος Άρης Μηλιάς Γρεβενών	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Μηλιά
Ένωση Κοκκινιάς	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Γρεβενά
ΦΑΣ Πυρός Γρεβενών	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Γρεβενά
Κτηνοτροφικός Αστέρας Καληράχης	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Καληράχη
Α.Σ. Μαύρη Θύελλα Κνίδης	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Κνίδη
Α.Ο. Κεραυνός Μεγάρου	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Μέγαρο
Μακεδονικός Αστέρας	Ομάδα Ποδοσφαίρου Α' Ε.Π.Σ. Γρεβενών	Γρεβενά
Α.Ο. Σειρήνας Σειρηνίου	Ομάδα Ποδοσφαίρου Β' Εθνικής	Μεγάλο Σειρήνι
Φ.Ο. Πρωτέας Γρεβενών	Ομάδα Μπάσκετ Ανδρών Β' Εθνικής	Γρεβενά
«Κεραυνός Αγίου Γεωργίου»	Γυναικεία Ομάδα μπάσκετ «Κεραυνός Αγίου Γεωργίου»	Άγιος Γεώργιος
Γυμναστικός Σύλλογος Γρεβενών	Ομάδα Βόλεϊ Ανδρών και Γυναικών	Γρεβενά
Γυμναστική Ένωση Γρεβενών	Σύλλογος Αθλημάτων Στίβου	Γρεβενά
Μέγας Αλέξανδρος	Σύλλογος Κολύμβησης	Γρεβενά
Ελίμεια	Σύλλογος Κολύμβησης	Γρεβενά
ΑΓΣ Αχιλλέας Γρεβενών	Σύλλογος Πυγμαχίας και KickBox	Γρεβενά
ΑΣΑ Γρεβενών	Σύλλογος Αντισφαίρισης	Γρεβενά
ΧΟΣ Γρεβενών	Σύλλογος Χιονοδρομίας	Γρεβενά
Δρομείς Υγείας Γρεβενών	Τρέξιμο Βουνού	Γρεβενά

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

A.1.4.3.3 Αθλητικές Δράσεις - προγράμματα / εκδηλώσεις

Στο Δήμο διεξάγονται σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις, που προσελκύουν μεγάλο αριθμό αθλητών, συνοδών και θεατών. Ενδεικτικά αναφέρονται:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- Αγώνες ποδοσφαίρου, μπάσκετ και βόλεϊ
- Κολυμβητικοί αγώνες
- Αγώνες κλασσικού Αθλητισμού «Αχίλλεια»
- Αγώνες Ορεινού Τρεξίματος
- Αγώνες Χιονοδρομίας στο Ε.ΧΚ Βασιλίτσας
- Αγώνες μηχανών ENDURO και οχημάτων 4Χ4

Η γεωμορφολογία του Δήμου δίνει απεριόριστες δυνατότητες εναλλακτικών αθλητικών δραστηριοτήτων όπως ορειβασία αναρρίχηση, ιππασία, ποδηλασία βουνού, αιωροπτερισμό κ.λπ.

Ο Δήμος Γρεβενών επενδύει στον αθλητισμό μέσα από τη δημιουργία, τη συντήρηση και την ποιοτική αναβάθμιση ενός δικτύου αθλητικών εγκαταστάσεων που χωροθετούνται σε όλα τα δημοτικά διαμερίσματα και προορίζονται για τη σωματική άσκηση και τη φυσική αγωγή των δημοτών όλων των ηλικιών.

Στρατηγικός σχεδιασμός και στόχος του Δήμου είναι η ενδυνάμωση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και η διασύνδεσή του με τον τουρισμό. Ειδικότερα οι προωθούμενες δράσεις περιλαμβάνουν:

- ↳ Την κατασκευή πίστας μηχανοκίνητου αθλητισμού και εγκαταστάσεων προσγείωσης – απογείωσης μικρών αεροσκαφών και ελικοπτέρων
- ↳ Την αναβάθμιση – αξιοποίηση του Εθνικού Χιονοδρομικού Βασιλίτσας συμπεριλαμβανομένου της οδού πρόσβασης προς αυτό και του γειτνιάζοντος χώρου κατασκηνώσεων Φιλιππαίων ως Κέντρου Προπονητικού Αθλητισμού και αστροπαρατήρησης
- ↳ Την κατασκευή 22 νέων παιδικών χαρών στην πόλη των Γρεβενών και σε τοπικές κοινότητες του Δήμου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.1.4.4 Κοινωνική Πολιτική

Οι υφιστάμενες υπηρεσίες και δομές κοινωνικής πρόνοιας του Δήμου Γρεβενών παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 36: Υφιστάμενες Κοινωνικές Δομές στο Δήμο Γρεβενών

Δομή/ Υπηρεσία	Δ. Διαμέρισμα	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός
ΚΔΑΠ (3 δομές)	Δ.Ε. Γρεβενών	
ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ (1 μονάδα)	Δ.Ε. Γρεβενών	
Παιδικό Σταθμοί (2 μονάδες)	Δ.Ε. Γρεβενών	
Μονάδα Βοήθειας στο σπίτι (7 δομές)	Δ.Ε. Γρεβενών, Δ.Ε. Βεντζίων, Δ.Ε. Ηρακλειωτών, Δ.Ε. Γόργιανης, Δ.Ε. Θεοδώρου Ζιάκα, Δ.Ε. Αγίου Κοσμά	Το σύνολο των δημοτών
Κέντρο Κοινότητας Δήμου Γρεβενών	Γρεβενά	Το σύνολο των δημοτών
ΚΑΠΗ Γρεβενών	Γρεβενά	Όλος ο πληθυσμός του Δήμου
Μαθητική Εστία	Γρεβενά	40 μαθητές
ΚΑΠΗ Γρεβενών - Δημοτικός χώρος συγκέντρωσης και ψυχαγωγίας ηλικιωμένων	Ταξιάρχης	35 άτομα
	Κοκκινιά	20 άτομα
	Κληματάκι	20 άτομα

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης

Το «Κ.Δ.Α.Π. του Δήμου Γρεβενών» δραστηριοποιείται στην πόλη των Γρεβενών από το 2012 και υπάγεται στη Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου Γρεβενών (Δ.Ε.Κ.Ε.Γ.) Αποτελείται από 3 μεγάλες δομές:

- ✎ ΚΔΑΠ Αθλητισμού (στο γυμναστήριο του 1^{ου} Γυμνασίου Γρεβενών)
- ✎ ΚΔΑΠ 6^{ου} Δημοτικού (στο 6^ο Δημοτικό Σχολείο Γρεβενών)
- ✎ ΚΔΑΠ Πνευματικού Κέντρου (στο Κέντρο Πολιτισμού και στην παιδική Δανειστική Βιβλιοθήκη)

Το εκπαιδευτικό προσωπικό των ΚΔΑΠ περιλαμβάνει Καθηγητές Φυσικής Αγωγής, Πληροφορικής, Μουσικής, Εικαστικών, Δασκάλα μοντέρνου χορού καθώς και νηπιαγωγούς.

Ενδεικτικά οι δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα είναι:

- ✎ Αθλητικές δραστηριότητες όπως: Κολύμβηση, Ποδόσφαιρο, Μπάσκετ, Τένις, Βόλεϊ, Γενική Γυμναστική, Γιόγκα, Ζούμπα, Αερόμπικ, Ρυθμική.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- ✉ Πληροφορική, Εκπαιδευτική Ρομποτική με το LEGO MINDSTORMS EV3, Προγραμματισμός.
- ✉ Φιλαναγνωσία, Δημιουργική γραφή, Μαθηματικός λογισμός.
- ✉ Ιστορία της Τέχνης, Εικαστικά, Ζωγραφική, Χειροτεχνίες, Κατασκευές και τεχνοτροπίες όπως ντεκουπάζ, πηλός κλπ.
- ✉ Μοντέρνος και Παραδοσιακός Χορός.
- ✉ Μουσική, μουσική προπαιδεία, γνωριμία με μουσικά όργανα.
- ✉ Υπαίθριες Δραστηριότητες, Επιτραπέζια Παιχνίδια, Σκάκι, Λεξοπαιχνίδια, Θεατρική Αγωγή.

ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ

Το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες (Κ.Δ.Α.Π. Α.Μ.Ε.Α.) λειτουργεί στον οικισμό Ελάτου της Δ.Ε. Γρεβενών, και εξυπηρετεί 19 παιδιά με ειδικές ανάγκες του Δήμου Γρεβενών, και απασχολούνται σε αυτό 10 εργαζόμενοι.

Σκοπός του ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ είναι η δημιουργική απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, η κοινωνική τους ένταξη, η στήριξη της οικογένειας ώστε να αποφευχθούν καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού, η χρήση ιδρυματικής φροντίδας, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ατόμων και των οικογενειών τους και η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας αναφορικά με τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Το ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ παρέχει τις παρακάτω υπηρεσίες:

- ✉ Θεραπευτικές
- ✉ Ψυχολογική εκτίμηση, παρεμβάσεις σε προβλήματα συμπεριφοράς, συμβουλευτική γονέων
- ✉ Αντιμετώπιση προβλημάτων λόγου, κίνησης, αυτοεξυπηρέτησης, με την εφαρμογή προγραμμάτων λογοθεραπείας, άθλησης και εργοθεραπείας.
- ✉ Απασχόλησης

Παιδικοί – Βρεφονηπιακοί Σταθμοί

Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργούν δύο Δημοτικοί Παιδικοί & Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, όπου φιλοξενούνται παιδιά προσχολικής ηλικίας από 2,5 έως 6,5 ετών για ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας.

Οι Παιδικοί Σταθμοί παρέχουν τις παρακάτω υπηρεσίες:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- ✉ Υγιεινή και ασφαλή παραμονή, προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε ηλικίας φιλοξενουμένων παιδιών.
- ✉ Απασχόληση, διαπαιδαγώγηση, παιχνίδι, ψυχαγωγία, ανάπαυση, ψυχολογική βοήθεια ανάλογα με την ηλικία.
- ✉ Μέριμνα για την ομαλή ψυχοσυναισθηματική και υγιεινή ανάπτυξη των παιδιών και παροχή συμβουλευτικής ενημέρωσης και υποστήριξης στις οικογένειές τους.
- ✉ Υγιεινή και επαρκή διατροφή με σωστή ποιοτική σύνθεση.
- ✉ Φροντίδα για την ατομική καθαριότητά τους, καθώς και την καθαριότητα των χώρων της Μονάδας.
- ✉ Τακτική ιατρική παρακολούθηση.

Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» λειτουργεί στο Δήμο Γρεβενών με 7 δομές και 18 εργαζόμενους που καλύπτουν γεωγραφικά το σύνολο του Δήμου. Με τη συνέχιση του έργου, η ήδη λειτουργούσα δομή θα εξυπηρετεί ηλικιωμένα και ανήμπορα άτομα, ταυτόχρονα δε και τις οικογένειές τους και ειδικότερα τις γυναίκες με την απεμπλοκή τους από την φροντίδα αυτών.

Η μονάδα «Βοήθεια στο Σπίτι» με την παροχή υπηρεσιών φροντίδας κατ' οίκον, σε ηλικιωμένους στοχεύει με την λειτουργία της στην παραμονή τους στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, τη διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, την αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας ή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, την εξασφάλιση αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Ταυτόχρονα, στοχεύει στην αποδέσμευση των γυναικών από την φροντίδα των ηλικιωμένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες, ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση τους στην απασχόληση, η σταδιοδρομία και ο συμβιβασμός της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή.

Κέντρο Κοινότητας Δήμου Γρεβενών

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η δράση του Κέντρου Κοινότητας⁸ Δήμου Γρεβενών στην περιοχή με βασικές του λειτουργίες:

⁸ Τα Κέντρα Κοινότητας είναι δομές που σχεδιάστηκαν από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.(Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων). Ο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- ↳ Υποδοχή – Ενημέρωση – Υποστήριξη των πολιτών
- ↳ Συνεργασία με υπηρεσίες και Δομές
- ↳ Παροχή υπηρεσιών που αποσκοπούν στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και διασφαλίζουν την κοινωνική ένταξη των ωφελούμενων

Μαθητική Εστία

Η μαθητική εστία αποτελεί μια δομή του Υπουργείου Παιδείας που έχει ως σκοπό την φιλοξενία και σίτιση μαθητών της ευρύτερης περιοχής των οποίων οι οικογένειες αντιμετωπίζουν οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα.

Οι εγκαταστάσεις της έχουν παραχωρηθεί από το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας από το οποίο λαμβάνει ετήσια επιχορήγηση ενώ η λειτουργική διαχείριση γίνεται από το Δήμο Γρεβενών μέσω της απασχόλησης σε αυτή 3 υπαλλήλων.

Ο αριθμός των μαθητών που φιλοξενούνται ανέρχονται σε 25 άτομα με δυνατότητα φιλοξενίας έως 40 μαθητές. Κατά καιρούς η Μαθητική Εστία έχει φιλοξενήσει Έλληνες Αθλητές και Ελληνικές Εθνικές Ομάδες για την προετοιμασία τους ενώ διοργανώνει και εκπαιδευτικές εκδρομές.

Οι βασικότερες ανάγκες της αφορούν τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και ο ηλεκτροφωτισμός των περιμετρικών δρόμων.

Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων

Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργούν δύο (2) ΚΑΠΗ και συγκεκριμένα ένας (1) εξ' αυτών λειτουργεί στη Δημοτική Ενότητα Γρεβενών και ένας (1) στη Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών.

Οι δραστηριότητες των ΚΑΠΗ είναι:

- ↳ Η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων, ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου.
- ↳ Η διαφώτιση και η συνεργασία του κοινωνικού συνόλου και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων.

συνολικός Προϋπολογισμός της δομής χρηματοδοτείται από το ΕΠ Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ. Η διάρκεια του Οικονομικού Αντικειμένου είναι από 16/08/2017 έως 30/09/2023

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

↪ Η έρευνα θεμάτων σχετικά με τους ηλικιωμένους. Πολύ σημαντική τομή σε αυτό το τρίτο σημείο είναι η πρόληψη όπου αυτή διακρίνεται σε: Πρωτογενή φροντίδα (εμβολιασμοί, συμβουλές για την αποφυγή ατυχημάτων), δευτερογενή (ιατρικές εξετάσεις που έχουν σκοπό την έγκαιρη διάγνωση, ώστε να αποφευχθεί η μακροχρόνια πολλές φορές θεραπεία), η πρόληψη, που είναι μια αξιόλογη προσέγγιση της τρίτης ηλικίας όπου οι ηλικιωμένοι δεν αντιμετωπίζονται ως άνθρωποι που έχουν ολοκληρώσει τον ανθρώπινο κύκλο της ζωής τους αλλά ως πρόσωπα με ιδιαίτερες ανάγκες περίθαλψης και προστασίας στην δεδομένη αυτή φάση της ζωής τους.

Ο Δήμος έχει αναπτύξει έντονη κοινωνική δράση στηρίζοντας εμπράκτως και συνεχώς τους δημότες που έχουν ανάγκη. Ειδικότερα υλοποιεί τα παρακάτω προγράμματα/ δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης:

- **Πρόγραμμα ΤΕΒΑ**

Ο Δήμος συμμετέχει ως εταίρος στην Κοινωνική Σύμπραξη Επισιτιστικής Βοήθειας (ΤΕΒΑ) για την ΠΕ Γρεβενών με επικεφαλής εταίρο την ΠΕ Γρεβενών. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους. Ωφελούμενοι του Προγράμματος είναι άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας. Στα πλαίσια αυτά ο Δήμος παρέχει οικονομική ενίσχυση στους δικαιούχους και υλοποιεί δράσεις σίτισης απόρων κατοίκων σε συνεργασία με εθελοντές.

Υπολογίζεται ότι από την αρχή του προγράμματος ο αριθμός των ωφελούμενων οικογενειών ανέρχεται σε 400.

- **Κοινωνικό Παντοπωλείο**

Στο Δήμο λειτουργεί από το 2019 το Κοινωνικό Παντοπωλείο. Αποτελεί μία υπηρεσία που παρέχεται από τους δήμους για τη σίτιση και την ένδυση απόρων κατοίκων. Σκοπός του είναι, η ανακούφιση και στήριξη άπορων οικογενειών, προσφέροντάς τους δωρεάν είδη πρώτης ανάγκης. Εκτιμάται ότι κάθε έτος διανέμονται 10 τόνοι τροφίμων που προέρχονται από δαπάνες του Δήμου και δωρεές. Σημαντική βοήθεια στους απόρους προσφέρει και η Ιερά Μητρόπολη Γρεβενών με την οποία ο Δήμος έχει ουσιαστική και συνεχή συνεργασία σε κοινωνικά ζητήματα.

Κάθε έτος δημιουργείται σχετική λίστα ωφελούμενων κατόπιν εξέτασης των απαραίτητων δικαιολογητικών, στους οποίους διαμοιράζονται δωρεάν τα παραπάνω αγαθά.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- **Κοινωνικό Φροντιστήριο**

Ο Δήμος Γρεβενών στα πλαίσια άσκησης της Κοινωνικής του Πολιτικής προσφέρει σε άπορους μαθητές δωρεάν παρακολούθηση μαθημάτων γυμνασίου, λυκείου

Το βασικότερο πρόβλημα είναι η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού για την υλοποίηση δράσεων –προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής. Παράλληλα οι δράσεις κοινωνικής πολιτικής του Δήμου αφορούν κυρίως εκείνες που είναι χρηματοδοτούμενες από προγράμματα δεδομένου ότι δεν υπάρχει ολοκληρωμένος σχεδιασμός για την κοινωνική πολιτική.

Η υλοποίηση δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα αποτελεί βασική προτεραιότητα για το Δήμο.

A.1.4.5 Υγεία

Ο Δήμος Γρεβενών ανήκει στην 3^η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας η οποία είναι υπεύθυνη για την εύρυθμη λειτουργία του υγειονομικού συστήματος, σε όλα τα επίπεδα φροντίδας (πρωτοβάθμιο, δευτεροβάθμιο, τριτοβάθμιο).

Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνονται οι υφιστάμενες υποδομές υγείας στο Δήμο Γρεβενών

Πίνακας 37: Υφιστάμενες Υποδομές Υγείας στο Δήμο Γρεβενών

Υποδομή	Δ. Διαμέρισμα	Εξυπηρετούμενος Πληθυσμός
Γενικό Νοσοκομείο Γρεβενών	Γρεβενά	Όλοι οι Δημότες
Κέντρο Υγείας Γρεβενών	Γρεβενά	Δ.Ε. Γρεβενών
Περιφερειακό Ιατρείο Αγίου Γεωργίου	Άγιος Γεώργιος	Δ.Ε. Ηρακλεωτών
Περιφερειακό Ιατρείο Αγίων Θεοδώρων	Άγιοι Θεόδωροι	Άγιοι Θεόδωροι και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Βατολάκκου	Βατόλακκος	Βατόλακκος και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Ζιάκα	Ζιάκας	Ζιάκας και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Καλοχίου	Καλόχι	Καλόχι και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Κηπουρειού	Κηπουρείο	Κηπουρείο και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Κνίδης	Κνίδη	Κνίδη και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Κρανιάς	Κρανιά	Κρανιά και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Μέγαρου	Μέγαρο	Μέγαρο και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Μαυραναίων	Μαυραναίοι	Μαυραναίοι και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Πολυνερίου	Πολυνέρι	Πολυνέρι και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Ροδιάς	Ροδιά	Ροδιά και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Σαρακίνας	Σαρακίνα	Σρακίνα και όμοροι οικισμοί
Περιφερειακό Ιατρείο Τρίκωμο	Τρίκωμο	Τρίκωμο και όμοροι οικισμοί
Εδικό Περιφερειακό Ιατρείο καταστήματος κράτησης Γρεβενών	Φελλί	Κρατούμενοι του Καταστήματος Κράτησης

Πηγή: 3^η ΥΠΕ Μακεδονίας (www.3ype.gr)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Το Γενικό Νοσοκομείο Γρεβενών αποτελεί ένα από τις σύγχρονες μονάδες υγείας της 3^{ης} ΥΠΕ καθώς από το 2003 λειτουργεί σε καινούριο κτίριο. Το Νοσοκομείο έχει συνολική δυναμικότητα 106 κλινών και λειτουργεί παθολογικός τομέας, χειρουργικός τομέας, μονάδα βραχείας νοσηλείας κ.λπ.. Αναλυτικά οι παρεχόμενες υπηρεσίες του είναι:

Πίνακας 38: Παρεχόμενες υπηρεσίες Γ.Ν. Γρεβενών

Υπηρεσία / Τομέας	Τμήμα / Μονάδα
Ιατρική Υπηρεσία Παθολογικό /	Παθολογικό, Πνευμονολογικό, Καρδιολογικό, Παιδιατρικό,
Ιατρική Υπηρεσία Χειρουργικός /	Χειρουργικό, Ορθοπαιδικό, Μασευτικό-Γυναικολογικό, Ουρολογικό, Οφθαλμολογικό, Οδοντιατρικό
Ιατρική Υπηρεσία Εργαστηριακός /	Μικροβιολογικό, Αιμοδοσία, ακτινολογικό
Ιατρική Υπηρεσία	Επείγοντα περιστατικά, Βραχεία Νοσηλεία
Νοσηλευτική Υπηρεσία	Παθολογική, χειρουργική, παιδιατρική, καρδιολογική, χειρουργείο
Μονάδες	Τεχνητού Νεφρού, Εμφραγμάτων, Οδοντιατρικής περίθαλψης ΑμεΑ

Πηγή: www.nosgrevenon.gr

Στην αρμοδιότητα του Γενικού Νοσοκομείου Γρεβενών, υπάγονται οργανικά και διοικητικά το Κέντρο Υγείας Δεσκάτης και το Περιφερειακό Ιατρείο Καρπερού του Δήμου Δεσκάτης, καθώς και τα Περιφερειακά Ιατρεία των Γρεβενών Δήμου Γρεβενών που έχουν ως φορέα εποπτείας το Κέντρο Υγείας Δεσκάτης, με τα οποία βρίσκεται σε άμεση επιστημονική, νοσηλευτική, εκπαιδευτική και λειτουργική σύνδεση.

Τις ανάγκες των απομακρυσμένων από την πόλη των Γρεβενών οικισμών, καλύπτουν τα Περιφερειακά Ιατρεία του Δήμου Γρεβενών

Επίσης το Γ.Ν. Γρεβενών σε συνεργασία με το Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ) Γ.Ν. Γρεβενών για το εκπαιδευτικό έτος 2020-2021, θα λειτουργήσει τις παρακάτω ειδικότητες κατάρτισης:

- ↳ Βοηθός νοσηλευτικής τραυματολογίας
- ↳ Βοηθός νοσηλευτικής γενικής νοσηλείας

Ο Δήμος συμμετέχει στο Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων – Προαγωγής Υγείας. Το Δίκτυο αριθμεί 229 ΟΤΑ Μέλη από όλες τις Περιφέρειες της χώρας και έχει ως αποκλειστικό του σκοπό την Πρόληψη των Νοσημάτων, την Προαγωγή της Υγείας, των πληθυσμιακών ομάδων υψηλού κινδύνου και γενικότερα την προώθηση ολοκληρωμένων Πολιτικών και Δράσεων στο πεδίο της Δημόσιας Υγείας. Δραστηριοποιείται κυρίως στους τομείς της Υγειονομικής Ενημέρωσης, της Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Προληπτικής Ιατρικής.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Επίσης ο Δήμος ως μέτοχος στη Διαδημοτική Αναπτυξιακή ΟΤΑ «Ψηφιακές Πόλεις Κεντρικής Ελλάδας- Cities Net ΑΕ» υλοποίησε το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ACTIVAGE. Το πρόγραμμα αφορά την εγκατάσταση δωρεάν εξοπλισμού σε οικίες εθελοντών ηλικιωμένων που επιτρέπει τη διακριτική παρακολούθηση της κατάστασης της υγείας και την αυτόματη αναγνώριση τυχόν προβλημάτων (πχ πτώση, κίνδυνος θερμοπληξίας κτλ) Ταυτόχρονα, άλλοι 100 περίπου ασθενείς με διαβήτη/υπέρταση θα μπορούν να ενταχθούν σε πρόγραμμα τηλεφροντίδας, επίσης με τη χρήση του διαδικτύου, από το διαβητολογικό ιατρείο του Περιφερειακού Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου Λάρισας.

Δεδομένου ότι η εξασφάλιση των συνθηκών υγείας των κατοίκων κάθε περιοχής θα πρέπει να αποτελεί 1^η προτεραιότητα, κρίνεται σκόπιμο να διερευνηθεί στην περίπτωση του Δήμου Γρεβενών, η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου τηλεϊατρικής, το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει διαδικασίες παρακολούθησης ευαίσθητων ομάδων του πληθυσμού, τηλεφροντίδας για τις κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου, κ.λπ.

A.1.4.6 Πολιτική Προστασία

Στο Δήμο Γρεβενών έχει συσταθεί Συντονιστικό Τοπικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας με τη συμμετοχή εκπροσώπων από τους παρακάτω φορείς:

- ✉ Δήμος Γρεβενών
- ✉ Πυροσβεστική Υπηρεσία Γρεβενών
- ✉ Αστυνομική Διεύθυνση Γρεβενών
- ✉ Στρατόπεδο Γρεβενών
- ✉ Διεύθυνση Δασών Γρεβενών
- ✉ Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Γρεβενών
- ✉ ΔΕΔΗΕ
- ✉ ΟΤΕ
- ✉ Γενικό Νοσοκομείο Γρεβενών
- ✉ ΕΚΑΒ
- ✉ Φορέας Διαχείρισης Βόρειας Πίνδου
- ✉ Εθνικό Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας
- ✉ Σύλλογος Ξενοδόχων Γρεβενών
- ✉ Ομάδα Διάσωσης Γρεβενών
- ✉ Ορειβατικός Σύλλογος Γρεβενών
- ✉ Κυνηγητικός Σύλλογος Γρεβενών
- ✉ Λέσχη 4Χ4 Γρεβενών

Τα μέλη του συνεδριάζουν με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση έκτακτων καιρικών φαινομένων (χιονοπτώσεις, παγετός, πυρκαγιές του θερινού μήνες, πλυμμηρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, κ.λπ.), αντιμετώπιση πανδημιών, την αντιμετώπιση έκτακτων κοινωνικών φαινομένων (π.χ. μεταναστευτικές ροές) και γενικότερα ζητήματα πολιτικής προστασίας.

Στο πλαίσιο της πρόληψης και προστασίας του περιβάλλοντος της περιοχής, υπάρχει σημαντική δράση και συνεργασία των Εθελοντικών Συλλόγων με το Δήμο.

Η ελλιπής προετοιμασία, ενημέρωση και εκπαίδευση των πολιτών, μπορεί να κοστίσει ανθρώπινες ζωές αλλά και υποδομές. Στο πλαίσιο έκτακτων συνθηκών που μπορεί ανά πάσα στιγμή να λάβουν χώρα (φυσικές καταστροφές, τεχνολογικές απειλές, πανδημίες, κλπ.). Ο Δήμος πρέπει να μεριμνήσει για την εκπόνηση ενός Επιχειρησιακού Σχεδίου Δημιουργίας των απαραίτητων μηχανισμών και των ενεργειών διαχείρισης και συντονισμού των κρίσιμων Δράσεων, εναρμονισμένο με τις γενικότερες κατευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Μέσω των συγκεκριμένων σχεδίων επιδιώκεται η ταχεία και συντονισμένη επέμβαση των υπηρεσιών για την προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων του Δήμου, του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, όσο και η βελτίωση των μέσων και των μεθόδων πρόβλεψης και ετοιμότητας σε περίπτωση σεισμού, πυρκαγιάς, πλημμυρών, και άλλων φυσικών ή τεχνολογικών καταστροφών.

A.1.4.7. Διαχείριση αδέσποτων ζώων

Ο Δήμος Γρεβενών με γνώμονα την προστασία της δημόσιας υγείας και διαχείρισης ζώων συντροφιάς που διαβιούν στην περιοχή, υλοποιεί διάφορες δράσεις στα πλαίσια των οποίων, έως και σήμερα, έχουν περισυλλέγει, καταγραφεί, σημανθεί και παρασχεθεί κτηνιατρικές υπηρεσίες στείρωσης, σήμανσης, και εμβολιασμού σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς, τα περισσότερα εκ των οποίων έχουν επανατοποθετηθεί, υγιή, στο οικείο τους φυσικό περιβάλλον, όπου κάτοικοι φιλόζωοι, αλλά και η Φιλοζωική ομάδα Γρεβενών ασχολούνται με την φροντίδα τους, ενώ κάποια φιλοξενούνται στο Καταφύγιο αδέσποτων ζώων. Ανάμεσα στις υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος είναι και η σίτιση.

Η διαχείριση των αδέσποτων ζώων είναι ένα πολύ σοβαρό ζήτημα για το Δήμο Γρεβενών με πολλά προβλήματα που θα πρέπει να επιλυθούν, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι:

- ↳ Το καταφύγιο λειτουργεί προσωρινά σε εγκαταστάσεις που δεν πληρούν τις απαιτούμενες προδιαγραφές λειτουργίας, ενώ ο αριθμός των ζώων που φιλοξενούνται ξεπερνά κατά πολύ τον επιτρεπόμενο με αποτέλεσμα οι συνθήκες σίτισης, διαμονής καθώς και οι υπηρεσίες φροντίδας να είναι ελλιπείς.
- ↳ Οι διαθέσιμοι πόροι του Δήμου είναι περιορισμένοι όπως επίσης και οι πιστώσεις από την Κεντρική Διοίκηση. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι τελευταίες καλύπτουν μόλις το 20% των πραγματοποιούμενων εξόδων
- ↳ Οι υπηρεσίες που παρέχονται στο καταφύγιο γίνονται κυρίως εθελοντικά από την φιλοζωική ομάδα και άλλες εθελοντικές οργανώσεις όπως η Εθελοντική Δράση Κτηνιάτρων Ελλάδας.

Η παράνομη θανάτωση των αδέσποτων είναι συνεχής και έντονη, και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα και αποτελεσματικά.

Η ιδιαιτερότητα του μεγάλου αριθμού των οικισμών του Δήμου έχει σαν αποτέλεσμα να υπάρχει σημαντικός αριθμός αδέσποτων ζώων, τα οποία στους περισσότερους οικισμούς πλην της πόλης των Γρεβενών είναι ανεξέλεγκτα.

Ένας σημαντικός αριθμός ζώων επίσης προέρχεται από διάφορους ιδιοκτήτες (κυνηγοί κ.λπ.) οι οποίοι αφήνουν ελεύθερα τα ζώα τους.

Η δυνατότητα για την δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δημοτικού χώρου όπου θα παρέχονται όλες οι υπηρεσίες (σίτιση, φιλοξενία, κτηνιατρικές υπηρεσίες, κ.λπ.) πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο μπορεί να υλοποιηθεί αλλά κυρίως να είναι βιώσιμη

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

και λειτουργική, δεδομένου ότι σχεδόν όλο το λειτουργικό κόστος θα βαρύνει τον Δήμο.

Στις άμεσες προτεραιότητες του Δήμου είναι:

- ↪ Η φροντίδα (περισυλλογή για στείρωση, ηλεκτρονική σήμανση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και επανατοποθέτηση) των αδέσποτων ζώων, την παροχή κτηνιατρικών υπηρεσιών σε τραυματισμένα αδέσποτα ζώα και δαπάνες σίτισης
- ↪ Οι κτηνιατρικές υπηρεσίες στείρωσης, ηλεκτρονικής σήμανσης, εμβολιασμού και αποπαρασίτωσης σε αδέσποτα ζώα συντροφιάς που διαβιούν στην περιοχή αρμοδιότητας του Δήμου
- ↪ Οι Εθελοντικές δράσεις Κτηνιάτρων, φιλοζωικών σωματείων και ΜΚΟ τις οποίες συνεπικουρεί ο Δήμος στο μέτρο των δυνατοτήτων του
- ↪ η ηλεκτρονική ταυτοποίηση και καταγραφή αδέσποτων ζώων

A.1.4.8 Ψηφιακή Σύγκλιση – Νέες Τεχνολογίες

Η ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου Γρεβενών εξαρτάται σήμερα όχι μόνο από το πλήθος των «σκληρών υποδομών» όπως δρόμοι, πάρκα, αξιοθέατα, συγκοινωνίες («φυσικό κεφάλαιο»), αλλά όλο και περισσότερο και από τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα της επικοινωνίας, της γνώσης και των κοινωνικών υποδομών («πνευματικό και κοινωνικό κεφάλαιο»). Η διαδικασία μετασχηματισμού της περιοχής σε «έξυπνο Δήμο» θέτει ως κυριότερο στόχο την καλύτερη ποιότητα ζωής για όλους τους κάτοικους, ελαχιστοποιώντας παράλληλα την κατανάλωση πόρων, με την υιοθέτηση ολοκληρωμένων καινοτόμων λύσεων και τεχνολογιών.

Η υλοποίηση του ως άνω στρατηγικού στόχου δύναται να επιτευχθεί μέσω μιας ειδικά στοχευμένης Στρατηγικής που θα αφορά σε βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις σε έργα του Δήμου, μέσω της ενσωμάτωσης υποδομών και εφαρμογών «Εξυπνου Δήμου». Για να επιτευχθεί το σύστημα μιας έξυπνης περιοχής είναι απαραίτητος ο συνδυασμός συστημάτων καινοτομίας με τα ψηφιακά δίκτυα και τις εφαρμογές διαχείρισης της πληροφορίας και της γνώσης. Η αξιοποίηση της ανθρώπινης ευφυΐας σε συνδυασμό με τη συλλογική ευφυΐα των θεσμών καινοτομίας και την τεχνητή των ψηφιακών δικτύων και εφαρμογών ολοκληρώνει το πορτραίτο της έξυπνης περιοχής.

Ειδικότερα, μια έξυπνη περιοχή ενσωματώνει νέες τεχνολογίες και ψηφιακές υπηρεσίες σε ευρύτερους τομείς δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν την οικονομία, την κινητικότητα, το περιβάλλον, τη διαβίωση, τους κατοίκους και την διακυβέρνηση. Οι συγκεκριμένοι τομείς εμφανίζουν επιμέρους πεδία λειτουργιών, στους οποίους βρίσκουν εφαρμογή ψηφιακές υπηρεσίες και συστήματα νέων τεχνολογιών, αποσκοπώντας στην αποδοτικότητα και την αειφορία της περιοχής. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι τομείς:

- ☞ Διακυβέρνηση (υπηρεσίες που αφορούν on-line διοικητικές διαδικασίες σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, ανοιχτά δεδομένα, ηλεκτρονική διαβούλευση)
- ☞ Εκπαίδευση (ψηφιακές δραστηριότητες σχολείων, δια βίου εκπαίδευση, σχολικό δίκτυο, υπηρεσίες που υποστηρίζουν τη σχολική παρακολούθηση)
- ☞ Περιβάλλον και ενέργεια (υπηρεσίες ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την ανακύκλωση, έξυπνοι μετρητές κατανάλωσης για μείωση της κατανάλωσης της ενέργειας, έξυπνα κτίρια, αειφόρος αστικός σχεδιασμός κ.α.)
- ☞ Φροντίδα υγείας (ψηφιακές υπηρεσίες τηλεπρόνοιας και φροντίδας, απομακρυσμένη υποστήριξη σε ευπαθείς ομάδες πολιτών)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- ↗ Ασφάλεια (πολιτική προστασία, διαχείριση εκτάκτων αναγκών και φυσικών κινδύνων, έξυπνες κάρτες πρόσβασης στα κτίρια)
- ↗ Κοινωνική ενσωμάτωση (ΑΜΕΑ, ψηφιακός αναλφαβητισμός, δημόσια πρόσβαση στο διαδίκτυο)
- ↗ Τουρισμός και πολιτισμός (υπηρεσίες τουρισμού και προώθησης του πολιτισμού)
- ↗ Επικοινωνίες (αύξηση του ρόλου των οπτικών ινών και ασύρματων δικτύων, υπηρεσίες επικοινωνίας κ.α.)
- ↗ Η σημαντικότερη έλλειψη αφορά την απουσία Γραμμής Δημότη καθώς και συστήματος ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων (ΣΗΔΕ). Επιτακτική ανάγκη αποτελεί η ενεργοποίηση των Υπηρεσιών του Δήμου ώστε να διευρυνθεί η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες.

A.2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

A.2.1. ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ

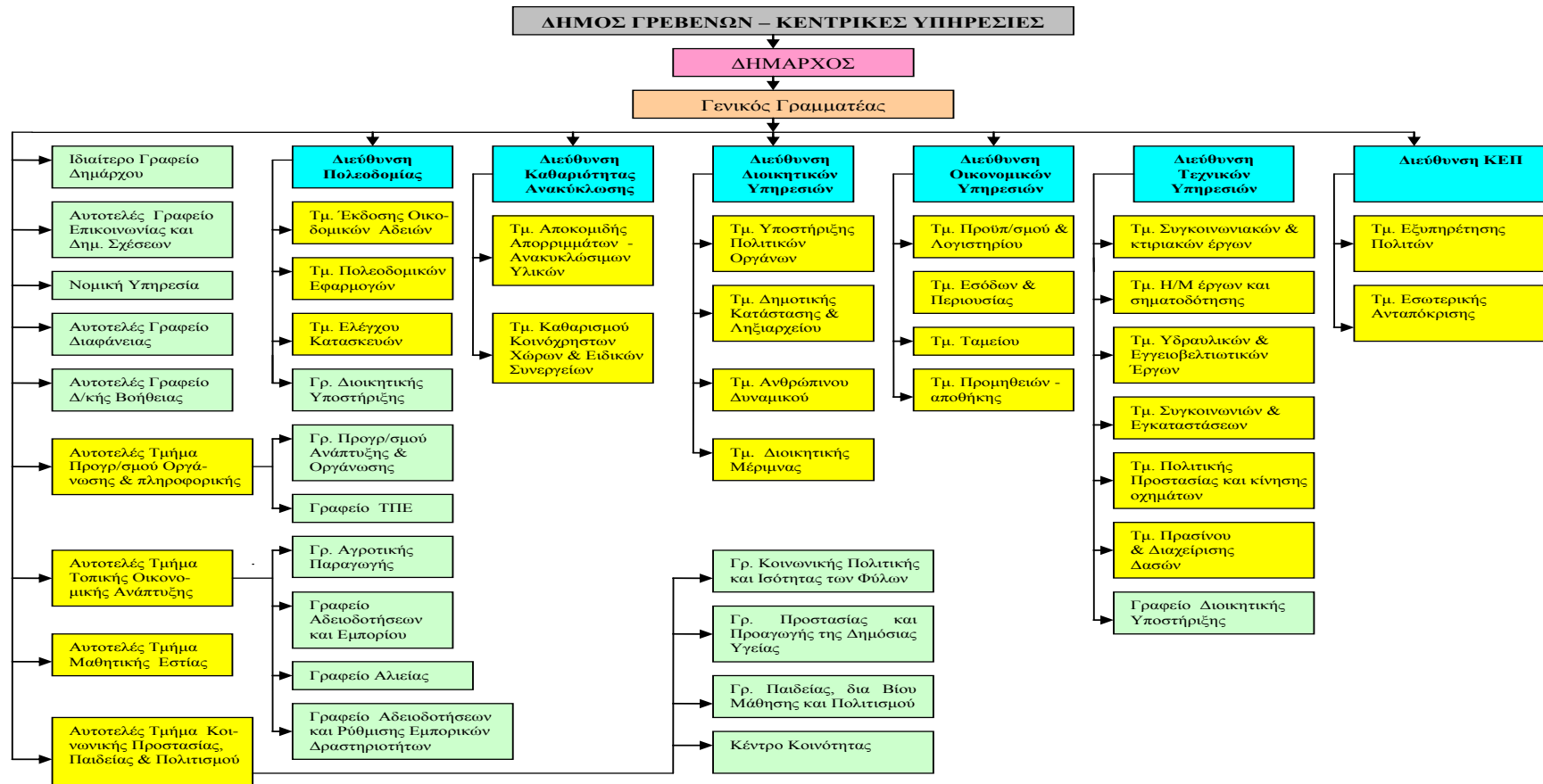
Οι Υπηρεσίες του Δήμου, σύμφωνα με τον ισχύοντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) διακρίνονται σε Κεντρικές και Αποκεντρωμένες σύμφωνα με το παρακάτω Οργανόγραμμα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

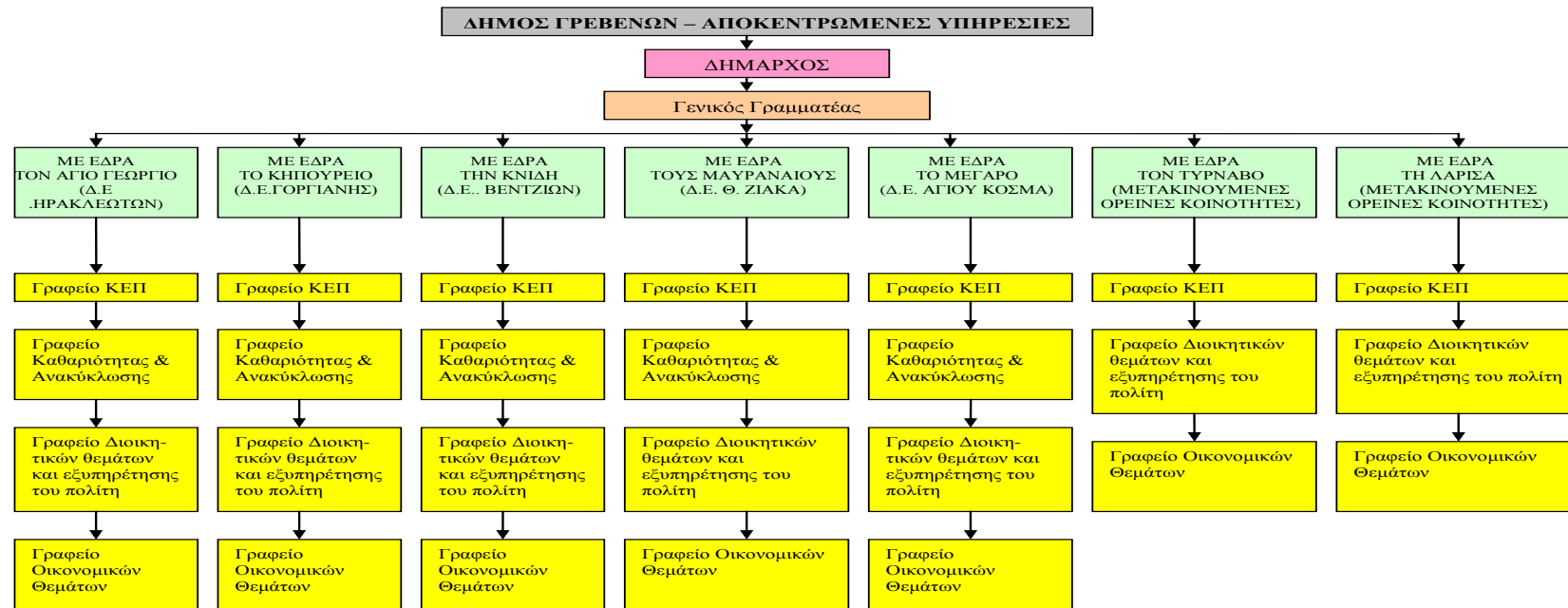
Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Εικόνα 28: Οργανόγραμμα Δήμου Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Για τον Δήμο Γρεβενών υφίσταται ο εγκεκριμένος Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) σύμφωνα με:

1. Την με Αριθμό 54251/2825 Απόφαση (ΦΕΚ 2577/Τεύχος Β' /07-11-2011): Αρχική Έγκριση ΟΕΥ
2. Την με Αριθμό 12968/885 Απόφαση (ΦΕΚ1216/Τεύχος Β' / 11-04-2012: 1^η τροποποίηση ΟΕΥ
3. Την με Αριθμό 42398/2737 Απόφαση (ΦΕΚ2516/ Τεύχος Β' / 08-10-2013: 2^η τροποποίηση ΟΕΥ

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου στα Γρεβενά και περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου:

Ενότητα Α: Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο

- ⇒ Γενικός Γραμματέας
- ⇒ Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου
- ⇒ Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
- ⇒ Νομική Υπηρεσία
- ⇒ Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας
- ⇒ Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας
- ⇒ Αυτοτελές Τμήμα Μαθητικής Εστίας

Ενότητα Β: Επιτελικές Υπηρεσίες

- ⇒ **Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:
  - α) Γραφείο Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης
  - β) Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Ενότητα Γ: Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

- ⇒ **Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία:
  - α) Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής
  - β) Γραφείο Αλιείας
  - γ) Γραφείο Αδειοδοτήσεων και ρύθμισης εμπορικών δραστηριοτήτων
  - δ) Γραφείο Απασχόλησης και Τουρισμού

Ενότητα Δ: Υπηρεσία Πολεοδομίας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

⇒ **Διεύθυνση Πολεοδομίας**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών
- β) Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών
- γ) Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών
- δ) Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης

Ενότητα Ε: Υπηρεσία Περιβάλλοντος

⇒ **Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων Υλικών
- β) Τμήμα Καθαρισμού Κοινόχρηστων χώρων και ειδικών συνεργειών

Ενότητα ΣΤ: Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

⇒ **Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- β) Γραφείο Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας
- γ) Γραφείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού

Ενότητα Ζ: Υπηρεσίες Υποστήριξης

⇒ **Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου
- β) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου
- γ) Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης
- δ) Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού
- ε) Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας

⇒ **Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου
- β) Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας
- γ) Τμήμα Ταμείου
- δ) Τμήμα Προμηθειών και Αποθήκης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

⇒ **Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα συγκοινωνιακών και κτιριακών έργων
- β) Τμήμα ηλεκτρομηχανολογικών έργων και σηματοδότησης
- γ) Τμήμα υδραυλικών και εγγειοβελτιωτικών έργων
- δ) Τμήμα συγκοινωνιών και εγκαταστάσεων
- ε) Τμήμα Πολιτικής Προστασίας και Κίνησης Οχημάτων
- στ) Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Δασών
- ζ) Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης

⇒ **Διεύθυνση ΚΕΠ**, που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες:

- α) Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών
- β) Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα των πρώην Δημοτικών Ενοτήτων, εξυπηρετούν τις Τοπικές Κοινότητες και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου. . Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν:

- ⇒ Γραφείο Κέντρου Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ)
- ⇒ Γραφείο Καθαριότητας και Ανακύκλωσης
- ⇒ Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη

Για την εξυπηρέτηση των μετακινούμενων ορεινών κοινοτήτων υπάρχουν αποκεντρωμένες διοικητικές υπηρεσίες στον Τύρναβο και την Λάρισα. Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν:

- ⇒ Γραφείο Κέντρου Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ)
- ⇒ Γραφείο Διοικητικών Θεμάτων και Εξυπηρέτησης του Πολίτη
- ⇒ Γραφείο Οικονομικών Θεμάτων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός****ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ****Γενικός Γραμματέας**

Ο Γενικός Γραμματέας υποστηρίζει τον Δήμαρχο στα διοικητικά του καθήκοντα υλοποιώντας τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφαση του. Οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν κυρίως στο συντονισμό των δημοτικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου

Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου και Ειδικών Συνεργατών

Το Γραφείο παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τον Δήμαρχο και τους συνεργάτες του.

Η Γραμματεία Δημάρχου, οργανώνει και ρυθμίζει τις συναντήσεις του Δημάρχου, διεξάγει και διεκπεραιώνει την προσωπική αλληλογραφία του Δημάρχου και τηρεί το πρωτόκολλο και το αρχείο αυτής.

Η Γραμματεία Ειδικών Συνεργατών παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τους κατέχοντες θέσεις Ειδικών Συμβούλων ή Ειδικών Συνεργατών ή Επιστημονικών Συνεργατών.

Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων

Σχεδιάζει και εισηγείται τη επικοινωνιακή πολιτική για την προώθηση της αποστολής και των στόχων του Δήμου και αντίστοιχα σχεδιάζει και εισηγείται και προωθεί την εφαρμογή των προγραμμάτων των ενεργειών που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της επικοινωνιακής αυτής πολιτικής.

Νομική Υπηρεσία

Η Νομική Υπηρεσία παρέχει νομική υποστήριξη προς τα αιρετά όργανα του Δήμου και τις δημοτικές υπηρεσίες για την προώθηση των επιδιώξεων, των στόχων και των συμφερόντων του Δήμου. Εδώ ανήκει το τακτικό προσωπικό με την ειδικότητα του Νομικού και στην περίπτωση που δεν υπάρχει αυτό τις αρμοδιότητες της αναλαμβάνουν οι Νομικοί με έμμισθη εντολή σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Το Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας που είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή συστημάτων και διαδικασιών που επιδιώκουν την διασφάλιση της διαφάνειας στις κάθε είδους σχέσεις του Δήμου προς τρίτους.

Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας

Το Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας είναι αρμόδιο για την παροχή διοικητικής βοήθειας σε άτομα που έχουν αντικειμενική αδυναμία προσπέλασης στις δημοτικές υπηρεσίες ή στα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π).

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού Οργάνωσης & Πληροφορικής

Το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής του Δήμου είναι αρμόδιο για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου υπό συνθήκες διασφάλισης του επιθυμητού επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων κάθε είδους υπηρεσιών. Επίσης είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της ένταξης των πολιτικών ισότητας των φύλων στις τοπικές πολιτικές. Επιπρόσθετα το Τμήμα είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου, περιλαμβανομένης της ευθύνης εκπλήρωσης του έργου του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3882 / 2010 (ΦΕΚ Α΄166).

Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Το Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικής Ανάπτυξης είναι αρμόδιο για την προστασία και ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, της ζωικής παραγωγής και της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου για την βελτίωση των μεθόδων εργασίας και την καλύτερη οργάνωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, την παρακολούθηση, αδειοδότηση και εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Δήμου, την προστασία του καταναλωτή, την προώθηση της απασχόλησης και την εφαρμογή ενεργειών τουριστικής ανάπτυξης. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός****Αυτοτελές Τμήμα Μαθητικής Εστίας**

Το Αυτοτελές Τμήμα Μαθητικής Εστίας είναι αρμόδιο για τη φιλοξενία παιδιών γυμνασίου –λυκείου και άλλων συναφών σχολών, με μικρό έως μηδαμινό εισόδημα από χωριά του νομού Γρεβενών και από όμορους νομούς, η διαμονή και η σίτιση των μαθητών, η φιλοξενία Κ.Α.Π.Η, αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και η υλοποίηση σεμιναρίων.

Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Το Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, των πολιτικών ισότητας των φύλων καθώς και για την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων. Συγχρόνως το Τμήμα είναι αρμόδιο για την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, καθώς και για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Διεύθυνση Πολεοδομίας

Η Διεύθυνση Πολεοδομίας είναι αρμόδια για την εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού, την έκδοση και έλεγχο εφαρμογής των οικοδομικών αδειών και τον έλεγχο των αυθαίρετων κατασκευών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

Η Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης είναι αρμόδια για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και τη συντήρηση των οχημάτων του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός****Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών**

Η Διεύθυνση Διοικητικών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου, για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση/διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου και για την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες.

Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου και για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση/διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες.

Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στη Διεύθυνση, και ειδικότερα στο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας, υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών Θεμάτων σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησής τους. Συγχρόνως η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Η Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) είναι αρμόδια για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και την διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις καθ' όλην αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου Εσωτερικών.

Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα ΚΕΠ σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

A.2.2. ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Τα όργανα διοίκησης στο Δήμο Γρεβενών είναι:

- Το Δημοτικό Συμβούλιο
- Η Οικονομική Επιτροπή
- Η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής
- Η Εκτελεστική Επιτροπή
- Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης
- Το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών

Δημοτικό Συμβούλιο

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελεί όργανο του Δήμου και αποφασίζει για όλα τα θέματα αρμοδιότητας που δεν ανήκουν ρητά στις αρμοδιότητες της Δημαρχιακής Επιτροπής και του Δημάρχου, και ιδιαίτερα στους τομείς της Ανάπτυξης, του Περιβάλλοντος, της Ποιότητας ζωής και Εύρυθμης λειτουργίας των Πόλεων και Οικισμών, της Απασχόλησης, της Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης, της Παιδείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού και της Πολιτικής Προστασίας. Συζητάει επί θεμάτων που σχετίζονται γενικότερα με τη διοίκηση του Δήμου, την οικονομική του πορεία και την εν γένει λειτουργία των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των δημοτικών επιχειρήσεων και δίνει κατευθύνσεις προς τα υπόλοιπα όργανα του δήμου

Οικονομική Επιτροπή

Η Οικονομική Επιτροπή είναι το όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου. Ειδικότερα έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) συντάσσει τον προϋπολογισμό του δήμου,
- β) ελέγχει την υλοποίηση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του δήμου. Η έκθεση αυτή στην οποία καταχωρούνται και τυχόν

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου,

γ) προελέγχει τον απολογισμό,

δ) αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις,

ε) με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος, καταρτίζει τους όρους, συντάσσει τη διακήρυξη, διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τη διεξαγωγή των δημοπρασιών και την αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να συγκροτεί επιτροπές, από μέλη της, δημοτικούς ή δημόσιους υπαλλήλους ή ειδικούς επιστήμονες,

στ) μελετά την ανάγκη συνάψεως δανείων, καταρτίζει τους όρους τους και εισηγείται σχετικά στο δημοτικό συμβούλιο,

ζ) εισηγείται προς το δημοτικό συμβούλιο την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, η) αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών,

θ) εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο ετήσιο σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου. Παρακολουθεί την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου και ενημερώνει το δημοτικό συμβούλιο,

ι) αποφασίζει για ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης,

ια) εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων του δήμου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 73 παρ.1B ν) και παρακολουθεί την υλοποίησή τους,

ιβ) αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές,

ιγ) αποφασίζει για την άσκηση όλων των ενδίκων βοηθημάτων και των ενδίκων μέσων

Επιτροπή Ποιότητας Ζωής

Η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής συνιστάται σε δήμους άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων, είναι αποφασιστικό και εισηγητικό όργανο άσκησης των σχετικών με την ποιότητα ζωής, τη χωροταξία, την πολεοδομία και την προστασία του περιβάλλοντος αρμοδιοτήτων του Δήμου. Κατά την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων της λαμβάνει ειδική μέριμνα για το σχεδιασμό δράσεων που αποβλέπουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και εν γένει την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρίες

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός****Εκτελεστική Επιτροπή****Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης**

Το έργο της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης υπηρετεί τους σκοπούς του νέου θεσμού της δημοτικής διαβούλευσης, δηλαδή της μεθόδου καταγραφής απόψεων και προτάσεων για ένα θέμα του Δήμου που ενδιαφέρει πολίτες και/ή δημότες και εντάσσεται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων και της διαδικασίας της.

Η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης του Δήμου Γρεβενών αποτελείται από δημότες και εκπροσώπους επιχειρήσεων, οργανισμών, συλλόγων, φορέων και κοινωνικών ομάδων που εμπλέκονται άμεσα σε κάθε υπό εξέταση διαδικασία ή δράση του Δήμου, να καταθέσουν τις προτάσεις τους, τις ιδέες τους και την εμπειρία τους. Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής κληρώθηκαν δημόσια με τους αναπληρωτές τους από τους εκλογικούς καταλόγους, με ηλεκτρονικό σύστημα επιλογής, σύμφωνα με το Νόμο.

Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών

Το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών αποτελούν συμβουλευτικό όργανο σε επίπεδο Δήμου. Συγκροτείται προκειμένου να αποτελέσει ένα αντιπροσωπευτικό σώμα στο τοπικό επίπεδο προκειμένου να παράσχει θεσμοποιημένο βήμα συμβουλευτικής τόσο για τους εκλεγμένους εκπροσώπους όσο και για τους μετανάστες. Η νομική βάση για τη συγκρότησή τους πηγάζει από το Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» και πιο συγκεκριμένα το άρθρο 78 (Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών). Η σύσταση επομένως των ΣΕΜ εντάσσεται στο πλαίσιο ενθάρρυνσης της συμμετοχής των μεταναστών στις διαδικασίες διαμόρφωσης πολιτικής.

Έργο των ΣΕΜ –όπως προκύπτει από το άρθρο 78.2- είναι η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του οικείου δήμου, ως προς την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες αρχές ή τη δημοτική αρχή, η υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και, εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες, καθώς και τη διοργάνωση σε συνεργασία με το δήμο εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.2.3. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ - ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΥ

Στην παρούσα ενότητα καταγράφονται οι απασχολούμενοι στο Δήμο Γρεβενών. Στόχος είναι να διαπιστωθεί η επάρκεια του δήμου από πλευράς στελεχιακού δυναμικού καθώς επίσης και ικανότητά του να ανταπεξέλθει στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις.

Οι θέσεις του μόνιμου προσωπικού του Δήμου διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ)
- Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ)
- Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ)
- Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ)

Τα προσόντα διορισμού περιγράφονται στο Π.Δ. 37α/1987, στο Π.Δ. 22/90 και στο Π.Δ. 50/2001, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Με βάση τα επίσημα στοιχεία του ΟΕΥ και της Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου, ο συνολικός αριθμός των υπηρετούντων υπαλλήλων ανέρχεται σε 172 άτομα από τα οποία τα 126 είναι μόνιμοι και οι υπόλοιποι 46 είναι Συμβασιούχοι Αορίστου Χρόνου. Σχετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης 39 άτομα είναι Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης, 24 άτομα Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, 70 άτομα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και 39 άτομα Υποχρεωτικής. Όπως αποτυπώνεται και στο παρακάτω διάγραμμα η πλειοψηφία των εργαζομένων είναι Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (41%) και ακολουθούν οι Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης με 23%, οι Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης σε ποσοστό 22%, και τέλος οι Τεχνολογικής Εκπαίδευσης με 14%

Αναλυτικά η κατανομή τόσο των μόνιμων υπηρετούντων υπαλλήλων όσο και των προβλεπόμενων θέσεων ανά ειδικότητα και ανά επίπεδο εκπαίδευσης αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 39: Κατανομή Προσωπικού ανά ειδικότητα και ανά επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ	ΤΑΚΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΕΝΕΣ	ΚΕΝΕΣ
ΠΕ Διοικητικού	7	1	6	2
ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού	2	0	1	0
ΠΕ Διοικητικού (Κοινωνιολόγος)	2	0	2	0
ΠΕ Οικονομικού Λογιστικού	1	0	1	0
ΠΕ Διοικητικού Οικονομολόγων	2	0	2	1
ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών	6	2	5	3
ΠΕ Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	1	1	1	1
ΠΕ Μηχανολόγων Μηχανικών	1	1	1	1
ΠΕ Τοπογράφων Μηχανικών	2	0	0	2
ΠΕ Μηχανικών Περιβάλλοντος	1	0	0	1
ΠΕ Γεωπόνων	2	0	2	0
ΠΕ Δασολόγων	2	0	2	0
ΠΕ Πληροφορικής	2	0	0	2
ΠΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	9	2	11	0
ΠΕ Γυμναστών	1	0	1	0
ΠΕ Κοινωνιολόγων	1	0	0	1
ΠΕ Ψυχολόγων	1	0	0	1
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΠΕ	43	7	35	15
ΚΛΑΔΟΣ ΤΕ	ΤΑΚΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΕΝΕΣ	ΚΕΝΕΣ
ΤΕ Διοικητικού	0	1	1	0
ΤΕ Διοικητικού Λογιστικού	2	0	2	0
ΤΕ Μηχανικών Πολ. Έργων Υποδομής	3	1	4	0
ΤΕ Πολ. Μηχανικών Δομικών Έργων	0	2	2	0
ΤΕ Τεχνολόγων Μηχ/γων Μηχανικών	3	0	2	1
ΤΕ Τεχνολόγων Ηλ/γων Μηχανικών	1	0	1	0
ΤΕ Τεχνολόγων Τοπογράφων	2	0	0	2
ΤΕ Τεχνολόγων Γεωπονίας	4	0	3	1
ΤΕ Κοινωνικών Λειτουργών	4	2	2	4
ΤΕ Νοσηλευτών	1	0	0	1
ΤΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	3	1	4	0
ΤΕ Βρεφονηπιοκόμων	1	0	1	0
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΤΕ	24	7	22	9
ΚΛΑΔΟΣ ΔΕ	ΤΑΚΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΕΝΕΣ	ΚΕΝΕΣ
ΔΕ Διοικητικού	24	0	17	7
ΔΕ Εισπρακτόρων	0	1	1	0
ΔΕ Δημοτικός Ταμίας	0	1	1	0
ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού	0	1	1	0
ΔΕ Οδηγών Απορριμματοφόρου	12	0	7	5
ΔΕ Τεχνιτών Ελαιοχρωματιστών	1	0	0	1
ΔΕ Τεχνιτών Ηλεκτροσυγκολλητών	1	0	0	1
ΔΕ Προσωπικού Η/Υ	14	0	9	5
ΔΕ Ηλεκτρολόγων	4	0	2	2
ΔΕ Εργοδηγών	2	1	2	1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΔΕ Χειριστών Μηχανημάτων Έργων	9	0	8	1
ΔΕ Υδραυλικών	2	0	2	0
ΔΕ Τεχνιτών	1	0	1	0
ΔΕ Διεκπεραίωσης Υποθέσεων Πολιτών	1	0	1	0
ΔΕ Δενδροκηπουρών	1	0	1	0
ΔΕ Εποπτών Καθαριότητας	1	0	0	1
ΔΕ Βοηθών Λογιστών	6	0	0	6
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΔΕ	79	4	53	30
ΚΛΑΔΟΣ ΥΕ	ΤΑΚΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΕΝΕΣ	ΚΕΝΕΣ
ΥΕ Εργατών Καθαριότητας	20	0	14	7
ΥΕ Κλητήρων	1	0	1	1
ΥΕ Καθαριστών Γραφείων	2	0	0	1
ΥΕ Εργατών Ύδρευσης	1	0	0	0
ΥΕ Εργατών Κήπων	2	0	1	1
ΥΕ Οικογενειακών Βοηθών	7	0	0	7
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΥΕ	33	0	16	17
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	179	18	126	71

Πηγή: ΟΕΥ Δήμου Γρεβενών, Ίδια επεξεργασία

Επιπλέον η κατανομή των υπαλλήλων Αορίστου χρόνου έχει ως εξής:

Πίνακας 40: Κατανομή Προσωπικού Αορίστου Χρόνου ανά ειδικότητα και ανά επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΠΕ	ΤΑΚΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΕΝΕΣ	ΚΕΝΕΣ
Διοικητικού	7	1	2	2
Οικονομολόγων	2	0	1	0
Αρχιτεκτόνων	0	1	1	0
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΠΕ	9	2	4	2
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΤΕ	ΤΑΚΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΕΝΕΣ	ΚΕΝΕΣ
Διοικητικού	0	1	1	0
Μηχανικών Δομικών Έργων	0	1	1	0
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΤΕ	0	2	2	0
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΔΕ	ΤΑΚΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΕΝΕΣ	ΚΕΝΕΣ
Διοικητικού	0	10	10	0
Μηχανικού Κινηματογράφου	0	0	0	0
Σχολικών Φυλάκων	3	0	3	0
Οδηγών	1	0	1	0
Χειριστών Η/Υ	1	0	1	0
Χειριστών Μηχανημάτων	1	0	1	0
Τεχνιτών	0	1	1	0
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΔΕ	6	11	17	0
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΥΕ	ΤΑΚΤΙΚΕΣ	ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΕΙΣ	ΚΑΛΥΜΕΝΕΣ	ΚΕΝΕΣ
Εργατών Γενικών Καθηκόντων	0	5	5	0
Εργατών	0	5	5	0
Εργατών Ύδρευσης	1	0	1	0
Καθαριστριών Σχολικών Μονάδων	0	12	11	0
Καθαριστριών Γραφείων	0	1	1	0
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΥΕ	1	23	23	0
ΣΥΝΟΛΟ ΘΕΣΕΩΝ ΑΟΡΙΣΤΟΥ	16	38	46	2

Πηγή: ΟΕΥ Δήμου Γρεβενών, Ίδια επεξεργασία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Συμπερασματικά, είναι εμφανές και έντονο το πρόβλημα της υποστελέχωσης καθώς πολλά από τα τμήματα και τις Διευθύνσεις στελεχώνονται. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση της αποτελεσματικότητας και της απόδοσης των Υπηρεσιών και των εργαζομένων. Επιπλέον παρατηρούνται ελλείψεις σε συγκεκριμένες επιστημονικές και επαγγελματικές ειδικότητες, η απουσία επιμορφωτικών προγραμμάτων και η αναντιστοιχία των προβλεπόμενων θέσεων στον ΟΕΥ σε σχέση με το υπάρχον στελεχιακό δυναμικό.

A.2.4. ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΔΗΜΟΥ

A.2.4.1. Οχήματα

Ο Δήμος Γρεβενών διαθέτει σημαντικό αριθμό από επιβατικά, φορτηγά, απορριμματοφόρα, οχήματα 4Χ4 και μηχανήματα έργου όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 41: Κατάσταση υφιστάμενων οχημάτων & μηχανημάτων Δήμου Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A/A	Κ.Α.	Αριθμός Κυκλοφορίας	Κατηγορία Οχήματος	Φορολογήσιμο Ίπποι
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ				
1	10-6253	NZ 6834	PEUGEOT Δίτροχο	
2	10-6253	KHI 1065	SUBARU FORESTER Επιβατικό τύπου Τζίπ	14
3	10-6253	KHI 1077	VW TIGUAN Επιβατικό τύπου Τζίπ	14
4	10-6253	KHI 1082	SUZUKI GRAND VITARA Επιβατικό τύπου Τζίπ	14
5	10-6253	KHI 1022	MITSUBISHI Επιβατικό τύπου Τζίπ	14
6	10-6253	KHI 1090	HONDA Επιβατικό τύπου τζίπ	11
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ				
1	15-6253	KHI 1012	TOYOTA RAV4 Επιβατικό τύπου τζίπ	14
2	15-6253	KHI 1044	Λεωφορείο 9 θέσεων	16
3	15-6253	KHI 1047	HYUNDAI H1 Επιβατικό 9 θέσεων	16
4	15-6253	KHI 1069	IVECO A50C15 Λεωφορείο	18
5	15-6253	KHY 3745	FIAT IVECO Λεωφορείο	35
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ				
1	20-6253	KHI 1053	MAN Απορριμματοφόρο	41
2	20-6253	KHI 1057	IVECO SPA Απορριμματοφόρο	35
3	20-6253	KHI 1062	DAIMLER CHRYSLER Απορριμματοφόρο	38
4	20-6253	KHI 1064	IVECO Απορριμματοφόρο	47
5	30-6253	KHI 1074	NISSAN NAVARA φορτηγό κοινό	16
6	20-6253	KHI 1076	IVECO 180E25 Βυτιοφόρο	35
7	20-6253	KHI 1078	IVECO Απορριμματοφόρο	2
8	20-6253	KHI 1079	IVECO 180E22 Απορριμματοφόρο	2
9	20-6253	KHI 1080	IVECO Βυτιοφόρο	2
10	20-6253	KHI 1089	CITROEN φορτηγό	
11	20-6253	KHI 4343	FIAT φορτηγάκι	3
12	20-6253	KHI 1086	IVECO SPA Απορριμματοφόρο	2
13	20-6253	KHI 1087	IVECO SPA Απορριμματοφόρο	2
14	30-6253	KHY 3721	NISSAN Φορτηγό κοινό	2
15	20-6253	KHY 3746	MERCEDES Απορριμματοφόρο	2
16	20-6253	KHY 3747	MERCEDES Απορριμματοφόρο	2
17	20-6253	KTZ 2822	IVECO Απορριμματοφόρο	2
18	20-6252	ME 34893	SICAS SPA Σάρωθρο	2
19	20-6252	ME 95512	RCM Σάρωθρο	2
20	20-6252	ME 95513	RCM Σάρωθρο	2
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ				
1	20-6252	ME 109664	GSR 148T Καλαθοφόρο	177
2	20-6252	ME 121527	MAN TGL Καδοπλυντήριο	239
3	30-6253	KHI 1001	TOYOTA RAV4 Επιβατικό τύπου Τζίπ	14
4	30-6253	KHI 1005	IVECO MAGIRUS Φορτηγό Ανατρεπόμενο	57

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

5	30-6253	ΚΗΙ 1010	SUZUKI GRAND VITARA Επιβατικό τύπου Τζίπ	14
6	30-6253	ΚΗΙ 1039	NISSAN PICK UP Φορτηγό κοινό	16
7	30-6253	ΚΗΙ 1042	Ford Ranger Ημιφορτηγό	17
8	30-6253	ΚΗΙ 1043	FORD MAVERIC Επιβατικό τύπου Τζίπ	14
9	30-6253	ΚΗΙ 1060	TOYOTA RAV4 Επιβατικό τύπου Τζίπ	14
10	30-6253	ΚΗΙ 1075	ISUZU TF Φορτηγό κοινό	18
11	30-6253	ΚΗΙ 1081	IVECO Φορτηγό ανατρεπόμενο	47
12	30-6253	ΚΗΙ 1084	IVECO Φορτηγό	47
13	30-6253	ΚΗΙ 1085	FORD RANGER Φορτηγό κοινό	17
14	30-6252	ΜΕ 3131	LIEBHERR PR732B1 Πρωθητής	180
15	30-6252	ΜΕ 34882	KOMATSU Εκκαφέας - Φορτωτής	97
16	30-6252	ΜΕ 34883	KOMATSU Εκκαφέας - Φορτωτής	97
17	30-6252	ΜΕ 34898	KOMATSU Εκκαφέας - Φορτωτής	97
18	30-6252	ΜΕ 52732	KOMATSU Ισοπεδωτής	140
19	30-6252	ΜΕ 80863	MITSUBISHI MG330 Ισοπεδωτής	141
20	30-6252	ΜΕ 80875	FIAT KOBELCO Φορτωτής	194
21	30-6252	ΜΕ 101922	JCB Εκκαφέας - Φορτωτής	101
22	30-6252	ΜΕ 109665	MAZDA BT50 Πυροσβεστικό	143
23	30-6252	ΜΕ 109658	DAIMLER CRYSLER UNIMOG Αλατοδιανομέας - Λεπίδα	156
24	30-6252	ΜΕ 105125	DAIMLER UNIMOG U20 Πολυμηχάνημα	156
25	30-6252	ΜΕ 115155	DAIMLER AG UNIMOG U20 Πολυμηχάνημα	150
26	30-6252	ΜΕ 115158	MERCEDES BENZ UNIMOG U20 Πολυμηχάνημα	150
27	30-6252	ΜΕ 115168	HOLDER 202 Αλατοδιανομέας - Λεπίδα	45
28	30-6252	ΜΕ 121528	DAIMLER UNIMOG U20 Αλατοδιανομέας - Λεπίδα	150
29	30-6252	ΜΕ 137623	JCB Εκκαφέας - Φορτωτής	110
30	30-6252	ΜΕ 140415	HOLDER αποχιονιστικό	101
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ				
1	35-6253	ΚΗΙ 1024	NISSAN Φορτηγό κοινό	16
2	35-6253	ΚΗΙ 1049	NISSAN PICK UP Φορτηγό κοινό	17

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

Α.2.4.2. Ακίνητη Περιουσία

Οι περισσότερες από τις υπηρεσίες του Δήμου Γρεβενών στεγάζονται στο Δημαρχείο ενώ πολλές υπηρεσίες του φιλοξενούνται στον Διοικητήριο της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών.

Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνονται τα κτίρια και οι εγκαταστάσεις των βασικότερων διοικητικών και κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Γρεβενών:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 42: Κτιριακές εγκαταστάσεις διοικητικών και κοινωνικών λειτουργιών στο Δήμο Γρεβενών

A/A	Τοποθεσία	Επιφάνεια Κτιρίου	Κατάστασ η Κτιρίου	Χρήση Κτιρίου	Προσβασιμότητα ΑΜΕΑ
1	Γρεβενά / Πλ.Ελευθερίας 1	1.159,22	Καλή	Δημαρχείο Γρεβενών	Ναι (Ανελκυστήρας)
2	Γρεβενά / Πλ.Ελευθερίας 1	160,00	Καλή	Διοικητικές Υπηρεσίες ΚΑΠΗ	Ναι
3	Γρεβενά	162,00	Καλή	Διοικητικές Υπηρεσίες ΚΑΠΗ	Ναι
4	Γρεβενά / Πλ.Ελευθερίας 1	24,60	Καλή	ΔΕΥΑΓ / Ταμειό	Ναι
5	Γρεβενά/ 13 ^{ης} Οκτωβρίου 1	837,50	Καλή	Κτίριο Αλέξανδρου Λαδά	Ναι
6	Γρεβενά / 13 ^{ης} Οκτωβρίου 1	2.396,67	Καλή	Πνευματικό Κέντρο	Ναι
7	Γρεβενά/ 13 ^{ης} Οκτωβρίου 3	664,64	Καλή	Βιβλιοθήκη / Παραχωρημένο σε ΔΕΚΕΓ	
8	Γρεβενά / Εργατικές Κατοικίες	741,24	Καλή	Μύλος Μπουσίου / Λαογραφικό Μουσείο	Ναι
9	Γρεβενά / Καραϊσκάκη 7	166,54	Καλή	Παραχωρημένο σε σύλλογο φίλων μουσικής	
10	Γρεβενά / Μ. Αλεξάνδρου 1	151,20	Καλή	Ωδείο	Ναι
11	Δοξαράς Γρεβενών	360	Καλή	Αίθουσα τελετών στα Κοιμητήρια / Παραχωρημένο στην Ι.Μ. Γρεβενών	Ναι
12	Άγιοι Θεόδωροι	132	Καλή	Κοινοτικό Κατάστημα / Ιδιόχρηση	
13	Άγιοι Θεόδωροι	252	Καλή	Δημοτικό σχολείο παραχωρημένο στο Σύλλογο	
14	Βατόλακκος	103,68	Καλή	Δημοτικό σχολείο παραχωρημένο στο Σύλλογο	
15	Ροδιά	188,18	Καλή	Δημοτικό κατάστημα / παραχώρηση σε σύλλογο	
16	Μεγάλο Σειρήνη	215	Καλή	Δημοτικό κατάστημα εξυπηρετεί την Κοινότητα	
17	Σύδενδρο	100,8	Καλή	Δημοτικό σχολείο νέο / παραχώρηση μιας αίθουσας σε σύλλογο	
18	Φελλί	102,41	Καλή	Δημοτικό κατάστημα / αρχείο κοινότητας, ιατρείο.	
19	Φελλί	50,06	Καλή	Δημοτικό κατάστημα / παραχώρηση σε αγροτικό συνεταιρισμό	
20	Φελλί	131,52	Καλή	Δημοτικό σχολείο παλιό / παραχώρηση σε σύλλογο	
21	Ελευθεροχώρι	50,06	Καλή	Δημοτικό κατάστημα / παραχώρηση σε σύλλογο	

Πηγή: Δήμος Γρεβενών, Ίδια επεξεργασία

A.2.4.3. Μηχανοργάνωση και πληροφοριακά συστήματα

Στον τομέα της μηχανοργάνωσης στο Δήμο Γρεβενών υφίσταται ο παρακάτω εξοπλισμός:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 43: Μηχανοργάνωση & ΤΠΕ στο Δήμο Γρεβενών

Είδος εξοπλισμού	Ποσότητα
Servers (Domain Server, Web Server, Citrix Server, Server Π.Ε. Γρεβενών, Local Administrator Δημαρχείου)	5
H/Y Desktop	106
H/Y Laptop	4
Μηχανήματα εκτύπωσης Plotters	12

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

Οι υπολογιστές είναι εξοπλισμένοι με τα ακόλουθα βασικά προγράμματα:

- Λειτουργικό Σύστημα Windows
- Εφαρμογές Γραφείου (Open Office, MSOffice, Browsers)
- Εφαρμογές Antivirus

Ο Δήμος Γρεβενών διαθέτει δομημένη καλωδίωση και βρίσκεται κάτω από το Δίκτυο Σύζευξης σε όλα τα κεντρικά κτίρια:

- Δημαρχείο Γρεβενών
- Κτίριο Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών
- ΚΕΠ Δήμου Γρεβενών

Αναφορικά με τα συστήματα πληροφορικής ο Δήμος έχει εγκατεστημένες τις παρακάτω εφαρμογές:

A. Εφαρμογή Λογιστικής

A1.Τμήμα Λογιστηρίου – Εξόδων

- ↳ Κατάρτιση Προϋπολογισμού
- ↳ Αναμορφώσεις
- ↳ Διάθεση Πίστωσης
- ↳ Παραστατικά Δαπανών
- ↳ Έκδοση Ενταλμάτων
- ↳ Μισθοδοσία

A2.Τμήμα Προμηθειών

- ↳ Καταχώρηση Τιμολογίων
- ↳ Ανάκληση Πρόταση Ανάληψης
- ↳ Έλεγχος Κωδικών Προϋπολογισμού για ύπαρξη πίστωσης

A3.Τμήμα Ταμείου

- ↳ Πληρωμή ΧΕΠ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- ✉ Έκδοση Γραμματίων Είσπραξης
- ✉ Έκδοση Διπλότυπων Είσπραξης
- ✉ Απόδοσης Κρατήσεων
- ✉ Ταμειακή Βεβαίωση ΧΕΠ

A4.Τμήμα Εσόδων

- ✉ Έκδοση Βεβαιωτικών Καταλόγων
- ✉ Έκδοση Βεβαιωτικών Σημειωμάτων
- ✉ Έκδοση Στατιστικών Πινάκων Ωφειλετών

B. Εφαρμογή Κλήσεων**B1.Τμήμα Εσόδων**

- ✉ Έκδοση Βεβαιωτικών Καταλόγων
- ✉ Έκδοση Βεβαιωτικών Σημειωμάτων
- ✉ Καταχώρηση Κλήσεων

Γ. Εφαρμογή Φόρου Παρεπιδημούντων**Γ1.Τμήμα Εσόδων**

- ✉ Καταχώρηση Δηλώσεων Καταβολής Φόρου
- ✉ Έκδοση Βεβαιωτικών Σημειωμάτων

Δ. Εφαρμογή Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ)**Δ1.Τμήμα Εσόδων**

- ✉ Καταχώρηση Νέων Παροχών και Μεταβολών Ηλεκτροδοτούμενων Ακινήτων
- ✉ 2.Έκδοση Βεβαιώσεων μη ωφειλής ΤΑΠ
- ✉ 3.Φορολογικός Κατάλογος
- ✉ 4.Έκδοση Βεβαιωτικών Σημειωμάτων

Ε. Εφαρμογή Ακίνητης Περιουσίας**Ε1.Τμήμα Εσόδων**

- ✉ Έκδοση Βεβαιωτικών Καταλόγων Μισθωμάτων Ακινήτων
- ✉ Μισθώσεις Ακινήτων
- ✉ Έκδοση Βεβαιωτικών Σημειωμάτων
- ✉ Έκδοση Ε9
- ✉ Έκδοση Χαρτόσημου

ΣΤ. Εφαρμογή Μισθοδοσίας Προσωπικού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΣΤ1.Τμήμα Μισθοδοσίας

- ↳ Υπολογισμός Μισθοδοσίας
- ↳ Υπολογισμός Υπερωριών - Αποζημιώσεων
- ↳ Δημιουργία ΑΠΔ
- ↳ Δημιουργία Αρχείων για ΕΑΠ
- ↳ Βεβαιώσεις Αποδοχών
- ↳ Υπολογισμός Οδοιπορικών

ΣΤ2.Τμήμα Προσωπικού

- ↳ Μεταβολές Βαθμών, Κλιμακίων Μισθοδοσίας και Αναγνώρισης Προϋπηρεσίας

Z. Εφαρμογή Δημοσιεύσεων στη ΔΙΑΥΓΕΙΑZ1.Τμήμα Λογιστηρίου

- ↳ Δημοσίευση Διαθέσιμων Πιστώσεων
- ↳ Δημοσίευση ΧΕΠ

Z2.Τμήμα Μισθοδοσίας

- ↳ Δημοσίευση Χρηματικών Ενταλμάτων Μισθοδοσίας
- ↳ Δημοσίευση Αποφάσεων Ανάληψης

Πίνακας 44: Μηχανοργάνωση & ΤΠΕ στο Δήμο Γρεβενών

Σύστημα	Υποσύστημα	Επιχειρησιακή Σκοπιμότητα	Ιστοσελίδα (URL)
ermis	Εθνική Πύλη Δημόσιας Διοίκησης	Δημόσια Διοίκηση	http://www.ermis.gov.gr/portal/page/portal/ermis/
taxisnet	Mytaxis	Οικονομικά/Φορολογικά	https://login.gsis.gr/sso/pages/login.jsp
Διαύγεια	Πρόγραμμα Δι@ύγεια	Δημόσια Διοίκηση	https://diavgeia.gov.gr/
Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων	ΕΣΗΔΗΣ	Προμήθειες	https://ebs.eprocurement.gov.gr/
Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων	ΚΗΜΔΗΣ	Προμήθειες	http://www.eprocurement.gov.gr/

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

A.2.4.4. Ιστοσελίδα

Ο Δήμος Γρεβενών διαθέτει επίσημη ιστοσελίδα με το κατοχυρωμένο domain name:

www.dimosgrevenon.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός**

Η υπάρχουσα πληροφορία που είναι διαθέσιμη μέσα από την Ιστοσελίδα αφορά θέματα που σχετίζονται με την Διοίκηση του Δήμου, τον πολιτισμό, την εκπαίδευση, τον αθλητισμό, αξιοθέατα, Δημοτικές Επιχειρήσεις, έργα του Δήμου, χρήσιμα τηλέφωνα & διευθύνσεις επικοινωνίας.

Επίσης στα πλαίσια της διαφάνειας & ανοικτής διακυβέρνησης δημοσιοποιούνται τα παρακάτω:

- Αναρτήσεις στη Διαύγεια του Δήμου Γρεβενών και των Νομικών του προσώπων
- Προκηρύξεις – Διακηρύξεις
- Συνεδριάσεις & Αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου
- Συνεδριάσεις & Αποφάσεις Πολιτικών Οργάνων
- Διαγωνισμοί προσλήψεων
- Νέα και Ανακοινώσεις
- Δελτία Τύπου

A.2.4.5. Οικονομικά στοιχεία

Στην παρούσα ενότητα γίνεται η αποτύπωση της οικονομικής πορείας του Δήμου Γρεβενών. Ειδικότερα αναλύονται τα βασικά έσοδα και έξοδα βάσει των επίσημων οικονομικών στοιχείων των τριών τελευταίων ετών 2017, 2018 και 2019. Επιπλέον ελήφθησαν υπόψη λοιπά στοιχεία και παρατηρήσεις των αρμοδίων στελεχών της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.

A.2.4.5.1. Ανάλυση εσόδων

Τα έσοδα κατηγοριοποιούνται σε έξι βασικές κατηγορίες και υποκατηγορίες:

- Τακτικά Έσοδα
- Έκτακτα Έσοδα
- Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών (Π.Ο.Ε.), που βεβαιώνονται για πρώτη φορά
- Εισπράξεις δανείων και απαιτήσεων από Π.Ο.Ε. (εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα κατά το παρελθόν τακτικά και έκτακτα έσοδα)
- Εισπράξεις υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων και επιστροφές χρημάτων
- Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο πίνακας των εισπραχθέντων εσόδων του Δήμου Γρεβενών για τις τρεις τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Πίνακας 45: Ανάλυση εσόδων Δήμου Γρεβενών ανά Κατηγορία 2017 - 2019

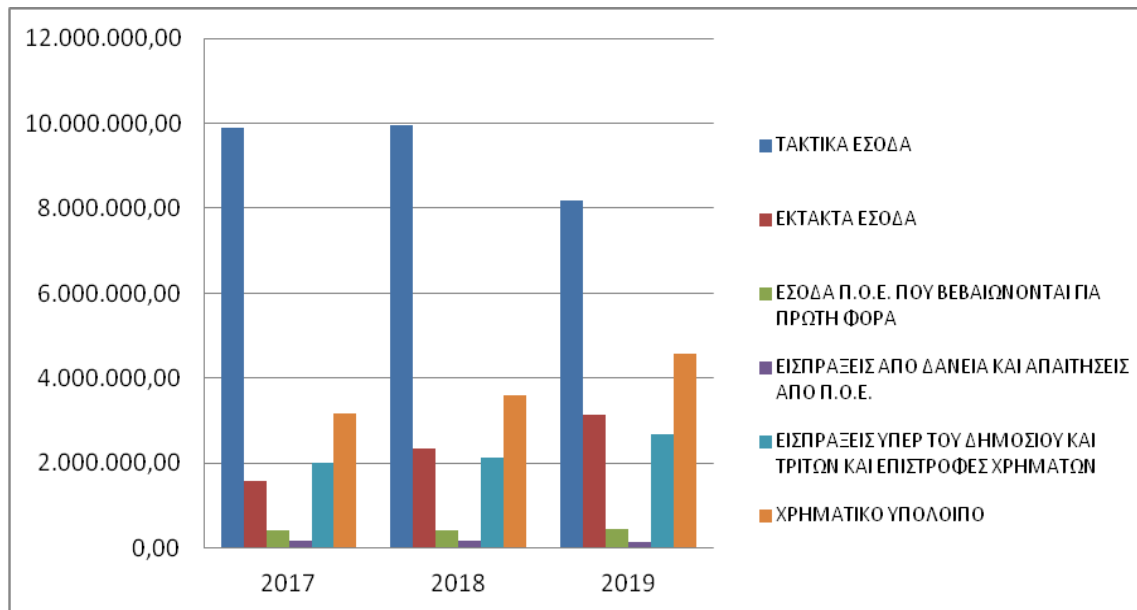
	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΣΟΔΩΝ	2017	2018	2019
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	9.907.110,00	9.945.774,12	8.192.901,01
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	297.814,02	444.886,77	381.017,39
02	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	39.632,37	49.541,87	46.233,70
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1.758.870,93	1.902.151,72	1.717.233,41
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	212.999,87	236.499,58	287.792,47
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	207.169,43	10.833,07	8.710,56
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	7.089.830,14	7.180.427,71	5.660.190,79
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	300.793,24	121.433,40	91.722,69
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	1.593.469,02	2.344.508,65	3.139.358,06
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	872,60	0,00	0,00
12	ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	106.098,66	256.812,43	598.670,20
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1.344.902,72	1.535.401,10	2.426.287,03
14	ΔΩΡΕΕΣ - ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ - ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	2.000,00	0,00	0,00
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ - ΠΡΟΣΤΙΜΑ - ΠΑΡΑΒΟΛΑ	132.957,01	136.608,15	99.746,42
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	6.638,03	415.686,97	14.654,41
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (Π.Ο.Ε.) ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	415.748,23	419.744,02	438.310,33
21	ΕΣΟΔΑ ΠΟΕ ΤΑΚΤΙΚΑ	400.780,18	367.338,77	407.436,47
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	14.968,05	52.405,25	30.873,86
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	174.324,93	180.253,57	156.634,89
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	0,00	0,00	0,00
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	174.324,93	180.253,57	156.634,89
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	2.007.769,11	2.128.154,74	2.693.385,94
41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.999.227,09	2.116.108,87	2.277.628,48
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	8.542,02	12.045,87	3.616,61
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	3.169.960,07	3.605.458,46	4.572.824,95
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	2.098.732,71	2.307.328,02	2.573.764,06
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	1.071.227,36	1.298.130,44	1.999.060,89

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Γράφημα 7: Ανάλυση εσόδων Δήμου Γρεβενών ανά Κατηγορία 2017 - 2019

Τα συνολικά έσοδα εμφανίζουν συνεχόμενη αύξηση την περίοδο 2017 – 2019 με την ίδια πορεία να ακολουθούν τα έκτακτα έσοδα, τα έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών, οι εισπράξεις υπέρ του δημοσίου και το χρηματικό υπόλοιπο. Οι υπόλοιπες κατηγορίες εσόδων εμφανίζουν διακυμάνσεις. Οι κύριες πηγές τακτικών εσόδων συνίστανται στις κρατικές επιχορηγήσεις και έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα. Αντίστοιχα κύρια πηγή εκτάκτων εσόδων αποτελούν οι επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες.

Ο απολογισμός της τελευταίας τριετίας συναρτήσκει του προϋπολογισμού αποτυπώνεται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 46: Προϋπολογισμός – Απολογισμός Εσόδων 2017 – 2019

ΕΤΟΣ	Εγκεκριμένος Π/Υ	Διαμορφωμένος Π/Υ	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	% Εισπραχθέντα /Βεβαιωθέντα	% Εισπραχθέντα/ Εγκεκριμένος Π/Υ
2017	19.794.376,45	22.384.794,81	19.741.561,03	17.268.381,36	87,47%	87,24%
2018	21.516.629,08	24.520.350,29	20.964.033,00	18.623.893,56	88,84%	86,56%
2019	23.751.222,52	33.891.529,71	21.790.933,84	19.193.415,18	88,08%	80,81%

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

A.2.4.5.2. Ανάλυση εξόδων

Οι δαπάνες ταξινομούνται σε τέσσερις κύριες ομάδες:

- Λειτουργικές δαπάνες και έξοδα χρήσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- Επενδύσεις
- Πληρωμές από υποχρεώσεις Π.Ο.Ε. - λοιπές αποδόσεις – προβλέψεις
- Αποθεματικό.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο πίνακας των πραγματοποιηθέντων δαπανών του Δήμου Γρεβενών για τις τρεις τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις, σύμφωνα με τα επίσημα οικονομικά στοιχεία της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου.

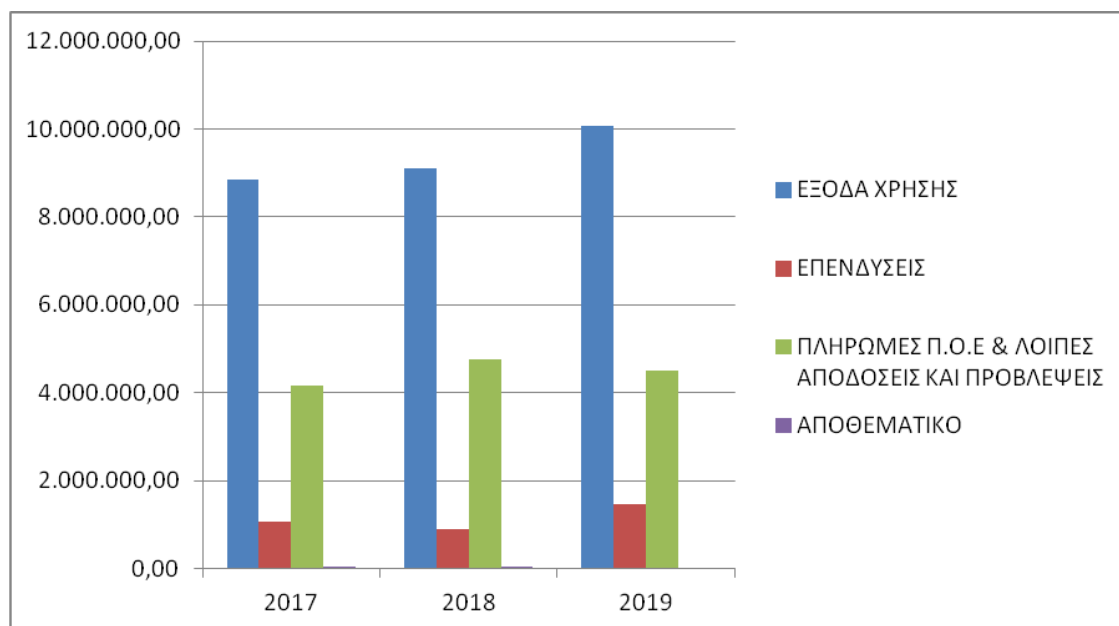
Πίνακας 47: Ανάλυση εξόδων Δήμου Γρεβενών ανά Κατηγορία 2017 - 2019

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΞΟΔΩΝ	2017	2018	2019
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	8.858.462,19	9.108.036,34	10.062.181,80
60	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	4.261.732,70	4.257.617,52	4.413.034,59
61	ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	634.779,39	737.783,70	838.879,79
62	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	2.016.701,22	1.775.862,72	2.538.241,75
63	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΕΛΗ	137.383,47	193.944,88	80.616,38
64	ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	185.587,82	250.729,29	302.558,32
65	ΠΛΗΡΩΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠ ΔΗΜ.ΠΙΣΤΗΣ	99.778,06	71.840,28	56.951,85
66	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ	372.933,19	508.176,27	469.395,13
67	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒ.ΕΙΣΟΔΗΜ.ΣΕ			
	ΤΡΙΤΟΥΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ,ΠΑΡΟΧΕΣ	1.132.829,95	1.232.814,81	1.246.920,74
68	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ	16.736,39	79.266,87	115.583,25
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	1.059.283,18	896.092,27	1.460.292,16
71	ΑΓΟΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΓ	167.496,76	26.734,41	517.573,57
73	ΕΡΓΑ	840.205,29	857.057,97	911.707,09
74	ΜΕΛΕΤΕΣ, ΕΡΕΥΝΕΣ, ΠΕΙΡΑΜ.ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠ	36.581,13	12.299,89	31.011,50
75	ΤΙΤΛΟΙ ΠΑΓΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ΣΥΜΜΕΤ. ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)	15.000,00		
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ Π.Ο.Ε & ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	4.153.844,67	4.752.280,70	4.503.888,14
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Π.Ο.Ε.)	339.343,23	373.349,94	551.070,75
82	ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	1.988.441,83	2.133.186,10	1.799.629,39
83	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ			
	ΒΕΒΑΙΩΜ. ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΟΕ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥ	1.826.059,61	2.245.744,66	2.153.188,00
9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	656,59	3.491,39	0,16
91	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	656,59	3.491,39	0,16

Πηγή: Δήμος Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Γράφημα 8: Ανάλυση εξόδων Δήμου Γρεβενών ανά Κατηγορία 2017 - 2019

Αντίστοιχη αύξηση εμφανίζουν και τα συνολικά έξοδα για την περίοδο 2017-2019. Τα έξοδα χρήσης τα οποία αποτελούν και τη βασική κατηγορία εξόδων του Δήμου καθώς και οι πληρωμές Π.Ο.Ε. εμφανίζουν συνεχή αύξηση. Από τα έξοδα χρήσης το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελούν οι αμοιβές και τα έξοδα προσωπικού καθώς και οι παροχές τρίτων. Ο επόμενος πίνακας αποτυπώνει την εξέλιξη των πραγματοποιούμενων εξόδων συναρτήσει του προϋπολογισμού και των δεσμευθέντων πόρων

Πίνακας 48: Προϋπολογισμός / Απολογισμός Εξόδων 2017 - 2019

Έτος	Εγκεκριμένος Π/Υ	Διαμορφωμένος Π/Υ	Δεσμευθέντα	Ενταλθέντα	% Ενταλθέντα/ Δεσμευθέντα	Πληρωθέντα	% Δεσμευθέντα / Πληρωθέντα	% Πληρωθέντα/ Εγκεκριμένος Π/Υ
2017	19.794.376,45	22.384.794,81	14.160.602,20	13.662.922,90	96,49%	13.662.922,90	96,49%	69,02%
2018	21.516.629,08	24.520.350,29	18.395.633,53	12.503.903,02	67,97%	14.051.068,62	76,38%	65,30%
2019	23.751.222,52	33.291.529,71	27.977.174,93	14.537.776,13	51,96%	14.537.776,13	51,96%	61,21%

Πηγή: Δήμος Γρεβενών / Οικονομική Υπηρεσία

Ως βασικές εκτιμήσεις και συμπεράσματα που προκύπτουν από την παράθεση των οικονομικών στοιχείων του Δήμου Γρεβενών είναι:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- ↪ Το χαμηλό ποσό των Ιδίων Πόρων περιορίζει σημαντικά τη δυνατότητα για υλοποίηση νέων επενδύσεων και έργων. Ο Δήμος θα πρέπει να αναζητήσει πόρους μέσα από ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα χρηματοδότησης.
- ↪ Παρά το χαμηλό ποσό των ιδίων πόρων τα έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα εμφανίζουν μια σταθερότητα, γεγονός που ο Δήμος θα πρέπει να λάβει υπόψη με σκοπό τη αποδοτικότερη αξιοποίηση των υπηρεσιών αυτών
- ↪ Η αύξηση των εσόδων είναι ένας πρωταρχικός στόχος που θα πρέπει να θέσει ο Δήμος μέσα από την αποτελεσματικότερη διαχείριση της κινητής και ακίνητης δημοτικής περιουσίας.
- ↪ Παρατηρείται σημαντική μείωση των φόρων και τελών για την περίοδο 2017-2019
- ↪ Η μείωση των εξόδων γενικότερα αποτελεί είναι ένα σημαντικό στόχο, ο οποίος θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσα από την ορθολογικότερη λειτουργία του Δήμου και την αποτελεσματικότερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού.

A.2.4.6. Νομικά πρόσωπα Δήμου

Στο Δήμο λειτουργούν τα παρακάτω Νομικά Πρόσωπα:

Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Αθλητισμού Δήμου Γρεβενών

Το Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού Δήμου Γρεβενών, διέπεται από τις διατάξεις των Ν.3463/2006 και 3852/2010 και έχει ως σκοπό την οργάνωση, λειτουργία υπηρεσιών Κοινωνικής Προστασίας & Αλληλεγγύης καθώς υπηρεσιών Αθλητισμού. Αναλυτικά οι υπηρεσίες αυτές αφορούν:

A. Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης:

- ☞ Υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας με την παροχή υπηρεσιών ιατροκοινωνικής προστασίας και σκοπό την αποφυγή της απένταξης τους από τον οικογενειακό και κοινωνικό ιστό.
- ☞ Ανάπτυξη μελλοντικά δράσεων και υπηρεσιών που σχετίζονται με την οργάνωση δομών Βοήθειας στο Σπίτι και Ψυχολογικής υποστήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- ☞ Οργάνωση βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών για την παροχή σύγχρονης προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, διατροφής και φύλαξης βρεφών και νηπίων, με σκοπό την ισόρροπη και ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, την φροντίδα της υγείας τους, την ανάπτυξη των νοητικών τους ικανοτήτων, την υποστήριξη και βελτίωση των γλωσσικών τους δεξιοτήτων και γενικότερα όλων εκείνων των στοιχείων που θα συνδράμουν μαζί με το οικογενειακό τους περιβάλλον στην ομαλή και επιτυχημένη μετάβαση τους στο σχολικό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.
- ☞ Προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.
- ☞ Πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των δημοτών για την δημιουργική και αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων και προβλημάτων της σύγχρονης οικογένειας.
- ☞ Πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.

B. Υπηρεσίες Αθλητισμού

- ☞ Δράσεις προώθησης του αθλητισμού γενικά, με σκοπό τη καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος, της ομαδικότητας και της ευγενούς άμιλλας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- ☞ Διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων με παράλληλη ανάπτυξη δράσεων ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εθελοντικής συμμετοχής των πολιτών στα αθλητικά και γενικότερα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου.
- ☞ Ανάπτυξη προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού με ιδιαίτερη μέριμνα στην εξασφάλιση των προϋποθέσεων συμμετοχής όλων των ενδιαφερόμενων δημοτών.
- ☞ Μέριμνα για την συντήρηση, βελτίωση, αποτελεσματική αξιοποίηση και εξοπλισμό όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων και υποδομών.

Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου Γρεβενών (Δ.Ε.Κ.Ε.Γ.)»

Η Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου Γρεβενών και διακριτικό τίτλο «Δ.Ε.Κ.Ε.Γ», συστάθηκε με την υπ' αριθ. 8341/22-10-99 απόφαση του Γ.Γ. της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2019/Β' /17-11-99), η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 15767/1013/13.4.2009 απόφαση (ΦΕΚ 805/ Β /30.4.2009), και την υπ' αριθμ. 74145/4274/17.8.2009 απόφαση (ΦΕΚ 1841/Β' /3.9.2009).

Βασικός σκοπό του νομικού προσώπου είναι η παροχή υπηρεσιών στους παρακάτω τομείς:

A. Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη:

- ☞ Η εφαρμογή πολιτικών, η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με τη δημιουργία και λειτουργία δομών όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερησίας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.
- ☞ Η εφαρμογή πολιτικών, η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.
- ☞ Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων δημοτών, με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κάτοικους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

- ☞ Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας.
- ☞ Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων η συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- ☞ Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.
- ☞ Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου.

Β. Παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

- ☞ Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών.
- ☞ Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.
- ☞ Η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής.
- ☞ Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ., καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.
- ☞ Η προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών. Η επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.
- ☞ Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων, η συμμετοχή τους σε αυτά.
- ☞ Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- ☞ Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.
- ☞ Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και χώρων άθλησης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

☞ Η προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Γρεβενών (ΔΕΥΑΓ)

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης - Αποχέτευσης Γρεβενών (Δ.Ε.Υ.Α.Γ.), είναι νομικό πρότυπο ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελή χαρακτήρα και διέπεται ως προς τη διοίκηση, οργάνωση, εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση των έργων της αρμοδιότητάς της καθώς και τις πηγές χρηματοδότησής της από τις διατάξεις του Ν.1069/1980 «περί κινήτρων διά την ίδρυσην επιχειρήσεων υδρεύσεως και αποχετεύσεως». Έδρα της Επιχείρησης είναι ο Δήμος Γρεβενών (άρθρο 1 παρ 3 Ν.1069/1980). Περιοχή αρμοδιότητας της επιχείρησης είναι η διοικητική περιφέρεια του Δήμου Γρεβενών(άρθρο 1 παρ 3 Ν.1069/1980).

Στην περιουσία της Επιχείρησης ανήκουν τα έργα ύδρευσης και αποχέτευσης της περιοχής αρμοδιότητας της επιχείρησης, τα οποία εκτελέσθηκαν ή θα εκτελεσθούν με βάση συγκεκριμένες μελέτες , όλοι οι υπόνομοι που υπάρχουν και οι εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης ακάθαρτων και όμβριων υδάτων, όλοι οι υπόνομοι ή ανοικτοί αγωγοί που εκβάλλουν άμεσα ή έμμεσα στο δίκτυο, καθώς επίσης και οι μονάδες επεξεργασίας πόσιμου ύδατος και υγρών αποβλήτων (άρθρο 8 παρ 1 Ν.1069/1980).

Οι εργασίες της ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ διευθύνονται από τον Γενικό Διευθυντή ο οποίος διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και είναι υπόλογος σ'αυτό για την εύρυθμη λειτουργία της.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

A.2.4.7. Συμμετοχές - Συνεργασίες - Δικτυώσεις

Ο Δήμος Γρεβενών στα πλαίσια της εξωστρέφειας του, προσπαθεί να αξιοποιήσει κάθε δυνατή συνέργεια σε όλα τα επίπεδα (τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό, κ.λπ.). Οι φορείς στους οποίους συμμετέχει ως εταίρος / μέτοχος καθώς και οι συνεργασίες που έχει αναπτύξει παρατίθενται παρακάτω:

- **ΠΕΔ Δυτικής Μακεδονίας:** Αποτελεί την Περιφερειακή δομή λειτουργίας και υποστήριξης των ΟΤΑ της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας με πολιτικό-συντονιστικό ρόλο κυρίως αλλά και επιτελικό ρόλο στήριξης. Όργανα διοίκησης της ΠΕΔ είναι το Διοικητικό Σύμβουλο, η Εκτελεστική Επιτροπή και το Εποπτικό Συμβούλιο.
- **ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.:** Κύριο αντικείμενο της Εταιρείας είναι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η λειτουργία του ΟΣΔΑ της Δυτικής Μακεδονίας, σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης του 1995. Η ίδρυση της βασίστηκε στην Οικονομοτεχνική Μελέτη Σκοπιμότητας του 1996 και η έναρξη της λειτουργίας της σηματοδοτήθηκε με τη δημοσίευση του καταστατικού της στο ΦΕΚ (1998).
- **Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων:** Το Ελληνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων του Π.Ο.Υ. έχει ως αποκλειστικό του σκοπό την Πρόληψη των Νοσημάτων, την Προαγωγή της Υγείας, τον Προσυμπτωματικό Έλεγχο των πληθυσμιακών ομάδων υψηλού κινδύνου και γενικότερα την προώθηση ολοκληρωμένων Πολιτικών και Δράσεων στο πεδίο της Δημόσιας Υγείας. Δραστηριοποιείται κυρίως στους τομείς της Υγειονομικής Ενημέρωσης, της Προστασίας του Περιβάλλοντος και της Προληπτικής Ιατρικής. Σήμερα αριθμεί 229 ΟΤΑ Μέλη από όλες τις Περιφέρειες της χώρας και διοικείται από 13 μελές Δ.Σ. Αποτελεί τη συνένωση 3 Δικτύων: του Διαδημοτικού Δικτύου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ο.Τ.Α. που ιδρύθηκε το 2005, του Εθνικού Δικτύου Δήμων Προαγωγής Υγείας που ιδρύθηκε το 2007 και του Εθνικού Δικτύου Υγιών Πόλεων που ιδρύθηκε το 1994.
- **Ελληνικό Δίκτυο Πόλεων με Ποτάμια:** Το Δίκτυο, με έδρα τον Δήμο Τρικκαίων, ιδρύθηκε στα Τρίκαλα στις 13 Ιουνίου του 2006 με αφορμή τη συμμετοχή της Δημοτικής Επιχείρησης Κοινωνικής Ανάπτυξης (Δ.Ε.Κ.Α) Τρικάλων και κατ' επέκταση του Δήμου Τρικκαίων, στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Interreg III C-South Ένωση περιοχών με ποτάμια. Αποτελεί Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρία που αριθμεί σήμερα, 26 μέλη - Δήμους της χώρας που διαρρέονται από ποτάμια. Σκοπός του είναι η ανάληψη και υλοποίηση πολιτικών που αφορούν την

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός**

περιβαλλοντική, πολιτιστική, αισθητική και οικονομική ανάπτυξη των ποτάμιων οικοσυστημάτων.

Ο Δήμος στα πλαίσια της συνεργασίας του με άλλους έχει συνάψει τις παρακάτω ενεργές προγραμματικές Συμβάσεις:

- Προγραμματική Σύμβαση με την ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε. για την υλοποίηση του έργου «Ενίσχυση του μηχανισμού καθαριότητας του Δήμου Γρεβενών από την ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε. προϋπολογισμού 191.700,00€ χωρίς ΦΠΑ.

Α.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT

Η ανάλυση **SWOT** λειτουργεί ως ένα αποτελεσματικό εργαλείο καταγραφής, ανάλυσης και αξιολόγησης των εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό του Δήμου Γρεβενών. Συγκεκριμένα, μέσω αυτής προσδιορίζονται τα δυνατά (**Strengths**) και αδύνατα (**Weaknesses**) σημεία του Δήμου, καθώς και οι ευκαιρίες (**Opportunities**) και οι απειλές (**Threats**). Επομένως, ενόψει του παρόντος σχεδίου, η ανάλυση SWOT χρησιμοποιείται ουσιαστικά ως ένα μεθοδολογικό εργαλείο, προκειμένου να καταγραφούν και εν συνεχεία, να αξιολογηθούν οι παραπάνω παράμετροι. Στόχος της είναι αρχικά, ο εντοπισμός και η καταγραφή των ισχυρών σημείων ή στρατηγικών πλεονεκτημάτων πάνω στα οποία θα στηριχθεί η αναπτυξιακή πορεία του Δήμου καθώς και ο καθορισμός της στρατηγικής που θα ακολουθήσει την επόμενη πενταετία. Ακόμη, ο εντοπισμός, η καταγραφή και η κατανόηση των «αδύνατων σημείων» είναι ζωτικής σημασίας ώστε να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν οι αντίστοιχες πολιτικές και δράσεις που θα συμβάλουν στην αντιμετώπισή τους και θα οδηγήσουν στην αποφυγή των περιορισμών που δημιουργούν. Επιπρόσθετα, στο ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον που υπάρχει σήμερα, παρουσιάζονται συνεχείς ευκαιρίες και κίνδυνοι, που θα πρέπει να αξιολογούνται, να λαμβάνονται υπόψη και να αξιοποιούνται ή αντιμετωπίζονται κατά το σχεδιασμό των όποιων παρεμβάσεων πολιτικής υπέρ του Δήμου.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.3.1. ΑΞΟΝΑΣ 1 – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

ΑΞΟΝΑΣ 1 - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Κομβική γεωγραφική θέση του Δήμου ✓ Σημαντικό κομβικό σημείο για τις χερσαίες μεταφορές ✓ Αξιόλογο φυσικό περιβάλλον (προστατευόμενες περιοχές, διατηρητέα μνημεία της φύσης, κ.λπ.) ✓ Πλούσιοι φυσικοί πόροι (Εθνικό Πάρκο Β. Πίνδου, γεωλογία, υδρογραφικό δίκτυο, ιαματικές πηγές, κλπ.) και βιοποικιλότητα (χλωρίδα/πανίδα) ✓ Αξιόλογοι τουριστικοί και πολιτιστικοί πόροι ✓ Καλή ποιότητα υπόγειων και επιφανειακών υδάτων ✓ Εγκεκριμένο Περιφερειακό Σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων ✓ Εγκεκριμένο Τοπικό Σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων ✓ Σταθερότητα του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με πολύ μικρές μεταπτώσεις ✓ Υψηλό ποσοστό κάλυψης τηλεπικοινωνιακού δικτύου ✓ Πλούσιο φυσικό περιβάλλον, κατάλληλο για την παραγωγή αγροτικών προϊόντων ποιότητας και για την άσκηση ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων. Επουσιώδης βιομηχανία, έλλειψη εντατικών καλλιεργειών και επακόλουθα μικρή επιβάρυνση στο περιβάλλον ✓ Ύπαρξη εγκεκριμένης Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης για την πόλη των Γρεβενών (ΣΒΑΑ) ✓ Ύπαρξη εγκεκριμένου Σχεδίου βιώσιμης αστικής κινητικότητας (ΣΒΑΚ) για την πόλη των Γρεβενών 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ενδοχωρικές ανισότητες (ανάμεσα στις Δ.Ε.) και κυρίως μεταξύ της πόλης των Γρεβενών και των υπόλοιπων οικισμών ✓ Λειτουργική εξάρτηση από το αστικό κέντρο των Γρεβενών ✓ Γήρανση του πληθυσμού σε συνδυασμό με τη διαχρονική μείωση ✓ Έλλειψη χωρικού σχεδιασμού (χωροταξικού – πολεοδομικού) στο σύνολο του Δήμου ✓ Ύπαρξη σημαντικού όγκου απορριμμάτων, που απαιτούν ειδική διαχείριση ✓ Έλλειψη θεσμοθέτησης ζωνών χρήσεων γης ✓ Έλλειψη σχεδιασμού διαχείρισης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης αξιόλογων κτισμάτων και οικιστικών συνόλων της περιοχής ✓ Μέτρια ποιοτική κατάσταση οδικού δικτύου. Προβλήματα προσβασιμότητας, συντήρησης, ασφαλτοστρώσεων, κλπ. ✓ Χαμηλό ποσοστό δρόμων ήπιας κυκλοφορίας και ποδηλατοδρόμων ✓ Ελλιπής πεζοδρόμηση και υποδομών για πεζούς στους περισσότερους οικισμούς ✓ Περιορισμένοι χώροι στάθμευσης στην πόλη των Γρεβενών ✓ Υποβαθμισμένοι κοινόχρηστοι χώροι ✓ Περιορισμένη εξυπηρέτηση κατοίκων από υφιστάμενα μέσα μεταφοράς (ΚΤΕΛ) ✓ Προβλήματα παλαιότητας και διαρροών δικτύου ύδρευσης σε κάποιους οικισμούς ✓ Χαμηλό ποσοστό διείσδυσης και εφαρμογής δράσεων ανακύκλωσης ✓ Υποβάθμιση λόγω ύπαρξης οχλουσών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΑΞΟΝΑΣ 1 - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	
	<p>ανθρωπογενών δραστηριοτήτων</p> <p>✓ Χαμηλό ποσοστό διείσδυσης ΑΠΕ</p>
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Σημαντικές Προοπτικές για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού ✓ Αξιοποίηση πολιτιστικών και φυσικών πόρων ✓ Δυνατότητα αξιοποίησης χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου ✓ Νέες χρηματοδοτικές πηγές (ΕΕ, εθνικό ΠΔΕ, ΚΑΠ 2014-2020 κλπ.) ✓ Ενίσχυση περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών (όλων των ηλικιών) και των επιχειρηματιών, σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων ✓ Ύπαρξη περιοχών Natura (υψηλού περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος) ✓ Συνεργασία με περιβαλλοντικούς & τοπικούς φορείς για την προώθηση των δράσεων ορθολογικής διαχείρισης ✓ Εφαρμογή δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε ιδιωτικά και δημόσια κτίρια ✓ Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση πολιτών σε περιβαλλοντικά θέματα ✓ Σημαντικές προοπτικές ενίσχυσης της βιώσιμης κινητικότητας ✓ Αξιοποίηση των ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων του Δήμου ✓ Ολοκλήρωση των διαδικασιών μεταγραφής της Πολεοδομικής επέκτασης του Ρυμοτομικού Σχεδίου της πόλης των Γρεβενών 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων λόγω μη ελέγχου και οργανωμένης καταγραφής των οχλουσών δραστηριοτήτων ✓ Κίνδυνος ερημοποίησης κάποιων οικισμών λόγω σημαντικής μείωσης του πληθυσμού τους ✓ Κίνδυνοι εκδήλωσης πυρκαγιών στις δασικές εκτάσεις του δήμου ✓ Ανθρωπογενείς πιέσεις στους φυσικούς πόρους της περιοχής ✓ Μη ανταπόκριση / συμμετοχή των κατοίκων στις σχεδιαζόμενες πρακτικές διαχείρισης (ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση, κ.λπ.) ✓ Καθυστερήσεις στη χρηματοδότηση έργων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.3.2 ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<p>Κοινωνική Πολιτική</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Δυναμικές δράσεις ενίσχυσης των ευάλωτων δημοτών από το Δήμο ✓ Υψηλός βαθμός ευαισθητοποίησης του Δήμου και της Μητρόπολης Γρεβενών προς τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες 	<p>Κοινωνική Πολιτική</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ελλιπής στελέχωση κοινωνικών υπηρεσιών και δομών ✓ Υψηλά ποσοστά γηρασμένου πληθυσμού ✓ Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού. ✓ Σημαντικό τμήμα του πληθυσμού του Δήμου ευάλωτο στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό
<p>Παιδεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ικανοποιητική κάλυψη των αναγκών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ✓ Τα δρομολογημένα βήματα προς την λειτουργική και ενεργειακή αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υποδομών, από τη δημοτική αρχή ✓ Αποτελεσματική λειτουργία της οργάνωσης των σχολικών μονάδων 	<p>Παιδεία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Μη επαρκής κάλυψη των σύγχρονων εκπαιδευτικών αναγκών (εργαστήρια, αίθουσες πολλαπλών χρήσεων) ✓ Έλλειψη υποδομών πρόσβασης ΑμεΑ σε κάποιες αίθουσες νευραλγικής σημασίας για την εκπαίδευση
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<p>Κοινωνική Πολιτική</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Συγκράτηση του πληθυσμού μέσα από εργασιακά κίνητρα απασχόλησης (βλ. Τοπική Οικονομία) ✓ Χρηματοδότηση κοινωνικών δομών (ΚΑΠΗ, ΚΔΑΠ και λοιπές δομές) μέσα από την Νέα προγραμματική περίοδο ✓ Δημιουργική ανάδειξη αύλειων χώρων 	<p>Κοινωνική Πολιτική</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Περαιτέρω αύξηση και εξαθλίωση του φτωχού πληθυσμού, τόσο των ηλικιωμένων, όσο και των νέων, ως αποτέλεσμα της παρούσας περιόδου κρίσης (λόγω έκτακτων συνθηκών, πχ πανδημία). ✓ Μακροπρόθεσμη ένταση των κοινωνικών προκλήσεων των ευάλωτων ομάδων λόγω του αυξανόμενου γηρασμένου πληθυσμού. ✓ Κλιμάκωση κοινωνικών κινδύνων (αύξηση

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
	ποσοστών ανεργίας) και ένταξη περισσότερων ατόμων στις ομάδες κοντά και κάτω από το όριο της φτώχειας, ως απόρροια συνέχισης της κρίσης, λόγω και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης (πχ Covid 19).
Παιδεία <ul style="list-style-type: none"> ✓ Περαιτέρω εκσυγχρονισμός των σχολικών υποδομών και του εξοπλισμού τους ✓ Αξιοποίηση ευρωπαϊκών / εθνικών πόρων για την κατασκευή νέων Σχολικών Μονάδων ✓ Χρηματοδότηση εναλλακτικών και καινοτόμων δράσεων παιδείας, εκπαίδευσης και επιμόρφωσης. 	Παιδεία <ul style="list-style-type: none"> ✓ Περαιτέρω υποβάθμιση των υπαρχουσών υποδομών εκπαίδευσης, ως επακόλουθο πιθανής μειωμένης χρηματοδότησης λόγω της νέας κρίσης ✓ Η οικονομική κρίση της χώρας, έχει άμεσο αντίκτυπο και στους δημότες με αποτέλεσμα να αποθαρρύνει τη συμμετοχή τους στα επιμορφωτικά προγράμματα, ακόμα και όταν η οικονομική συμμετοχή είναι χαμηλή. ✓ Πιθανός περιορισμός των πόρων για σχολική υποδομή κατά τη νέα Προγραμματική περίοδο, με σκοπό την αξιοποίηση των κεφαλαίων για την αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών (όπως πανδημίες, φυσικές καταστροφές κα)
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Πολιτισμός / Αθλητισμός <ul style="list-style-type: none"> ✓ Σημαντικός αριθμός αρχαιολογικών, ιστορικών και θρησκευτικών μνημείων, καθώς και μνημείων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. ✓ Πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων διαφορετικής θεματολογίας ✓ Δραστηριοποίηση πολιτιστικών συλλόγων ✓ Υψηλός βαθμός ευαισθητοποίησης του Δήμου και των πολιτών προς τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες 	Πολιτισμός / Αθλητισμός <ul style="list-style-type: none"> ✓ Έλλειψη επαρκούς στελέχωσης στις πολιτιστικές δομές του Δήμου ✓ Ανεπάρκεια υφιστάμενων αθλητικών υποδομών ✓ Υψηλό κόστος συντήρησης των αθλητικών εγκαταστάσεων και υποδομών σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια οικονομικών πόρων
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Πολιτισμός / Αθλητισμός	Πολιτισμός / Αθλητισμός

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΑΞΟΝΑΣ 2 – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποίηση ΤΠΕ για την ανάδειξη πολιτιστικού αποθέματος ✓ Αξιοποίηση ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου ✓ Ανάπτυξη νέων συνεργασιών των πολιτιστικών φορέων ✓ Ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών αθλητισμού ✓ Εφαρμογή συστημάτων ΑΠΕ στις αθλητικές και πολιτιστικές υποδομές 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Έλλειψη συλλογικής πολιτιστικής δράσης για την ανάδειξη της τοπικής κληρονομιάς του δήμου ✓ Περιορισμένη χρηματοδότηση των πολιτιστικών και αθλητικών φορέων για την υλοποίηση δράσεων ✓ Υποβάθμιση και αλλοίωση των ιστορικών και πολιτιστικών πόρων
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<p style="background-color: #d9d9d9; margin: 0; padding: 2px;">Υγεία / Κοινωνική Προστασία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Καλή συνεργασία με υγειονομικούς φορείς και δομές υγείας στο Νομό Γρεβενών και στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ✓ Υλοποίηση Προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» ✓ Λειτουργία «Μαθητικής Εστίας» ✓ Ύπαρξη τοπικού συντονιστικού οργάνου πολιτικής προστασίας ✓ Υλοποίηση σημαντικών κοινωνικών δράσεων με πρωτοβουλία του Δήμου 	<p style="background-color: #d9d9d9; margin: 0; padding: 2px;">Υγεία / Κοινωνική Προστασία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Εντοπισμένες ελλείψεις σε υποδομές και υπηρεσίες υγείας & κοινωνικής μέριμνας ✓ Υψηλό ποσοστό γηρασμένου πληθυσμού και ατόμων διαβίωσης κάτω από το όριο της φτώχειας ✓ Απουσία Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας ✓ Υποστελέχωση σε ανθρώπινο δυναμικό και ελλείψεις σε ιατρικό εξοπλισμό
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<p style="background-color: #d9d9d9; margin: 0; padding: 2px;">Υγεία / Κοινωνική Προστασία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Δημιουργία Εθελοντικού Δικτύου μέσω ενεργοποίησης των εθελοντικών οργανώσεων ✓ Συνεργασία με υγειονομικές δομές για την αναβάθμιση των υπηρεσιών και δομών δημόσιας υγείας ✓ Ανάπτυξη δράσεων κοινωνικής οικονομίας ✓ υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης των κατοίκων (για θέματα πρόληψης και δημόσιας υγείας) και διεξαγωγής προληπτικών εξετάσεων. ✓ Ανάπτυξη εφαρμογών τηλε-ιατρικής 	<p style="background-color: #d9d9d9; margin: 0; padding: 2px;">Υγεία / Κοινωνική Προστασία</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Συνεχώς αυξανόμενος αριθμός των ευπαθών κοινωνικών ομάδων ✓ Ανυπαρξία σχεδιασμού και προγραμματισμού αναβάθμισης των υποδομών υγείας λόγω της εφαρμογής του μνημονίου ✓ Κίνδυνος πανδημίας λόγω του κορωνοϊού (COVID-19) και άλλων λοιμώξεων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.3.3 ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ύπαρξη ιστορικού, φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος που καθιστά το Δήμο ελκυστικό για εναλλακτικό τουρισμό ✓ Κομβική γεωγραφική θέση ✓ Ιδανικές συνθήκες για ανάπτυξη της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας ✓ Ύπαρξη σημαντικών τουριστικών πόρων ✓ Υψηλό ποσοστό γής για αγροτική δραστηριότητα 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Χαμηλό ποσοστό των οικονομικά ενεργών ατόμων ✓ Έντονη εποχικότητα απασχόλησης ✓ Υψηλό ποσοστό άνεργων πτυχιούχων ✓ Απουσία οργανωμένου χώρου υποδοχής βιομηχανιών (ΒΙΟΠΑ) ✓ Έλλειψη καινοτομίας στο παραγωγικούς τομείς και κυρίως στον τουρισμό που είναι κυρίαρχος
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποίηση της διεθνώς αυξανόμενης ζήτησης για εναλλακτικά τουριστικά αγαθά και υπηρεσίες ✓ Διεύρυνση του υπάρχοντος εναλλακτικού τουρισμού, μέσα από την ενίσχυση των υποδομών και δραστηριοτήτων που προσφέρονται και την προβολή του τόπου, που θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και θα αποτελέσει κίνητρο συγκράτησης πληθυσμού και προσέλκυσης επισκεπτών με σε όλη τη διάρκεια του έτους ✓ Δημιουργία Marketing Plan για τον Τουρισμό αξιοποιώντας και ενισχύοντας ήδη υπάρχουσες τάσεις με σκοπό την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και την αξιοποίηση θεματικών μορφών τουρισμού ✓ Σύνδεση με τουριστικά αγαθά της Π.Ε. για δημιουργία οικονομιών κλίμακας ✓ Αξιοποίηση της συμμετοχής του δήμου στα δίκτυα πόλεων ✓ Αξιοποίηση ειδικών αξόνων ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας για χρηματοδότηση δράσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Διατήρηση της υπάρχουσας παραγωγικής βάσης, η οποία είναι σχετικά ασταθής, καθώς διαθέτει διευρυμένο τριτογενή τομέα και περιορισμένους τον πρωτογενή και δευτερογενή. Το μοντέλο αυτό δε διαθέτει ποικιλία επαγγελματιών που θα μπορούσαν να συγκρατήσουν τον πληθυσμό. ✓ Αδυναμία υποστήριξης της διεύρυνσης του δευτερογενή και τριτογενή τομέα, λόγω έλλειψης εξειδίκευσης του περιορισμένου ανθρώπινου δυναμικού ✓ Επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας και άρα και του δήμου, ως αποτέλεσμα της παρούσας περιόδου κρίσης (λόγω νέου κορονοϊού Covid 19), η οποία μπορεί να αποβεί καταστροφική αυξάνοντας την ανεργία και επιφέροντας νέες μειώσεις σε μισθούς και συντάξεις και πλήγματα στα εργασιακά δικαιώματα. ✓ Αδυναμία ανάκαμψης του τουριστικού τομέα, μετά το πλήγμα της έκτακτης κατάστασης λόγω

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΑΞΟΝΑΣ 3 – ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	
<p>επιχειρηματικότητας, απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποίηση των περιφερειακών στρατηγικών για την έξυπνη εξειδίκευση, καταπολέμηση της φτώχειας και κοινωνικής ένταξης ✓ Βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού ✓ Στοχευόμενες δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας 	<p>πανδημίας Covid-19</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Περιορισμός των πόρων του ΕΣΠΑ που αξιοποιούνται για την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας, με σκοπό την αξιοποίηση τους για την αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών (πχ πανδημίες, φυσικές καταστροφές, κ.α.)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.3.4 ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<p>Οργανωτική δομή</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Διαχειριστική Επάρκεια ✓ Ισχυρό δίκτυο συνεργασίας κυρίως με ΟΤΑ αλλά και άλλους φορείς ✓ Αναλυτική και επίσημη περιγραφή της δομής και των αρμοδιοτήτων των επί μέρους Υπηρεσιών του Δήμου με τον ισχύοντα Ο.Ε.Υ. 	<p>Οργανωτική δομή</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Εσωτερική γραφειοκρατία, έλλειψη συντονισμού και οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών ✓ Συνεχείς μεταβολές στο θεσμικό πλαίσιο των ΟΤΑ
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<p>Οργανωτική δομή</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Οργάνωση υπηρεσιών – εισαγωγή και εφαρμογή προτυποποιημένων διαδικασιών ✓ Χρηματοδοτικές ευκαιρίες της Νέας Προγραμματικής Περιόδου ✓ Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» για τη νέα προγραμματική περίοδο ✓ συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και διακρατικά προγράμματα συνεργασίας και μεταφοράς γνώσης εμπειρίας και καλών πρακτικών 	<p>Οργανωτική δομή</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Μεγάλος όγκος αρμοδιοτήτων που μεταφέρονται στους Δήμους σε συνάρτηση με την ελλιπή χρηματοδότηση ✓ Συνεχιζόμενη οικονομική κρίση ✓ Δυσκολία προσαρμογής στελεχών σε νέες οργανωτικές δομές
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<p>Ανθρώπινο Δυναμικό</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Εμπειρία και καλή γνώση των διαδικασιών από το σύνολο των υπαλλήλων ✓ Ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των Δημοτών σε καίρια ζητήματα 	<p>Ανθρώπινο Δυναμικό</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Σοβαρές ελλείψεις σε προσωπικό ✓ Έλλειψη προσωπικού εξειδικευμένων ειδικοτήτων (Πληροφορικής, Μηχανικών Η/Υ, κ.λπ.) ✓ Αναντιστοιχία των προβλεπόμενων θέσεων εργασίας στον ΟΕΥ σε σχέση με το υπάρχον στελεχιακό δυναμικό ✓ Απουσία οργανωμένων υπηρεσιακών δομών κατάρτισης- επιμόρφωσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΤΠΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<p>Ανθρώπινο Δυναμικό</p> <p>Παρακολούθηση δράσεων και προγραμμάτων επιμόρφωσης</p> <p>Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων και ευκαιριών</p> <p>Αξιοποίηση Εθελοντών και Ειδικών Συνεργατών</p> <p>Αξιοποίηση του νέου προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης» για τους ΟΤΑ</p>	<p>Ανθρώπινο Δυναμικό</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Αναστολή προσλήψεων στους ΟΤΑ λόγω εθνικών δεσμεύσεων ✓ Μείωση προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης ✓ Χαμηλή παραγωγικότητα υπαλλήλων λόγω απουσίας κινήτρων ✓ Μη αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<p>Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανάρτηση αποφάσεων Δ.Σ. και οργάνων διοίκησης στη δικτυακή πύλη «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» ✓ Ανάρτηση αποφάσεων Δ.Σ. και οργάνων διοίκησης στην Ιστοσελίδα του Δήμου 	<p>Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Περιορισμένη ενσωμάτωση της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών από τις περισσότερες υπηρεσίες του Δήμου ✓ Απουσία συστήματος ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων (ΣΗΔΕ)
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<p>Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση ✓ Ανάπτυξη εφαρμογών και συστημάτων ΤΠΕ ✓ Ανάπτυξη έξυπνων εφαρμογών (Smart City) 	<p>Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Δυσκολία προσαρμογής των υπαλλήλων σε εφαρμογή συστημάτων ΤΠΕ ✓ Περιορισμένη χρήση ψηφιακής υπογραφής ✓ Μειωμένη χρηματοδότηση από την Κεντρική Διοίκηση
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<p>Υποδομές - Εξοπλισμός</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Αναλυτική καταγραφή & κατοχύρωση ακίνητης περιουσίας στο Εθνικό Κτηματολόγιο ✓ Εφαρμογή δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων 	<p>Υποδομές - Εξοπλισμός</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Περιορισμένες εφαρμογές εξοικονόμησης ενέργειας ✓ Έλλειψη αυτόνομης στέγασης σε κάποιες δομές ✓ Παλαιάς τεχνολογίας οχήματα και μηχανήματα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΑΞΟΝΑΣ 4 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ – ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΤΠΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<p>Υποδομές - Εξοπλισμός</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Αξιοποίηση κτιριακών υποδομών ✓ Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την για την αντικατάσταση του υφιστάμενου εξοπλισμού ✓ Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης ακινήτων ✓ Αύξηση της προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ 	<p>Υποδομές - Εξοπλισμός</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Μειωμένη χρηματοδότηση και επιχορηγήσεις για την αγορά νέου πάγιου εξοπλισμού ✓ Περιορισμοί εκμετάλλευσης της ακίνητης περιουσίας λόγω παλαιότητας και κόστους αποκατάστασης
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
<p>Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Διαχειρίσιμο ποσό υποχρεώσεων ✓ Αύξηση τακτικών εσόδων 	<p>Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανεπαρκείς Ίδιοι Πόροι ✓ Αναξιοποίητη δημοτική περιουσία και πόροι ✓ Υψηλά λειτουργικά κόστη
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<p>Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Αποδοτικότερη αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας ✓ Αξιοποίηση χρηματοδοτικών ευκαιριών και εργαλείων νέας περιόδου 	<p>Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Οι μειωμένες χρηματοδοτήσεις προς τους ΟΤΑ ✓ Αδυναμία πολιτών στην τακτοποίηση των οικονομικών υποχρεώσεων προς το Δήμο

Α.4 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΥΠΕΡΚΕΙΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Στο πλαίσιο του παρόντος Κεφαλαίου καταγράφονται οι κύριες στρατηγικές κατευθύνσεις του υπερκείμενου σχεδιασμού που αφορούν την περιοχή του Δήμου Γρεβενών.

Η στρατηγική και οι στόχοι του Επιχειρησιακού Σχεδίου θα πρέπει να εναρμονίζονται από τις στρατηγικές που προτείνονται και εφαρμόζονται σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Για το λόγο αυτό καταγράφηκαν και εξετάστηκαν θεσμοθετημένα και αναπτυξιακά κείμενα πολιτικής, από όλα τα επίπεδα σχεδιασμού.

Συγκεκριμένα, αξιολογούνται:

- ↳ **Ευρωπαϊκές Στρατηγικές**
- ↳ **Εθνικές Στρατηγικές**
- ↳ **Περιφερειακές Στρατηγικές**

Με τη χρήση των Καρτελών Επισκόπησης που ακολουθούν, σχηματίζεται μια σύνοψη των υφιστάμενων κειμένων πολιτικής με σκοπό αφενός να εξασφαλιστεί η συνέχεια του σχεδιασμού και αφετέρου να γίνει μια αρχική καταγραφή των χρηματοδοτικών εργαλείων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού σχεδιασμού του δήμου.

Πιο ειδικά, τα κείμενα υπερκείμενου σχεδιασμού που παρατίθενται είναι τα εξής:

1. Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ)
2. Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
3. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Μακεδονία 2014 – 2020»
4. Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
5. Σχέδιο Περιφερειακής Στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
6. 1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024**Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός**

---

7. Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»
8. Τοπικό Πρόγραμμα CLLD LEADER Γρεβενών – Κοζάνης

Οι Καρτέλες Επισκόπησης που ακολουθούν περιλαμβάνουν στοιχεία για:

- την ταυτότητα του σχεδίου
- το περιεχόμενο του σχεδίου
- τις δυνατότητες αξιοποίησής τους στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Σχεδίου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.4.1. Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Τίτλος	Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (2008)
2	Κατηγορία	Θεσμικός Σχεδιασμός
3	Περίοδος αναφοράς	Έκδοση: 2008, σχεδιασμός για 15 έτη
4	Πεδίο εφαρμογής	Εθνικό Επίπεδο
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	<p>Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) εγκρίθηκε από την Επιτροπή Συντονισμού της Κυβερνητικής Πολιτικής στον τομέα του Χωροταξικού Σχεδιασμού και της Αειφόρου Ανάπτυξης με την υπ' αρ. 6876/4871/12.06.2008 απόφαση (ΦΕΚ 128 Α'/03.07.2008). Σε αυτό καταγράφονται και αξιολογούνται όλοι οι παράγοντες που επηρεάζουν την μακροπρόθεσμη χωρική ανάπτυξη και διάρθρωση του εθνικού χώρου, αποτιμώνται οι χωρικές επιπτώσεις των διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών και, προσδιορίζονται με προοπτική δεκαπέντε (15) ετών οι βασικές προτεραιότητες και οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου..</p>
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	<p>Στους στόχους του Γενικού Πλαισίου συγκαταλέγονται:</p> <p>α. Η ενίσχυση του ρόλου της χώρας, σε διεθνές, ευρωπαϊκό, μεσογειακό και βαλκανικό επίπεδο</p> <p>β. Η ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής.</p> <p>γ. Η διαφύλαξη – προστασία του περιβάλλοντος και, κατά περίπτωση, η αποκατάσταση και / ή ανάδειξη των ευαίσθητων στοιχείων της φύσης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου</p> <p>δ. Εν όψει των οξύτατων προβλημάτων που προκαλεί η αλλαγή κλίματος με ταχύτατους ρυθμούς, τίθενται στόχοι για την εξοικονόμηση ενέργειας, την προώθηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας φιλικότερων προς το περιβάλλον και την προσαρμογή της χώρας στις νέες συνθήκες που διαγράφουν οι κλιματικές αλλαγές και αντιμετώπιση των επιπτώσεων που αυτές συνεπάγονται</p> <p>ε. Η παροχή ενός συνεκτικού πλαισίου κατευθύνσεων για τα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού.</p>

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.4.2. Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Τίτλος	Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
2	Κατηγορία	Θεσμικός Σχεδιασμός
3	Περίοδος Αναφοράς	Έκδοση: 2015, έτος στόχος το 2031
4	Πεδίο εφαρμογής	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Το Αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας αναθεωρεί και αντικαθιστά το προγενέστερο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της ίδιας περιφέρειας. Η Αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης είναι στο στάδιο της τελικής έγκρισης. Σε αυτό καταγράφονται και αξιολογούνται οι παράγοντες που επηρεάζουν την μακροπρόθεσμη χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και τίθενται οι στόχοι για την επόμενη περίοδο
2	Προτεινόμενες δράσεις / παρεμβάσεις / στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Ολοκλήρωση Υποδομών Στρατηγικού Χαρακτήρα ☞ Ενίσχυση εξωστρέφειας, διαπεριφερειακής και ενδοπεριφερειακής συνοχής ☞ Χωρική Οργάνωση Παραγωγικών δραστηριοτήτων ☞ Αξιοποίηση Συστημάτων ΑΠΕ ☞ Πολύμορφη Τουριστική Ανάπτυξη ☞ Βιώσιμη Εκμετάλλευση Φυσικών Πόρων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.4.3. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας 2014 - 2020

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ		
1	Τίτλος	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας 2014 - 2020
2	Κατηγορία	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ)
3	Περίοδος αναφοράς	2014-2020
4	Πεδίο εφαρμογής	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	<p>Μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος επιχειρείται συμβολή στη δημιουργία μιας διατηρήσιμης, ανταγωνιστικής, περιφερειακής οικονομίας με βιώσιμες θέσεις εργασίας, ποιοτικό περιβάλλον και κοινωνική συνοχή.</p> <p>Βασικοί Στόχοι::</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η βελτίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε ανταγωνιστικό επίπεδο με έμφαση στην κλαδική και χωροθετημένη εξειδίκευση μέσω της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας (RIS3), στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στην καινοτομία, στην ποιότητα και στον εξαγωγικό προσανατολισμό. - Η υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και η προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς και η προστασία – ανάδειξη – αξιοποίηση των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων, η οποία μπορεί να συμβάλλει στη διεύρυνση των δυνατοτήτων παραγωγής και απασχόλησης. - Η προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων με έμφαση στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και τη σύνδεση περιοχών ενδιαφέροντος με τα ΔΕΔ-Μ που συμβάλλουν με στρατηγικές οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. - Η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής η οποία απειλείται από την πολύ υψηλή ανεργία, μέσω δράσεων στήριξης της απασχόλησης, καταπολέμησης της φτώχειας και ενίσχυσης της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών υποδομών παιδείας, υγείας, πρόνοιας.
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις / στόχοι	<p>Άξονες Προτεραιότητας:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

		<p>καινοτομίας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών - Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων - Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων - Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων - Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων - Προώθηση της διατηρήσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης - Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση
--	--	---

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.4.4. Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ		
1	Τίτλος	Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
2	Κατηγορία	Περιφερειακός Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος αναφοράς	2014-2020
4	Πεδίο εφαρμογής	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	<p>Όραμα της Στρατηγικής αποτελεί η διαφύλαξη και η ενίσχυση του κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας με την εφαρμογή βιώσιμων και αναπτυξιακών πολιτικών και μέτρων ενεργητικού χαρακτήρα, μέσα από μία ισχυρή εταιρική σχέση φορέων και πολιτών για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα διαβίωσης και κοινωνικής ένταξης.</p> <p>Οι επιμέρους Στρατηγικοί Στόχοι είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καταπολέμηση της Φτώχειας και της Ακραίας Φτώχειας - Πρόληψη και Καταπολέμηση του Κοινωνικού Αποκλεισμού – Προώθηση της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης των Ευπαθών Ομάδων, ιδίως των Παιδιών - Προώθηση της Ενεργητικής Ένταξης των Ευπαθών Ομάδων και διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασής τους στην Αγοράς Εργασίας και στην Επιχειρηματικότητα - Αναβάθμιση – Επέκταση Κοινωνικών Υποδομών και Υποδομών Υγείας που προάγουν και διευκολύνουν την Κοινωνική Ενσωμάτωση των Ευπαθών Ομάδων και στηρίζουν τις πολιτικές αντιμετώπισης της Φτώχειας - Συντονισμός, Εφαρμογή, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις / στόχοι	<p><u>Η Στρατηγική ενσωματώνει τους παρακάτω ειδικούς στόχους:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Διασφάλιση σε τοπικό επίπεδο της Πρόσβασης των Ευπαθών Ομάδων σε Κεντρικούς Οικονομικούς και Εισοδηματικούς Πόρους, σε Επιδόματα και σε Υπηρεσίες - Διασφάλιση σε τοπικό επίπεδο της Πρόσβασης των (ανήλικων) Παιδιών σε Κεντρικούς Οικονομικούς και Εισοδηματικούς Πόρους, Επιδόματα, Μονάδες και Υπηρεσίες για την άμβλυση

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

	<p>της παιδικής φτώχειας και της επανένταξής τους στην κοινότητα.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Καταπολέμηση της Φτώχειας, της Ακραίας Φτώχειας και των Υλικών Στερήσεων σε Περιφερειακό / Τοπικό Επίπεδο - Βελτίωση της Ποιότητας και της Πρόσβασης σε Δομές και Υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας και Υγείας και στις Ευπαθείς Πληθυσμιακές Ομάδες - Βελτίωση των Ικανοτήτων των τοπικών Κοινωνικών Φορέων, Ενδυνάμωση των Εξειδικευμένων Στελεχών τους. Εισαγωγή Συστημάτων και εφαρμογών Κοινωνικής Καινοτομίας για τη βελτίωση της ποιότητας και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης - Ενδυνάμωση και βελτίωση των ευκαιριών και δυνατοτήτων πρόσβασης των Ευπαθών_Πληθυσμιακών Ομάδων (ιδίως των Ευάλωτων και των Ειδικών Ομάδων) στην αγορά εργασίας_ή/και στην επιχειρηματικότητα - Αύξηση της απασχόλησης των Ευπαθών Ομάδων σε Κοινωνικές Επιχειρήσεις - Βελτίωση της Ποιότητας ζωής και της Απασχολησιμότητας σε υποβαθμισμένες περιοχές της_ΠΔΜ που χαρακτηρίζονται από έλλειψη κοινωνικών υποδομών, έλλειμμα ευκαιριών ανάπτυξης και παρουσιάζουν προβλήματα κοινωνικής συνοχής - Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των τοπικών Υποδομών Κοινωνικής Φροντίδας, Υγείας και_Πρόνοιας - Συντονισμός, Ενημέρωση, Υποστήριξη της Εφαρμογής, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης
--	---

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.4.5. Περιφερειακή Στρατηγική Καινοτομίας - Έξυπνης Εξειδίκευσης

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ		
1	Τίτλος	Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας
2	Κατηγορία	Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος αναφοράς	2014-2020
4	Πεδίο εφαρμογής	Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Σχέδιο εφαρμογής στρατηγικών καινοτομίας με βάση τους στόχους και τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης «Ευρώπη 2020»
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος - Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξης δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης - Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυσης της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων - Στήριξη ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας - Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτιρίων, και στον τομέα της στέγασης - Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στις τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και της υιοθέτησης αυτών - Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στο χώρο της έρευνας και της επιχειρηματικότητας μέσω κατάρτισης και λοιπών δράσεων του ΕΤ, δραστηριοτήτων δικτύωσης και ενίσχυσης συνεργασίας μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και επιχειρήσεων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

		<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση, ηλεκτρονική μάθηση, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονικό πολιτισμό και ηλεκτρονική υγεία. - Ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων σε δράσεις έξυπνης εξειδίκευσης στις ΤΠΕ
--	--	---

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.4.6. 1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Τίτλος	1η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού
2	Κατηγορία	Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος Αναφοράς	2021–2027 (Έκδοση Ιούνιος 2019)
4	Πεδίο εφαρμογής	Εθνικό Επίπεδο
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	<p>Η εγκύκλιος περιγράφει την πρόταση της Ε. Επιτροπής για το νέο κανονιστικό πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027, τις θέσεις της χώρας και τις τρέχουσες πολιτικοοικονομικές εξελίξεις και συνθήκες που συνδιαμορφώνουν το ευρύτερο περιβάλλον για την ανάπτυξη της χώρας. Γίνεται συνοπτική παρουσίαση των βασικών αρχών του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου της ΕΕ, των απαιτήσεων ένταξης της χώρας στο θεσμό του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και των βασικών αξόνων της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στις κύριες κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Δ της Έκθεσης για την Ελλάδα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, καθώς και στο ύψος των πόρων της Πολιτικής Συνοχής για την Ελλάδα και τη διαδικασία κατάρτισης του Αναπτυξιακού Προγραμματισμού.</p> <p>Στόχος της εγκυκλίου είναι η εκκίνηση της διαδικασίας σχεδιασμού της προγραμματικής περιόδου 2021–2027. Μέσω αυτής οι αρμόδιοι φορείς πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο καλούνται να διατυπώσουν τις προτάσεις στρατηγικής και τις προτεραιότητές τους με βάση τους τομείς αρμοδιότητάς τους.</p> <p>Σημειώνεται ότι στο Σχεδιασμό για το 2021- 2027, συμπεριλαμβάνονται μέχρι στιγμής τα εξής Εθνικά Στρατηγικά Κείμενα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναπτυξιακή Στρατηγική 2030 (Μάιος 2019) • Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (Απρίλιος 2019) • Εθνική Ψηφιακή Στρατηγική 2016-2021 • Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (Ιούνιος 2019)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

		<ul style="list-style-type: none"> • 1η Αναθεώρηση - Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014-2025 (Ιούνιος 2019) • Εθνικό Σχέδιο για Ενέργεια και Κλίμα (Ιανουάριος 2019)
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	<p>Στη νέα προγραμματική περίοδο έμφαση δίνεται στους παρακάτω πέντε στόχους πολιτικής :</p> <p>1) Μια εξυπνότερη Ευρώπη — καινοτόμος και έξυπνος οικονομικός μετασχηματισμός.</p> <p>2) Μια πιο «πράσινη» Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.</p> <p>3) Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη — κινητικότητα και περιφερειακές διασυνδέσεις ΤΠΕ.</p> <p>4) Μια πιο κοινωνική Ευρώπη — υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.</p> <p>5) Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της — βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών χάρη σε τοπικές πρωτοβουλίες.</p> <p>Οι 11 θεματικοί στόχοι της στρατηγικής E2020 και κατ' επέκταση της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 ενοποιούνται σε 5 Στόχους Πολιτικής (ΣΠ), ενώ αντίστοιχα οι 60 επενδυτικές προτεραιότητες μειώνονται σε 30 ειδικούς στόχους</p>
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1		<p>Οι Στόχοι Πολιτικής αναλύονται σε πληθώρα Ειδικών Στόχων που θα χρηματοδοτηθούν από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία. Το αναπτυξιακό προφίλ του Δήμου θα μπορούσε να ενισχυθεί από ειδικούς στόχους που αφορούν ενδεικτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. την εκμετάλλευση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες και τη διοίκηση i. την προαγωγή της βιώσιμης διαχείρισης του νερού i. την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας ii. την ανάπτυξη βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης, ασφαλούς και διατροφικής τοπικής κινητικότητας i. τη βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης ii. την εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη i. τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία ii. την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, iii. την αντιμετώπιση της υλικής στέρξης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους i. την ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.4.7. Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ		
1	Τίτλος	Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα ΟΤΑ α' και β' βαθμού, συνδέσμων Δήμων και Νομικών Προσώπων: ΟΤΑ Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Αλληλεγγύης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση «Αντώνης Τρίτσης»
2	Κατηγορία	Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 22766/09.04.2020 (ΦΕΚ 1386/Β/14.04.20200)
3	Περίοδος αναφοράς	Θεσμική ισχύ από 09.04.2020
4	Πεδίο εφαρμογής	ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Το πρόγραμμα αφορά την κατασκευή έργων ιδίως στους τομείς των υποδομών, της ψηφιακής σύγκλισης, της βιώσιμης ανάπτυξης, προστασίας του περιβάλλοντος, καθώς και την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών πολιτικής προστασίας και προστασίας της δημόσιας υγείας και ειδικότερα την άρση των οικονομικών επιπτώσεων από τη διασπορά του κορωνοϊού, καθώς και για την εκτέλεση δράσεων και πρωτοβουλιών κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	<ul style="list-style-type: none"> - Η προστασία της ζωής και της δημόσιας υγείας και ασφάλειας. Περιλαμβάνει κάθε δράση – παρέμβαση για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού. Επίσης, έργα και σημαντικές παρεμβάσεις πολιτικής προστασίας με ιδιαίτερη έμφαση στην αντιπλημμυρική προστασία σε όλη τη χώρα. - Η ποιότητα ζωής και η εύρυθμη λειτουργία των πόλεων, της υπαίθρου, των οικισμών (κατασκευή βασικών έργων υποδομής σε κρίσιμους τομείς όπως η ύδρευση και η αποχέτευση, και ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των ΟΤΑ, προς άμεσο όφελος των πολιτών). Μέριμνα για τη σίτιση και φροντίδα των αδέσποτων ζώων. - Περιβάλλον (βιώσιμη ανάπτυξη με έντονο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, ενίσχυση προγραμμάτων ανακύκλωσης στην πηγή, δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, διαχείριση υδάτων, υγρών και στερεών αποβλήτων κ.α.) - Ψηφιακή σύγκλιση [τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ), εφαρμογές διαδικτύου των πραγμάτων (Internet of Things), έξυπνες ψηφιακές τεχνολογίες, με εφαρμογή στην

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

		<p>τοπική διοικητική πρακτική και την καθημερινότητα των πολιτών και στόχο τον μετασχηματισμό των πόλεων σε «έξυπνες πόλεις»],</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παιδεία, πολιτισμός, τουρισμός και αθλητισμός (ανέγερση σχολείων, αξιοποίηση δημοτικής περιουσίας, εναλλακτικός τουρισμός) - Κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη με δράσεις κοινωνικής προστασίας και ειδικών προγραμμάτων για ευπαθείς κοινωνικές ομάδες - Δράσεις τεχνικής βοήθειας των δικαιούχων για την εφαρμογή του Προγράμματος.
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1		Υπό επεξεργασία στο πλαίσιο εκπόνησης του Στρατηγικού κι Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Δήμου Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.4.8. Τοπικό Πρόγραμμα CLLD LEADER Κοζάνης - Γρεβενών

ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ		
Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΕΛΕΤΗΣ		
1	Τίτλος	Τοπικό Πρόγραμμα CLLD LEADER Κοζάνης – Γρεβενών
2	Κατηγορία	Αναπτυξιακός Σχεδιασμός
3	Περίοδος Αναφοράς	2014-2020
4	Πεδίο εφαρμογής	Τοπικό Επίπεδο
Β. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Περιγραφή Αντικειμένου	Πράξεις δημόσιου & ιδιωτικού χαρακτήρα που συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας
2	Προτεινόμενες δράσεις/ παρεμβάσεις/ στόχοι	<p>19.2.4.1: Στήριξη για υποδομές μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, οδοποιία εντός οικισμού κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εξοικονόμησης ενέργειας σε χρησιμοποιούμενα δημόσια κτίρια</p> <p>19.2.4.2: Στήριξη για τη δημιουργία, βελτίωση ή επέκταση τοπικών βασικών υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό, καθώς και των σχετικών υποδομών (πχ. παιδικοί σταθμοί, αγροτικά ιατρεία)</p> <p>19.2.4.3: Στήριξη για επενδύσεις για δημόσια χρήση σε υπηρεσίες και υποδομές αναψυχής, ανάπλασης χώρων εντός οικισμών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας (π.χ. σημάνσεις, κοινόχρηστοι χώροι, τουριστική ενημέρωση, ποδηλατικές διαδρομές κ.λπ.)</p> <p>19.2.4.4: Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων</p> <p>19.2.4.5: Στήριξη για μελέτες, υπηρεσίες και επενδύσεις, που συνδέονται με τον πολιτισμό, με τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών κοινωνικο-οικονομικών πτυχών, καθώς και δράσεις περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών / συνεδριακών κέντρων, μουσείων, πολιτιστικών χαρακτηριστικών της υπαίθρου – μύλοι, γεφύρια κ.λπ.)</p>
Γ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ		
1	Υπό επεξεργασία στο πλαίσιο εκπόνησης του Στρατηγικού κι Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Δήμου Γρεβενών	

A.5 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Στην παρούσα ενότητα καθορίζεται η Στρατηγική και οι Αναπτυξιακές Προτεραιότητες του Δήμου Γρεβενών, για το διάστημα 2019-2023, διασυνδέοντας το όραμα με τους επιμέρους άξονες και τα μέτρα του Στρατηγικού Σχεδίου του.

Ο καθορισμός της **Στρατηγικής** και των **αναπτυξιακών προτεραιοτήτων** του Δήμου αποτελεί μια πολυδιάστατη διαδικασία που επιτάσσει την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και τον καθορισμό των μελλοντικών στόχων του, λαμβάνοντας υπόψη μια σειρά από βασικούς δείκτες που διέπουν την περιοχή μελέτης και περιλαμβάνουν τους δημότες και τους επισκέπτες της, την παραγωγική της βάση, τους φυσικούς, περιβαλλοντικούς και πολιτιστικούς πόρους και τις αναπτυξιακές προοπτικές στο σύνολό της. Τα μέσα για την επίτευξη των στόχων που τίθενται από τη Στρατηγική περιλαμβάνουν μια σειρά από επιμέρους στόχους και μέτρα, με ειδική στόχευση για τις ανάγκες της περιοχής.

Η ανάπτυξη της Στρατηγικής του Δήμου Γρεβενών για την περίοδο 2020 – 2023 βασίζεται σε υφιστάμενες πρακτικές σχεδιασμού και ενσωματώνει αρχές όπως ο ενιαίος σχεδιασμός, η συμμετοχική διαδικασία και η αξιολόγηση. Η βάση για την ανάπτυξή της στηρίζεται στον προσδιορισμό: α) της υφιστάμενης κατάστασης, β) των βασικών προβλημάτων και αναπτυξιακών αναγκών, και γ) των δυνατοτήτων και των προοπτικών ανάπτυξης της περιοχής. Ο καθορισμός των επιμέρους αξόνων, των μέτρων παρέμβασης, των στόχων και των δράσεων θα πρέπει να είναι στοχευμένος προκειμένου να επιτευχθεί και η μέγιστη δυνατή αποδοτικότητα.

Ακολουθώντας τις αρχές της βιωσιμότητας, ο Δήμος θέτει στον πυρήνα της αναπτυξιακής του Στρατηγικής την «εσωτερική» του ενδυνάμωση αλλά και την ενίσχυση της εξωστρέφειάς του. Ταυτόχρονα, εξίσου μεγάλη σημασία αποδίδεται στη βελτίωση της παραγωγικής του δυναμικής, στην αποτελεσματική αξιοποίηση των ενδογενών του πόρων (φυσικών, πολιτιστικών, κλπ.). Προς αυτή την κατεύθυνση παρουσιάζεται μια ολοκληρωμένη και συνεκτική στρατηγική με συνολικά τέσσερις τομείς παρέμβασης

A.5.1 ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Η **Αποστολή του Δήμου**, ως ΟΤΑ Α΄ βαθμού, καθορίζεται από το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο, και ειδικότερα:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

- το άρθρο 102 του Συντάγματος θεμελιώνει το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση της τοπικής αυτοδιοίκησης να διοικεί τις τοπικές υποθέσεις της και να τις κατανέμει στους επί μέρους βαθμούς της, καθώς επίσης προβλέπει τη διοικητική και οικονομική της αυτοτέλεια.
- το άρθρο 75 του Ν. 3463/2006, προσδιορίζει την αποστολή του ως τη διεύθυνση και ρύθμιση όλων των τοπικών υποθέσεων, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.
- έμμεσα μέσω του άρθρου 58 του Ν. 3852/2010 συνάγεται η ευθύνη για προάσπιση των τοπικών συμφερόντων, διασφάλιση της ενότητας της τοπικής κοινωνίας με γνώμονα τις αρχές της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας
- ενώ το άρθρο 96 του Ν. 3852/2010 προβλέπει τη συμμετοχή σε προγράμματα και τη συγχρηματοδότηση της κατάρτισης και εκτέλεσης προγραμμάτων και μέτρων, οι δράσεις των οποίων (ανεξαρτήτως αν συνάπτονται με αρμοδιότητες των δήμων) συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική πρόνοια και συνοχή, την περιβαλλοντική προστασία και την εν γένει βελτίωση της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Ο Δήμος Γρεβενών καλείται να προσδιορίσει το όραμά του και τις γενικές αρχές της αναπτυξιακής του Στρατηγικής, διατυπώνοντας την μελλοντική επιθυμητή κατάσταση του Δήμου, τόσο ως χωρικής μονάδας, όσο και ως οργανισμού, για την επόμενη μεσο-μακροπρόθεσμη περίοδο.

Το Όραμα του Δήμου Γρεβενών στοχεύει:

- α) στην ενίσχυση της εξωστρέφειας του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη τις τουριστικές του δυνατότητες ως συνάρτησης της θέσης του σε μια περιβαλλοντικά ευαίσθητη περιοχή με ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον, αξιοποιώντας αποτελεσματικά τα χρηματοδοτικά εργαλεία και τις αναπτυξιακές δυνατότητες με γνώμονα την ανθρωποκεντρική ανάπτυξη,
- β) στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του και στην κοινωνική ευημερία
- γ) στην ανάδειξη των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων καθιστώντας τον πόλο έλξης για την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, για την ενίσχυση της τοπικής απασχόλησης,

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

την επιχειρηματικότητα και την συμμετοχική πρωτοβουλία στα τοπικά κοινωνικά δρώμενα.

Στο πλαίσιο αυτό, το **Όραμα** του **Δήμου Γρεβενών** για την περίοδο 2019-2023 διατυπώνεται ως εξής:

Ένας Δήμος ελκυστικός, ψηφιακός, καινοτόμος και εξωστρεφής, ικανός να διασφαλίσει την χωρική και κοινωνική συνοχή.

Ένας Δήμος πρότυπο αειφορικής διαχείρισης των φυσικών, πολιτιστικών και τουριστικών του πόρων

A.5.2. Καθορισμός της Στρατηγικής του Δήμου Γρεβενών

Η Στρατηγική για την βιώσιμη ανάπτυξη του Δήμου Γρεβενών για την περίοδο 2020-2023, περιλαμβάνει ένα σύνολο στόχων και πολιτικών, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματός του και διαμορφώνεται στη βάση κατάλληλων εσωτερικών επιλογών που θα συμβάλλουν στην επιτυχή προσέγγιση των ζητημάτων βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης. Προκύπτει από το συγκερασμό της αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης, τη SWOT ανάλυση που προηγήθηκε καθώς και από τον εντοπισμό των κρίσιμων ζητημάτων τα οποία καλείται ο Δήμος να αντιμετωπίσει.

Ο Δήμος Γρεβενών καλείται να σχεδιάσει τον στρατηγικό και επιχειρησιακό του πλαίσιο σε ένα περιβάλλον με οικονομικούς περιορισμούς, οριζόμενο από ασφυκτική χρηματοδοτική πολιτική και περιορισμένες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, καθώς και να ανταπεξέλθει στις αυξημένες αρμοδιότητες που έχουν συγκεντρωθεί μέσω των διοικητικών μεταρρυθμίσεων, με περιορισμένους ανθρώπινους πόρους. Καλείται λοιπόν από τη μια μεριά να συμβάλει στη διαμόρφωση των προϋποθέσεων αντιμετώπισης των κοινωνικών και ανθρωπιστικών θεμάτων, λόγω της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών σε εθνικό επίπεδο, και την ανάκαμψη της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης, και από την άλλη να αναβαθμίσει το ρόλο του και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του προκειμένου να ανταποκρίνεται στις

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ανάγκες και τα αιτήματα των πολιτών και συνεπώς να εκπληρώσει την αποστολή του.

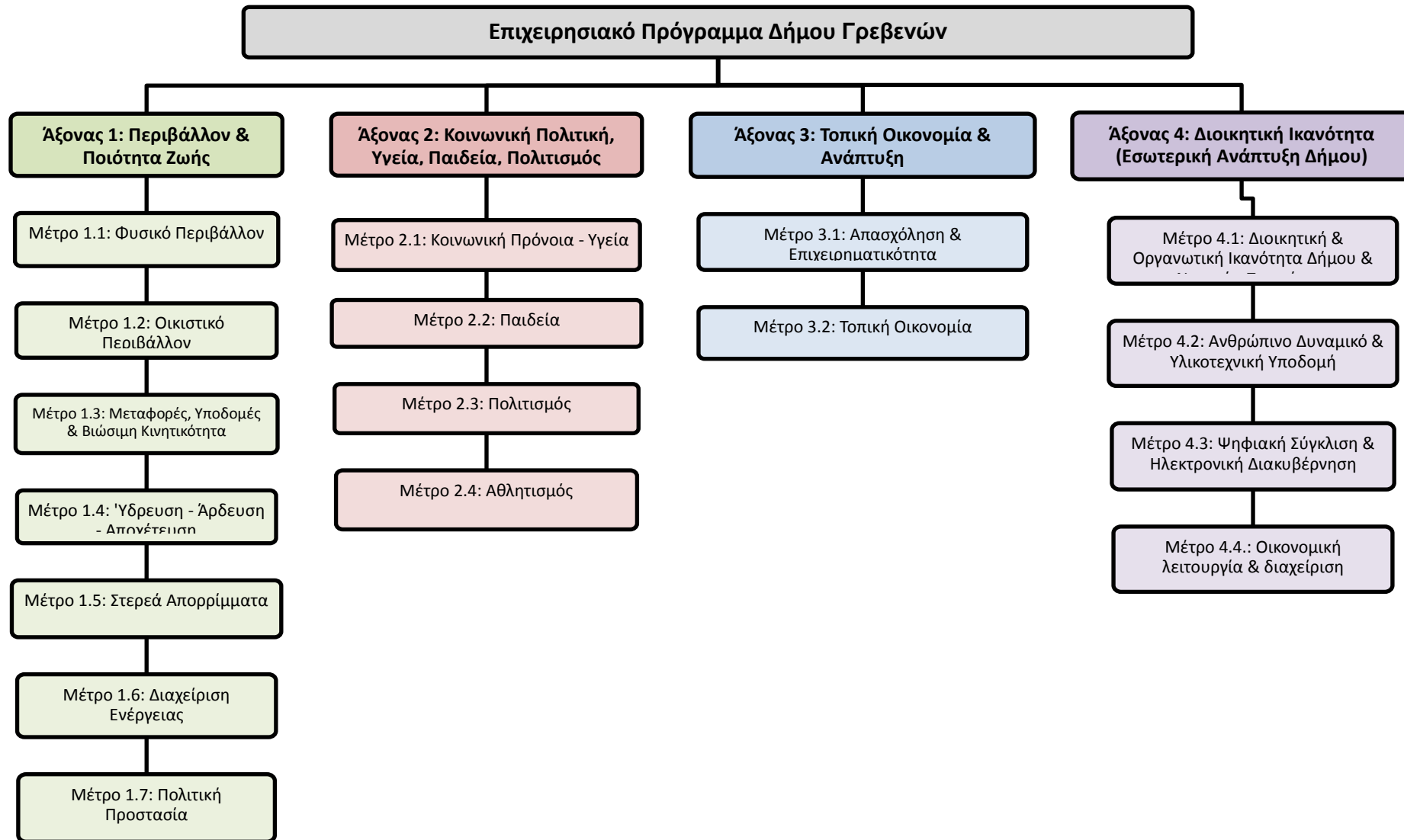
Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Στρατηγική του Δήμου Γρεβενών για το χρονικό διάστημα 2020-2023, επικεντρώνεται σε 4 βασικούς Πυλώνες – Θεματικούς Άξονες:

Γράφημα 9: Προτεινόμενοι Άξονες Επιχειρηματικού Σχεδίου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Γράφημα 10: Διάρθρωση Επιχειρησιακού Σχεδίου Δήμου Γρεβενών σε Άξονες & Μέτρα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α΄: Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Προστασία, αξιοποίηση φυσικού περιβάλλοντος ✓ Προστασία, αξιοποίηση πολιτιστικού περιβάλλοντος ✓ Αναβάθμιση οικιστικού περιβάλλοντος ✓ Βελτιστοποίηση δικτύων υποδομής (ύδρευση, αποχέτευση) ✓ Ευαισθητοποίηση κατοίκων σε θέματα ανακύκλωσης ✓ Βιώσιμη κινητικότητα ✓ Ενίσχυση της πολιτικής προστασίας
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ & ΝΕΟΛΑΙΑ	<p>Ενίσχυση και βελτίωση τομέων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υγείας - Πρόνοιας • Αθλητισμού • Πολιτισμού • Εκπαίδευσης – Δια βίου μάθησης • Κοινωνικής μέριμνας – κοινωνικής ενσωμάτωσης - Εθελοντισμού
ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ανάδειξη και αξιοποίηση των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων ✓ Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης ✓ Ενδυνάμωση Δήμου, ως τουριστικό προορισμό
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ (ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΟΥ)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ενίσχυση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) ✓ Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση – Ψηφιακή Σύγκλιση ✓ Βελτίωση λειτουργικότητας δημοτικών υπηρεσιών ✓ Ανάπτυξη δεξιοτήτων ανθρώπινου Δυναμικού Δήμου και των Νομικών προσώπων του ✓ Ενίσχυση εξωστρέφειας του Δήμου - Συνεργασιών και Δικτύωσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

Α.5.3 Εξειδίκευση μέτρων και σύνδεση με στόχους

ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ	
ΜΕΤΡΟ	ΣΤΟΧΟΙ
1.1 Φυσικό Περιβάλλον	1.1.1 Προστασία, ανάδειξη και ορθολογική διαχείριση φυσικών πόρων
	1.1.2 Προστασία διαχείριση και ανάδειξη οικολογικά ευαίσθητων περιοχών (NATURA 2000, οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας).
	1.1.3 Ενημέρωση - ευαισθητοποίηση κατοίκων σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος
	1.1.4 Περιορισμός επιβλαβών ανθρωπογενών δραστηριοτήτων
1.2 Οικιστικό Περιβάλλον	1.2.1 Ολοκληρωμένος Χωροταξικός και Πολεοδομικός Σχεδιασμός – Καθορισμός χρήσεων γης
	1.2.2 Αναβάθμιση Κοινόχρηστων χώρων
	1.2.3 Ανάδειξη οικιστικών συνόλων και τοποσήμων
1.3 Μεταφορικές Υποδομές & Βιώσιμη Κινητικότητα	1.3.1 Ενίσχυση προσπελασιμότητας και βιώσιμης κινητικότητας
	1.3.2 Βελτίωση και συντήρηση αστικού – αγροτικού οδικού δικτύου
	1.3.3 Βελτιστοποίηση εξυπηρέτησης ΜΜΜ
	1.3.4 Βελτίωση υποδομών εξυπηρέτησης πεζών και ΑμεΑ
	1.3.5. Ενίσχυση σήμανσης στο οικιστικό δίκτυο – σε σημεία ενδιαφέροντος / Εφαρμογή σύγχρονων ψηφιακών μεθόδων
	1.3.6. Ενίσχυση της ασφάλειας των οδών
	1.3.7 Ανάπτυξη υποδομών ευρυζωνικότητας
1.4 Ύδρευση-Άρδευση-Αποχέτευση	1.4.1 Βελτίωση, επέκταση και εκσυγχρονισμός δικτύων ύδρευσης, άρδευσης και αποχέτευσης
	1.4.2 Ορθολογική διαχείριση υδάτινων πόρων – Εξασφάλιση επάρκειας και ποιότητας νερού
1.5 Στερεά Απορρίμματα	1.5.1 Ενίσχυση της ορθολογικής διαχείρισης και της ανακύκλωσης των απορριμμάτων
	1.5.2 Ευαισθητοποίηση πολιτών σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης απορριμμάτων και ανακύκλωσης
	1.5.3 Υποδομές καθαριότητας - Ενίσχυση εξοπλισμού διαχείρισης απορριμμάτων
1.6 Διαχείριση Ενέργειας	1.6.1 Ενθάρρυνση και παροχή κινήτρων εγκατάστασης και χρήσης Ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
	1.6.2 Ενθάρρυνση εξοικονόμησης ενέργειας επιχειρηματικής, οικιακής και διοικητικής χρήσης
1.7 Πολιτική Προστασία	1.7.1 Διαχείριση κινδύνων, καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και φυσικών καταστροφών
	1.7.2 Εκπαίδευση πολιτών σε θέματα πολιτικής προστασίας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

ΑΞΟΝΑΣ 2: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
2.1 Κοινωνική Πρόνοια - Υγεία	2.1.1 Ενίσχυση υφιστάμενων και δημιουργία νέων δομών κοινωνικής πρόνοιας
	2.1.2 Διαχείριση αδέσποτων ζώων
	2.1.3 Ενίσχυση υποδομών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας
	2.1.4. Εφαρμογή συστημάτων ηλεκτρονικής καταγραφής κρίσιμων δεδομένων για την υγεία
	2.1.5 Ενίσχυση εθελοντισμού
	2.1.6 Ενέργειες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης
	2.1.7 Στήριξη κοινωνικά ευπαθών ομάδων
2.2 Παιδεία	2.2.1 Συντήρηση - αναβάθμιση υφιστάμενων σχολικών κτιρίων και αύλειων χώρων
	2.2.2 Δημιουργία νέων βιοκλιματικών υποδομών εκπαίδευσης
	2.2.3 Διεύρυνση θεματικών υποδομών εκπαίδευσης - Εμπλουτισμός εκπαιδευτικής διαδικασίας με θεματικές δραστηριότητες
	2.2.4 Ενίσχυση διαδικασιών δια βίου μάθησης
2.3 Πολιτισμός	2.3.1 Διατήρηση και Προστασία άυλης και δομημένης πολιτιστικής κληρονομιάς και πολιτιστικών θεσμών
	2.3.2 Βελτίωση υποδομών πολιτισμού
	2.3.3 Ανάδειξη Ιστορικής & Πολιτιστικής Ταυτότητας
	2.3.4 Δικτύωση του Δήμου με άλλα πολιτιστικά δίκτυα
2.4 Αθλητισμός	2.4.1 Αναβάθμιση και δημιουργία νέων αθλητικών υποδομών
	2.4.2 Προώθηση προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού
	2.4.3 Ενίσχυση αθλητικών γεγονότων
ΑΞΟΝΑΣ 3: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
3.1 Απασχόληση & Επιχειρηματικότητα	3.1.1 Ανάπτυξη συνεργασίας του Δήμου με τις τοπικές επιχειρήσεις και παραγωγικού φορείς για την αντιμετώπιση της ανεργίας.
	3.1.2 Προώθηση καινοτομίας και νέων τεχνολογιών, δικτύωση με ερευνητικούς φορείς
	3.1.3 Προώθηση Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
	3.1.4 Στήριξη της τοπικής απασχόλησης & επιχειρηματικότητας
	3.1.5 Στοχευμένες δράσεις ενίσχυσης απασχόλησης & επιχειρηματικότητας νέων, γυναικών και ευπαθών κοινωνικών ομάδων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2020-2024

Φάση Α': Στρατηγικός Σχεδιασμός

3.2 Τοπική Οικονομία	3.2.1 Διασύνδεση της πρωτογενούς παραγωγής με την μεταποίηση και τον τουρισμό
	3.2.2 Στοχευμένες δράσεις για την τουριστική προβολή και τη βελτίωση της ελκυστικότητας του Δήμου ως τουριστικού προορισμού
	3.2.3 Προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού – Αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών του Δήμου
	3.2.4 Ενίσχυση του παρεχόμενου τουριστικού προϊόντος και βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών
	3.2.5 Ενίσχυση του παραγωγικού ιστού, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας
	3.2.6 Δικτύωση τοπικών φορέων, υπηρεσιών και δομών για την οργάνωση του τουριστικού αγαθού
	3.2.7 Ενθάρρυνση συνεργιών-δικτυώσεων με φορείς τουριστικής προβολής
ΑΞΟΝΑΣ 4: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ (ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΗΜΟΥ)	
ΜΕΤΡΑ	ΣΤΟΧΟΙ
4.1 Διοικητική & Οργανωτική Ικανότητα Δήμου και των Νομικών Προσώπων	4.1.1 Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και της ποιότητας των Υπηρεσιών προς τους Πολίτες
	4.1.2 Ανάπτυξη συνεργασιών & δικτυώσεων
	4.1.3 Ενίσχυση διαδικασιών διαβούλευσης για κρίσιμα τοπικά θέματα
4.2 Ανθρώπινο Δυναμικό & Υλικοτεχνική Υποδομή	4.2.1 Αναβάθμιση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού
	4.2.2.Εκσυγχρονισμός & αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων
	4.2.3 Ενίσχυση εξοπλισμού μηχανοργάνωσης και ΤΠΕ
	4.2.4 Εκσυγχρονισμός υφιστάμενου στόλου & προμήθεια νέων οχημάτων
4.3 Ψηφιακή Σύγκλιση & Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση	4.3.1 Ανάπτυξη νέων ηλεκτρονικών – ψηφιακών υπηρεσιών και ψηφιακού περιεχομένου για συνεχή ενσωμάτωση των ΤΠΕ
	4.3.2 Επέκταση και αναβάθμιση των υποδομών Τεχνολογιών Πληροφορικής και επικοινωνιών και των πληροφοριακών συστημάτων
	4.3.3. Ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης
	4.3.4 Μετασχηματισμός του Δήμου σε «Έξυπνο Δήμο»
4.4 Οικονομική λειτουργία & διαχείριση	4.4.1 Αποδοτική Οικονομική Διαχείριση του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων
	4.4.2 Αξιοποίηση δημοτικής ακίνητης περιουσίας
	4.4.3 Εξεύρεση πρόσθετων πηγών χρηματοδότησης, αξιοποίηση ΕΣΠΑ και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων